

JANIS JONEVS

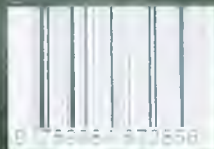

Jānis Joņevs ir dzimis 1980. gadā.
"Jelgava 94" ir viņa pirmā grāmata.

Toreiz mūzika bija skaļāka, bandīti bija bīstamāki un mati garāki.
Cilvēki sēdēja zālājos, brauca bez biļetēm, devās nezināmos virzienos,
neklausīja vecākus. Brist nakī pa upi uz koncertu bija daudz svarīgāk
nekā plānot finanses. Tas bija tik ļoti sen, bet beigties tā arī negrib.

MANSARDS

JĀNIS JONĒVS

MANSARDS

UDK 821.174-31

Jø 516

Grāmata izdota ar Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstu

Redaktors Kārlis Vērdiņš
Reiņa Pēterona vāka dizains
Gundegas Kārklīņas makets

SIA "Apgāds Mansards",
reģ. nr. 40003697813,
adrese sūtījumiem: a/k 61, Rīga, LV-1011,
tālr. 26577695,
e-pasts: info@apgadsmansards.lv
www.apgadsmansards.lv

© Jānis Joņevs, 2013
© Reinis Pētersons, vāka dizains, 2013
© "Mansards", izdevums, 2013

ISBN 978-9984-872-85-8

Es trešdien biju slēpot, es braucu no kalna. Tas kalns bija liels, bet ne baigi garš. Es nenokritu. Es braucu pa to vairākas reizes. Es vēlējos kaut nākošajā dienā kādu reizi nokrist.

Guntariņš. Notikumu klade. 4. klase

Viss vēstītais balstīts uz patiesiem notikumiem.

I

Šāviens

Ir 1994. gads. Nāk vīri rūtainos flaneļa kreklos. Jelgava klusi sic. Es, vēl bibliotēkas durvīs stāvēdams, pagaidu, kamēr vīri paiet garām.

Es mazliet baidījos no viņiem, tāpat kā no visa pārējā. Nogaidījis iznācu ārā un redzēju, ka debesis spīd.

Bija tieši 1994. gada 5. aprīlis.

Divus drošus soļus pagājis, redzēju, ka viņi apstājušies pie pārtikas veikala, aizņēmuši visu ietvi. Es nebiju bailīgs, nē, es tikai negribēju viņus aizvainot, demonstratīvi pāriedams ielas otrā pusē. Tāpēc es nolēmu griezties pa kreisi un doties mājās pa īsāko ceļu, caur vairākiem savienotiem pagalmiem. Parasti es izvēlējos ielas, atstājot namu slēptos laukumus futbolistiem un tamlīdzīgiem deklasētiem dīkdieņiem. Bet šoreiz drosmīgi iegriezās pagalmā.

Tieši aiz bibliotēkas muguras pagalma malā atradās savāds objekts — neliels mūra kubs ar nesaprotamām funkcijām, varbūt elles ģērbtuves ventilācijas šahta vai kaut kas tamlīdzīgs. Un tieši uz šī objekta sēdēja citi viņi. Pāris gadus par mani vecākais skolas huligāns Ugo (tas nebija viņa vārds, bet, kā jau bandītam, palama) un divi tādi paši, man nepazīstami. Visi trīs pīpēja.

Es mēģināju domāt par kaut ko citu un nemanāms devos viņiem garām. Kas tev deva.

Ugo uzsāka sarunas:

— Kādas mums brilles!

Un otrs rāmi piesvieda:

— Neskrien, neskrien. Jāparunājas.

Es apstājos, pagriezos pret viņiem, un grāmatas manās rokās jutās nožēlojamas un neaizsargātas, pat provocējošas.

Ugo to manija un jautāja:

— Ko raksta?

Bet otrs jau pavēlēja:

— Ātri stāsti, ko raksta!

Man ieskrēja prātā daudz asprātīgu atbilžu, bet es izvēlējos klusu:

— Visu ko raksta.

Abi mani intervētāji pievērsās trešajam. Viņš palūkojās mani ar skatienu, kas laikam jau tikai man šķita savādi satraukts, un teica:

— Iedod cigaretes.

Tajā pašā laikā tālu, tūkstošiem kilometru prom, pāri okeānam, citā kontinentā kāda roka pārslīdēja 20. kalibra Remingtona šautenei, atslidināja magazīnu, kāds ieskatījās — jā, pielādēta.

Bet šeit es pakratīju galvu, un ne jau skopuma vai naida vādīts, — cigarešu man nebija. Trešais pārāk nenoskuma un teica:

— Iedod latu.

Es atbildēju:

— Nav.

Un nožēlu apstiprināju, noplātīdams rokas un tādējādi nozēdams zemē grāmatas. Viņš ar žestu apturēja manu noliek-

šanos, atstādams ar seju pret Jelgavas zemi to, kurš taču savulaik ticēja, ka valdīs pār pasauli, un turpināja:

— Iedod piecdesmit santīmus.

Es brīvi noplātīju rokas. Viņš kļuva pavisam pieticīgs:

— Iedod divdesmit santīmus.

Šoreiz es ar noliegumu sameloju, un trešais teica:

— Nu tu jau pārāk daudz atļaujies.

Viņš piecēlās kājās.

Tur, tālu prom, tieši tajā brīdī 20. kalibra Remingtons noklikšķēja kā filmās, sagatavots šaušanai. Stobrs tika pavērsts pret galvu.

Šeit trešais spēra to vienīgo soli, kas mūs šķīra, es pavisam tuvu redzēju viņa zodu, manā galvā ieslēdzās sirēna, es ļoti vēlējos būt citur.

Tur, citur, lode trāpīja precīzi, salauza galvaskausu, saplēsa audus. Šāviena skaņa viegli, viegli ietrīsīnāja ūdens virsmu netālu esošajā baseinā, bet to nedzirdēja ne kaimiņi, ne cilvēki turpat blakus ielās.

Bet es gan kaut ko sajutu. Sirēna apklusā, un ieskanējās kaut kas līdzīgs mūzikai. Šķīta — kaut kas ir noticis, tikai nav zināms, kas. Un kaut kas vēl notiks, bet arī tas nav zināms. Man pat sagribējās, lai mani piekauj, nu, vismaz lai kādu reizi iesit, jo varbūt tas iesāks Notikumu. Šķībi izslējos, skatījos viņiem garām un sāku kasīt pieri, it kā kaut ko mēģinādams atcerēties.

Ugo strauji pielēca kājās un ar izmisīgiem žestiem vērsa uz sevi uzmanību, it kā vēlēdamies ko teikt. Vēlāk viņš stāstīja, ka esot skaidri sadzirdējis šāvieni.

Otrais, kurš sēdēja blakus Ugo, savukārt esot izdzirdējis savādu trīs akordu kombināciju un sajuties tik laimīgs, tik laimīgs,

ka bezmaz sācis raudāt. Cigarete viņam izkrita no pirkstiem un aizdedzināja kreklu, bet sejā rotājās muļķa smaids.

Trešais, kurš stāvēja manā priekšā, vienīgais neesot dzirdējis neko. Tā viņš vēlāk spītīgi apgalvoja. Viņu apstulbināja mana pēkšņi meditativā sejas izteiksme, viņš pagriezās pret saviem bandasbiedriem, lai norādītu uz manu stulbumu, un ieraudzīja Ugo ar "Y" veidā paceltām rokām, bet Otro — smejošu, kūpošā kreklā. Galīgā frustrācijā Trešo noveda tas, ka abi pārējie palīdzēja man savākt grāmatas, bet es pacēlu no zemes degošo puscigareti un gardi ievilku savu pirmo dūmu.

Neviens no mums neko nesaprata.

Aizgāju mājās kā apreibis, pat grāmatas nevaldzināja. Noliku tās uz galda, nesarunājos ar mājiniekiem, neskatījos "Glābējzvanu", bet skatījos pa logu pār Jelgavu, situ ar pirkstu kauliņiem pa palodzi kaut kādu ritmu. Bija skaidrs, ka mājasdarbus izpildīt vairs negribas un nevajag, bet, ko gribas un vajag, vēl nebija skaidrs. Vakarā ilgi sēdēju pie galda, gaismu neieslēdzis. Man nebija savas istabas, tāpēc neieslēgt varēju tikai galda lampu.

Pēc pāris dienām Radio SWH ziņoja, ka atrasts grupas *Nirvana* līdera Kurta kautkāda liķis. Pirmā versija, protams, pašnāvība. Radio didžejs pauda līdzjutību un cieņu, tūlīt arī izteica cerību, ka šis skumjais notikums neizraisīs nedabisku fanu pieplūdumu, kā tas bijis, piemēram, Fredija Merkūrija nāves gadījumā.

Ha, ha, ha, ha, ha, ha.

Kāds tur vēl Merkūrijs, mister didžejs. Paņem labāk vienu "Merkuru".

Didžeja cerības nepiepildījās. Tās viņš varēja pietaupīt 1997. gada novembrim, kad pēc Maikla Hačensa šarmanti pikantās nāves

INXS fanu pulks patiešām nepieauga. Bet toreiz, 1994. gada aprīlī, izšķīrās mūsu dzīves.

Vajadzēja paiet vēl dažām dienām, lai es to saprastu. Lai savu attaisnojumu atrastu intuitīvi vāktie avīžu izgriezumi par nezināmiem nelāga paskata mūziķiem, teorētiska un pašnosodīta interese par reibinošām vielām, depresīva estētisma nojausmas un klaiņojamo maršrutu plānošana. Pagaidām es vienkārši jutos savādi. Savādāk.

Bet pirms tam es taču biju labs bērns. Klausīju vecākus bez ierunām, skolotājus arī, labi mācījos un domāju par labu nākotni advokāta vai prezidenta amatā, kurā sakārtošu pasauli un apkarošu negatīvus cilvēkus. Labprāt vēlējos kļūt gudrs, bagāts un slavens. Tas bija viens un tas pats — ja kāds ir gudrs, viņš nes vispārēju labumu, par ko pasaule, pats par sevi saprotams, atalgo viņu ar naudu, slavu un laimi. Droši vien arī ar skaistām meitenēm, ar kurām pagaidām man necik neveicās. Es neticēju tiem gudrajiem un nabagajiem, labajiem un nelaimīgajiem, un vientuļajiem. Pasaulei jābūt pareizai, un es gribēju būt pareizs pareizā pasaulē.

Pēkšņi es biju nonācis barikāžu otrā pusē. It kā visus šos ilgos četrpadsmit gadus būtu krājis nevis zinības par dzīvi, bet gan spēkus skumt un ilgoties pēc kaut kā nesaprotama un bezjēdzīga. Kāpēc, kāpēc lai kāds gribētu būt Kurts, visu mūžu skumt, skumdināt citus, apprecēt neglītu padozumu un nošauties? Vai labāk nav būt kādam no *Take That*, kas smaida, patīk skaistām meitenēm un vēl savāc naudiņu? Bet pēkšņi mēs bijām vesels bars (nē, ne bars, mēs bijām tie daži retie ārpus bara), kas ienīdām veiksmīgos un apbrīnojām sliktos.

Sēdēju pieskolas krūmos pretī Čigānu mājai, garai koka ēkai ar neīstiem, uzkrāsotiem logiem (tur tiešām dzīvoja čigāni veselām dzimtām, mazotnē man citi mazie stāstīja, ka čigāniem nedrīkst rādīt zobus). Rēgojās arī Alunāna parks un vēl kāds krašņs koku puduris, vietējā ģeogrāfijā dēvēts par Dirstalu. Sēdēju kopā ar Ugo un citiem bandītiem un pīpēju. Tur bija arī citi neganti cilvēki, bēdīgi un vispār slaveni. Tur sēdēja Spociņš, viens no trim vai pieciem alternatīvu dzīvi dzīvojošiem brāļiem, bija arī Deguns, viņa brālis, kurš vispār nemācījās mūsu skolā, tikai nāca krūmos pasēdēt. Turpat arī Dīdžejs, skaists un bīstams cilvēks. Viņš mēdza man uzbraukt. Es no viņa ļoti baidījos, tāpēc vienmēr izturējos pret viņu vienaldzīgi-lecīgi. Un vēl kādi trīs, kuru vārdus nezināju, visi pusgariem matiem (īsti gari tolaik vēl nebija gandrīz nevienam), vienam nepazīstamajam tie bija gaiši, otram ļoti gaiši, trešajam taukaini.

Runāja Deguns. Viņš bija vecs, vismaz divus gadus vecāks par mums, tāpēc viņa tekstos jūta dzīves pieredzi, bet intonācijā — gaišas skumjas.

— Kaut kāds sīkais Amerikā paņēma bisi, ielika stobru mutē un pateica — es varu kā Kobeins! Un bise uzreiz pati izšāva.

— Ko sīkais?

— Nosprāga.

— Bises jau baigi jūtīgās.

Deguns skumji paskatījās uz liekā komentāra autoru.

— Bišu speciālists.

Tas pakasīja savu taukaino galvu.

— Kādas bites?!

Visi uz mirkli aizdomājās. Man arī bija ko jautāt:

— Kā viņš varēja parunāt ar bises stobru mutē?

Un pats apkaunējos. Nevarēju pārvarēt sevi loģiku. Tā bija jāpārvar. Dīdžejs rūgti pasmīnēja un paziņoja:

— Kobeins visu mūžu dziedāja ar šaujamo mutē. Jums to nesaprast.

Un parādīja uz skolas pusi:

— Fuck you!

Visi brīdi klusēja. Dzirdēju, kā Dirstalā Eols spēlē "Something in the Way".

Tas ar gaišajiem matiem (es viņu biju kaut kur redzējis ārpus skolas) aizdedzināja puscigareti un teica:

— Kobeins dzīvoja kartona kastē. Viņam visu mūžu ļoti sāpēja vēders. Tāpēc viņš lietoja narkotikas.

Dīdžejs atkal aizsvīlās. Pameta rokas gaisā un nikni-asi paziņoja:

— Un pareizi darija! Mums visiem tā vajag darīt. Jo tie tur, — viņš atkal parādīja uz skolas pusi pirkstu, — saka, ka tā nedrīkst. Bet mēs esam par Kobeinu. Vismaz es.

Tas ar taukainajiem matiem domāja:

— Kur lai dabū?

Dīdžejs noslēpumaini-nicīgi pameta ar roku un smalki norādīja uz Čigānu māju.

Deguns mierināja:

— Var jau arī dzert. Šņabi.

Dīdžejs apstiprinoši māja ar galvu, bet Deguna brālītis šķīsti iebilda:

— Baigi grūti to šņabi dabūt iekšā.

Te nu visi atdzīvojās un deva padomus:

— Var šņabi ar cigareti aizkost!

— Var arī ar “Yuppi” sajaukt, — teica nepazīstamais ar gaišajiem matiem.

Es galvā pierakstīju šīs receptes. “Yuppi”, starp citu, bija deviņdesmito pirmajā pusē iecienīts pulveris, ar ko iekrāsoja ūdeni, pārvēršot to limonādē. Es no savas puses ieteicu:

— Šņabis ir ļoti labs, ja to iesūc caur salmiņu. Ieliek žaketes iekškabatā, salmiņš mutē un tik sūc. Nenormāli, tas ir, ideāli var pietesties.

Es runāju nedabiski dabiskā balsī un par lietām, ko nebiju piedzīvojis. Šņabja smaržu pagaidām zināju tikai no tēva elpas. Joku ar salmiņu man bija stāstījusi māsa par savas klases čaļiem. Savas runas laikā iedomājos — kas gan tas par salmiņu, kas sniedz no žaketes iekškabatas līdz mutei? Es taču meloju, un tūlīt mani jaunie, nepazīstamie draugi, melu un liekulības nīdēji, mani atmaskos un izsūtīs pie teicamniekiem, uz atvadām pret degunu sasitis brilles.

— Kāda vēl žakete? — izaicinoši iekliedzās Dīdžejs, pacēla rokas un demonstrēja savu saplēsto džinsu jaku, kas bija klāta lodišu pildspalvas ornamentiem “Hate”, “Incesticide” un “Fuck”.

Man mamma un tētis nekad ko tādu neatļautu.

Ierunājās Spociņš:

— Man tomēr liekas, alus ir garšīgāks. Es vienreiz dzēru, — kaut kas piesaistīja viņa skatienu Čigānu mājas pusē, un viņš turpināja skaļāk. — Es vienreiz ļoti dzēru alu...

Tur stāvēja meitene, skatījās uz mūsu pusi, gari mati, īsi svārkī, smagi zābaki. Dīdžejs pielēca kājās un aizskrēja pie meitenes, viņa to pa īstam noskūpstīja, un abi aizgāja, tfu-tu, sadevušies rokās. Uz muguras viņai bija lencēs iešūts maks, tādas somas toreiz bija modē.

Klusumu pārtrauca Ugo, negaidīti paziņodams, ka viņš arī ir labs. Es atcerējos pusdienas pie vecā maršala Rišeljē, kur Zviedrijas karalim *incognito* tika pasniegts tokajietis, dzēriens mirdzēja glāzē kā šķidr rubīns.

— Viņš taču ļoti dārgs!

Tā man paspruka. Ugo pasmīnēja vienreiz, otrreiz un izvilka no ķešas pudeli. Nopūta putekļus, parādīja etiķeti, uz kuras nepšaubāmi bija lasāms: "Viņš "Mikla"". Visi teica:

— Mmm! Ooo! Nu, aiziet.

Ugo piedāvāja to pudeli pa visiem izdzert. Visi piekritām. Bet mana sirsniņa sāka sisties. Tūlīt taču sāksies stunda. Skolēniem ir jāiet uz stundām. Es esmu dumpinieks garā un vaigā, es arī smēķēju, vai tiešām ir jādara vēl kas? Atļaujiet man iet uz stundām, solīdi gērbties, klausīt vecākiem, īstenībā taču es jau esmu ar jums savā sirdī, kas tagad nervozi klauvē.

Bet pudelē bija alkohols, tas vienmēr slepeni bija mani interesējis, tāpat kā stāsti par maniakiem, despotiem, katastrofām. Vēl pirms dažiem gadiem klasesbiedrenes izrakstīja no vēstures grāmatas spīdzināšanas aprakstus un lasīja citiem priekšā. Interese par sāpēm un sakāpinātām jūtām man bija saprotama — kaut kur taču bija tā dzīve, kurai reiz vajadzēja sākties. Tāds bija arī alkohols, tas mirdzēja pudelē kā šķidra nelaime.

Un meitenēm dzērāji patīkot (tā teica Blaumanis). Vismaz meitenēm ar smagiem zābakiem slaidajās kājās noteikti. Meitenēm no Kurta pasaules. Pastiepu rociņu. Ugo jautāja:

— Korķuviļķis kādam ir?

Tāpat kā visi, arī es aptaustīju kabatas, it kā tur pēkšņi varētu būt iemeties burvju korķuviļķis. Visi noplātīja rokas — ek, nu

kā tad tā, stulbums, nu, neko, jāiet bezmaz vai atpakaļ uz skolu. Iejaucās Deguns, mācīdams, ka vīnu var labi atvērt arī pretējā virzienā, vajadzīgs tikai labs korķustūmis, par kuru var kalpot atslēgas, krietns zars, pildspalva. Tūlīt visi ņēmāmies meklēt pa krūmiem pildspalvas, bet nepazīstamais ar taukainajiem maļiem iesaucās:

— Eurēka! Aizskriešu uz koptgaldu. Bufetē taču jābūt!

Un žigli aizskrēja uz skolu. Es skatījos viņam pakaļ un domāju, ka skolas koptgaldā taču korķuviļķa varētu arī nebūt, un, ja arī būtu, tad diez vai tādu retu eksemplāru piešķirtu smulīgam skolniekam; viņš taču vienkārši aizbēga, aizbēga no nozieguma, no deģenerācijas, no mīklas, kas palika mūsu vidū. Es mazliet apskaudu bēgli, bet jutu pret viņu arī gaišas jūtas — viņš bija izpildījis baiļu un nodevības normu, kas bija paredzēta man. Viņš jau vēra smagās skolas durvis, dzirdējām, kā skan zvans, tad durvis — bliukš! — aizvērās un mēs vairs to nedzirdējām.

Pēc ilga laika, pēc mūžības, neilgi pēc šīs grāmatas izdošanas Francijā es saņēmu vēstuli:

“Izlasīju jūsu grāmatu, jā, es atceros to gadījumu, kad pie skolas krūmos dzērām vīnu, un gribētu tur drusku pielabot, ko esat sarakstījis. Īstenībā bija tā. Es biju tas, kurš toreiz skrēja pēc korķuviļķa, un nekur nebēgu. Man skolas bufetē bija laba pazišanās, es gulēju ar visām pavārēm un dežurantēm, un mēs bieži kopīgi iedzērām. Ne visi skolā to zināja, tikai paši foršākie. Tagad rakstu jums no Nansi, kur strādāju matu kosmētikas koncernā un katru dienu izdzeru divas pudeles Bordo Šardonē, ja saprotat, ko tas nozīmē.”

Kaut kad tomēr skolā nācās atgriezties. Tur smirdēja pēc grīdas vaska un krītainām lupatām. Un vēl stāstīja, kā jādzīvo. Pa seju dabūt arī nebija problēmu. Visi skrēja un kļiedza.

Es mācījos labi, tikai fizikultūrā negāja. Īsāk sakot, jefiņš.

Skolā visu mācīja skaidri. Jefiņiem ir labas atzīmes, toties no visa jābaidās; bandīti ir stipri un sportiski, toties stulbi. Meitenes vai nu ir smukas, vai arī viņu vispār nav.

Mēs ar Jurgī piederējām pie jefiņiem. Dzīvojām vienā mājā, kopā gājām bērnudārzā, skolā kopš pirmās klases sēdējām vienā solā. Kopā dzīvojamies pa mājām, būvējām no krēsliem kuģus, rīkojām kaujas uz paklāja un arī vēlāk kopīgi mēģinājām skolā izdzīvot.

Un lūk — skolā pēkšņi kaut kas mainījās.

Vienreiz mēs ar Jurgī sēdējām vestibilā aiz palmas un kaut ko fantazējām. Priekšā mums bija papīra lapa, uz kuras zīmējām kaut kādus plānus. Un, kā jau parasti, pienāk kāds bandīts un pagrābj mūsu plānu, saburza, aizsviež.

Šoreiz tas bandīts bija Ugo.

Pamanījis mani, viņš nolika vēl neaizsviesto burzījumu atpakaļ un teica:

— Čau!

— Čau!

Tā es. Ugo pamāja vēl pagaidām netapušu rokasspiedienu un aizgāja, pat nenosaucis mūs par lošiem.

Mani pārņēma lepnums. Lūk, skolu var salauzt! Lūk, pasaule mainās! Lai slavēts Kurts. Viņš mūs sargā. Mūs sargā precīzs akords un šāviens.

Es paskatījos uz Jurģi, lai dalītos priekā.

Bet viņš man saka:

— Tu ko, ar viņiem tagad?

Un skatās aizvainotām, nodotām acīm. Es viņam saku:

— Ko? Viss taču labi sanāca!

— Ar viņiem tev labi? Varbūt tu ar viņiem arī pīpē un viņu dzer krūmos?

Nudien, vai viņam labāk patiktu dabūt pa stīvo? Noskauž manu uzvaru? Bet viņš tik maļ:

— Traks tu esi.

Bet kāds viņš pats pēdējā laikā bija? Es viņam normāli saku:

— Tā, pietiek plānus slīpēt, laiks reāli sākt pasaules iekarošanu.

Bet viņš man atbild:

— Tā taču bija tikai spēle.

Nē, man tā nekad nebija tikai spēle.

Es viņam normāli prasu:

— Tu ko, *Nirvanu* neklausies?

Bet viņš man atbild:

— Nepatik. Bļauj.

Lūdzu. Dzīve bija pārlūzusi divās daļās. Es izrādījos tajā otrā?

Bet vispār neskanēja nemaz slikti — trakais es. Vai tad tas nav tas, pēc kā ilgojas katrs? Izlauzties no ikdienības, parastības un saņemt apliecinājumu savai eksistencei. Vai tad Kurts nebija traks? Es arī. Es varu kā Kobeins.

Tā es pazaudēju draugu.

Un arī skolotāju.

Uzrakstīju uz sola: "Kurt Cobain 1967—1994".

Skolotāja Raudupīte pamanīja un teica:

— Bet, Jāni? Ne jau tu arī. Tu taču esi labs skolnieks.

Gribēja mani paturēt. Līdz šim es biju tāds kā Raudupītes milulītis. Visai klasei liku komatus. Tas notika tā — Raudupīte lasa diktātu; noskaita teikumu vienreiz, tad otrreiz, lai pielec visiem. Otrā lasījumā es pie katra komata uzsitu ar pildspalvu pa solu. Asu, precīzu sitienu, kā Deivs Grols, kurš tolaik spēlēja man nezināms. Un visa klase ik uz sitienu ielika komatu. Pēc tam Raudupīte lasīja vēlreiz visu diktātu, un es vēlreiz noklabināju komatus. Ar semikoliem un daudzpunktiem viņiem bija jātiek galā pašiem. Es Raudupītes priekšā jutu slepenu nodevēja prieku.

Skolotājām vispār nevajag būt pārāk labām. Atceros pirmo klašu audzinātāju Lielkalni. Viņa bija gluži slavena ar savu mīlumu un mātišķumu. Vecāki teica:

— Kā jums ir paveicies! Nu, ja jūs šādu skolotāju neklausīsit...

Lāsts. Lielkalne tiešām bija kā no Skalbes pasakām. Kad kaut ko sadarījām greizi, viņa sēdēja, paslēpusi seju plaukstās. Mēs jutāmies slikti. Pie tam, spriežot pēc skolotājas skumjajiem stāstiem, sliktākie, kas jebkad bijuši.

Cilvēkam ir nepieciešamas tiesības būt sliktam. Pārkāpumi un sodi ir jāformulē vienkārši kā veikalā — slepkavība maksā navessodu un piegānīta tualete maksā piezīmi. Godīgs darījums un nekādas raudāšanas.

Kurta laikos šāda situācija nebūtu pieļaujama. Un, ak lielā dabas gudrība, mūsu klasi pārņēma Burkova. Prokurora sieva. Asu balsi un puicisku augumu. Pats labākais — kašķīga, netaisna, muļķīga aizvainojuma pārņemta. Tiesības bija atgūtas.

Nē, es vairs nekad nebūšu labs skolnieks. Pavisam aizrauties tomēr nevarēja — ko tad man mājās teiktu?

Labi, ko tur Burkova. Šobrīd spiedza Raudupīte. Es gan to nedzirdēju, jo biju aizņēmiens pleijeri, tas klejoja no sola uz solu un nu ciemojās pie manis. Iekšā bija kasete, arī ne mana. Kaut kas jauns. *Pearl Jam* — “Ten”.

Tiku līdz tai galvenajai dziesmai. Noklausijos, apturēju, izņemu kaseti un uz pildspalvas patinu atpakaļ. Baterijas tērēt neklājās. Klausijos vēlreiz. Tur taču viss par mani! Es arī esmu kluss un skumjš, un pavadu laiku “At home drawing pictures”, viss sakrīt, tikai man vēl nav 15 gadu. Nekas, pagaidīšu. Ja jau neviens nevar ieskatīties manī, es izšķaidīšu savas smadzenes visu priekšā, lai redz. Vēl vairāk, tas būs skaists veltījums dziesmai. Tad visi sapratīs, ka man tas patiešām bija svarīgi. Visa klase.

— Jeremy spoke in class today.

Un es gribu, lai fonā klusi skan šī dziesma. Cik tā laba. Vai tikai nav jau pārāk skaista?

Man bikstīja plecā, es neskatīdamies zināju, ka kāds grib dabūt atpakaļ pleijeri. Neies krastā, mācies labāk komatus. Bakstīšana tomēr nerimās, un es klusi paudu viedokli, izmantojot

nenormēto leksiku. Bet klusi vārdi var izrādīties skaļi, sevišķi, ja ausīs uz visu jaudu iet "Jeremy".

Manā priekšā, pašā mana nabaga sola priekšā stāvēja Raudupīte. Skumjām acīm. Viņa bija man lasījusi lielu referātu, bet es to nebiju dzirdējis. Tikai atbildējis. Klase liksmoja. Visa klase, tikai Jurgis ne.

Mani izlika aiz durvīm. Lika atgriezties ar vecākiem. Par tādām niekiem! Vai katrs iekšāpalicējs bija taisījis lielākus sūdus. Bet man tā gadījās pirmo reizi.

Stāvēju viens gaitenī. Parādījās skrienošs sīkais, paslidēja — grīdas šeit vaskoja ne tikai smirdēšanai —, ātri piecēlās, paskatījās, vai es nesmejos, un pazuda tualetē.

Es biju pazaudējis draugu un skolotāju. Bet man necik nebija viņu žēl. Pie pavisam tuva apvāršņa bija kaudze jaunu draugu un skolotāju, traku un vientuļu. Tā es domāju, kamēr sīkais dīrsa.

Ieslēdzu galda lampu. Tā bija gaužām veca, agrāk gaismojusi ceļu manai mātai. Viņa bija uz lampas salīmējusi novelkamās bildītes no banāniem: "Ecuador", "Colombia", "Costa Rica". Tās galīgi nedereja, bet plēst nost bija žēl. Aktuālāku novelceņu man nebija. Es uzrakstīju uz papīra gabaliņa: "I feel stupid / And contagious" un ar siekalām pielīmēju to pie lampas.

Atvēru melno "Crown" magnetofonu. Tētis to pirms vairākiem gadiem atveda no Somijas. Vairākus gadus tas bija turējies kā jauns, bet pēkšņi bija novecojis pāris mēnešu laikā. Ieliku kaseti, aizvēru, nospiedu *play*. Negāja. Atvēru atkal, izņēmu kaseti (jau ar grūtībām, ķērās) un redzēju, ka viena no lentes griezējām galviņām izlekusi uz āru. Iespiedu vietā, bet tā atkal izleca ārā. Noņēmu galviņai plastmasas cepurīti un atklāju, ka pie vainas ir zem tās slēptā atsperīte. Aizsviedu to projām, uzliku micīti atpakaļ, ieliku kaseti, aizvēru, *play*. Tagad skanēja. Man toreiz bija zelta rokas.

Skanēja "Incesticide", miklālais *Nirvanas* 1992. gada albums. Sēdēju un uzmanīgi klausījos. Cik savāda bija "Sliver", cik nenirvanīga tā šķita. Un par ko tajā dziedāja, par kaut kādu

zaudēto bērniņu, vai? Tad “Molly’s Lips”, pat bail sametās to milēt, jo dziesma šķita gandrīz popsīga. “Polly”, tik strauja un jauneklīga, salīdzinot ar ierasto “Nevermind” versiju. Toreiz man šķita, ka tur dzied par papagaili vai kaķi. “Polly wants a cracker”. Nezināju, ka tā vēsta par traģisku notikumu, domāju — cik oriģināli, par kaķi. Bet visskaistākā bija pēdējā dziesma, “Aneurysm”. “Love you so much, makes me sick.” Tie bija vienīgie vārdi, ko varēju saprast, bet tas bija tieši tik, cik nepieciešams, lai saprastu, cik skaisti ir nesapraستی. Nevarēju noturēties, neuzgriezis skaļāk.

No otras istabas ienāca māsa.

— Ko tu tur klausies?

— *Nirvanu*.

— Atkal. Paklausies kaut ko citu. Klusāk.

Nevarēju ar māsu lekties, viņai taču būs jāiet runāt ar Raudupīti. Un pēdējā dziesma jau bija noskanējusi, izņēmu kaseti. Ko tagad? Kārlis bija iedevis *Therapy* albumu “Troublegum”. Aiziet.

Tā nebija *Nirvana*, galīgi nebija. Bet jāpaklausās. “My girlfriend says / That I need a help.” Nav man nekādas draudzenes, kas tie par meliem, aiziet, kaut ko citu! “My boyfriend says / I’d be better off dead.” Jau labāk. “Fuck you I gonna get drunk”, pavisam labi. Sūds, tālāk nevar vārdos iebraukt. “All people are shit!” — tas ir diezgan dziļi pateikts. Galvenais, nīgri un bez kompromisiem.

Ienāca tētis, ieslēdza televizoru, apsēdās dīvēnā. Dīvēns bija mēreni salauzts, mēs tur ar māsu savulaik daudz lēkājām, bet nu jau sen vairs ne. Uzgriežu mūziku vienu mēriņu skaļāk, tēta sportisti kļūst klaiņi. Ja mūsu aparātam būtu bijusi tālvadības pults, arī viņš būtu pagriezis skaļāk, bet viņš vienkārši pateica:

Pagriez klusāk to savējo ārprātu.

Vispar jau no tās *Therapy* patiešām diez kas nebija. Nekāds **mužiats**. Izņēmu kaseti. Ieliku *Nine Inch Nails*. Jā! "The Downward Spiral". Jau tuvāk mērķim. Es par šo grupu izlasīju laikrakata "Vakara Ziņas". Trents Reznors stāstīja, kā visi viņa draugi nolēidz sevi un tādā garā. Tīrgū ieraudzīju šo kaseti un laimīgs skreju mājās klausīties, kā pareizi sevi nobeigt.

Tas bija kaut kas cits, viss kārtībā. Skanēja visādi blinkš, klankš — cik skaisti. Tāda ir industriālā mūzika. "Black and blue and broken bones / you left me." Kad mani kāda pametīs? "Nothing can stop me now / 'cause I don't care." Pareizi. Neviens mani neapturēs.

— Kuš. Vai vienkārši izslēdz. Tev tāpat nepatīk. Kas tur var patīkt.

Tas nu bija kas šausmīgs. Es jutos kā trauklās, istās mākslas pedējais aizstāvis. Protams, es neizslēdzu. Vēl pirms pāris mēnešiem būtu izslēdzis, bet toreiz jau bija cita mūzika. Toties tagad: "I wanna know everything / I wanna be everywhere / I wanna do something / That matters." Lūk, tā, tēt. Es gribu kaut ko izdarīt. Un tieši tagad es to daru, te, pie maģiša. Cīnos pret tēvu.

Tad nāca "Hurt". Tik skaista, ka es mirklī piedevu pasaulei un pagriezu skaļāk, lai taču citiem arī tiek. Kaut kas tāds nevar nepatīkt. Visi izdzirdēs un sapratīs. "And we can have it all / My empire of dirt."

Tētis tiešām neko neiebilda, jutu, ka sāpju skaistums viņu pārņēmis un padarījis laimīgu.

Kasete beidzās. Ko tālāk? Mana kolekcija vēl nebija neko bagātīga. *Stone Temple Pilots*. Pašrakstīta kasete. "Play".

Tētis nemierīgi sagrozījās.

— Nu jau par traku!

Viņš nenojauta, ka šī vēl nebūt nav par traku, es pats to vēl nenojautu. Labi, labi, pagriezu klusāk. Pieliecos tuvāk maģītim, iedziļinājos.

Ienāca mamma, apjozusi priekšautu.

— Nāciet kaut ko ieēst.

Mēs abi neko neatbildējām, jāatzīst, diezgan nepieklājīgi. Toreiz es vēl nezināju, ka pieklājība varbūt ir pats vērtīgākais, kas mums ir.

Ienāca kaķis, paskatījās apkārt, aizgāja atpakaļ uz virtuvi.

— Pat kaķis nevar izturēt to tavu tā saukto mūziku.

Piecēlos un aizgāju uz virtuvi, apsēdos ēst kartupeļu pankūkas. Liku tās uz šķīvja pa vienai, bet mamma ik pa brīdīm pieslidēja un uzkrāva vēl veselu kaudzi. Vairākkārt biju norādījis, ka man tā nepatīk. Visas noēdu, bet emocionālais līdzsvars bija zaudēts. Un vēl viņa centās mani pierunāt ēst tās pankūkas ar brūkleņu ievārījumu — es neko nesaprotot, un viņai sirds lūstot, skatoties, kā es laižot garām dzīves labumus.

Nē, es negribu jūsu dzīves labumus, jūs mani nepiespiedisiet ēst brūkleņu ievārījumu! Ciņa vairs nav apturama.

Un tad es sapratu — jāpaklausās taču *Ministry*! Steidzos atpakaļ uz istabu. Kas par ģeniālu iedomu, dot grupai vārdu *Ministry*. RBS televīzijā biju redzējis viņu klipus, kur gāž mašīnas. Klausīties šo mūziku ir kā gāzt mašīnas. Likos pie maģiša un trieciu iekšā kaseti.

— Pietiek, pietiek. Jāiet gulēt.

— Vēl pēdējo druscīņ.

Pedejā jāpagriež skaļāk. Ej tu nost, kā ieper! Kā bliež pa barakamem! Kā gīcas sit! Vai var būt kaut kas tik skaists?!

Jāni, tev taču teica, ka pietiek.

Visa ģimene bija mani ielenkusi.

Jāni, padomā taču arī par citiem.

Bet *Ministry* kļiedza:

– What about us?

Kā ar mums, kuri negrib iet gulēt?

Māsa piemeta pagalīti:

— Pasakiet jūs, viņš mani neklausā. Klausās tikai tos savārtījumus un vispār paliek jocīgs.

Visi bija uz mani dusmīgi, uz mani, labo bērnu. Tētis, visdziļākā, visskaistākā Latgale, brālītis vaidēdams mirst, ārsts ir tālu, vacieši uzslēj lielgabalu pagalmā un cienā ar apaļām konfektēm, dienests aiz polārā loka, kur lidlauki iznirst no pazemes, tad darbs, darbs, tikai godīgs darbs; mamma, joprojām skaistule, kā toreiz, kad neklausīja skolotājas pavēlei raudāt par Staļina nāvi, kad gāja uz barikādēm un parāva līdzī tēti; māsa, mana svētā māsa, kura drīz vairs nevienam neko neteiks un dzīvos savu kluso sapņu pasaulē, un rakstīs savādu dzeju, kas daudziem patiks.

Bet “What about us?”

Es izslēdzu, izslēdzu. Uzrullēto lūpu slēpdams, ielīdu gultā.

Tas bija brīnišķīgi — *Ministry*, *Jesus Jones* arī, un *Sonic Youth*, un *KMFDM*, un *Psychopomps*, kā arī *Temple of the Dog*. To man iemācīja Kārlis, mans klasesbiedrs kopš pirmās klases, līdz šim nekulturāls huligāns, kurš man reiz futbolā iespēra pa vēderu. Tagad nez kāpēc bijām sākuši sarunāties, un viņš man kā narkotiku, kā ieroci, kā aizliegtu bruņurupuci iedeva dažas kasetes. Tās parasti bija kaut kur ieguvīs viņa brālis. Kārlis teica, ka viņi ar brāli klausījušies *Nirvanu* jau pirms 1994. gada 5. aprīļa, vai spējat tam noticēt?

Nirvana. Tas tomēr bija pats labākais pasaulē. Tiešām, pat labāks par *The Cranberries*, labāks par Doloresas T Riordānas ezeru acīm.

— Starp citu, viņa arī dzer.

Tā zināja teikt mans draugs Pūpols, unikāls cilvēks. Pūpolu viņš atgādināja tikai pēc formas, viņa saturs bija stūrainis, ass, brikšņains un neizprotams. Līdz šim mēs kopā bijām apsprieduši Asīrijas lokšāvējus un korsikāņu brāļus. Atceros, par tiem mēs reiz nevarējām vien beigt runāt — lai turpinātu sarunu, es pavadīju viņu līdz viņa mājām un pēc tam viņš mani līdz manējām. Tagad mēs runājam tikai par mūziku un mūzikas dzīvesveidu.

Es jau zināju, ka nosaukums "Mikla" apzīmē nevis vīna leģendu, bet gan izcelsmi, saturu un konsistenci. Atkārtoti būdams to pamestā jaunbūvē, kas laikam bija plānota par laulību pili. Tagad mēs tur laulājāmies ar pudelīti un cigaretēm. Kad es skola to stāstīju Jurgim, viņš atkal teica:

Tu esi traks.

Man tas patika. Tikai mieru. Ne jau pārāk traks, tikai mazliet. Tas taču patik meitenēm. Pagaidām gan nedarbojas. Bet nekas, esmu jau pieradis. Esmu pietiekami ilgi dzīvojis, lai saprastu, ka meitenēm es nepatiku. Bet toties es esmu traks. Tikai mazliet, tā, saprāta robežās. Neuztraucies, mans draug un solabiedr.

Savukārt Pūpols strikti aizstāvēja uzskatu, ka ir jādzer daudz. Maksimāli daudz. Jo beidzot taču ir jāpiedzēras! Pagaidām tas bija izdevies tikai Kārlim. Viņš pat bija mājupceļā vēmis, un viņa vecākais brālēns tad teicis:

— Kārlis no puikas par vīru paliek.

Bet mums tas neizdevās. Dzērām alu, gandrīz divas pudeles, vīnu uz pieciem, šnabi uz domubiedru baru — nekā. Mājās pārņācis, liku galvu tuvu pie magnetofona, triecu galvā *Nine Inch Nails* un meklēju, vai apziņā kaut kas nav mainījies. It kā nē.

Laulību pils kompānijā bija iegādājušās dažas pilnīgi pieaugušas sievietes, astoņpadsmit gadu vecas. Viņas jau sen bija veiksmīgi piedzērušās un no puikām kļuvušas par vīriem, tāpēc varēja mūsu bēdās dot padomus:

— Nevajag pirms tam ēst. Tukšā dūšā daudz labāk iedarbosies.

— Vajag pēc iespējas sajaukt dažādus alkoholus. Nenožēlosi. Eva strādāja par zīmēšanas skolotāju, viņa skatījās mani un

kaut ko teica ar acīm. Es šo parādību uztvēru kā spoku — kaut kas tāds mēdz notikt, bet tā nav patiesība. Bet padomus atcerējos.

Ceturtdienā neaizgāju uz skolas diskotēku. Vispār jau es nekad uz tām negāju, bet šoreiz bija tāda sajūta, ka kaut ko palaidīšu garām. Un piektdien skola bija pilna ziņām. Diskotēkā gājis krāšņi. Klasesbiedrs Artis sasniedzis mērķi, tas ir, pietiesies un atplisis aktu zālē. Ar to vēl nelicies mierā, atplisis tā, ka pat direktore nevarējusi viņu atdzīvināt. Ožamais spirts izsmēlis skolas katastrofu medicīnas centra iespējas, tāpēc izsaukta ātrā palīdzība, kas jaunekli aizrāvusi atkačāt. Lūk, citiem dzīvē kaut kas notiek.

Arī Pūpols šo vakaru nebija nodzīvojis velti. Nenoskaidrotā kompānijā izdzēra puslitru šņabja un devās mājup. Pie mājām spēki viņu pameta, bet tur nenoskaidrotā veidā uzradās klasesbiedru bariņš, kas zēnu uzstūma līdz piektajam stāvam un nodeva tēva rokās. Tēvs mums pasniedza vēsturi, politoloģiju un vācu valodu. Viņš noklausījās skolnieku prezentāciju:

— Mēs te Pūpolu atradām...

Ņēma mantinieku uz rokām un nesa uz gultu. Kā uz karstām pēdām no notikuma vietas ziņoja Pūpola jaunākais brālis, nākamajā rītā, kad tēvs uzdevis jautājumus, Pūpols turējies kā vīrs:

— Kur vakar piedzēries?

— Es nedzēru!

— Ko stāsti, tu taču vakar te visu pievēmi!

— Es nevēmu!

Kad stāstīju to Evai, viņa kā transā murrāja:

— Man jau patik tādi skandalozie... nepareizie.

Tajā dienā es devos ceļā ar misijas apziņu. Vēl divās trijās pilsētās manī draugi pameta vecāku namus tāpat, brīdinājuši,

ka atgriezies vēlu, ar acīm lūdzoties, lai negaida. Jelgavas vējš skaidri dūdoja: šovakar jums, zēni, jāpiedzeras.

Piekdienas vakarā apņēmības pilns paņēmu trīs latus un kopā ar Kārli soļojām uz Piekto līniju. Tur mitinājās daži jocīgi draugi, kas skaitījās lieli dzērāji. Pēc pusstundas raitas soļošanas nonācām pie Cipa mājām. Viņš iznāca miegains (viņš vienmēr bija miegains) un teica, ka varētu gan, bet tad jāaizsoļo uz Jelgavu pēc naudas. Pēc 35 minūtēm bijām atpakaļ Jelgavā, kur Cips kādu satika, mīklaini ieguva desmit latus un teica:

— Tad nu ejam atpakaļ dzert!

Kārlis padevās un atteicās atsākt soļošanu. Bet Cipam bija paradums pie teiktā turēties. Tā nu mēs divatā soļojām vēlreiz uz Piekto līniju. Pēc 40 minūtēm kopā ar vēl vienu Piektās līnijas mežoni Ceturtajā līnijā nopirkām kioskā, sauktā par “Bordertaunu”, pudeli šampanieša un pudeli alus. Iekārtojāmies kādā nepabeigšanai paredzētā jaunbūvē, izdzērām pusšampanieti, tukšumu piepildījām ar alu un mielojāmies. Vietējais mežonis komentēja:

— Nevar saprast. Tā kā rūgts, tā kā salds.

Es dzēru klusi un koncentrēti, gaidot iedarbību. Nekā.

Kad pabeidzām, izrādījās, ka laiks tecēt uz autobusu, lai laikus paspētu mājās un nedabūtu pa ausi. Ceļš atkal veda gar “Bordertaunu”, pie kuras šoreiz, laimi gaidīdams, kūkoja Vietējā Mežona brālis. Viņš pierunāja Cipu nopirkt pudeli konjaka “Baltais Stārķis”. Tad visi draudzīgi gāja pavadīt mani uz autobusu. Pieturā tika atvērta pudele, bet pārējie, savādnieki, atteicās. Pie stārķa kakla likāmies es un Vietējā Mežona brālis, labā ātrumā konjaku iztukšojām. Ļoti veiksmīgi pabeidzām tieši līdz ar mana autobusa ierašanos. Ielēcu autobusā un nodomāju:

— Atkal nekā.

Bet tas vairs neuztrauca. Nevarēja isti ērti iekārtoties krēslā. Manis tajā nebija pa īstam, es biju filmā par sevi, redzēju sevi kūņojamies uz krēsla. Šī filma nebija pārāk aizraujoša, tomēr neredzēta, tāpēc kādu laiku to vēroju ar gurdu ieinteresētību. Autobuss jau ieslīdēja Jelgavā. Sāku domāt, ka drīz jāregulē sava marionete uz izkāpšanu, kad pēkšņi mani ķēra apskaidrības mirklis un es iedomājos:

— Ja nu tas ir tas?

Jā, ja nu es beidzot esmu alkohola intoksicēts, beidzot pavēris apziņas durvis un nonācis otrā pasaulē?

Autobuss ietusnīja pieturā, priekšpēdējā pirms manējās. Es ieraudzīju ielas malā pumpi. Eurēka! Vajag apskalot seju aukstā ūdenī, un viss būs kā ar roku noņemts! Mani pa pusei iespieda durvīs, bet ārā tiku.

Filmā par Jelgavu rietēja saule, rietēja pār deviņstāvenēm, pār tukšās laulību pils drupām, pār ārprātīgo Annas baznīcas torni. Ar gurdu pēkšņumu sapratu, ka nekur nav jāiet, šis mirklis taču nekad nebeigsies. Kā robotiņš noliecos pie dzelzs pumpja, satvēru rokturi, raustīju, raustīju, sejā ietricās ūdenskritums. Pār manu filmēto seju tecēja vienaldzīgs ūdens.

Nesliģšu detaļās. Apņēmos alkoholu vairs nelietot. Liksmā vakara dēļ man lika apgriezt tikko standartu pārsniegušos matus un nepalaida uz pirmo vakaru Jelgavas krāmenē (alternatīvo cilvēku klubā). Tātad mana sociālā dzīve bija pārtraukta un aizslēgta. Bija jāmeklē cits ceļš nepasaulē.

Atbilde nebija tālu. Tai bija viduklis, izteiksmīgi gurni un *g-string*. Un vēl piecas citas. Ģitāra.

Kārļa brālis stāstīja, ka viens no viņa leģendārajiem draugiem spēlējis ģitāru, spēlējis, spēlējis, kamēr iesaukts armijā. Tur leitnants nostādījis vadu "mierā" un bargi vaicājis:

- Kāds māk ģitāru?
- E-es-ss.
- *Nirvanu* māki?
- Tieši tā, manu leitnant!
- Ejam, iemācīsi.

Un aizgājuši uz labākajām kazarmām, kamēr pārējam vadam likts ravēt usnes mīnu laukā.

Ja tu māki nospēlēt *Nirvanu*, tad pat karš tevi neskar.

Cerot manu augošo neprātu ievirzīt kādā puslīdz cilvēciskā gultnē, mamma man par astoņiem latiem nopirka ģitāru.

Saņēmu to rociņās, atbrīvoju prātu, ieslīgu nirvānā un ļāvu runāt sirdij. Tomēr ģitāra skanēja kaut kā citādi nekā sirds. Izrādās, nebija noskaņota.

Liku instrumentu lina kulē un apstaigāju draugus. Lielākoties visi atsaucās uz kādiem Ģirtiņiem un Edvīniem, kuri noskaņotu tā, ka atliktu tikai ar vēderu pieskarties stīgām, lai atskanētu “Bohemian Rhapsody”. Tomēr kaut kā noskaņojām arī bez viņiem. Visi skaņotāji un viņu brāļi pie viena arī izspēlēja visu savu repertuāru. Kārļa brālis mācēja pašu sākumiņu no “Come as You Are”, it kā sākumu no “Plateau” un dažus nejaušus akordus no kādas INXS dziesmas. Kārlis mācēja tikai pašu sākumiņu no “Come as You Are”. Es neko. Mājās auklēju ģitāru un gaidīju, kad tā sāks runāt. Viņa nerunāja necik. Varēju priecāties, cik skaista ir viena stīgas plinkšķa skaņa, bet, tikko pievienoju nākamo, radās nesakarīgs haoss.

Pagāja vesela mūžība, kamēr es atkodu “The Man Who Sold the World” sākumu. Tad no kaut kādiem papīriem pusapguvu dažas bitlu dziesmas. Tad vēl kāds ierādīja Kleptona “Tears in Heaven”, gabalu, ar kuru varēja divdesmit sekundes mētāt melanolisku virtuozu.

— Iet tā lieta! Es laikam esmu ģitāras princis, jā.

Skaņas sāka klausīt. Es kombinēju zināmos akordus, ieviesu savus, un zem slaidajiem ģēnija pirkstiem dzima oriģinālas, smeldzīgi skaistas kompozīcijas, skanēja arī elku spēlētie, visiem zināmie gabali. Vecāki to dzirdēja un teica:

— Ej gulēt.

Viss kļuva arvien labāk un labāk. Dzirdēti un nedzirdēti klasiski gabali atskanēja vai pie katra pieskāriena. Veicu eksperimentu —

pārtrinkšķināju visas brīvās stīgas pēc kārtas. Atskanēja *Nirvanas* "Where Did You Sleep Last Night" lieliskā izpildījumā. Apjucis aizgāju gulēt.

Nākamajā dienā klases audzinātāja mums piedāvāja jauno skolnieci. Viņai bija gaiši mati, auguma forma nedaudz līdzīga ģitārai, viņa smaidīja kaut kā jocīgi. Kā vēlāk pierādījās, vispieņemrotākais vārds viņai bija Milēdija. No zēnu soliem plūda nedzirdama vilku kaukšana.

Starpbrīdī visi sapulcējās ap viņu, neskatījās uz viņu un runāja:

— Vakar basīti iemetu paranormālu trijnieku.

— Stulbs tu esi, resnā muca.

— Aizvakar piekāvām džaurus.

— Pats tu džauris.

Kārlis neko neteica, bet skatījās tieši uz Milēdiju. Es neļāvos šai neveselīgajai aizrautībai, es negāju ar masām. Uzliku stoicisku smīnu un domāju par krustnešu ieiešanu Konstantinopolē. Nē, par Keitu Mosu, kurai *Nirvanas* koncertā parādījās Kristus. Diez ko Keita ņēma palīgā? Kur man ko tādu dabūt? Stāsta, ka tas ļoti palīdz ģitārai.

Pielūdžēju pulciņā sākās grūstīšanās, un garais, tizlais Edmunds man brutāli uztriecās. Apsēdos solā, prom no pasaules.

To tikai vajadzēja. Izšāvuši savas savstarpējās asprātības, kuīļi bez sarunāšanas nolēma demonstrēt savu veselīgo tēviņu sparū pret mani.

— Uzdiedi *Nirvanu*, ko sēdi!

— Pastāsti, ko jūs tur visi krūmos darāt?

— Jūs taču neesat normāli, vai ne, jūs taču neesat normāli?

Būtībā tie visi bija labi jautājumi, un es labprāt uz tiem

atbildētu, ja vien tos būtu uzdevusi viņa pati, nevis aktieri viņai veltītā izrādē. Tagad es nodurtu galvu meklēju somā savu "Uzi" vai kādu citu automātisku ieroci. Zvans visu izjauca. Ienāca cieniņamā skolotāja Raudupīte un visus pamazām nomierināja, pati arvien vairāk uzvilksdamās.

Muļķu pilna taču bija šī klase. Vai solā ierāvušos sapņotāju, no kuriem jēgas bija tikpat maz. Bet Milēdija izteicās bez pamudinājuma. Pirmajā stundā un pie tam sakarīgi. Kaut kāda šausmīga zubrila. Ja jau tu esi tik gudra, vai varētu man izstāstīt par ģitāru? Kā lai tiek vaļā no šīs aplanās sajūtas, ka skaists ir it viss, kas trinkšķināts ārpus skolas sola? Kā lai tiek uz grūtā un pareizā ceļa?

Tad Raudupīte mani izcēla runāt par Ruģēnu. Vispār jau Ruģēns bija patikams kungs un liels īpatnis. Reiz viņš izāzēja vietējo skrīveri, bagātam zemniekam no cita pagasta to uzdodams par mērkaķi.

— Pāp, vai gribi redzēt mērkaķi?

— Gribu gan, par ko ne.

— Tur iekšā sēd, aiz stikla iespundēts.

Zemnieks ieiet pagastmājā, tiešām, tur sēž aiz stikla mērkaķis (skrīveris bijis varen pinkains un bārdains). Zemnieks izziņas liksmībā bakstījis šo ar pātagas kātu un smējies:

— Re kā, nepatīk gan, ka baksta! Nu akurāt kā cilvēks!

Bet tagad priekšnesumu izpildīju es un visu šo zemnieku priekšā, kas manī neklausījās, tikai smējās, jutos kā Ruģēna mērkaķis.

Pēc stundas gribēju pieiet pie Kārļa, parunāt par *Pearl Jam*. Atgūties, atgriezties pie cilvēkiem, saņemt savas eksistences

apliecinājumu no klases krutākā čaļa. Bet Kārlis jau runāja ar Milēdiju.

Ko viņi varēja runāt?

Es gāju ārā no klases. Pie durvīm viņa mani uzrunāja:

— Tev patik latviešu literatūra?

— Ko?

Garām skrēja visa skola. Milēdija pasmaidīja:

— Paņem cūku nobučo!

Un pasmaidīja tā, ka visa pasaule pāršķēlās.

— Tas tāds joks, ne pārāk literārs. Es jau no laukiem. Bet paklau...

Es neuzticīgi paskatījos augstāk par viņas lūpām.

— Tev taču pa istam nepatīk tā *Nirvana*, ko?

Es nesapratu, uz ko viņa tēmē. Pārbaude? Kā labā jūs strādājat, meitenīt?

— Patīk.

— Jociģi. Tu izskaties pēc kaut kā smalkāka.

Un aizgāja, ka svārki vien noplīvoja.

Pēc skolas es klaiņoju. Vairs nebaidījos no iekšpagalmiem, tagad devos tieši tajos iekšā. Jo tā mazāk riskēju, ka kāda mammas kolēģe pamanīs mani pipējam. Apstājos pie miskastes uzpipēt, paskatījos uz augšu un teicu:

— Lai man nekas nesanāk ar Milēdiju, lai nesanāk, tas nav tas, kas man vajadzīgs; labāk lai es patiešām iemācos spēlēt ģitāru!

Kāpēc mēs iedomājamies, ka kādam ir jāievēro šie mūsu pašpasludinātie noteikumi? Kad atgriezies mājās, ar ģitāru man vairs nesanāca pilnīgi nekas. Kad atgriezies skolā, Milēdija uz mani neskatījās.

Draugi man bija jauni un intereses arī, bet daži ieradumi palika vecie. Es joprojām lasīju grāmatas. Sapratu gan, ka "Aivenho" vairs neder. Tas laiks bija beidzies. Tagad bija jālasa kaut kas jocīgāks. Kamī "Svešinieks" un "Mēris". Par to varēja stāstīt Milēdijai, kad palaimējās būt vientuļiem starpbrīdī. Eva man iedeva Selindžera "Uz kraujas rudzu laukā". Toreiz mani visvairāk apbūra fakts, ka šo grāmatu lasīja Marks Čepmens, gaidot Džonu Lenonu, lai viņu nogalinātu. Man joprojām patika Lenons, tas bija legāli — arī Kurtam viņš patika. Bet tas netraucēja mani jūsmot par šo slepkavību, tā bija notikusi tieši manā dzimšanas gadā, un Selindžera grāmata tajā visā iederējās. Grāmatas saturs arī bija diezgan interesants. Selindžers tur spriež, vai viņš gribētu aprunāties ar Moemu un Hārdiju. Vai es gribēju aprunāties ar Selindžeru? Nu, jā, laikam. Ko es viņam jautātu? Nezinu. Es gribētu, lai viņš klausās mani.

Kā jau atzīmēja vērīgā meitene, arī latviešu literatūra man patika. Tolaik es riju Andri Puriņu. Arī viņš rakstīja par parastām lietām. Viņa varoņi gan reizēm aizkļuva pie actekiem un citplanētiešiem, bet vispār bija parasti dzērāji un panki. Skolnieki,

kas ilgojās, pārdzīvoja, dzēra un daudz klausījās mūziku. Arī vienam nepatika skola.

Bet kādam vajadzēja pateikt to lietu, to, par kuru runā Kafka: "Ir punkts, pēc kura atpakaļceļš vairs nav iespējams. Šo punktu nepieciešams sasniegt." Kur ir tas punkts? Mēs vēl neesam pat tik tuvu, tik tuvu ir krišana atpakaļ. Kas ir tas solis, kas mums jāspēr, lai tiešām būtu projām?

Kafku mēs toreiz nelasījām. Bet cita grāmata piedāvāja alternatīvu padomu. Tā bija diezgan populāra — Radeka Jons. "Memento". Čehu autora didaktiska grāmata par narkotiku postošo dabu. Man un vēl daudziem lasošiem nūģiem tā kļuva par narkotiku lieliskā spēka slavinājuma biblii. Jā, Mihala meitene un draugi nomira, un pats viņš sajuka prātā, bet tā bija dzīve. Tas, pēc kā mēs ilgojamies — nebūt par skrūvēti. Tātad, ja es gribēju dzīvot, man vajadzēja narkotikas.

Kur dabūt? Avīzes rakstīja, ka narkotikas ir mums visapkārt, pieejamākas nekā jebkad. Kur tad tās ir? Eva teica, viņai esot viens draugs, kurš varot dabūt zāli. Gača ar pildspalvu demonstrēja, kā pareizi jāpīpē, bet kur dabūt nezināja. Radio kriminālizīnās pastīja, ka skolniekiem konfiscētas tabletes un viņi teikuši, ka atraduši tās uz ielas. Es acu nenolaidu no ielas, nekā.

Tie, kas klaiņāja ap Svešo Skolu un pīpēja ap basketbola grozu, pastāstīja, ka visu labo mums atstājusi aizejošā padomju armija. Pamestajās bāzēs, patversmēs aptiekas skapišos un gāzmasku somās atrodas tabletes ar nosaukumu "FOF", paredzētas saindēšanās gadījumiem. Kāda meitene bija apēdusi vienu pie kafijas. Tālāk visās dienas gaitās viņai gāja pakaļ divi: viens bija gara, lokana un posmaina caurule, bet otrs — apaļš un pūkains.

Ingusiņš no Svešās Skolas bija ēdis saujām. Atnācis mājās, paņēmis āmuru un nolīcis uz telefona.

— Lai lādējas.

Parafīns bija pusfofu saberzis pret galdu ar šķīļtavām un iešņaucis nāsis. Drīz no abiem caurumiem šļākušās asinis un Parafīnam licies, ka viņš mirs. Cik skaisti.

Bet man neviena fofa rokās netrāpījās. Tās visu laiku bija kaut kur netālu.

Parafīns zināja vēl vieglāk pieejamus līdzekļus. Reiz viņš iegāja saimniecības preču sadaļā un uzsāka sarunu ar pārdevēju:

— Man piecas līmes “Moments”!

— Kāpēc tik daudz?

— Man šodien dzimšanas diena!

Pat no banāniem varot iegūt kaifu. Ja tikai es zinātu, kā, tad banānus gan pamēģinātu. Līme ir pārāk smirdīga, var apsāpēties galva.

Reiz sēdējām uz asfalta pie Svešās Skolas. Es stāstīju par narkotikām. Man bija diezgan nesistemātiskas, bet plašas zināšanas.

— Dažreiz gadījies ieraudzīt milzīgu, pulsējošu ziedu. Tas pulsē —

— Kur viņš ir?

— Turpat istabā uz grīdas... Pa pusi istabas.

Sāļais zelēja salmu un korigēja mani.

— Vienkārši nāk ņirdziens. No tabletēm, ja sanāk, sastingst viss ķermenis.

— Pipele arī sastingst?

— Tev nē.

Asfaltā mirdzēja mazi kvarca gabaliņi. Es iedomājos, kā tie

izskatītos narkotiku iespaidā. Pārvērstos mazās planētās. Uz planētām dzīvotu laumiņas.

Tad pie mums pienāca čigāns. Viss mans ķermenis sastinga trīsmās. No čigāniem baidīties ir normāli. Viņš sasveicinājās ar Ķīseli un apsēdās starp mums klasiskā urlu pietupienā, kaut ko klusi runāja. Tad Ķīselis norādīja ar roku uz mani. Čigāns piecēlas un ar rokas mājienu aicināja mani malā.

Es tiešām no čigāniem baidos kā no suņiem.

Es piecēlos un pagāju malā. Galvā auroja sirēna. Čigāns pārspēra vēl pāris soļus prom, un es sekoju. Viņš sniedza man roku. Rokasspiedienu bija ļoti vājš, viņš tikai satvēra un atlaida manu plaukstu.

— Tev plastilīnu vajag?

Tā viņš jautāja un skatījās cieši man garām. Man, protams, patik plastilīns, agrāk es no tā taisīju dažādus dzīvniekus, sevišķi biju iecienījis begemotus. Bet kāpēc man tieši šobrīd vajadzētu plastilīnu?

— Iemācīšu sasist. Parādīšu arī, kur belamoru nopirkt.

Es no šīs sarunas sapratu arvien mazāk. Atbildēju:

— Ideāli! Viss kārtībā.

Viņa skatiens pievērsās man tuvāk, taču joprojām slidēja man garām.

— Cik tev vajag?

Es joprojām nezināju, ko teikt, tāpēc teicu:

— Būs labi.

Čigāns žigli paskatījās apkārt. Es arī. Čaļi sēdēja turpat uz asfalta un neskatījās. Viņi spēlēja akmens-šķēres uz fofaniem. Tas ir tā — uzliek upurim uz galvas plaukstu, ar otru roku atvelk

vidējo pirkstu un zveļ. Sālais to mācēja neganti, tirā veiksmē, ka es varēju nepiedalīties.

— Atnāc pēc divām dienām šeit. Vienpadsmitos, kad neviena nav. Četri lati.

Abi piebiedrojāmieš zemē sēdošajiem. Neviens neko nejautāja, ritēja parastās jaukās sarunas. Bet es sapratu, ka esmu iesaistījies noziegumā. Es pirkšu narkotikas.

Viss būtu labi, ja varētu šajā notikumā ar kādu padalīties. Uzklīdu Gačam, kurš klaiņoja pa ielu. Viņš šķita tāds kā mūsu nākotnes vēstnesis — vienmēr turējās malā, vienmēr kluss, drusku nikns un aizkaitināts par pareizo pasauli. Viņš bija pārlicināts, ka jāiet cits ceļš. Tā nu es izlēmu pastāstīt viņam.

Viņš vis neteica:

— Vai, manu dieņiņ! Tā gan nedari! No džauriem un narkotikām tālāk!

Gača teica:

— Ļoti labi!

Un atzinīgi māja ar galvu, klusi piebilzdam:

— Būtu jau forši, ja tu padalītos.

Tieši tas, ko gribēju — padalīties. Jutos tik aizkustināts, ka pat nepiedāvāju viņam nākt man līdz.

Tā nu es viens devos uz norunāto vietu. Jau riņķoju ap Svešo Skolu, kad sastapu Milēdiju. Nesamulsu un bez vārdiem pieteicos meiteni drusku pavadīt. Nekas sakāms nenāca prātā. Tad viņa pati pajautāja:

— Ko vazājies apkārt?

Domāju, ko lai tādu neparastu izdomā, un prātā ienāca patiesība:

— Eju pie čigāniem pīrkt zālīti.

Viņa reaģēja ar vissaldāko vārdu pasaulē:

— Ārprāts.

Tas tika izteikts rāmi un šķelmīgi, kā vienmēr. Es piebildu, ka varbūt dabūšu pa muti, un viņa pasmaidīja. Milēdija paskatījās uz kapakmeņu darbnīcu un viegli iesmējās:

— Klasē runā, ka mēs esot pāris.

Es arī iezviedzos, ko tikai nerunā mūsu brīnišķīgā klase. Tādi kā sapīpējušies.

Pavadīju viņu līdz bērnudārzam un devos atpakaļ uz Svešo Skolu. Vēl iedomājos — kur gan tu pati vazājies?

Drīz norunātajā vietā parādījās čigāns, stiepa man savu vil-tīgo roku un jautāja:

— Viens?

Kā tādā filmā. Viņš pamāja, un mēs gājām, līdz nokļuvām pašā čigānu kvartāla sirdī. Tas ir baiss kvartāls — atsevišķa, no krāsotiem dēļiem naglota pilsēta, kurā nejaušs garāmgājējs jūtas kā ārzemēs, jo apkārt skan tikai čigānu valoda. Pretī nāca visādu izmēru čigāni. Mans čigāns mierināja:

— Nebaidies. Tu gan esi pavisam balts, bet nebaidies, es esmu te.

Pēkšņi paskatījās man tieši virsū.

— Tu jau normāls puika. Neesi matains.

Uzplēsa rētu. Matus, kā jau minēts, nācās apgriezt pēc pirmās piedzeršanās, un tagad es atkal izskatījos parasts. Čigāns turpināja:

— Ar tiem trakajiem matainajiem mums karš.

Viņš parādīja ar roku Jelgavas tālumus:

— Tur, Uzvaras parkā, viņiem bāze. Mūsējie gāja cīnīties.

Svētais Kurts! Viņš taču runā par krāmeni, par to pirmo un

pagaidām vienīgo lielo balli "Villa Medem" mājā, uz kuru es netiku. Stāstīja, ka tur bijušas lielas kaujas ar čigāniem.

— Viņu tur tik daudz! Mēs pie durvīm, uz trepēm bijām. Sākumā uzvarējām. Tad atveras durvis, un nāk ārā kādi simts! Visi mataini.

Čigāns izteiksmīgā žestā pacēla rokas un iepleta brūnās acis. Nu, simts tur nevarēja būt, cik man zināms.

— Pirmajam rokā dzelzu stienis!

Tas bija slotaskāts, tā man stāstīja paši varoņi.

— Labi, ka aizmukām. Bet mēs nāksim atkal. Nezini, kad viņiem tur tas tirgus?

Es nezināju. Mēs stāvējām pie mazas koka mājiņas.

— Dod četrus latus.

To viņš teica reizē lietišķi un klusināti. Es iedevu, un viņš iegāja mājiņā, tāpat, bez klauvēšanas. Es stāvēju ārā diezgan ilgi. Jau sāku domāt, ka tumsu šeit, čigānu pilsētā, negribu sagaidīt. Viss skaidrs, esmu klasiski piejāts, būs mācība — par četriem latiem tāda mācība ir labs darījums.

Četri lati toreiz bija diezgan daudz.

Viņš tomēr iznāca no mājas. Šodien neesot. Lai atnāku rīt.

Liksmis un brīvs es devos mājup, bez naudas, bez zāles.

Nākamajā dienā ar smagu sirdi atkal devos uz mazo namiņu. Iznāca, šķiet, viņa brālis ar lielu stellatslēgu rokās. Nē, Dolāra nav mājās. Atvieglots devos atkal projām. Čigānu pie Svešās Skolas nemanīju. Viss skaidrs, kā no grāmatas — esmu apkrāpts vienā narkotiku lietā, tā es varēju teikt.

Bet ne ilgi. Kādu dienu Ūsiselis man pienāca pavisam tuvu un klusi teica:

– Dolārs lika tev nodot.

Un pastiepa roku, kaut ko sažmiedzis dūrē. Es pastiepu savu. Kas tagad iekritis manā plaukstā? Sapņu plastilīns? Nē, tie bija mani banālie četri lati.

— Nevar tagad dabūt, lika atdot naudu. Teica, ka viņš godīgs čigāns.

Tas nu bija kas neticams. Viss, viss šajā lietā bija izrādījies nepareizi.

Bet tas nekas, mums bija savas nabaga bērnu apreibināšanās iespējas. Tām nevajadzēja ne latus, ne čigānus. Svešās Skolas kompānija to darīja pie ķieģeļu mūra, tur, pie krūmiem.

Brīvprātīgais Voldiņš notupās pie mūrīša un veica 17 dziļas leļpas (visi skaļi skaitīja līdzī). Uz pēdējo aizturēja elpu, piecelās, stāvēja cieši ar muguru pret mūri, un ceremonijas vadītājs viņam stipri uzpieda pakrūtē. Asistents vēl piepalīdzēja. Un brīvprātīgais Voldiņš atslēdzās. Galva nokrita uz krūtīm, augums slidēja gar mūri, sagāzās, un Voldiņa vaigs ļengani atsitās pret asfaltu. Tūlīt viņš ar maigu plīķēšanu tika atgriezts pie samaņas un varēja pastāstīt, ko piedzīvojis:

— Velni. Kaut kādi velni. Ar ragiem un dakšām. Tie velni dzied. Sievietes, tādas ar asiņainiem pupiem, laiza zemi. Briesmoņi lidenās vemdami. Jā, čaļi, pis jūs zirgs, es eju mājās.

Es domāju, vai tiešām Voldiņam tik krāšņa izdoma. Protams, es sevi mierināju, nekā oriģināla tur nebija, viss no pasakām, pasakām, pasakām. Tagad es zinu, ka Voldiņš neko neizdomāja, tikai ieskatījās nākotnē. Viss, ko viņš stāstīja, drīz notika.

Jelgavā arvien apņēmīgāk skanēja *grunge*, alternatīvais roks un nenosakāma žanra mūzika, kas neapšaubāmi bija visistākais *underground*. Es vairs nemācījos tik labi. Pūpols klaiņoja apkārt un ieguva arvien šaubīgākus draugus. Evas nupat iegūtā darbavieta šūpojās.

Man pašam bija gītāra un plāns radīt grupu. Tikai koncepcija vēl nebija skaidra, un es galīgi nepratu spēlēt to koka gabalu. Tikai vienu *Nirvanas* dziesmu, "Sappy".

Taču, izrādās, Jelgavā bija jau radušās citas grupas. Arvien vairāk runāja par mēģinājumiem un uz stīgām pārgrieztiem pirkstiem. Notika arī koncerti.

Tovakar šeit, Jelgavas mākslas skolā, sagāzās vai visa Jelgavas pazeme.

Imbecile Hog. Tā paša mūsu skolas Ugo grupa, panciskāka par visiem pankiem.

With Cut. Labākā grupa, kas nākusi no Svešās Skolas. Mareks pie bungām, Ēriks pie dziedāšanas, Gints... visi slaveni. Žanrs — Jelgavas *grunge*.

Shiny Hairless. Pilsētas pazemes leģenda. Vēlāk viņi būs populāri *Herlis* un *Citrus*, bet pagaidām nekādu kompromisu.

Frontlines. Šoļa grupa, lieliski depresīva. Pateicoties viņiem, man vēlāk iepatikās *Joy Division*.

Stāvēju tualetē pie loga un pīpēju. Dūmi nepārmāca krāsas smaržu, pārāk daudz bērnu te bija skalojuši savas otas (bija tāds stils — skalot otas nevis izlietnē, bet podā). Caur durvīm bija dzirdams, kā iesildās pirmā grupa, un mani pārņēma diženuma sajūta — beidzot sākušies notikumi, te top vēsture. Tieši tāpat kādā skolā savulaik spēlēja *Nirvana* vai *Pixies*.

Kāds no ārpuses man uzsauca. Paskatījos, tie bija pavisam nepazīstami puisiņi. Viens man jautāja:

— Vai tu jau esi iekšā?

Pamāju ar galvu un ievilku dūmu.

— Vai tu nezini, kā var tikt iekšā?

Vispār jau ieejas durvis bija labi saskatāmas un viegli pieejamas. Bet aiz tām stāvēja zemessargs, kurš prasīja latu. Mani pārņēma augstsirdība:

— Ejiet ap to stūri, — parādīju ar roku un ievilku dūmu.

— Gaidiet pie otrā loga!

Es taču zināju slepeno gaiteni un kāpnes, kas veda pie šī loga.

Tur jau viņi paklausīgi gaidīja. Es atvēru logu, tas bija pavisam tuvu zemei. Visi četri trausās iekšā, viegli tas viņiem negāja, it sevišķi tam, kuram rokā bija atvērta pudele. Viņš steigšus piedāvāja man. Pieliku pudeli pie lūpām un tūlīt izspurdzu iedzerto malciņu — viens no viņiem bija drudžaini atrāvis bikses un čurāja turpat uz sienas, kur nu čurāja, viņš brutāli mīza kā gadu nocieties, grīļojās, nomīzdams visu sienu un notikuma diženumu. Pārējie zviedza vien, kāds jautāja:

— Cik tev tur iekšā ir?

Tagad, kad emocijas jau nožuvušas, es iedomājos, ka ārā viņš varbūt kautrējās to darīt vēlino garāmgājēju dēļ. Viņš vienkārši bija pārāk kautrīgs, šis cilvēks, kurš tagad apgānīja mākslas skolas sienas. Kautribs bija par cēloni šai orgijai. Man šķiet, ka vispār lielu daļu toreizējo ārprātīgo notikumu izraisīja mūsu pārliedzīgā smalkjūtība vai kusalums.

Kad kautrīgais svešinieks beidzot bija sapogājies, mēs kāpām augšā. *Imbecile Hog* jau bija pamanījušies savu uzstāšanos beigt. Tāds bija deviņdesmito gadu Jelgavas pankroks — ass un ātrs.

Zāles stūrī satiku Evas bandu. Šis laida no rokas rokā limonādes “Fantastika” pusotrlitrīgo pudeli. Baiba sniedza to man un teica:

— Tur iekšā ir skrūve!

Ticiet vai ne, es toreiz biju vēl tik šķists, ka pacēlu pudeli pie acīm un pētīju, kā gan tur būtu varējusi iekrist skrūve.

Zālē iekšā nāca arī Kārlis ar domubiedriem. Viņi nesa līdzī minerālūdens “Mangaļi” pudeli ar kolas krāsas šķidrumu. Divas acīmredzami nevainīgas lietas — minerālūdens un kola. Viņi pienāca un pavēstīja, ka Gatis netiekot iekšā. Tā paša lata dēļ. Es devos ārā pie viņa.

Varēju viņu ievest pa iestaigāto loga ceļu. Taču man bija neērti savu smalko draugu vest pa piemīzītām vietām.

Tur jau viņš ārā stāvēja, sabozies un nīgrs.

— Nu, tu vari mani dabūt iekšā?

Es domāju. Nekādi citi varianti man prātā nenāca. Gatis ierosināja:

— Pamēģināsim zīmogu pārspiest.

Viņam kabatā bija mazs pudīlārs. Zīmogs uz manas rokas,

kas apliecināja manu legalitāti pasākumā, tika apmērcēts šņabi. Tad Gatis cieši piespieda savu roku manai. Intīms brīdis. Pēc tuvības abi aplūkojām viņa roku. Zīmoga tur nebija, tikai sārta pleķa nojauta. Es apskatīju savu roku — arī tur zīmoga vairs nebija.

Gatis nopūtās, nošņaukājās un devās iekšā pa parādes durvīm. Es līdzī.

Viņš vienkārši pagāja sargam garām. Tas noskatījās Gatim pakaļ un neko neteica. Laikam viņš ar saviem garajiem matiem un ārpasaulīgo stāju izskatījās pasākumā iederīgs. Uz mani sargs paskatījās prasīgāk, es instinktīvi pametu ar roku uz Gata pusi — es ar viņu — un arī biju iekšā.

Skolas zāle bija skaņas pieblizta. *With Cut* neielaidās nekādā koķetērijā un negaidīja publikas lūgumus, bet uzreiz spēlēja savu lielo hītu:

Neredzu tevi, neredzu sevi,
visapkārt elle deg.

Tad kāds britiņš nesaprotamu vārdu, un tad piedziedājums:

Fire — Fire!

Fire — Fire!

Fire — Fire!

Fire — Fire!

Pie skatuves lēkāja pāris fanu. Lielākoties publika sēdēja uz grīdas, atspieduši muguras pret sienām. Manējie puikas sēdēja turpat pie durvīm, lai nav tāla iešana pīpēt vai vemt, un cilāja savu tumšo mangalīti.

With Cut dragāja nākamo dziesmu:

Tiem bija dzīve!

Tiem bija zāle!

Piķis un ēvele, protams, ka ar zāli viņiem bija dzīve. Bet kur lai es dabūju savu dzīvi!? Uzmanīgi skatījos uz kļiedzošo Gintu, vai viņš apzinājās, ka ir apskaužams rokstārs, kurš sludina sāpīgo patiesību?

Mēs dzīvojam,
Nezinām, kāpēc
Cits citu slepkavojam.
Nogalinām smadzenes un prātu,
Dzīvot kopā nemākam.

Devos pie skatuves un iejuku fanu pūlī. Līdz pirmajai rindai aizlauzties nebija grūti. Lēcu nesen apgūtos dejas soļus un neuzkrītoši vēroju pārējos. Tie nebija nekādi parasti lēcieni, bet slepenajā "Garnier" laboratorijā radīta deja tiem, kuri visu mūžu kautrējušies par savu dejojprasmī. Es lēkāju un sajutos tuvs visai alternatīvajai kultūrai, visiem cilvēkiem man blakus, sevišķi tuvs tiem, kuri nebija šovakar tikuši uz šejieni. Domāju par viņiem siltas domas un lēcu jau par visiem augstāk. Bet dziesma beidzās, un es sakautrējos.

Atgriezos pie meitenēm. Eva noglaudīja man plecu un pasniedza pudeli ar skrūvi. Mani, neirotisku jaunekli, tādas maiguma izpausmes kaitināja. No skatuves skanēja zīmīgi vārdi:

Nav nākotnes. Nav Nākotnes.
Dzīvot gribu, bet nesanāk.

Eva bija no Nākotnes. Nākotne atrodas Jelgavas rajonā. Bet *With Cut* skaidri pateica — nav nākotnes. Tāpēc es nolēmu ar Ivu vairs nepīties, bet pilnībā veltīt sevi rokenrolam.

Ar šo dziesmu Jelgavas grandžeri savu uzstāšanos beidza. Ne-kaulas saukšanas pēc atkārtojumiem, tā tolaik nebija pieņemts. Ja koncerta laikā nebija "Govis, mājās!", tad uzņemšana skaitījās gana laba. *With Cut* ģitārists Gatis bija saņēmis pavisam īpašu atzinību, staigāja smaidīgs un stāstīja:

— Viena meitene teica, ka es esot spēlējis visskaļāk.

Mūsu Gatis gan bija skeptiskāks. Viņš gluži vienkārši pa-teica:

— Sūds vien ir no tiem *With Cut*.

Un aizgāja ar viņiem sasveicināties. Viņš vienmēr visus pa-zina. Es stāvēju un domāju par sūdu. Kā tā? Tā taču ir ista grupa, ista pazeme, īsts Jelgavas *grunge*. Kā tā varēja nebūt laba?

Eva un Baiba ierosināja uzkāpt uz jumta. Pasaucu arī savus draugus. Vertikālās metāla trepes smērēja rokas, rūsa. Debesis jau bija nakts. Savstarpēji nepazīstamie zēni un meitenes tūlīt aizsmēķēja. Es, vienojošais posms, arī. Nakts bija skaista, bet auk-sta. Sēdēt uz jumta seguma nemaz nebija tik patikami, taču ne-viens netaisījās doties projām.

Vai viņus neuztrauc, ka nākamā grupa jau droši vien sākusi spēlēt? Vai tikai man vienam ir svarīga rokenrola vēsture Jelgavas novadā un pilsētā? Es jau nu neko neteikšu, neatgādināšu. Es nevienu nesaukšu uz sūda grupām. Es vairs viņus neapskaužu.

Es vairs negribēju spēlēt kaut kādā, vienalga kādā grupā.

Es gribēju spēlēt vismaz *Nirvanā*.

Mēs pie katras izdevības kāpām uz jumta. Mums tur patika. Bieži rāpāmies uz tā paša nepabeigtā zagsa jumta. Nepasaule, no kuras labi redzama pasaule. No augšas. Tur mūs neviens neredzēja pīpējam. Arī pa kādai "Mīklai" tika risināts.

Vēl augstāk gāja uz turpat netālu esošās deviņstāvu ēkas jumta. Ēka ietilpa dzīvojamā rajonā ar nosaukumu Žukovka jeb, vienkāršāk, Žucene. Šeit vajadzēja uzmanīties, rāpjoties pa jumta lūku.

Bet tas bija tā vērts. No šejienes varēja redzēt visu — gan nepapušo laulātuvī, gan tikpat nepapušo skolu — un spriest, ka nu dzīvē ir tikts augstāk. Uz vienu pusi pavērās skats uz Lielo ielu, kas ielocījās pilsētas centrā. Tur bija trīs vienādi nami, uz kuru bezlogu sienām bija rakstīts: "Darbs", "Miers" un "Brīvība".

Skatoties zem kājām, varēja redzēt kafējnīcu, kura bija slavena ar apšaudēm un bandītu arestiem. Tādas lietas tolaik stāstīja par visām vietām, bet šeit es reiz pats redzēju — kafējnīca bija ielenkta, atbrauca viens rafinš ar jocīgāk tērptiem mentiem, kuriem katram rokā bija uziks, un drīz no kafējnīcas izveda kādu cilvēku ar tālu uz muguras atlauxtām rokām un zemu noliektu galvu. Lidmašīnas poza.

Tie bija skarbi laiki. Jelgavas Centrālcietumā valdīja Haritonovs. Tur viņš apguva latviešu valodu, datora iemaņas, lasīja un sportoja. Viņa draugi apturēja satiksmi uz Garozas ielas un lādēja pār cietuma sētu visādus labumus, un nekāda policija nevarēja neko padarīt. Pārlielupes cietumā bija vēl trakāk. Tur sēdēja Karļa brālis, kuram es reiz atteicos aizdot maģiti. Kā gan lai es to butu spējis? Maģiti viņš dabūja citur un nodzēra, bet man nu bija bīstams ienaidnieks.

Uz otru pusi Lielā iela pārvērtās Dobeles šosejā un veda uz Nakotni, ar kuru biju apsollījis vairs nesieties. Eva gan sēdēja blakus uz tā paša jumta. Kas viņai, jaunai, skaistai sievietei, lika kukot ar pusaudžiem uz jumta? Toreiz es to nejautāju ne sev, ne viņai. Tad man šī vieta likās vienīgā, kur cilvēks var vēlēties būt. Vissliktākā vieta pasaulē.

Tur bija arī Gatis, Sīnis un Kačaks. Mums līdzī bija divas pusotrlitrīgās pudeles ar alu. Pie autoostas to lēja par piecpadsmit kantīmiem litrā. Alus bija garšīgs, sevišķi, kad auksts. Nākot no autoostas līdz Žucenei, alus vienmēr sasīla, tāpēc mēs nekad neuzzinājām, cik ļoti garšīgs tas bija. Turpat mētājās arī cigaretes "Hollywood" un deviņdesmito gadu vidū populārā rotaļlieta *yo-yo*.

Sīnis piegāja pie jumta malas un paskatījās lejup.

— Ja man nebūtu bail, es uz sitienu lēktu lejā!

Tagad viņš paskatījās uz mums. Tad atkal lejā.

— Dzīvei nav jēgas.

Evai bija zema balss:

— Tas ir forši, ka dzīvei nav jēgas.

Viņa paskatījās uz Sīni:

— Nestāvi tik tuvu malai.

- Viss kārtībā, man taču bail.
- Sīni, lūdzu, paej prom no malas.
- Uz kuru pusi?
- Lūdzu, beidz.

Es pielēcu kājās un arī pieskrēju pie malas. Pārliku apavu purngalus pār jumta malu un viegli pieliecos uz priekšu. Tā bija spēle, kuru es pats izdomāju. Jānoliecas tik tālu, lai varētu redzēt pirmo stāvu. Stāvot mājās uz paklāja, tāda pieliekšanās ir gandrīz nemanāma, bet šeit pavisam sajūtama. Tā es tur locījos, un neviens mani nesauca atpakaļ, un man bija jāliecas arvien tālāk un tālāk. Labi, ka Gatis gurdī teica:

— Alu negribi?

Gluži kā Veidenbaums es iemainīju nāvi pret alu. Iztaisnojot, izbaudīdams savas stiprās kājas, un devos pie Gata. Jau pēc diviem soļiem nez kur sapinos un kritu. Sasītu roku. Visi skanīgi iesmējās, izņemot Evu, jo viņai nebija humora izjūtas. Paskatījos — tā bija tā baisā *yo-yo* aukla.

Apsēdos un piņķerēju ārā savas baltās botas.

— Kā tas stulbums vispār te gadījās?

Rotaļlieta bija ļoti populāra, tāpēc neapšaubāmi stulba.

— Kurš te ir raustītājs?

Es neatlaidos. Sīnis vienīgais reaģēja:

— Kāpēc uzreiz es? Es savu mūžu tādu sūdu neesmu rokās turējis!

Es paskatījos uz Evu un Gati. Viņa aizvainoti pagriezās prom, viņš nosmīnēja un iedzēra aliņu, līdz kuram es tā arī nebiju ticis.

Paskatījos lejā uz Jelgavu. Pelēka, skumja ainava. Pirms piecdesmit gadiem pilsētu pārvērtā drupās. Viss sabruka un sadega. Jelgavu uzbūvēja no jauna — piecstāvu mājas, cietumi, noliktavas.

Dambis, braukdams caur Jelgavu, izteicās, ka šādās mājās nekas nevar notikt. Nekas te nevar ienākt prātā.

— Ko darām?

Tā neviens nezināja. Alus bija beidzies, bet nevienam negribejas iet projām. Nebija īsti kur iet.

— Nu, ko darām?

Sinis bija pavisam sanervozējies. Gatis rāmi pameta ideju:

— Nenervozē, parausti *yo-yo*.

Tas objekts joprojām gulēja mūsu vidū. Sinis uztvēra iespēju parādīt nostāju:

— Es to sūdu nekad rokās neesmu ņēmis!

— Tad paņem, varbūt iepatiksies.

Sinis sagrāba nabaga rotaļlietu un aizsvieda pār jumta malu, turpat, kur vēl nupat bija vēlēties krist pats. Mēs visi sastingām, gaidot skaņu, ar ko beigsies lidojums.

Tānkš! Birstošu stiklu graboņa un lamas krievu valodā. Tiešs tripijums mašīnas stiklā. Tā varēja nojaust — neviens negāja skatīties. Balsis tālu zem mums bija skaidri sadzirdamas. Tās ātri aptvēra, ka trieciens nācis no augšas, un solīja mūs nogalināt.

Kačaks pajautāja Sinim, kāpēc viņš tā izdarīja.

— Ko? Forši, urlām izsitām stiklu!

— Mēs izsitām?

— Labi, aiziet, draugi, metiet mani lejā!

No lejas joprojām skanēja balss. Tagad tā aicināja homoseksualistus parādīties un kāpt lejā. Nepavisam negribējās.

Balsis no lejas solīja kāpt augšā pie izdzimteniem. Mēs pavisam klusi spriedām:

— Domājat, viņi pamanīja, no kurienes tas sūds krita?

— Diez vai. Kā tad to varēja pamanīt?

Tie no apakšas skaļi apgalvoja, ka ir mūs pamanījuši un tūlīt kāps pie mums. Pēkšņi jumts vairs nemaz nebija mājīgs. Augšā vairs negribējās. Arī lejā ne. Kur nu? Tālu prom, pie mammas.

Balsis lejā apklusā. Ļoti izteiksmīgs klusums.

— Viņi brauc augšā.

— Pazūdam!

Sinis jau kuro reizi devās uz jumta malu.

— Nē, ar liftu.

— Liftā taču viņi.

— Ir divi lifti. Šis ir īstais mirklis pazust.

Metāties pie jumta lūkas. Līdz liftiem vēl jāpārvar vertikālās sarūsējušas dzelzs trepes.

— Aiziet, nebremzējam!

Pagrūsts es metos caurumā, piekēros pie kāpšļiem. Pēc diviem soļiem iedomājos, cik ļoti nepieklājīgi bija līst pa priekšu Evai. Kā tur bija — mamma man mācīja, ka, ejot pa kāpnēm, ir divi varianti, vienā no tiem meitene jālaiž pa priekšu, otrā tieši otrādi... Kā jādara šoreiz? Es paskatījos uz augšu, tur jau Eva kāpa, biksītes viņai bija zaļas, viņa uzkāpa man tieši uz acīm, un es devos zemāk, saņēmis vibrāciju papilddevu.

Viens lifts bija acīmredzami aizņemts. Tā dūksana tuvojās.

— Uz otru!

Arī otrs bija aizņemts. Vai nu slepkavu bars neietilpa vienā liftā, vai arī kāda tante brauca ar klimpu maisu.

— Kāpnes!

Mēs plakšķinājām lejā un ap septīto stāvu skaidri dzirdējām, kā augšup aizskrien slepkavnieciski smags lifts.

Pie ārdurvīm apstājāties, bet tikai uz mirkli, kas vajadzīgs, lai sajustu dažāda svaiguma urīnu smaržu. Eva atgrūda durvis. Mēs izgājām ārā.

Tur tiešām bija mašīna ar izsistu priekšējo stiklu. Pie mašīnas stāvēja viens cilvēks sarkanā žaketē un trīs cilvēki sporta tērpos. Viņi skatījās uz mums ar nepatīkamu uzmanību. Mēs, neko neieklājot, pagriezāmies uz promiešanu, bet, tā kā nebijām sarunājuši, kur iet, pagriezāmies dažādos virzienos. Mēs ar Evu pat paskrējāmies. Viņas deguns iedūrās man vaigā.

Cilvēks sarkanajā žaketē mums uzsauca:

— Eul!

Tā bija tā pati asiņu alkstošā balss, ko dzirdējām uz jumta. Viņi, protams, nebija devušies augšā.

— Panāciet šurp!

Man saļodzījās kājas. Pārējie stāvēja nekustīgi. Tas nepadarīja cilvēku sarkanajā žaketē mazāk aizdomīgu.

— No kurienes jūs nākat?

Neviens neatbildēja. Nākošais jautājums bija vēl trāpīgāks:

— Kas jūs esat?

Rokā viņš šūpoja nolādēto *yo-yo*.

— Tas ir jūsējais?

Neviens nemetās aktīvi noliegt savas īpašuma tiesības. Pēkšņi ierunājās viens no treniņbikšotajiem. Laikam grupējuma smadzenes.

— Šitie nav īstie. Šitie debīļi spēlējas tikai ar ripām un žiletēm.

Viņš panāca soli tuvāk un iespēra Gatim:

— Apgriez matus!

Gatim vienīgajam bija gari mati. Mums tikai saplēstas džinsas un skumjas acis. Bet, lūk, ar to jau pietika, lai mūs atpazītu.

— Pazūdiet no šejienes!

Mēs gājām. Pirmo reizi sajutu, ka esmu kaut kam piederīgs, kaut kam citādam. Un šī citādība mūs paglāba.

Es paskatījos augšup, kur mēs vēl nupat bijām, un redzēju, kā aizbrauc jumts.

Jūs jautāsiet — te ir rakstīts par rokenrolu, par narkotikām, bet kur tad sekss? Tas taču bija laiks, kad pasaule bija brīva un meitenes ar flomāsteriem rakstīja uz savu džinsu dibeniem “Rape me”?

Jā, kaut kad tad skolā sāka pasniegt veselības mācību. Skolotāja mulsa kā traka un smaidīja kā paralizēta. Viņa skaidroja, ka nu mums jāuzzina par seksuālo pasauli, par dzimumorgāniem un skūpstiem. Un, kaut kā beidzot beidzoties pirmajai stundai, viņa paziņoja:

— Uz nākošo stundu jums ir mājasdarbs. Uzzīmējiet mežu!

Klasē iestājās klusums. Es klusēju, jo biju freidiski pārklusījies. Klasesbiedri arī, es viņiem pēc tam pajautāju. Pārsteidza, ka līdz šim taču tik solīdā skolotāja lietoja tik tiešu vārdu, bet tā jau laikam pienācās, iepazīstot šo pasauli. Lai tā būtu, bet kā izpildīt mājasdarbu? Es attiecīgo objektu vēl tik labi nepazīnu, lai varētu precīzi uzzīmēt. Un atskanēja satrauktas balsis, tik cītīgi mēs bijām:

— Ko, ko vajag uzzīmēt?

— Mežu! Me-žu!

— Ko? Ko, ko?

— Mežu, mežu, m-M-mežu!! M — kā mājas, monēta, malka.

Izrādījās, tas bija tāds psihoanalīzes uzdevums. Uzzīmētos mežus analizēja, un katrs varēja uzzināt, vai viņš ir pasists uz seksu vai atpalcis, vai gejs.

Ne skolai, bet dzīvei mācāmies. Gatis ar Edgaru aizgāja uz Autoostas bāru. Apsēdās un ļoti ātri nodzēra visu naudu. Sēdēja un nezināja, ko iesākt. Bārmenis iežēlojās par jauniešiem un izmaksāja viņiem "Merkuru" ar kolu. Zēni priedīgi izdzēra, un bārmenis uzsauca vēl pa vienai. Deviņdesmitajos gados daži cilvēki bija laipni un bagāti. Tā iegadījās, ka drīz Gatis un Edgars bija palikuši vienīgie viesi. Bārmenis teicās bāru slēgt, taču uzaicināja turpināt kopīgo alkohola lietošanu pie viņa mājās. Puiši, protams, piekrita. Bārmenis gan nebija pazīstams, bet var taču iepazīties, un viņš bija sevi pierādījis kā labu cilvēku. Tā nu visi devās pie viņa. Svešinieks turēja solījumu un cienāja draugus ar alkoholu, pie tam, kā jau nesavtīgs cilvēks, pats dzēra maz. Mūsējie šim lielu vērību neesot piegriezuši, bet baudījuši dzīves doto, līdz abi izslēgušies.

Edgars pamodies no tā, ka viņam attaisa bikses. Atvēris acis — pie biksēm turējies namatēvs. Un neteicis vis, ka grib viesi atgērbt, lai tas kulturāli izgulētos, bet teatrālā reibumā aizstreipulojis nostāk, tēlodams totālu delīriju.

Tā laika sabiedrība nebija tik puritāniska kā tagadējā. Lesbietes devās laulības gājienā pie Brīvības pieminekļa un izpelnījās tikai saprotošus vai ieinteresētus smaidus. Edgars tomēr izlēma doties mājās pie vecākiem. Gatis nebija uzmodināms, tāpēc Edgars viņam iebļāva ausī:

— Celies, Gača, citādi tevi dirsā izdrāzīs!

Tad Gatis tomēr piecēlās. Neatvadījušies abi draugi devās projām.

Atpakaļceļš pagāja pusgulētajā reibumā, eksistenciāli miklainā robežstāvoklī. Tikuši jau līdz Raiņa parkam, kad Edgaram uznākušas tās novēlotās dusmas, ko mēs visi tik labi pazīstam. Pretī nāca vēlīni gājēji, kas pajokoja par abu draugu matu garumu. Edgars, izlādēdams dusmas, atbildēja asi. Tūlīt pāris svešo metās aizturēt Gati, bet divi citi uzsita Edgaram zilu aci.

Tādi seksuāli piedzīvojumi bija maniem apbrīnojamajiem draugiem. Bet man nekā.

Es varēju sēdēt mājās un lasīt grāmatas. Varēju aiziet ciemos pie tā paša Edgara paskatīties kādu filmu. Viņš vienmēr skatījās filmas. Parasti tās bija šausmu filmas. Bet varbūt viņam ienāks prātā uzlikt slepenās filmas *par attiecībām*. Es to nekad neprasišu, bet varbūt tas ienāks prātā viņam pašam, un tur būs tās brīnišķīgi skaistās sievietes, tik skumjas un noslēpumainas, tik pieglaudīgas un laimi vēlošas.

Bet Edgara nebija mājās. Atpakaļceļā es nez kāpēc iegriezos pie Evas. Viņa dzīvoja vislētākajā kvartālā, gandrīz vai graustos, ko dēvēja par "kurjatņikiem". Dzīvokļi lielākoties bija pamesti un izdemolēti. Bet dažos vēl dzīvoja cilvēki. Es Evu satiku pagalmā. Viņa man teica:

— Nāc, nāc! Inga arī tūlīt atnāks. Dabūjusi kaut kādu liķieri.

Tad jau jāieiet. Nezinu, kā tas notika, bet, atslēgusi durvis, Eva atslēgu atstāja slēdzenē. Tikko iegājām iekšā, es slaidi aizcirtu durvis, šleperis aizcirtās, un mēs bijām klasiski ieslēgti. Metāmies klauvēt pie aizslēgtajām durvīm, bet drīz sapratām, ka nav uz ko cerēt. Šķiet, šai stāvā šis bija vienīgais apdzīvotais dzīvoklis.

— Ko mēs tagad darīsim?

Evas balss bija izmisusi. Viņa atkrita gultā, tā simbolizējot cilvēka bezspēcību likteņa vai nejaušības priekšā. Tiešām nebija ko darīt, tāpēc es paskatījos uz viņu. No šmaugā kritiena krekliņš bija parāvēs uz augšu, un es redzēju vēderu, tas bija plakans un spēcīgs. Atsegto ādas laukumu otrā pusē ierobežoja bikses. Tās mēs visi nēsājām pēc iespējas šauras, lai atšķirtos no reperiem, kuri arī pamazām sāka sevi apzināties kā klanu un izpaudās ar pēc iespējas platākām biksēm, tā sauktajām trubām.

Evas bikses bija sevišķi šauras, tās bija stingri nostieptas starp gurniem, un, pēkšņi iedomājoties, kas ir zem džinsu auduma, man kļuva smagi. Un ne jau ap sirdi.

Apsēdos viņai blakus uz gultas un, mierinot nepatīkamajā situācijā, nobučoju. Mēs jau agrāk pa retam bijām pabučojušies. Bet tagad mēs atradāmies gultā. Es neaizmirsu Milēdiju, es neaizmirsu arī, ka Nākotnes nav un kā mani aizkaitināja viņas pieskāriens toreiz koncertā. Bet tagad bija šī no pasaules atslēgtā situācija, kas piederēja tikai mums. Es kautrējos uzlikt roku viņas plikajam vēderam, tāpēc uzliku uz apgērbtajām krūtīm.

Viņa nepaskatījās mani sašutusi vai apburta, bet izbrīnījās. Šī jaunā sieviete, kurai bija astoņpadsmit gadu — protams, ka viņa brīnījās. Ko gan cilvēks saprot astoņpadsmit gados? Četrpadsmit vēl kaut ko, bet astoņpadsmit — vairs neko. Viņa novērsa skatienu, bet ne sevi, krūtis zem manas rokas sakustējās dziļā iepakā. Zeme zem manām kājām sakustējās līdzī. Es biju uztraucies.

Kāpēc gan es uztraucos? Kas tad varēja notikt? Tikai likumsakarīgais. Kā jau runāts, tūlīt ieradās Inga ar savu liķieri un slēdza vaļā durvis. Eva metās viņai pretī, pateicās par glābšanu un stāstīja, kas noticis ar atslēgu, es paliku gultā viens ar savu roku.

Ingai līdzī bija ne tikai liķieris, bet arī Baiba, kāds jauns mākslinieks blondiem, gariem matiem, ko slepeni sauca par Bon Džovi, un vēl kāds nepazīstamais. Tūlīt visu gaidītais liķieris lija pa glāzēm, un visiem bija jautri. Es pielipu pie magīša. Liku *Nirvanu*, *Nine Inch Nails*, *Stone Roses*. Eva visu laiku prasīja *Penguin Orchestra* vai kaut ko tamlīdzīgu. Kaut kādu inteligento, mākslinieku mūziku, kaut kādu īstās, skaistās dzīves mūziku.

Pietiks par to.

Mežrožu augļus ēzdams, aizstaigāju pavisam tālu aiz tirgus, tur, kur pasaule jau beidzas. Skatījos uz neredzētiem kokiem, nenosakāma seguma ceļu. Īsāk sakot, apmaldījos. Gāju tikai mierīgi uz priekšu, gaidot, kad vadātājs mani pagriezīs atpakaļ uz māju pusi.

Dzirdu, skan pazīstama dziesmiņa. Dažus mirkļus nevarēju to identificēt par spīti izmisīgajai sajūtai, ka dzirdi kaut ko ļoti, ļoti pazīstamu. Patiešām, tā bija "Sappy"! Vienīgā *Nirvanas* dziesma, ko es mācēju uz ģitāras. Attālinājies no šīs zemes rūpēm, es to trinkšķināju atkal un atkal.

Kaut gan mūzika skanēja mazliet jocīgi, gāju uz to pusi. Skaidrs — tur labi cilvēki, varbūt tikai drusku jocīgi. Kas zina, varbūt tieši tur notiek tā istā dzīve.

Izgāju garāžu rindas priekšā. Dziesma apklusā, un no garāžas iznāca kaut kur redzēts čigāns. Pagriezos, lai ietu projām, bet čigāns teica:

— Pagaid', bračku, nemūc.

Man nemaz nebija bail, tāpēc apstājos.

— Ir, bračku, business.

Viņš saņēma mani aiz piedurkes un vilka uz atvērtās garāžas pusi.

— Tava morda uz to konkrēti uzprasās.

Es ienācu pustumšajā alkovā, gatavs, ka tikšu piedzīts pilns ar fofām un manus orgānus kontrabandisti aizgādātu RAF melanholijas nogurdinātājiem banānu tirgoņiem. Garāža bija pilna saldiem dūmiem, tomēr varēja saskatīt piekrautu grāmatplauktu, bērnu ragavas, motocikla manekenu, bungu komplektu un tam vidū divus vīrus, kas sēdēja makšķernieku krēslos, turēdami rokās “Veselības dzēriena” pudeles.

Čigāns mani pieteica:

— Ideāls variants, ilgi meklēju, un, lūk, atradu. Bračku.

Viens no sēdētājiem paskatījās manī un jautāja:

— Ģitāru drusku proti?

Viņš bija paranormāli līdzīgs Krisam Novoseličam — Jēzus no Nācaretes! — tas bija Kriss Novoseličs.

Čigāns aizvainotā tonī atbildēja:

— Prot, prot, arī vāciski prot.

Tas čigāns taču bija simtreiz, nē, tūkstošreiz redzētais Pats Smērs, kurš piespēlēja *Unplugged* koncertā. Aiz bungām ierunājās Deivs Grols.

— Patuci, beidzās!

Un pacēla kreiso roku, starp pirkstiem vāri kūpēja nesaska-tāmi mazs objekts. Pats norūca: — Nu, zvērs, — saprotoši no-plātīja rokas, apsološi pamāja ar galvu un izsteidzās ārā.

— Mēs jau tevi arī uzcienātu, bet neuzcienāsim, jo nav vairs, — Kriss man teica.

Kaut kur apjukušajās smadzenēs atzīmēju, ka atkal zālīte aiz-iet slaidi man gar pašu deguntiņu.

Kriss skumjā izklaidībā paņēma basģitāru, uzspaidīja “Sappy” motīvu.

— Biu, bim, bim, bim, bim, bim, biu. Negribi ar mums uzspēlēt?

Deivs izleca no aizbungām, pieleca man klāt: — Nu ko tu nervozē, apsēdies! — Un pastūma man kartona kasti. Izsēdos tai cauri, apmetu puskūleni, gandrīz ieraudājos, gaidīdams, ka atskanēs smiekli. Bet šie neko, truli blenza. Pieslējos pusvertikāli.

— Zēni, jūs neesat kaut ko sajaukuši? Jūs taču Sietlā esat.

Šie apsmējās. Kriss stāstīja (Deivs piesita apakšā vieglu ritmu):

— Kāda vēl Sietla, beidz, ko tu smeijies! Mēs normāli Jelgavas čaļi, sen jau spēlējam, visas lietas, tā teikt. Vienreiz pieteicāmies kaut kādam konkursam, tur pateica — no Jelgavas neņemam. Tā tas viss sākās, izdomājām Sietlu un netikām vairs vaļā. Neviens taču vispār nedomāja, ka aizies tik tālu, ak, sūds, sūds, sūdi.

Sēdējām garāžās klusumā, man nebija nevienas domas. Deivs izvēla pa šķīvi, es atkal sagāzos, šie atkal nesmejās, viņi bija citādi, savādi.

Kriss skumji aizsmēķēja parastu cigareti, piedāvāja arī man. Deivs aizgāja stūri, kur bija iekārtota tāda kā virtuvīte, un atspridzināja čipsu paku.

Kriss teica:

— Tagad mums ir jānospēlē vēl viens koncerts. Varbūt pats svarīgākais. Pašiem īstākajiem faniem, kas atteikušies ticēt, ka nebūs šī sen sarunātā, apsolitā koncerta Svētās Alises dienā, un mums ir jānospēlē šis spoku koncerts.

Deivs piebilda pilnu muti:

— Tas viss, starp citu, taisnība.

Kriss pamāja.

— Un mums vajag Kurtu. Uz šo vienu koncertu mums vajag atpakaļ Kurtu.

Garāžā bija liels klusums, tikai čipsi kraukšķēja, sirds sitās, un baloži gaudoja gar durvīm.

— Un mēs viņu meklējam. Esam dažus it kā atraduši, kas der pēc izskata, bet divas vainas — vai nu nav no mūsējiem, vai nemāk spēlēt ģitāru. Tu pēc mordas tā kā puslīdz deri, liecies arī pēc mūsējā un ģitāru, kā saka, oi, oi, oi, kā proti.

Deivs jau apsēdās aiz bungām un uzsita — viens, divi, trīs, četri —, tā teikt, tūlīt samēģināsim.

Es papurināju galvu.

— Kas tev ir?

— Es nemāku ģitāru.

Abi rokenrolīgā netiksmē atmeta ar rokām:

— Nu, beidz. Tas vispār būs tāds vairāk tusiņš, hatons, kas tur daudz jānāk! Apsolīts nospēlēt “Sappy”, to norausim kaut kā, Pats taču arī šeit ir. Un pēc tam sitam ģitāras, lēkājam, tad pie galda un — čau!

Es jau cēlos uz iešanu, galva joprojām intensīvi purinājās, pat siekala izlidoja.

— Nē, es neprotu, nevaru, man neder tas...

Tad piesitu pie pieres: — Ak, pareizi, atcerējos, man taču... — paskatījos rokas pulkstenī, bet rokas pulksteņa man nebija — tomēr steidzos ārā un atvainodamies teicu:

— Mājās kaķēniem acis veras, man jāskrien.

Ārā gandrīz uzskrēju Patam, kurš nāca, kaut ko nesdams kopā saņemtajās riekšās saudzīgi kā tauriņu. Viņš paleca malā, teica:

— Ūja, vējš!

Es gāju mājās. Tūlīt trāpīju uz pazīstamas ielas. Vēl paspēju uz RBS topu.

Topa pirmajā vietā bija *Nirvana*. Tāpat kā pirms nedēļas. Oho, kāds skaists un mirklīgs pārpratums, es nodomāju. “About a Girl”, pavisam laba dziesma. Man, protams, labāk patika albuma “Bleach” versija, kur viņš kliedz, ai, kā kliedz! Bet arī šajā, “Unplugged” versijā, dziesma bija neapšaubāmi laba. Kāpēc tā bija pirmajā vietā? To es nespēju saprast.

Nākamajā dienā vēstures stundā no sola uz solu ceļoja aizkavējusies atmiņu klade. Sadaļa “Tava simpātija” vairs nepiesaistīja manu uzmanību (cik tad var gaidīt savu vārdu, apnicis). Arī dzejoļi vairs nepagādijās nekādi interesantie, kā agrāk, piemēram:

Dzīve ir ēna

Bez mīlota zēna.

Tagad es skatījos tikai sadaļā “Kāda mūzika tev patīk?”. Un brīnījos. *Nirvana* pie *Nirvanas*, vienalga, vai atbildētājs bija bandīts vai kautrīga teicamniece. Kurta vārds bija ieskrāpēts uz visiem soliem. Labi, ka skolotāja vēl nesāka par viņu stāstīt stundās, paldies viņai par to.

Sestdien aizgāju uz tirgu nopirkt pankūkas marinēšanai, un ko es tur redzēju? No visiem T-krekliem skatījās viņš, zilām acīm,

gan smaidīgs, gan saviebies. Un ko es tirgū dzirdēju? No visām būdām skanēja “Smells Like Teen Spirit” vai “In Bloom”, vai pat “Sliver”. No dažām būdām arī “Zombie” vai “Self Esteem”. Dīdžeji-pārdevēji bija resnas vecenes, viņas grozīja gurnus galīgi neritmā. Tauta nāca un pirka.

Es aizgāju aprunāties pie Kārļa. Viņa nebija mājās, bet priekšnamā stāvēja Pūpols un ēda kotletes. Izklāstīju viņam savus novērojumus.

Pūpols saniknojās:

— Bet kurš man teica, ka *Nirvana* ir loši narkomāni, kas primitīvi trinkšķina? Ka tas ir negatīvs muzons, bļe, ja vispār ir muzons?

Ar sašutuma pilnu interesi jautāju:

— Kurš?

Pūpols piesarka kā pūpols saulrietā, un no viņa mutes izli-doja trešdaļkotlete:

— Kurš teica, ka tas viss ir tikai kaut kāda jaunā, destruktīvā mode, kas ne pie kā laba nenovedīs? Ka labāk cilvēkiem turēties pie pozitīvā un klausīties Maiklu Džeksonu, kurš pie tam daudz labāk dejo?

— Kurš? Kurš?!

— Un tāds cilvēks tagad, lūk, viss ir *nirvānā*.

Es iesitu sev pa celīti:

— Par to es arī runāju! Šādi cilvēki tagad iztaisījušies par mūsējiem! Vēl nupat teica, ka Kobeins māc tikai brēkt, tagad paši līdzī kauca!

— Un vēl teica, ka tā ir tikai pusaudžu pozēšana, vēlme izskatīties citādiem, taču tā ir jaunas uniformas uzvilkšana vai kaut kā tamlīdzīgi.

— Kurš?! Kurš varēja tā apgriezt otrādi patiesību? Nelietīgais idiotu pamuļķis! Kurš?!

Pūpols parādīja uz mani ar tādu rādītājpirkstu, kuru bija grūti nepamanīt.

— Ko baksti acīs? Atbildi! Nosauc ienaidnieku!

Viņš piebāza pirkstu vēl tuvāk un nudian iebakstīja manā tēraudpelēkā radzenē. Sāpēja šausmīgi, un es sviedu rokas pa gaisu. Viena ķēra Pūpola degunu.

Pūpola deguns bija īpašs. Tas nemitīgi gaidīja kādu ārpasaules impulsu, lai krāšņi emitētu sarkano sulu. Sen, sen mēs ar deguna nesēju tikāmies dueļu placī, ābeļdārzā aiz skolas, un es izglābos no nomīcīšanas līdz nāvei, tikai trāpīdams šo degunu. Asinis lija arī šoreiz.

— Ai, piedod! Piedod! Es netišām!

Viņš skatījās uz mani un redzēja mani raudam. Mana acs taču bija gandrīz izbakstīta. Pūpols ar ierastu kustību turēja augšup vērstu plaukstu, kurā pilēja asinis, un skatījās uz asarām, kas bira man pār vaigu.

— Kas tu debils esi? Ko tu man puņķeni pārsīti? Ko tu piņņā kā vecene? Tu taču biji tas, kurš vēl nesen sludināja, ka Kobeins ir destruktīvs glēvulis, bet Džeksons — deļotājs humānists.

Savādi. Es neko tādu neatcerējos. Nu, jā, agrāk es Maiklu klausījos, pat mēģināju pie spoguļa uzdancot, sevišķi atstrādādams to plaukstu grābienu ķekarā. Bet tas bija sen. Un es taču uzreiz uztvēru jaunās mācības skaistumu. Vai tad es neatcerētos?

Piepeši ar joni ienāca Gatis. Ieraudzījis mūs raudam un asiņojam, viņš pateica: — Kas jūs debili esat?! — un apvēmās. Kā vēlāk noskaidrojās, viņš ar domubiedriem netālajā parkā bija

dzēris joršu, un pēc tam, protams, sagribējies vemt. Kārļa māja bija tuvāk, tāpēc viņš meties tik iekšā un būtu jau droši paspējis, ja mēs ar savu savādo etidi viņu neaizkavējuši.

Kad bijām nedaudz piekopusi telpu un nomierinājušies, izstāstījām bēdas, un Gatis teica:

— Kurš tad mūsdienās Kobeinu neklausās? Tas ir, es gribēju teikt, kurš normāls cilvēks mūsdienās klausās *Nirvanu*?

Tad atnāca Kārlis un izmeta mūs ārā.

Gatis aizskrēja turpināt vemšanu mājās. Pūpols, sapūties un degunu plaukstā auklējams, aizgūrnija pāri pagalmam.

Es, ar visiem sastrīdējies, aizgāju viens vasaras nakti.

Tovakar es varēju neiet mājās. Pārējā ģimene bija aizbraukusi uz dārza māju Ozolniekos un mani legāli atstājuši Jelgavā.

Gāju viens un domāju par šo laiku, par tā īpatnām iezīmēm. Kā mums vēl pietrūka? Mēs bijām soli no izlaušanās un soli no atpakaļkritiena, to es skaidri jutu. Sajūta arvien pieņēmas spēkā, līdz es jutu — pār pilsētu gāžas brīvība. Nē, nevis gāžas, bet klusi list kā smalks lietus, kurš izmērcē līdz kaulam.

Tas ir tik neticami: tu pavisam skaidri jūti, ka brīvība list pār pilsētu, bet pilsēta guļ kā sprāgusi. Tas ir kā stāvēt uz ielas, skatīties logā, aiz kura ir kāds, ko tu mīli, un liet visu savu mīlestību uz to logu — nav taču iespējams, ka logs neatvērsies?

Es sāku domāt par Milēdiju, par to, cik mēs esam nesaderīgi, cik labi, ka es viņai nepatiku, un cik labi, ka viņa izvēlējās Kārļa brāli.

Būtu vēl bijis ko uzpīpēt.

Biju aizvazājies līdz pilij. Joka pēc pagriezos nevis uz māju pusi, bet devos prom pāri tiltam uz Pārlielupes pusi.

Uz tilta apstājos. Paskatījos pāri margām. To dara jebkurš cilvēks uz tilta, jebkurš skatās pāri margām, lai sajustu kritiena un dziļuma vilinājumu. Kad tas apnika, es paskatījos uz centra pusi — nekā tur nebija. Un es paskatījos uz otru pusi, uz Pārlielupi.

Tur nāca liels bars cilvēku. Tumšas ēnas tuvojās klusi un ātri, tās pārvērtās jaunos un pusmūža cilvēkos, skūtos cilvēkos. Viņu bija ļoti daudz. Viņi bija neparasti klusi, ne ļaustījās, ne lamājās. Tikpat neparasts bija viņu solis — ļoti ātrs, daži pat skrēja. Mana sirds gribēja ielekt Lielupē — viņi taču tuvojās man, kluss un nopietns karaspēks.

Es piespiedos margām, cerēdams izskatīties tām līdzīgs un ievēribas necienīgs. Kas noticis, kurš uzsūtījis man veselu armiju bandidu? Jau tuvu, jau pavisam tuvu! Jau blakus. Uzmanīgas acis, nervozas lūpas, pavisam blakus, tad asi profili, skūti pakauši, viņi gāja man garām, rinda pēc rindas. Kad aizskrēja garām pēdējie, viens paskatījās uz mani, vērīgi paskatījās, taču turpināja ceļu. Es noskatījos viņiem pakaļ. Urlas, kas nepiesienas. Kas tie tādi? Urlu spoki?

Paburzīju seju un nolēmu, ka man parēgojies. Jāiet mājās. Bēt pirms tam jāpastāv tepat uz tilta un jāatjēdzas. Gribējās atlikt varbūtējo atkalredzēšanos ar spokiem, pirms pilsēta viņus sagremojusi.

Nezinu, cik ilgi biju tur tā truli stāvējis, kad man blakus apstājās automobilis. Tas bija policijas automobilis, un no tā izkāpa policisti.

— Nekustēties! Rokas augšā!

Policists metās man klāt un grūda pret margām:

— *Suka!*

Divi sagrāba mani aiz rokām, trešais iešāva sejā gaismu. Pēc šīs nakts piedzīvojumiem man jau viss bija vienalga, centos tikai

neielast biksēs. Taču kaut kas man lika sarauties. Kamēr viņi klusēdami pētīja manu personu, divās klusās sekundēs es kaut ko sadzirdēju. No policistu mašīnas skanēja "About a Girl". Mūsu mūzika skanēja pat no ienaidnieku mašīnas.

— Nav īstais! Mati!

Un policists paraustīja manus matus, sāpīgi.

— Ko tu te dari? Tu kaut ko vispār saproti? Pazūdi!

Nirvanai pievienojās nesaprotama balss rācijā. Policisti sametās mašīnā, un tā, riepām nokaucot, aizmetās centra virzienā.

Es vēl nezināju, ka nākamajā dienā "Zemgales Avīze" rakstīs: "Jelgavnieki, esiet uzmanīgi, neatveriet durvis nepazīstamiem cilvēkiem, neņemiet savos automobiļos balsotājus!" Šādus mizantropijas uzplūdus būs izraisījuši nakts notikumi. No Ceturtās kolonijas Pārlielupas cietumā, caur pirts veļas mazgātuvī, caur izgrauztu caurumu brīvībā bija devušies 89 kolonisti. Pasaules rekords! Jelgava, tas ir kaut kas.

Es vēl nezināju, kā pilsēta sarosisies, atdota brīvības varā. No zagtas mašīnas šaus uz policistu. Vecāki neļaus bērniem staigāt apkārt, beidzot piešķirdami pastaigām jēgu. Man šķiet, šie veiklie bandīti īstenībā bija tikai simbols, metafora mūsu izlaušanās procesam.

Uz tilta es par to nedomāju. Es sajutos kā nodevējs. Nē, es jutos tā, it kā Kurts būtu mūs nodevis, lai es tagad nodotu viņu un ietu tālāk. Tā, it kā kāds būtu vēlreiz nomiris, lai mēs taptu vēl brīvāki.

Rudens bija jau tuvu, un upē trīsēja auksts mēness.

II

Mēness

Ceļš no Jelgavas uz Rīgu nav diez ko interesants. Ne kalnu, ne leju. Atliek tikai iztēloties. Šķiet, viss šis novads ar nolūku rūpīgi iekārtots iztēles trenēšanai. Un, kad esi izmests no vilciena un palaid skatienu apkārt, viss šķiet tāds, ka gribas par to stāstīt draugiem, bet kam gan viņiem tavs pēkšņais poētisms, viņi paši to visu zina un varbūt tieši tagad to apcer, tāpēc tu dari tāpat.

Lūk, Zemgales līdzenums, plakans, briesmīgs. Nekur nenoslēpties, nav glābiņa. Saule aizdedzina retās birzis, izrauj skatam tur paslēptās kapsētas. Tur, tālu tajā pusē, ir Lietuva. Tieši pirms šīs teiksmainās zemes ir stacija Meitene. Kā gribētos viņā nokļūt. Mazliet tuvāk mums nolikta Eleja, burves rezidence. Tad nāk Jelgava, tur komentāri lieki. Un tad Olaine, visa gals, dzīvās šausmas, Latvijas anarhijas galvaspilsēta un *taleban* kontrolētā teritorija.

Mēs esam tieši tur.

It kā jau mēs esam par anarhiju, vismaz nupat vēl bijām, zīmējām aplī ietvertus A. Bet Olaines anarhija bija īstāka, tā ietvēra sevī tumšus un nepielūdzamus likumus. Vonnegūts savās "Čempionu brokastis" meklēja, kur atrodas visuma pakaļas

caurums — Midlendsitijā vai varbūt Libertvilā, Džordžijas štatā. Patiesībā tas atrodas Olainē. Šeit apmācīja un apgādāja visus Jelgavas narkomānus. MDA tabletes te ražoja rūpnieciski, uz konveijeriem. Policija tās konfiscēja centneriem un it kā sadedzināja. Reiz Kārlis ar saviem basketbolistiem bija atbraucis uz Olaini draudzības spēlē. Autobusu nomētāja ar akmeņiem. Dažreiz viņi ar akmeņiem meta arī pa vilcieniem. Es pats reiz sēdēju tādā vilcienā. Tikko tas izkustējās no Olaines, uz mums lidoja akmeņi. Viens izsita logu vagona otrā galā, otrs gandrīz trāpīja manā logā. Man vienmēr drusku veicas.

Bet tagad mēs esam daudz labāks mērķis šai pilsētā. Mēs, protams, nebijām lielāki par vilcienu, bet mēs nebijām no metāla. Metāls bija tikai mūsu sirdīs.

Un šī nūdien nebija īstā vieta jauniem zēniem, kuru matu garums pārsniedz normu. Man tie ir jau līdz pleciem, praktiski līdz pleciem. Gatim, kuru reti kurš vairs tā sauc, ja nu vienīgi māte un skolotājas, mati tiešām ir līdz pleciem. Viņš tos audzē ilgāk nekā es, taču tie pārāk nepadodas garumā, drīzāk platumā. Viņš to uztver cildenā mierā un saka: "Nekas, Tonijs pēc pūdeļa izskatās vēl vairāk." Precīzs Edgara matu garums grūti nosakāms, tie plivinās pa gaisu vien, bet arī nenoliedzami pārsniedz normu.

Mūsu džinsu bikses ir kļuvušas vēl šaurākas, un ceļos tās ir saplēstas. Visiem sporta apavi, to mēlītes krietni izvilktas uz āru. Visiem melni krekli. Gatim ir kreklis ar uzrakstu *Obituary*. Tā ir mūsu jaunā kulta grupa. Nē, grupa ir veca, spēlē jau kopš astoņdesmitajiem. Viņi nāk no Maiami un ir vieni no *death metal* pionieriem. Mēs esam metālisti. Gatis ir sevišķi pavilkts tieši uz šo *death metal*, tāpēc savējie viņu tagad sauc — Nāve.

Tas ir neticami, viņš šo kreklu atrada *humpalās*. Tas bija brīnums. Mēs visi pēc tam metāmies pārmeklēt humpalu kaudzes. Es arī uzrakstīju mammai sarakstu, kādi krekli jāņem, tikko tos ierauga: *Death, Cannibal Corpse, Anal Count, Brutal Truth, Carcass, Hypocrisy*. Nevienu tādu viņa neatrada, viņa atnesa kreklu ar uzrakstu *Michael Learns to Rock* un trīs smaidīgu puisi *à la Zaks Moriss* fotogrāfijām. Par spīti dumpinieckajam nihilismam, mana sirds gandrīz salūza no mīluma. Tomēr to kreklu es uzvilkt nespēju.

Bet Nāve atrada humpalās *Obituary* kreklu par piecdesmit santīmiem. Un vēl viņam nebija labi. Viņš bija tāds kā drusku mānīcīgs un uzskatīja, ka ar šo kreklu nopircis nelaimi (tas, protams, viņu necik neatturēja to citīgi nēsāt). Tā arī tagad viņš teica:

— Es teicu! Es teicu! Vienmēr kaut kas neveicas, kad man mugurā tas kreklis!

Mēs nupat bijām izmesti no vilciena Jelgava—Rīga. Par niekiem. Mums nebija biļešu. Konduktoru brigāde nokomentēja mūsu matus un izlika mūs ārā, ka noplīvoja vien. Vilciens aizbrauca tālāk, bet mēs stāvējām šeit, Olainē.

— Ko darīsim, kungī?

Nāve paskatījās pakaļ vilcienam, nekas no tā vairs nebija saskatāms. Edgaram nekad netrūka padoma:

— Es domāju, mēs varam sist suņus un tirgot ādas!

Viņš neapšaubāmi bija jucis. Viņš dzīvoja Nāvem kaimiņos. Jukuma un pārliekas mīlestības pret šausmu kino dēļ viņu dēvēja par Zombi.

— Drīz vietējie tirgos mūsu ādas.

Mēs ērgļu acīm nopētījām pilsētu, kas pletās mūsu priekšā,

krūmiem aizaugusi. Nemanija nevienu pašu cilvēku. Bet krūmi izskatījās aizdomīgi.

— Pazūdam.

Un mēs gājām uz šoseju.

Te Zemgales lidzenums bija aplūkojams vēl labāk, Jelgavas puses pamale šķita vēl miļāka, miļāka nekā ilgotā Rīgas puse. Rīga mūs neinteresēja, bet, izbraucot tai bezmaz cauri, varēja nonākt Biržā. Tā bija pasaules galvenā vieta. Dažkārt saukta arī par Panku Biržu. Mamma stāstīja, ka tur jau septiņdesmitajos hipiji mainījušies ar platēm. Biķernieku mežā, līdz kuram varēja tikt ar astoņpadsmito trolejbusu vai varbūt tramvaju. Cilvēki pulcējās mežā — atstumtie, ārpus likuma esošie, kuri negribēja citu vietu, pulcējās mežā un darija tur savas lietas, par kurām nenojauta pilsēta un pasaule apkārt.

Ko viņi tur darija? Pagaidām zinājām tikai, ka mainījās ar kasetēm. Ar to pietika. Kasetes mums vajadzēja. Vairs nepietika ar *Nirvana* un *Pearl Jam*.

Es pa klusam vēl dažreiz klausījos *Nirvanu*. Tomēr biežāk jaunās kasetes. Man bija *Tiamat* albums "Wildhoney". Biju to dzirdējis pa radio, raidījumā "Rokāde". Tas bija labs kā pasaka, nē, tumšs kā pasaka, skumjš kā pasaka. Tas džeks rēca kā lācis, un viņam pievienojās meitenes, es iztēlojos, ka viņas dzied kailas. Nāve man dabūja to kaseti pa saviem kanāliem. Kārļam savukārt bija *Napalm Death* "Harmony Corruption", pavisam cita opera, tur slānīja ar neiedomājamu spēku un ātrumu. Nāvem bija *Entombed* "Wolwerine", *Cannibal Corpse* "Eaten Back to Life" un *Morbid Angel* "Altars of Madness" un vēl kaut kas, neatceros. Pavisam noteikti viņam bija *Asphyx* "The Rack", to viņš bezgala

mīlēja un ilgojās iegūt nākamo *Asphyx* veikumu "Last One on Earth", tad viņam neko vairāk no šīs dzīves nevajadzēšot.

Tā bija mūzika, kurai līdzīgu es nekad agrāk nebiju dzirdējis. Es vispār nekad nebiju spējis iedomāties, ka kaut kas tāds pastāv. Šī patiešām bija cita pasaule. Bija labi sēdēt te uz asfalta, kopā ar Nāvi un Zombi, ceļa vidū uz citu pasauli.

— Sprāgala! Pērtele!! Ibanāts!!!

Zombis lādējās tīrā deviņdesmito manierē. Atkal mašīna slaidi aizšalca mums garām. Lai cik atraktīvi Zombis vicinājās un ieņēma teatrālas pozas, stopēšana nevedās. Un tā jau minūtes piecpadsmit, spriežot pēc saules (mums nevienam nebija pulksteņa). Nāve drūmi pareģoja:

— Tā mēs uz biržu netiksim. Tur sākas desmitos.

— Tad varbūt beidziet sildīt kules uz asfalta un nāciet kaut ko darīt? Man jau roka nopuvusi.

Es gan neticu, ka Zombis jekad nogura. Tagad viņš ceļmalā plūca garākās nātres un slānīja ar tām neredzamus pretiniekus.

Pie stopēšanas ķēros es. Nāca satiksmes mikriņš, un es atrāvu roku, aizliku aiz muguras un novērsos no ceļa. Naudas taču mums nebija. Tad nāca otrais žigulītis, vīrs stabili turēja abas rokas uz stūres un skatījās tikai uz ceļu, sieva smaidīja un noraidoši kratīja galvu. Bet aizmugure viņiem taču bija tukša. Viņi izskatījās viena gadagājuma ar maniētiem vecākiem, kuri vienmēr ņēma stopētājus. Tad nāca pavisam vienalīdzīgs auģiks vai kas tamlīdzīgs (es neatšķiru mašīnu markas, zinu tikai tēta žigīti). Vēl kāds ārzemju lūznēns, tajā sēdēja kāds pieklājīgs cilvēks, viņš parādīja ar ikšķi pa labi, sak, tūlīt griežos, citādi paņemtu. Īss, cilvēcis kontakts. Nākošās mašīnas vadītājs man pamāja pavisam mīklainu

garāmbraucēja žestu. Ko tas nozīmēja? Audz, zēn, nelien ārā no mājas, kamēr nav pašam savs fordiņš?

Tā es sarunājos ar autobraucējiem, manai sarunai bija ilgsta-
mība un attīstība, bet viņiem — tikai mirklis. Es sarunājos ar pašu
tūkstošgalvaino ceļa gājumu, apturēts savā punktā — lūk, ma-
šīna mums pamirkšķina un sāk bremsēt, Nāve jau griežas ska-
tīties, kur Zombis pa pļavu aizcīnījies, bet iekšā pilns knapi par-
mums vecāku deģenerātu, noteikti no Olaines, viņi smejas un
uzgāzē, viņi tikai gribēja mūs piemānīt, un prom ir, pat viņi, kas
veltīja mums uzmanību, jau ir mūs aizmirsuši pēc divām minū-
tēm, pēc trim kilometriem.

— Man piegriezās. Neķeras. Pamēģini tu.

Nāve nāca, skumjš uz visu pasauli, nošņaukājās un ietrieca
roku telpā virs ceļa. Viņš skaitīja mantru:

— Stājies taču, idiot!

Mašīna bija gara kā zvaigžņu kuģis, tās mirdzošajam, garām-
slīdošajam sānam nemanīja gala. Mašīna apstājās. Tas laikam bija
no dārgajiem auto, spīdīgs. *Monsieur* paliecās ārā un jautāja:

— Kur tad džekiņiem jābrauc?

Uz Plakanciemu, man nez kāpēc nikni iesāvēs prātā, bet Nāve
atbildēja lietišķi:

— Uz Biržu.

— Hā, hā. Birži uz otru pusi, džekiņi. Lietuvā.

— Uz Rīgu.

— Nu kur tad?

— Uz Rīgu!

Šis atkal pasmējās.

— Nu, pavedīsim. Varam pavest.

Zombis skrēja no pļavas, aplipsis zaļumiem kā jukušais Līrs, un pirms iesēšanās saņēma norādījumu:

— Nopurīnies.

Automobilis slīdēja klusāk par žiguli, un pār otra priekšējā sēdekļa pleciem kaskādē plūda brīnišķīgi mati, to spožums cirta acīs, kad trāpīja saule, bet ēnā tiem piemita asinskrāsas romantika — blakus saimniekam sēdēja metālists! Nē, es paskatījos spogulī, tur skatījās meitenes acis. Viņas tēvs piespieda gāziti, un es piespiedu degunu logam, lai atsāktu sarunu ar ceļu. Lūk, deģenerātu auto, viņi sēž klusi, katrs skatās citur, viņiem nav ko darīt bez mums, lūk, es pašaujos viņiem garām un parādu slepenu fakucīti. Tad mēs apdzenam miklaino mājēju, viņš ir tikpat nopietns. Tad pieklājīgais pagrieziena kungs, kāpēc viņš nav nogriezies? Lūk, arī žigulis ar padzīvojušo pāri, sieviete groza galvu un pamana mani, un atkal smaidot krata galvu, nē, nē.

— Ko tad Rīgā džekiņi darīs?

To, protams, jautāja mūsu laipnais pavedējs. Katrs no mums klusēja, gaidīdams, ka atbildēs kāds cits.

— Ko?

Viņš jautāja vēlreiz. Nāve un Zombis atbildēja reizē, pie kam Nāve teica:

— Iesim uz veikalu.

Bet Zombis:

— Skaitīsim pensionārus.

Neviens vairs negribēja pieminēt Biržu, nez kāpēc tā šajā pēc "Wunderbaum" un ādas smaržojošajā mašīnā šķita neaizsargāta.

— Hā, hā. Jociņi džekiņi jūs esat.

Vispār jau ir tāds likums, ka stopētājiem jāsarunājas ar laipno

vadītāju. Lai darījums sanāk savstarpēji izdevīgs. Es jau domāju pateikt, ka labs laiks vai ko tādu, bet viņš pats nelikās mierā:

— Kas jūs tādi esat?

Eksistenciāls jautājums. Tiešām, kas mēs esam? Zombis lēni atbildēja:

— Zē-ni.

Balsi, kas signalizēja, ka viņam nenormāli nāk zviedziens.

— Nu, es domāju, kas jūs esat, nu, visiem mati, jūs esat no kaut kādas vienības, vai?

Mēs raustījām plecus — ko nu mēs, mēs tāpat vien.

— Jūs taču neesat tie trakie metālisti?

Bznn, nu, kā lai pasaka... Esam it kā, vai kā? Čaļi, sakiet kaut ko?!

— Kādu mūziku jūs klausāties?

Nāve vairs negribēja izlocīties.

— *Cannibal Corpse*.

— Ko, ko?

Saimnieks pat pagriezta klusāk savu mūziku, tā bija visklasiskākā no klasiskās mūzikas, turklāt baisi samiksētā popūrijā. Viņš pagriezta klusāk un pagriezās uz mūsu pusi, ko?

— *Cannibal Corpse*.

— Ko tas nozīmē?

— Tulkojumā no angļu valodas — kanibāla liķis.

— Domā, es nemāku angļiski?

Un pagriezta skaļāk ar bumsīgu ritmu piesmieta Bēthovenu. Pēc minūtes viņš jautāja atkal:

— Tu domā, es neprotu angļiski?

— Nedomāju.

— Tad kāpēc tu tā saki?

— Nesaku.

— Kā, nesaki? Tie bija tavi vārdi!

— Atvainojos.

Šis stūrēja tālāk, cik nu pa Jelgavas šoseju vispār jāstūrē.

— Man, piemēram, patik laba mūzika. Jūs tādu zināt? Zināt vispār, kas skan?

Bēthovena piektā bija neticamā veidā pārmiksējušies uz Brāmsa "Ungāru dejām". Bet es neko neteicu.

— Nezināt!

Nez vai meitene viņam blakus, droši vien viņa meita, joprojām skatījās spoguli ar savām meitenes acīm? Es neskatījos.

— Un kāpēc jums nepatīk laba mūzika?

Nāve bija skaidri apņēmis neko vairs neteikt, pat skatienu bija izslēdzis, to viņš mācēja perfekti. Zombis kaut ko mēģināja:

— Gribas kaut ko interesantu.

Saimnieks tikai piespieda gāzīti, es gribēju iemest aci spidometrā, lai piedzīvojums nepaļaut garām un vēlāk varētu pastāstīt, uz cik mēs nesāms ar šo trako, bet neuzdriksējās, jo tā es noteikti ieskatītos spogulī, un tur varbūt būtu meitenes acis. Skatījos atkal uz ceļu. Tur bija lapsa, sabraukta.

— Un kāpēc jūs neizskatāties normāli? Zini, kāpēc? Es pateikšu, kāpēc!

Komandieris bija uzvilcis:

— Jūs nemaz negribat būt normāli. Jums tas liekas stulbi. Jūs domājat, ka esat par visiem gudrāki.

Viņš vairs nebija valdāms. Un mēs vēl necik nebijām pietuvojušies Rīgai.

— Tagad jūs iesēdāties manā mašīnā, redzat, laba mašīna. Vai es ar to izpelņījos kaut kādu jūsu cieņu? Nē!

Tagad man palika pa īstam baigi. Jo viņš runāja tieši to, ko es šobrīd domāju.

— Jums vienalga, ka cilvēks ir kaut ko sasniedzis. Jūs domājat — nu un, ka cilvēks labi dzīvo, gan jau zaglis vai pārdevies, nē, jūs vispār par to nedomājat. Jums viss ir vienalga.

Es jutos ļoti neērti par šo savu monologu.

— Šitā pasaule jums nav laba diezgan. Jūs esat tie īpašie. Normāli dzīvot, censties — tas jums liekas stulbi! Lai tie lohi paved mašīnā, lai uzsauc aliņu! Bet mums vajag kanibālus studēt.

Viņš uzmanīgi pārvietojās uz labo joslu, tad apturēja mašīnu šosejas malā.

— Esam atbraukuši.

Mēs paskatījāmies ārā. Tā noteikti nebija Rīga. Parasta šosejas mala. Ievērojamākais objekts te bija krūmi. Mēs laikam kavējāmies pārāk ilgi.

— Ko tieši es pateicu nesaprotami?

Mēs kāpām ārā. Vai Nāve nepateica paldies? Tas būtu viņa garā. Auto aizbrauca. Zombis saldi smējās, it kā būtu noticis kaut kas ļoti labs. Bet Nāve rezumēja:

— Es jums teicu — kreklis! Nu mēs uz Biržu nepaspēsim.

Es atkal skatījos uz ceļu, ko citu lai es darītu. Aizbrauca žigulītis, augūks, fordiņš, tā vadītājs mums atkal miklaini pamāja, varbūt nu jau kā paziņām, bet varbūt bija mūs aizmirsis, jo mājiens bija tieši tāds pats. Bet pieklājīgo cilvēku, kurš solīja nogriezties, vairs neredzēja. Viņš tiešām bija nogriezies. Tolaik cilvēki bija godīgi un atcerējās, ko nolēmuši darīt. Arī deģenerāti, kuriem tūlīt vajadzēja būt klāt, noteikti nebija aizmirsuši manu fakucīti.

Skola bija mainījusies. Protams, tā bija mainījusies arī iepriekš. *Nirvana* bija nākusi kā vienotāja un samierinātāja. Dziesmas par vientulību un sāpēm mūs visus satuvināja un iepriecināja. Tad visi bija vienā pusē. Jurgim patika “All Apologies” akustiskā versija, tā rāmā un skaistā; Kārlim agresīvā “Negative Creep” no albuma “Bleach” un Milēdijai “Where Did You Sleep Last Night”, kura līdz pusei ir tik saloniski eleganta, ka klausies kaut kopā ar māti, bet uz beigām pārblauj cilvēku pušu. Man arī ļoti patika šī dziesma.

Nirvanas laikā visiem bija labi. Taču pagāja laiks, un dažiem vairs nebija miera. Ja draugi ir visi, vai tie ir īsti draugi? Topu pirmās vietas un tirgus, vai tad tā tas bija domāts? Tāpēc jau Kurts nošāvās, viņš visu saprata. Viņš negribēja būt zvaigzne, mēs viņu nododam, celdami viņu par zvaigzni; mēs viņu nododam, viņu nenododami.

Tāpēc pasaule atkal kļuva citāda. Tā vairs nebija viengabalaini slikta, nedz arī vairs viengabalaini laba. *Carcass* ir tāda dziesma — “Polarized”. Lūk, sabiedrība tika polarizēta. Vai polarizējās pati. Lai nu kā, mūsējie beidzot atkal bija mazākumā. Mēs beidzot bijām atraduši ceļu, ko negribēja iet visi.

Mēs apzināti un atklāti gājām tur, kur bija nepareizi. Iemesli bija visādi. Bija pat tādi, kuri piebiedrojās tāpēc, ka tā bija vienīgā iespēja kaut kam piebiedroties, kaut kam būt. Bet tas nebūt nebija likums, mūsu pusē palika arī tādi, kuru prestižs skolas sabiedrībā vienmēr bija vērā ņemams. Tomēr lielākā daļa palika pie vairākuma pareizuma.

Ar klusi mežonīgu prieku es ievēroju, ka arī Milēdija neakceptē mūsu otru pusi, iepleš acis un sašķoba lūpas. Viņa nemaz nebija tik skaista.

Man vispār patika tikai metālistu meitenes. Viņas soļoja pa skolas gaiteniem tā, it kā būtu tur soļojušas vienmēr. Gari, brīvi krītoši mati, džemperī garām piedurknēm, saplēstas džinsenes vai svārki līdz zemei. Smagi zābaki vai kedas. Zābakus viņas droši vien atņēma tēviem. Bet kā viņas paspēja izaudzēt tik garus matus? Pasakiet arī man! Nē, šīs bija tās meitenes, kas tikai tagad atpina bizes, kuras līdz šim nebija metušās dzīvē — atšķirībā no tām, kuras saīsināja svārkus un matus —, šīs meitenes bija atstājušas savas cirtas, tēva prieku, un tagad tās plīvoja līdz metāla poēzijai. Zem garajiem svārkjiem neredzamās kājas bija tik skaistas. Viņas pašas arī, es brīnījos, kāpēc viņas ir tik skaistas? Es jau vēl nebiju lasījis Kafku: “Vainīgie ir visskaistākie.”

Es nostājos pie poda, tualetē, izņēmu krānu un atgriezu, kā jau tas jādara. To visu ar vienu kreiso roku, bet labajā man bija mājas atslēga, ar kuru es skrāpēju tualetes kritotajā sienā vārdu *Asphyx*. Tā ir zviedru *brutal death metal* grupa, un viņiem ir izteiksmīgs un viegli uzzīmējams logo. Noskatījos, kā to dara Nāve. Uz tualetes sienas man priekšā jau bija ieskrāpēta visa pasaules vēsture: “Nirvana, Sakne kuce, *Nine Inch Nails*”, tagad arī

“*Asphyx*”. Blakus kabīnē stāvēja Kārlis, mēs ienācām reizē un tagad turpinājām sarunu. Es skrāpēju burtu “S” un teicu:

— Ko tu dari?

— Kā tu to domā?

— Es tevi pilnīgi saprotu. Bet es domāju — ko tu raksti?

Jo es arī blakus kabīnē dzirdēju lielisko skaņu, ar ko atslēga atslēdz balto krīta apmetumu vārdiem.

— *Metallica*.

— Kāpēc?

Tas neapšaubāmi bija metāls, taču tāds parasts, ne pārāk radikāls.

— Ko, kāpēc? Klasika.

Kabīnes siena ļāva man būt neredzamam, tātad nekauņīgam:

— Milēdijai patik?

— Arī.

Kaut kas man lika sāpīgi sažņaugt to, kas man bija kreisajā rokā. Es prasīju:

— Tu dzirdēji *Hypocrisy* “The Fourth Dimension”?

— Tak sen jau.

Grūti man bija atsēdināt Kārli. Tāpat kā visās citās lietās, arī mūzikā viņš bija man priekšā. Bet tomēr, tomēr, vai viņš ir līdz galam iekšā?

Es pabeidzu *Asphyx* un mākslinieka tiksmē izlaidu no pirkstiem instrumentu. No labās rokas pirkstiem. Atslēgu saišķis, protams, iekrita podā.

— Sūdi! Atslēga iekrita podā!

— Sūdos?

— Nē, nē. Tirā ūdentiņā.

Un es grūdu roku dzeltenajā ūdentiņā. Atslēgas balansēja uz paša haosa sliekšņa, uz kanalizācijas caurules izliekuma. Ja tikai man izdosies izglābt atslēgas, es būšu labāks cilvēks, es apsolīju. Man izdevās, satvēru un izvilku atpakaļ pasaulē pilošu saišķi. Tagad bija jāpilda solījums. Es padomāju un teicu:

— Man jau arī no tā “Fourth Dimension” vislabāk patik tā pirmā dziesma, tā lēnā, “Apocalypse”.

Kārlis klusēja. Es slaucīju atslēgas tualetes papīrā un turpināju:

— Tas jau normāli, ka patik tās smukās dziesmas. Pārāk daudz kam mums jātiek pāri. Bet ir jātiek! Ja jau esam sākuši, apstāties nedrīkst. Jāklusās arvien smagāks muzons, un lai sēžas uz poda visi, kas neklausās!

Vispār jau es pats biju pie poda. Un solījums laikam arī nebija turēts. Tad jāiet līdz galam.

— Kārli? Deram, es tās atslēgas tūlīt iemetīšu atpakaļ podā? Es tāpat negribu iet mājās! Deram? Iemetīšu un noraušu ūdeni, un vēl uzlikšu kluci pa virsu!

Viņš klusēja jau aizdomīgi ilgi.

— Losi?

Kārlis bija ass, viņš noteikti atbildētu, varbūt pat uzmetu man sūdu pār kabīnes sienu. Bet nekā. Es ieliku atslēgas kabatā un izgāju no kabīnes. Kā tad, blakus durvis bija vaļā un iekšā neviena. Tas bija tāds vecs triks — iziet ārā tualetes sarunas laikā, lai otrs paliek, runādams podam. *Dixit et anima levavi.*

Kad biju mazs, nekādi nevarēju atcerēties, kura no šīm upēm ir Driksa un kura Lielupe. Tās abas atrodas pavisam blakus, īstenībā tā ir viena upe, kuru šai posmā sašķeļ sala. Uz salas ap 1265. gadu tika uzcelta pils, saukta Mītava. "Atskaņu hronika" stāsta, ka tā ātri kļuvusi slavena: "Un visi zemgaļi / To lādēja skaļi." Nav īsti zināms, kāda tā izskatījās. Pils tikusi bieži pārbūvēta un vēl biežāk dedzināta — 1376., 1625., 1659., 1737., 1918. un 1944. gadā.

Tomēr palaikam pils stāvēja mierīgi un tur mita ļaudis. Un, tikko viņi sāka dzīvot pili, tie uzreiz gribēja to darīt skaisti. Hercoga Jēkaba guļamistabā bija ļoti greznas tapetes, darinātas no austas vilnas. No tām atdalījās mazas vilnas daļiņas, ko hercogs ieelpoja un klepoja ārā kopā ar plaušu gabaliņiem. Par šo lietu kā burvi notiesāja un tepat pils pagalmā sadedzināja Vecmuižas pārvaldnieku. Ja pils nenosvilst līdz galam, jādeg cilvēkiem.

Kad Rastrelli slēja pili tagadējā izskatā, to ilgi nevarēja pabeigt, tā sūca hercogistes spēku kā savulaik Ēģiptes piramīdas. Par nepabeigtību un dažādu sīku ērtību trūkumu, ciemodamies Jelgavas pili, sūkstijās arī kāds Provansas grāfs, nākamais Francijas karalis Luijs XVIII. Viņš tobrīd nebija nekāds karalis, tikai trimdinieks,

kura brālis Luijs XVI pirms pieciem gadiem bez sūkstišanās bija gūlies uz giljotīnas. Lepnais trimdinieks sev līdzī uz Jelgavu bija savācis veselu baru. Te bija jezuīts abats Edžvorts de Firmons, tas pats, kurš Luijam XVI uz ešafota bija sniedzis pēdējo sakramentu. Varbūt viņš domāja, ka arī nākamajam brālim noderēs viņa atbalsts, bet nekā, abats nomira pirmais, tepat Jelgavā, un Luijs XVIII pašrocīgi uzrakstīja viņam epitāfiju. Līdzī bija paņemts arī uzticamais galminieks marķīzs Visle, sīka auguma vīrs, kas vislabprātāk sēdējis karalim uz pleca. Viņš pie tam bijis kādus simt vai divsimt gadus vecs. Taču te, Jelgavas klimatā, aristokrāts apaukstējās un nomira.

Tāpat Jelgavā bija ieradusies karaļa-mocekļa meita Marija Terēze. Luijam XVIII nebija bērnu, tāpēc viņš uzgrūda rūpes par Francijas nākotni Terēzei un tepat Jelgavā apprecināja ar viņas brālēnu Luiju Antuānu Artuā. Taču pārī nebija bērnu.

Es stāvēju pie pils, milzīgas un sārtas, un slīgu šajās pārdomās. Mani te bija aicinājis Kārlis. Viņš teica, ka te būšot kaut kāds koncerts, un viņa brālis mūs varot dabūt iekšā. Koncerts bija plānots blakus pilij, uz saliņas, kas atradās Pils salas arhipelāgā. Tur bija tāda kā estrāde. Pašu aicinātāju un laidēju vēl nebija. Tā es te grozījos pie milzīgā un sārtā pils stūra un apcerēju tās pagātņi.

Kāpēc pārī nebija bērnu? Tā taču bija pēdējā cerība turpināt īsto karalisko dzimtu. Kas zina, varbūt bērns tomēr bija, bet Marija Terēze, mainīdama autiņus, atcerējās sava tēva Luija XVI un mātes Marijas Antuanetes nocirstās galvas, kā arī to, ko nabaga karalis bija rakstījis viņas mazajam brālītim: "Ja tev reiz būs tā nelaime būt karalim..." Nudien, viņai varēja apskrieties dūša.

Viņa ņēma bērnu, kaudzi tīru autiņu un zelta zobenu un atdeva to visu auklītei, laipnai jelgavniecei... Jā, tieši tā tas notika!

Laipnā jelgavniece mācīja franču smurgulim skanīgo latviešu valodu un piedienīgi biklas manieres. Puisēns bija glīts, tikai mazliet jocīgs (galu galā Marijas Terēzes un Luija Antuāna tēvi bija brāļi). Par pagātni viņš netaujāja, un viņa dēls ne tik. Tā jau septītā paaudze nes Jelgavā Francijas karaļa asinis. Nevienš par to nezina. "It will live but no eyes will see it," kā dziedāja *My Dying Bride*. Bet nezināmajam karaļu pēctecim sirds pilna pašam nesaprotamu ilgu. Un viņš allaž jūtas citāds, maz viņam savējo, un visās praktiskās lietās viņš gluži kā ar tizlumu sists. Jā, jā, tieši tā! *Exactement!* Viss nostājas savās vietās...

Tā es tur stāvēju, savā vietā, tik iederīgs pils ainavā, kad klāt pienāca Zombis, pastiepa pirkstu un teica:

— Parauj pirkstu!

Es parāvu pirkstu, un atskanēja ribiens. Zombis bija izšāvis gaisa lodi no savas ādas bises. Grāviens noslāpa smieklos, tur jau viņi visi bija, Nāve, Kārlis, Kārļa brālis, Šolis un Šoļa draugs. Es biju priecīgs, atgriezoties realitātē, starp savējiem šajā pēc rudziem smaržojošajā Zemgalē. Kārļa brālis sauca, ka pietiek bremsēt, jāiet taču iekšā, Zombis viņam atcirta, ka viņi jau sen būtu iekšā, ja šis pats nebūtu mājās tik ilgi kuli kasījis, bet pamazām mēs tomēr kūņojāmies uz ieeju. Kārlis ar brāli tiešām kaut kā iemīcīja mūs iekšā, parunādāties ar zemessargu pie ieejas. Man vienmēr ir neērti prasīt šādās reizēs, kā notikusi iekšā dabūšana. Tas ir kā atņemt cilvēkam visus nopelnus. Tā neklājas. Arī zemessargs to apzinājās un nikni uz mums skatījās, likdams saprast, cik ļoti mums veicies.

Starp citu, Šolis ar Šoļa draugu atteicās no šīs iespējas. Teicās ienākt vēlāk. Tas man likās savādi. Ieeja taču maksāja latu!

Bet ko nu par viņiem, es gan biju iekšā, aizmirsis savu krēslaino sapņu pasauli. Jau skanēja brīnišķīgi aprauti kaucieni, tas nozīmēja — kāds neveikli skaņo aparatūru un tūlīt notiks dzīvais koncerts, pati dzīvā dzīve, ko es tūlīt dzīvošu! Un blakus man bija draugi. Es kāri skatījos apkārt, meklēdams citus metālistus, bet nevienu neredzēju. Bija tikai diezgan daudz meiteņu un stilīgo čaļu. Nāve arī to pamanīja un jautāja Mārtiņa brālim:

— Kas te vispār spēlē šovakar?

— *Otra puse.*

— Ko?

Es nezināju šo grupu, bet nosaukums man patika. Tas taču bija tieši tas, kas mūs interesēja. "Break on through to the other side!" Varbūt ne gluži metāla grupa, drīzāk tāds smagāks alternatīvais, kas zina. Viņi jau kāpa uz skatuves. Izskatījās pēc parastiem džekiem. Bet metālisti jau arī var izskatīties kā parasti džeki. Viņi ķērās pie muzicēšanas. Tas galīgi, galīgi nebija metāls.

— Kas ir?

Kārļa brālis atcirta ne jau man, bet Nāvem.

— Jāatbalsta vietējais muzons. Ir tev citi varianti šovakar? Vari peldēt projām.

Te iezīmējās mūsu atšķirīgā pieceja mūzikai. Brāļi bija patiešām melomāni un patrioti, un notikumu cienītāji. Nāve bija ideoloģiski principiālāks. Bet Zombi mūzika necik netraucēja — viņš lavījās klāt nepazīstamām meitenēm un koda dibenos. Tāds viņš bija. Lai iegūtu objektīvu ainu, viss, ko es stāstu par Zombi, ir jāreizina ar trīs. Es vienkārši nevaru visu laiku runāt par viņu

vien. Savukārt, viss, ko šai tekstā daru es, patiesības labad būtu jādala ar divi. Tā, piemēram, tikko apsēdāmieš zālītē, Kārlis man neuzkritoši iedeva divus aliņus, ko es dzēru tik neuzkritoši, ka divas garāmejošas meitenes man veltīja vienu smaidu. Zombis pa to brīdi bija sakodis vienu dibenu un sabridis vienu kāju kanāla ūdenī. Kārlis ar brāli aizgāja pie skatuves, bet Nāve palika maliņā. Es pagāju pāris soļus līdz brāļiem, bet apstājos starp abām pozīcijām. Tad Nāve man uzsauc:

— Da nu viņus. Man ir pleijeris.

Mēs apsēdāmieš krūmos un klausījāmieš pleijeri. Nāvem bija līdzī kasete, aiz tās vāciņa bija aizbāzts no poļu žurnāla izgriezts *Benediction* logotips. Nāve iespieda man ausīs austiņas, un es klausījos. Tas bija kaut kas grūti saprotams, tāds kā pussista milža svelpjošā elpa, gabals bija lēns un kluss, gandrīz neko nevarēja dzirdēt. Nāve man uzbļāva ar visu sparū, domādams, ka jāpārklīdz mūzika:

— Vai var dzirdēt?

Seja viņam bija ļoti nopietna, kā jau vienmēr, kad runāja par mūziku. Nesagaidījis manu reakciju, Nāve atņēma man austiņas un paklausījās pats:

— Sūdiģi dzird, ko neko nesaki?!

Viņš brīdi paskuma, pagrozīja abas pleijera pogas un deva man nākamo dziesmu:

— Šito ievērtē!

Tagad varēja dzirdēt, pat *Otru pusi* pārsita. Tas bija kaut kas tiešām smags un enerģisks, tas šķaidīja, spārdīja un slānīja. Tagad es vairs nevarēju klusēt un teicu:

— Es pat nezināju, kas tas *Benediction* tik labs!

— Tas taču nav *Benediction*.

— Kā?

Es paskatījos uz krāsaino papīrīti zem kasetes vāciņa.

— Ā! To es tāpat ieliku. Nebija istās kasetes pa rokai.

Tā cilvēki, kas neuztver nopietni priekšmeta un vārda attiecības, padara par idiotiem citus.

— Kas tad tas ir?

Nāve izņēma no ķešas čipsu paku un atvēra.

— Latvijas prece. *Huskvarn.*

— Kas Latvijas?

— Grupa tāda. *Huskvarn.*

Latvijā spēlē metālu! Kā tas ir iespējams? Jā, panku un grandžu spēlē, bet metāls taču ir kaut kas tāls un slepens. Tās bija kā atklāt Plutonu un tad uzreiz uzzināt, ka Plutons ir arī blakus sētā. Un nemaz ne slikts. Īsts Plutons.

— Viņi no Jelgavas.

Ak, no Jelgavas. Tad viss skaidrs. Mana sirds nomierinājās.

Pieskrēja Zombis, elsdams un smiedamies reizē, mēģinādam kaut ko pateikt. Izstiepa roku, noliecās, ievilka elpu.

— Iedod čipsus!

Sagrābis pilnu sauju, viņš ienira niedrēs. Nāve turpināja satriekt manu pasauli:

— Ir jau visādi vēl mums. *Heaven Grey, Dzelzs Vilks, Dies Irae.*

Kas, izņemot mani, ir jauns Māras zemē?

— Visi no Jelgavas?

— Nu, ne gluži.

Tad, protams, piensesās Kārlis ar brāli, pie tam sašutuši.

— Ko jūs te?

— Neko.

— Baigais armagedons notiek! Poperi matainos moka. Jūs te sēžat un kules kasāt! O, čipsi!

Viņi pagrāba pa saujai un aizjoņoja tālāk. Nāve nošņaukājās un teica:

— Kas tas te par bezsakarū? Kur mēs te esam atvilkušies? Mums vajag savu vietu.

— Jā. Noteikti vajag tādu uztaisīt. Kaut kur tālu.

— Kāpēc tu nenāc uz Krāmeni?

Es taču nevarēju teikt, ka mamma nepalaida.

— Man patik labāk vienam.

— Skaidrs.

To vajadzēja paspilgtināt ar vēsu neziņu:

— Kad tad bija pēdējā krāmene?

— Domā, baigi viegli visu tur sataisīt? Drīz būs atkal. Visāds jauns muzons ir dabūts.

— Uz Biržu vajadzētu tikt.

— Vajadzētu. Protams, nevar zināt, kā tur. Rīdzinieki nav tādi kā mēs. Esmu dažus saticis. Viņi tādi — būs, tev, piemēram, piecītis, viņi, aiziet, nodzeram to visi kopā, un pēc tam neko.

Ja man kādreiz būtu bijis piecītis, man nemaz nebūtu žēl, un es teicu:

— Bet tā taču ir mūsu vieta. Metālistu mežs. Un jauna mūzika.

— Jā, nu, protams, es jau atbalstu. Mēs vienu citu svētdienu bijām aizbraukuši.

— Kādu citu svētdienu?

— Atceries, kad mēģinājām braukt visi kopā?

— Atceros.

— Vienu vēl pēc tam.

Bija aizbraukuši bez manis uz Biržu. Ļoti jauki.

— Kā tur ir? Vispār ir vērts braukt?

— Nezinu.

Nāve pasniedza man čipsu paku, tik biedriska viņš bija.

— Nezinu. Mēs tā arī neatradām.

— Kā tā?

Manā balsī skanēja dubultprieks — muļķa un skauģa.

— Nezinu. Izkāpām laikam it kā pareizi. Bet tur tikai slimnīca vai kaut kas tamlīdzīgs bija. Prasām cilvēkiem — nu, uz ielas bija parasti cilvēki — prasām, kur te metālisti? Neko nezināja. Neatradām.

— Varbūt nemaz nav tādas Biržas?

— It kā laikam noteikti esot.

Es pasniedzu Nāvem atpakaļ čipsu paku, un tad mēs pamānījām bariņu. Mūsu priekšā stāvēja četri cilvēki un skatījās uz mums ar nepatiku. Vienam bija veste, pārējie arī idioti. Neuzkrītoši piecēlāmies, it kā gribētu vienkārši izlocīt kājas.

— Dežņiki?

Tā jautāja tas ar vesti. Viņi bija veci, virs divdesmit, melnstrādnieku rokām. Es šķielēju apkārt. Neviena, neviena mūsējā.

Viņš atkārtoja jautājumu, parādot ar pirkstu uz Nāves kreklu. Tur bija rakstīts *Sepultura*. Vispār jau šis jautājums pat bija gluži sakarīgs. Es atbildēju:

— Jā. *Sepultura* spēlē *death metal*.

Es visu paskaidroju, un saruna ir beigusies, tā es mēģināju nodomāt. Paskatījos uz Nāvi. Viņa acis bija lasāms kas nesalāsams. Es viņam jautāju:

— Kā tu domā, kur ir mūsējie?

Tas bija ļoti smalks sarunas mēģinājums. It kā šeit nebūt to četrus, it kā vietā būtu pati normālākā saruna, tajā pašā laikā saruna sniedza svarīgu informāciju tieši viņiem.

— Ko, kur tie visi trakie mūsējie?

Nāve atbildēja tā, it kā šī saruna patiešām būtu normāla:

— Kas, es zinu? Droši vien pēta cits cita seksualitāti.

Ne tas ar vesti, bet cits, sporta jakā, spēra soli uz priekšu un sita. Nāve nenokrita, tikai paspēra soli atpakaļ, čipsu paka viņam izkrita no rokas. Sportiski tērptais tūlīt noliecās un to paņēma. Tāpēc jau viņi dzīvoja pasaulē, lai kaut kā iegūtu puspacku čipsus.

Pie manis vērsās pats galvenais, tas ar vesti. Viņš uzkliedza:

— Profesors esi?

Un norāva man brilles. Pasaule iegrima asumus nogludinošā želejā, tomēr es sapratu, ka viņš ir nikns.

— Staigā kā cilvēks!

Viņš ielika brilles mana nestilīgā krekla krūšu kabatā. Kāpēc neiemeta niedrēs? Kāpēc neiesita man? Vai sajuta karaļu pēcnācēju? Vai varbūt tās bija dabas bērna bailes no mistiskā? Ej nu sažini, ko tāds briļļainais var pieburt.

Nāvi gan viņi nelika mierā. Viens rādīja uz pleijeri:

— Kas tas tāds?

Nāve neko neatbildēja. Ielika pleijeri kabatā.

— Dod šurp!

Es atkal paskatījos apkārt, neviena paša. Tas nedrīkst notikt, nedrīkst. Es paskatījos uz to ar vesti, it kā kaut ko gaidīdams. Viņš skatījās uz kanālu, ļoti saspringti skatījās:

— Paga, paga!

Un parādīja ar pirkstu. Viņi visi paklausīgi skatījās uz kanālu. Šķita, viņi redz parādāmiešus Nesiju.

Atcerieties, Šolis un viņa draugs nedevās iekšā kopā ar mums. Izrādās, viņiem bija līdzīgi pudeli, bet mūsu bija daudz. Viņi palaida mūs iekšā, bet paši mazliet nostāk atļaidās zālītē un izdzēra pudeli. Tad attapās, ka jātiek koncertā, un saskaitīja naudu. Viņiem katram bija divi lati. Ieeja pasākumā maksāja latu. Viņi aizgāja līdz veikalam un nopirka katrs vienu stiprinātā vīna "Agdams" pudeli, kas maksāja latu piecdesmit. Atgriezušies pie Pils saliņas, viņi pagāja garām tiltam, uz kura stāvēja sargs, un mazliet nostāk atļaidās zālītē. Izdzēra vīnu, katrs vienu pudeli. Laiks bija vienkārši pasakains, un rietošā saule krāsoja pili un kanāla ūdeni maigus. Kad viņš bija izdzerts, viņi pārskaitīja naudu. Abiem kopā bija palicis viens lats.

Viņi domāja, ko darīt. Draugs izdomāja, ka viņš varētu paņemt visu naudu, iet iekšā viens un sameklēt kādu pazīstamu, no kā aizņemties, tad iznākt pie Šoļa un savākt viņu. Šoli šis plāns tomēr nepārlicināja. Viņš nokāpa līdz ūdenim un ielika tajā roku. Kaut gan bija jau rudens, taču, atcerieties, rietošā saule bija kanālu iekrāsojusi maigu. Šolis teica:

— Peldēsim pāri.

Viņi noģērbās, salocīja drēbes ciešā sainītī un peldēja. Bija svarīgi tikt uz šo koncertu.

Tieši to ieraudzīja četri proletārieši — kaili pleci, mežonīgas acis, gari mati un virs ūdens pastieptā rokā drēbju sainītis.

Tas, sporta jakā, māņticīgās bailēs izdvesa:

— Matainie Rembo nāk!

Nometa čipsus atpakaļ zemē, un viņi visi izgaisa.

Es neko neteicu. Nāve noglaudīja vaigu un uzdeva man ļoti smagu jautājumu:

— Vai tad *Sepultura* dezņiki?

— Vai tad ne?

— Nu, es nezinu. “Bestial Devastation” un “Morbid Vision” varbūt arī bija dezs. Bet tagad tiro trešu spēlē.

— Nu, es nezinu. Man liekas, esmu drošs, ka “Chaos A.D.” tirs dezņiks.

Man bija uznācis diskusijas gars.

Bet tūlīt no zemes izlīda Zombis un brāļi. Vecākais Brālis teica:

— Nu, kas ir, kur jūs palikāt? Pilns ar poperiem apkārt, a kur jūs?

— Viss kārtībā, dabūjām jau, — atbildēja Nāve un nospļāvās. No kanāla izlīda Šolis ar draugu, nopurinājās un jautāja:

— Koncis jau sākās?

Vecākajam Brālim totāli nepatika šī visa neorganizētība:

— Beidzās! Nevar neviens savākties.

Un tieši tad garām gāja kaut kādi pavisam parasti cilvēki. Vecākais Brālis viņus pamanīja un atkal mēģināja paveikt ko labu:

— Re, kur *Otra puse* velkas! Paprasām autogrāfus?

Visi meklēja, uz kā var kaut ko uzrakstīt, arī es. Kāpēc? Mani nemaz neinteresēja tā grupa. Taču toreiz bija tāds stils. Mūzika bija svarīga, un jāņem bija viss, ko tā varēja dot.

Grupa pati apstājās un skatījās uz mums. Varbūt tāpēc, ka Šolis ar draugu bija pavisam pliki un slapji. Kamēr citi drudzaini kā tualetē meklēja papīru, Nāve izņēma no kasetes ražotāja ielikto papīra gabalu ar uzrakstu “Lazer” un devās pie viena no mūziķiem.

— Es atvainojos, vai varētu, lūdzu, autogrāfu?

Nāvem pat pildspalva bija. Mūziķis neticīgi nomurrājās, saliecies balstīja lapeli uz ceļgala un jautāja:

— Ko tieši rakstīt?

Autogrāfu mednieks aizdomājās, bet ne ilgi.

— Uzrakstiet *Napalm Death*!

— Kas tas tāds?

— Forša grupa!

Mūziķis klusēja, bet ne ilgi.

— Nu, labi.

Un viņš rakstīja.

— Šitā?

— D-e-a-t-h.

— Es saprotu. Lūdzu!

— Paldies.

Tā Nāve vienīgais dabūja autogrāfu. Autentisku. Viņš ielika papīrīti ķešā un teica:

— Ideāls koncis!

Es, sikais ņerga, skatījos uz savu lielisko draugu ar apbrīna pilnu naidu. Viņš bija saņēmis visu — gan sitienus, gan ideālu konci. Un viņš bija braucis uz Biržu bez manis.

Ja jau tā, tad es devos meklēt Biržu viens. Ja jau foršie džeki nemāk atrast, to izdarīs kāds vientuļš zēns ar zinātnisku piegājumu. Man patīk vienam.

Iesākumā viss gāja labi. Mani neizmeta ne no vilciena, ne trolejbusa. Es toreiz nezināju neko no Rīgas, ne viesnīcu "Latvija", ne universitāti. Un man vajadzēja atrast vietu, par kuru nezināja pat lielākā daļa rīdzinieku. Labi, ka astoņpadsmitais trolejbuss bija noķerams, vēl paturot acīs stacijas ēku, kas toreiz, starp citu, bija daudz skaistāka. Es biju cerējis, ka trolejbuss būs pilns ar metālistiem, kas dosies uz Biržu, un man atliks tikai turēties viņu tuvumā. Taču trolejbusā nebija neviena metālista, tikai es. Pilsēta aiz trolejbusa logiem pamazām kļuva arvien mežonīgāka, līdzīgāka Jelgavai. Paneļu mājas lielos krūmos. Tas it kā norādīja uz pareizo virzienu, Birža taču atradās mežā.

Es izkāpu galapunktā. Arī šeit neredzēja nevienu dezņiku, pat ne hevīti. Iepriekšējā pieturā bija manāma Nāves redzētā slimnīca. Šeit tikai ezers vai diķis aiz ceļa, trolejbusa galapunkta mājele un aiz tās mežs. Es devos iekšā mežā.

Tas bija paplāns, varēja redzēt cauri, ka arī otrā pusē ir ceļš.

Paskatījos pulkstenī (biju nodrošinājies ar visu), jau piecpadsmit pāri desmitiem. Visi taču zina, ka Birža sākas desmitos. Bet nekā nemanīja.

Varbūt es esmu pazudis vietā vai laikā? Bet varbūt Birža neeksistē? Vai tad kāds bija skaidri pateicis, ka ir šeit bijis? Viss tikai caur draugu draugiem un leģendām. Patiešām, kāpēc lai cilvēki satiktos mežā? Vai tad mežs ir līdzīgs mūzikas veikalam?

Apsēdos uz galapunkta soliņa. Taču trolejbusā nez kāpēc nekāpu. Ar nākamo. Nav kur steigties. Šeit labs gaiss. Vieta, kur nekā nav.

Te nez no kurienes (trolejbusa vairs nebija!) parādījās divi par mani vecāki garmataini jaunieši un pagāja garām. Metos viņiem pakāļ.

— Vai šodien Birža būs?

Abi paskatījās uz mani, ne pārsteigti, ne nepārsteigti:

— Būs, būs. Bet vēlāk taču.

Viss, kas man bija stāstīts, izrādījās patiesība. Birža patiešām pastāvēja. Ar pārdesmit minūtēm bija pieticis, lai es zaudētu ticību, bet pietika ar mirkli, lai to atgūtu.

Didījos un metu lokus ap galapunktu, izpētīju miklaino ezeru un redzēju gulbjus. Drīz sāka papildīties iztēlē redzētā aina — nāca gan dezņiki, gan heviši, gan meitenes. Viss tieši tā, kā biju iztēlojies, tikai desmit reizes mazāk.

Kas nemaz nav slikts koeficients. Mūsu galva taču ir lielāka par pasauli. Kad bērns nonāk zooloģiskajā dārzā, es domāju, tāds bērns, kurš ir kaut ko lasījis un daudz domājis, kad šis bērns ierauga ziloni, viņš neko nesaka, taču nodomā — nav nemaz tik liels. To bērns nodomā pavisam klusi, jo negrib ļaut fantāzijai

noskaust dzīvi. Tomēr zilonis ir mazs. Tikai vēlāk, kad fantāzija sāk piemirsties un mēs vērīgāk paskatāmies uz to ziloni, kurš klusi tusnī un kaisa sev uz galvas salmus, kad mēs pēkšņi esam šī ziloņa priekšā, mēs attopamies — cik viņš ir milzīgs!

Zilonis pulcējās mežā, tai pašā nupat vēl tik ļoti tukšajā mežā. Iekļāvos plūsmā, kas apstājās klajumiņā starp kokiem. Beidzot biju nonācis galā.

Pienācis laiks pēc iespējas precīzi un godīgi aprakstīt šo fenomenu — Biržu. Tā tiešām notika nelielā meža klajumiņā. Te bija savācies ap divdesmit cilvēku. Palaikam kāds pazuda krūmos un cits uzradās vietā, ne vienmēr ar aritmētisku noturību. Apmeklētāju ērtībai klajumiņā satikās vairākas takas. Lielākā taka nāca no galapunkta. Pa kreisi no tās kūkoja ap piecdesmit gadu veci vīri. Kāds no viņiem bija zemē izlicis plates, it kā pārdošanai, bet ne pārāk demonstratīvi. Es gribēju pieiet pie vecajiem un paskatīties viņu plates. Man taču neizsakāmi patika visāda veca mūzika. Piemēram, bitli. Agrāk tāpēc, ka bija tik slaveni, tagad tāpēc, ka bija tik jocīgi.

Bet es nebiju šeit nācis pēc bitliem. Tāpēc iejuku otrā bariņā, pa labi no takas. Šeit esošos cilvēkus varēja iedalīt trīs grupās.

Bija pāris meitenes, viņu matu garums sacentās ar svārku garumu. Tomēr šķita, ka viņas nav šīs vietas sāls, nē, viņas drīzāk bija atnākušas kādam lidzi.

Es vēlējos piederēt otrajai grupai. Tie bija jaunekļi gariem matiem un citiem definējošiem atribūtiem. Ādas jakas, gari mēteļi, metāla aproces. Viņi šķita istāki par jelgavniekiem. Katram uz krekla bija kāds uzraksts — *Amorphis*, *Slayer*, *Cannibal Corpse*, pat *Mayhem*, *Burzum* un kas tikai vēl ne. Un mati, mati! Vienam

bija pat bārda, garākā bārda, ko līdz šim biju redzējis, tā sajaucās ar viņa matiem lejup krītošā straumē, kas simbolizēja filosofisku pieeju pasaulei un dumpīgu iekšējo trimdu. Šo cilvēku nūdien varēja likt skaidrojošā vārdnīcā pie šķirkļa “metālists”.

Trešie bija dīvaini. Pavisam, pavisam parasti cilvēki, vecāki par otro grupu, bet jaunāki par hipijiem pa kreisi no takas. Tērpti audekla biksēs un rakstainos džemperos. Īsiem matiem. Tie bija visparastākie cilvēki pasaulē, bet grozījās šeit kā zivis ūdenī un šķita iemiesojam kaut kādu savu istumu un piederību.

Mūzikas, uzskatu un visu citu veidu cirkulācija notika tā, ka visi vienkārši stāvēja un sarunājās. Nemanīja garas letes un kasešu standus. Pat zemē, kā pie hipijiem, nekas nebija nolikts. Es vienkārši nostājos kādam blakus, lai iesaistītos sarunā un saprastu. Biju brīdināts par rīdzinieku paradumiem. Tāpēc pavisam droši varēju iejukt viņos. Man taču vajadzēja atvest uz Jelgavu īsto mūziku. Viss tikai dzimtās pilsētas labad.

Runāts šeit tika tikai uz vienīgi par metālu. Pienāca kāds džeks ar vēl garākiem matiem un autoritatīvi paziņoja, ka *Cannibal Corpse* pēc “Tomb of the Mutilated” neko labu vairs nav radījuši. Viņam pašam gan bija “Bleeding” kreklis, un “Bleeding” taču tika izdots pēc “Tomb of the Mutilated”. Šis cilvēks noslēpumainajā kreklā, šis cilvēks, ar kuru es tūlīt iepazišos, nebija parasts cilvēks. Viņš man pēkšņi jautāja:

— Vai tev nebūtu kāda cigarete?

Viņa balss bija gurda, it kā miegaina. Arī acis, tās visu laiku šķita piemiegtas. Saņēmis cigareti, viņš pastiepa man roku:

— Toms. Sinisters.

Jā, miļļie, tik vienkārši es iepazīnos ar Sinisteru. Tieši tā, tas bija

tas pats Sinisters, kuru šodien zina visi un kuram ir 1835 draugi. Bet ar ko tikai es tajā dienā neiepazīnos! Kanibāls, saukts arī par Gintu. Tik klātesošs visos Rīgas metāla pasākumos, ka radās aizdomas, vai tikai viņš tos neizraisa. Pie tam Gints tur vienmēr bija skaidrā un visu fotografēja. Viņš arī smagākās Latvijas grupas *Denervation* solists. Es pat nezinu, vai šī grupa kādreiz kāpa uz skatuves, pārāk smaga tā bija. Iepazīnos arī ar Ēriku, sauktu pat Krabatoru, tērptu *Amorphis* kreklā, viņš zināja visu par mūziku un uz visiem pasaules notikumiem reaģēja ar skumju smaidu, tajā pašā laikā nepārtraukti stāstīdams ļoti jautrus atgadījumus no savas dzīves. Tur bija arī Venoms, viens no Latvijas blekmetāla tēviem, kurš pats cēlsirdīgi atzina, ka viņu uz šī ceļa nolīcis cilvēks ar miklaino vārdu *Sonnenmensch* — arī tas vienmēr bija šeit, Biržā, drūms melomāns, kurš katru dienu noklausījās 10 jaunus albumus. Tur bija arī jauns cilvēks, vārdā Šņabis. Ar ko viņš bija ievērojams... Tas man piemirsies.

Es stāvēju viņiem blakus meža klajumiņā, un man bija sajūta, it kā man zem kājām būtu nevis skujas, bet pasaule. Jaunie draugi ik pa brīdim uzstājās ar deklaratīviem manifestiem:

— Kā man tie *Heaven Grey* piegriezušies. Ir laiks tai grupai izjukt!

Es neticēju savām nabaga ausīm. *Heaven Grey* bija tā laika redzamākā latviešu *death-doom* grupa, viņi skanēja gandrīz kā ārzemes. Tie bija mūsējie Olimpā, pierādījums, ka cilvēki var lidot kosmosā! Es jutu klusas šausmas, dzirdot pret viņiem vērstos vārdus, bet arī klusi reibinošu sajūsma, pateicoties dabiskajam instinktā, kas bija vērsti pret jebkuru autoritāti. Ak, šie neticamie rīdzinieki.

Vai neticami nebija drīzāk tas, ka viņi bija tik draudzīgi? Ne miņas no Nāves brīdinājuma. Neviens negribēja nodzert manu piecīti, es, protams, labprāt to ļautu, ja tikai man būtu lieks piecītis vai vispār piecītis. Divi lati man bija citiem mērķiem. To saprazdams, pienāca viens no jocīgajiem, tas, īsajiem matiem un parastā džemperī, un vērsās tieši pie manis:

— Ko tad jaunskungs vēlas?

Viņš runāja tieši tajā klirīgajā padzīvojušu kungu manierē, kas mani kaitināja, bet šeit, meža vidū, tas šķita istāk, it kā šī uzrunas forma beidzot atkal tiktu lietota ar nozīmi, kaut gan drusku ironijas tur neapšaubāmi bija.

Es nezināju, ko viņam atbildēt. Visu! Vismaz — daudz. Un tad jau viņš nāca man palīgā, pastiepdams mapīti zilos vākos, kurā iešūtajās lapās rindojās grupu un albumu nosaukumi, pārsvārā pilnīgi nezināmi. Cik labi, ka es zināju, ko meklēt. Lūk, *Asphyx* albums "Last One on Earth".

— Un otrā pusē?

21. gadsimta lasītājs varbūt apmulsīs, bet es gan sapratu, ka runa ir par kaseti. Ko ierakstīt otrā pusē? Necik nebiju pado mājis, ko vēl gribu. Drudzaini nesteidzīgi šķīru lapas, līdz acīs iekrita nezināms, bet izteismīgs nosaukums. Šo — *My Dying Bride*, "Turn Loose the Swans".

Tā manā topošajā kolekcijā nonāca šī kasete, šis dīvainais salikums, kura vienā pusē bija klasisks *death metal*, bet otrā pusē toreiz jaunā stila *doom metal*. Tas bija interesants mūzikas žanrs. Tik ļoti nenovērtētājā Latvijas radio raidījumā "Rokāde" to tulkoja kā "drūmo pastardienas roku". Bet vārdnīca skaidri teica — "liktenis". Likteņa metāls. Šajā kasetē tika ierakstis liktenis.

Pēc piecpadsmit gadiem es izlasīju albuma recenziju, un tajā bija skaidri pateikts, ka šo albumu nevajag klausīties cilvēkiem ar depresīvām nosliecēm. Būtu es to toreiz zinājis! Tad ar dubultu sparū būtu gādājis šo ierakstu uz Jelgavu, pilsētu, kurā depresija bija kvēlāko ilgu mērķis. Mana mirstošā līgava, kas par nosaukumu. Čaļi, grupu veidojot (alus, tai naktī tur esot bijis daudz alus), esot apsvēruši arī nosaukumu *My Dying Child*. Kāpēc viņi tā nedarija? Šāds nosaukums varbūt būtu mani atturējis. Bet nogalināt neiegūto līgavu — no tā es nespēju atteikties.

Nāve dabūja savu “Last One on Earth” (kas viņam tomēr līdz galam nepatika, “The Rack” tomēr labāks), bet Jelgavā ienāca liktenis, it kā tā tur tāpat nebūtu pietiekami, un es kritu vēl dziļāk dzelzs skumjās. Daudz man nāksies sēdēt pie šīs mūzikas un pārsvērt visu pasauli.

Bet toreiz mežā es to vēl nedzirdēju. Pat kasete man nesvilināja plaukstu. Solīdais kungs savāca gan tukšo kaseti, gan naudu un noglabāja savā somā, neko vairāk nekomentēdams. Es arī lieki netaujāju. Vietējā kārtība taču skaidra, iedod tukšu kaseti un naudu (viens santīms par katru ieraksta minūti), tad pēc nedēļas saņem kaseti uzbudinoši pilnu. Turpmāk es katru svētdienu devos uz biržu, turpceļā ar tukšu kaseti, atpakaļ — ar pilnu, bet ar ilgām pēc jaunās vēlmes, kas piepildīsies tikai pēc nedēļas. Tas bija ceļš, kura beigas nav iespējamās, jo es vienmēr devos pēc ieguvuma ar kārtējo magnetizēto tukšumu kabatā. Tas bija kā cigarete, ko Vaids raksturoja kā izsmalcinātāko baudas veidu, jo tā sniedz baudījumu, atstājot neapmierinātu.

Ēriks paskatījās mani ar skumju, izklaidīgu smaidu un jautāja:

— Vai tu neesi tas džeks, kurš vāc materiālus par grupām un raksta Latvijas metāla vēsturi?

Jautājums bija miklains, un es atbildēju miklaini:

— Kāds īpatns skaistums piemīt šai vietai! Lapas kaut kāds pumpainas. Slimas?

Tiešām, melnas pumpas klāja kļavu lapas kā pusaudzus. Taču tad manu skatienu pievilka mati. Brīnišķīgi gari mati, kas par matiem bija šim čalim! Jebkura meitene varēja apskaust. Kur nu par meiteni, jebkurš metālists varēja apskaust. Visa rudā Īrija tur bija, Kuhulina asinis nomazgāta. Tie mati man kaut ko atgādināja. Varbūt kaut ko manos metāla gēnos? Man taču nebija neviena pažiņas ar tādiem matiem. Tā taču ir meitene tur, laipnajā mašīnā, no kuras mūs izmeta šosejas malā pirmajā ekspedīcijā uz Biržu. Tas pats matu raksts un tonis, tā pati inteligentā pakauša forma. Lūk, viņa pagriezās, tās bija tās pašas acis, ko biju redzējis tikai spogulī! Kas par tikšanos. Tagad jau viņa blenza uz mani, un es redzēju visu seju.

Ko? Tā taču resnā Nellija no paralēlklasses! Nekad nebiju ieskatījies viņas matos un acīs. Resnām skolniecēm skatās labākajā gadījumā uz krūtīm. Apvilkusies jauno uniformu — zābaki, gari svārki. Paskatījās uz mani. Blenza tieši, uzstājīgi. Viņa varēja visu izjaukt. Viņa varēja pienākt klāt un teikt:

— Tu mājasdarbus izpildīji? Un kāpēc neesi svētdienas skolā? Iedosi paklausīties Imantu Kalniņu? Es zinu, ka tev patik.

Vispār mēs nekad nebijām sarunājušies, bet es jutu, ka viņa var mani atmaskot, atklāt visiem un man pašam, ka es esmu tikai es, kurš vairs negrib tāds būt.

— Tu esi briļļainais stosteklis, par kuru visi smejas. Hei, visi — smejamies par viņu! Droši, viņš baidās no visa!

Tomēr viņa neko neteica. Novērsās un turpināja sarunu. Viņai šeit bija ar ko parunāt. Tas džeks gan izskatījās augstprātīgs. Un ģērbies ļoti izsmalcināti, taču apskaužami metāliski — garš mētēlis, daudz kniežu un citu dzelžu. Viņa skatiens pauda totāla pārākuma apziņu, bet stāja — nervozas bailes, ka kāds no apkārtējiem dzīvniekiem var viņam pieskarties. Arī ar Nelliju viņš runāja piesardzīgi. Bet kā viņa vispār te tikusi? Kāpēc viņu ielaida? Kas šī ir par īsto vietu, ja pat resnā Nellija te ir savējā? Nē, tas ir kaut kāds pārpratumš.

Es jau biju veicis darījumu. Nauda bija nodota solidajam kungam — viņu sauca Didzis, iedomājieties, vienkārši Didzis —, un nākamajā svētdienā man vajadzēja būt uz vietas, lai saņemtu mantu. Otrs solidais kungs, vārdā *Oķec*, teica, ka pie viņa jau arī derētu ko iegādāties. Es jau šeit iederējos. Kad pēc nedzirdamām atvadām visi mazās grupiņās lēnām devās projām, es negāju viens. Gāju kopā ar Sinisteru, un mēs runājām par visu pasauli. Tas ir, mēs runājām tikai par mūziku, un mums saskanēja.

— Ja jau tevi dezņiki interesē, es tev ļoti iesaku tādu grupu kā *Torture*. Tur spēlē divi brāļi. Viens gāja bojā autoavārijā.

Sinisters zināja, kā jārūnā par mūziku.

— Vēl ir laba grupa no Austrālijas, *Destroyer 666*. Solists bija sadomājies, ka ir vampīrs. Bet viņa vecene viņam neticēja, un tāpēc viņš viņu smagi sakoda.

Pretī es varēju stāstīt tikai to, ko biju dzirdējis no Nāves. Vārēja jau, protams, kaut ko izdomāt. Kā agrāk Gilkins izdomāja filmas. “Čaļi, čaļi, es redzēju otro “Plēsoņu”. Pie Rīgas brālēna. Ļoti laba filma. Švarcs tur pipē cigu, otrā rokā mīnmetējs. Tad viņš pamana pa logu...” Tā mēs noklausījāmies visas filmas detalizētu izklāstu un nenojautām, ka tā vēl nav uzņemta.

Taču Sinisters šķita enciklopēdisks un nepiemānāms, es mēģināju ļoti piesardzīgi:

— Vēl man patīk tāda grupa *Paradox*...

Nekad nebiju par tādu dzirdējis, bet nosaukums likās piemērots. Sinistera miers nebija satricināms:

— Kuri *Paradox*? Tie, ko raksta ar vienu "x", vai tie, ko ar diviem?

— Tie ar diviem.

— Tie ir cienījami.

Es vēlāk pārbaudīju, paradoksālā kārtā tiešām pastāvēja gan *Paradox*, gan *Paradoxx*.

Manas cigaretes pīpēdami, jau bijām tikuši ārā no meža. Trolejbusa galapunkta ēkā, izrādās, bija lodziņš, no kura tirgoja alu. Pie tā drūzmējās sievietes. Viena no viņām acimredzami bija stāvoklī, vienā rokā burciņa ar etiķeti "Zaļie zirniši", iekšā alus, bet otrā cigarete. Taču viņa skatījās uz mums tā, it kā mēs būtu tie pasaules ainā neiederīgie elementi, pat piebakstīja kaimiņiņei, tai, kurai uz alus burciņas bija rakstīts "Majonēze". Bet uz kleitām viņām bija puķes.

Trolejbuss piebrauca kā limuzīns, un mēs kāpām iekšā, protams, ignorēdami biļešu jautājumu. Es pametu acis apkārt, vai tā trakā Nellija nav iekāpusi, bet nē, varbūt viņai atbraucis pakaļ tēvs. Toties augstprātīgais gan šeit bija, viņš apmetās priekšā pie loga, ar visu augumu parādīdams, ka vēlas palikt viens un nicināt pasauli. Sinisters savā gurdajā runas manierē jau gāza kalnus.

— Vislabāk jau mums būtu uztaisīt radio, savu metālistu radio. Stāstītu par jaunajām, par vecajām grupām, par metāla filosofiju. Tad mums nebūtu šitā čakarēšanās ar muzona dabūšanu, tad mums visi paši sūtītu muzonu. No visas pasaules.

Augstprātīgais atrāva skatienu no pasaules nicināšanas un uz mirkli paskatījās uz mums. Izskatījās, ka viņš netic šiem plāniem.

Sinisters uz brīdi aizdomājās. Sāka rakties savā somā, tur bija ļoti daudz kasešu un cigarešu "Quattro" bloks. Viņš izvilka vienu kaseti:

— *Mortiis*, kā man patīk šitas džeks. Viņš uztaisīja plastisko operāciju, pagarināja degunu un ausis, lai izskatītos pēc troļļa.

Tad Toms paskatījās uz mani, atcerējās, kas es esmu, un jautāja:

— Tev nauda ir?

— Viens lats. Tu gribi iedzert?

Viņš paraustīja savus matus un aizvāza somu.

— Nē, es vispār nedzeru. Bet naudu vajag vairāk. Kādus simts latus.

— Es zinu, kur varētu dabūt.

— Ja?

Viņš ieskatījās man acīs, pavisam dziļi manā galvā, kur tobrīd nekā nebija, un teica klusākā balsī:

— Tad mums vajag taisīt grupu.

Veidot grupu tolaik piedāvāja daudzi. Iniciators parasti piedāvāja soloģitārista vietu un zināja arī kādu, kurš gribot spēlēt bungas, bet basists pats atradišoties. Ja iniciatoram jautāja, ko viņš pats darīs, atbilde bija loģiska:

— Es? Es dziedāšu.

Sinisters bija daudz nopietnāks. Viņš visu laiku bija tāds kā pusaizmidzis, taču tajā pašā laikā nepārtrauktā sajūsmas stāvoklī, gluži kā van Gogs. Viņš runāja par nepieciešamību pateikt to, ko neviens nesaka, kas nevienam neienāk prātā, viņš teica

tieši visu to, ko es pats teicu savā galvā. Un tur, viņš teica, tur vajadzēs elektrisko ģitāru, kādam ir jāsaņem un jādabū nauda elektriskajai ģitārai. Ģitāra iztulkos visu to, ko tu gribi teikt.

Bet, Tom, ko darīsi tu?

Viņš bija pārāk vienaldzīgs pret to, ko darīja citi, lai mēģinātu atšķirties.

— Es dziedāšu.

Un atkal skatījās ārā pa logu, zinādams, ka pagaidām man neko vairs nevajag teikt, ka esmu jau noburts, ka es visu jau zināju tāpat. Es droši skatījos uz priekšu, ne jau tāpēc, lai pamānītu kontroli — man rēgojās pārsteidzošs liktenis, tas, kuru mēs gaidām un uzskatām par pelnītu, bet, kad viņš beidzot parādās īst, mēdzam nobīties. Bet ne es — es droši skatījos uz priekšu.

Bija ļoti piesniedzis un auksti. Mēs ar mājiniekiem bijām izgājuši ārā, sniegā, un meklējām kaimiņa suni. Tas bija gaužām vecs španiels, kurš man nekad nebija teicis slikta vārda, un man patika skatīties, kā viņš ik dienu apdomīgi traušas augšup pa kāpnēm. Bet tagad viņš bija pazudis naktī, salā, un mēs devāmies kaimiņiem palīgā viņu meklēt. Es viņu atradu. Viņš kūņojās pa kupenu, zods viņam bija balts, nevarēja redzēt, vai sniegots, jo mirms. Suns pacēla galvu un teica man klusā grovlā:

— Neuztraucies. Nedrebi. Kaitina. Kā tāds perdelterjers.

Tad es pamodos. Viens pats. Un diezgan nosalis. Kā jau pēc nakts, kad pārāk maz gulēts. Pēc acu izberzēšanas noskaidrojās, ka neatrodos mājās. Pareizi, es taču biju palicis pie Zombja. Lūk, pie sienas zīmējums, kur kungs laiza asinis no bārdasnaža, lūk, velna sašķiebtā seja, plakāti *Deicide*, *Cannibal Corpse*, *Napalm Death*. Viss tik mājīgi. Piecēlos.

No rīta mostos, aunu kājas,

Bet skatos, tās jau apautas.

Tādu dzejoli man iemācīja mamma, un šorīt tas bija patiesi izejolis. Mamma. Pareizi. Man taču vajadzēja ar mammu braukt

ciemos. Tāpēc es šeit esmu. Tas ir, nē, mamma jau mani nedzina ar metālistiem šausmenes skatīties, nē. Bet tāpēc es šorīt neaizbraucu ar visiem uz Smilgas dāču. Man vēl tā sāpēja sirds, tā būtu īsta metāla sestdiena. Nāve vēl teica:

— Varbūt tomēr brauc?

Bet Zombis uzkliedza:

— Kas ir? Saņemies! Man arī viskautkurcitur jābūt!

Bet es nespēju saņemties un uzvest mammu. Tāpēc es tagad esmu šeit. Cik pulkstens? Izgāju apgaitā pa dzīvokli. Tukšs. Pat Zombja māti nemanīja. Piezvanīju uz mājām. Neatstāstīšu sarunu, bet, noliekot klausuli, man bija skaidrs, ka jānonāk mājās pēc iespējas ātri. Piecēlos un pagājos drusku pa istabu. Iedzēru ūdeni no māla krūzes, kas bija nolikta pie gultas, un meklēju kaut ko uzmundrinošu. Lūk, kasešu stūrītis, pavisam mazs, salīdzinot ar video kasešu grēdām. Kaut kas te tomēr bija: *Sepultura*, *Slayer*, *Pantera*, viss jau atklāsits. *Tristitia* "One in Darkness". Tieši tas, kas man šobrīd vajadzīgs. Tin, tin, tin, tintirintin. Akustiskais intro jānoklausās. Nē, arī pirmā dziesma. Neko nevar nokavēt par vienas dziesmas tiesu.

Kāpēc es te sēžu, ja jāskrien mājās? Gāju pie ārdurvīm. Tās bija ciet. Zombja durvīm nebija tā sauktā šlepera, un no iekšpuses tās atvērt nevarēja. Viņš laikam vakar teica, lai es ar muterīti kopā ejot, ja jau esmu tāds nodevējs. Viņa diezgan vēlu kustēšot prom. Tomēr bija aizkustējusi, mani nepamanot. Intro bija beidzies, un gribētā dziesma skanēja — metāls vienmēr izteica manas attiecīgā brīža izjūtas. "Pray for forgiveness!" Kam man vajadzēja lūgt piedošanu? Man vajadzēja tikt projām, bet es sēdēju un gaidīju nākamo dziesmu. Man pat būtu gribējies

sagaidīt "Hymn of Lunacy", kas ir tieši pusē albumam, bet bija jātiek uz Ozolniekiem.

Balkona durvis gan bija atveramas. Kāpēc pasaule ir tik gaiša? Pirmais sniegs. Es to biju paredzējis savā sapnī, bet aizmirstana man liedza pareģa lepnuma prieku.

Paskatījos lejā bezdibenī. Otrais stāvs. Divi metri stāvā, sanāk četri. Tas nekas nav. Vai tomēr viens stāvs bija trīs metri? Tad kopā sanāk seši. Tas tāpat nekas nav. Apakšā mīksts sniegs un suņu kakas. Ja šis būtu ceturtais stāvs, kā mājās, tad būtu labi, tad būtu pavisam skaidrs, ka lēkt nevar. Bet šī bija robeža, tieši tāda, kas jāpārkāpj. Vai tad Zombis nelektu? Viņš lektu, kaut arī viņam būtu atslēga. Visi viņi lektu, un viņi prasis man — bet kāpēc tu neleci no balkona?

Balkons bija pilns ar notikumiem, ar dzīvi. Pūpols te vēma, un kaimiņu kaķis apēda kotletes. Zombim bija nomiris leduskapis, un kotletes tika izliktas uz balkona. Zūdībās Zombis vainoja Nāvi, viesi vienmēr bija izsalkuši, un Nāve visbiežāk gāja pīpēt. Par to viņš ļoti apvainojās, bet mēs smējāmies.

Es pārkāpu margām, pieķēros tām un nolaidos, cik zemu varēju. Cik tad tur līdz zemei palika. Joprojām skanēja pavisam piemērota mūzika. Es lecu.

Tas notika ātri. Zemē es mēģināju apjaust, vai bija izdevies sajukt kaut ko no lidojuma. Tagad te bija kaut kas no gulēšanas ar seju sniegā vai suņa kakā. Es cēlos, bet atkal nokritu, un ļoti sāpēja kāja. Ne tikai sāpēja, bet arī neklausīja mani. Uzmanīgi pagriezās, atgūlos sniegā uz muguras. Te nu mēs esam.

No balkona skanēja "Hymn of Lunacy". Sagaidīju. Tagad nu tiešām bija metāls. Salauzts sniegā. Es pavēlos uz sāniem —

ā, sāp —, gribēju paņemt no kabatas cigaretes. Kaut man trīcēja lūpa, es gribēju tajā iekabināt cigareti, lai šajā mūža momentuzņēmumā saglabātu stāju. Bet cigaretes bija palikušas augšā. Es nekur nepaspēju, māmiņ, piedod, es te esmu pavisam viens, draugi ir projām, un es esmu projām, piedod man, māmiņ, nāc un izglāb mani, un man vairs nesāpēs.

Kājas. Kāds nāca. Es centos izskatīties neuzkrītoši, dabiski. Man izdevās, kājas pagāja garām, neizrādot nekādu lieku uzmanību, varbūt pavisam nedaudz pielika soli.

Augšā sākās "Dance of Selenities". Pēdējā dziesma:

Etheral, natural,

Leave me your wings

Of dust, of muck, of moon and dirt!

Ēteriskais, dabiskais, nekad neesmu sapratis, kas tu īsti tāds, atstāj man savus spārnus, nu ir tā istā reize! Tas būtu vareni, atgriezies mājās ar netīriem Mēness spārnieniem. Bet nekas nenotika, un es tikai pēc gadiem sapratu, kāpēc. Es dziesmu biju sadzirdējis mazliet neprecīzi, īstenībā tur dziedāja:

Etheral Noctua

Leaning your wings

Of dust, of muck, of mundane!

Atkal nāca kaut kādi cilvēki. Šoreiz es pašķielēju augšup. Trīsdesmitgadnieki, viņi skatījās uz mani un greizi smaidīja.

Tad beidzās arī pēdējā dziesma. Bet es paliku turpat. Nu jau varētu nākt kāds pazīstams. Vispār es negribētu, lai manējie redz manu vājumu, bet nu jau varētu. Kaut vai Kārļa tēvs. Vai Pūpola brālis. Viņi tepat vien dzīvoja. Bet nāca nepazīstami, pusmūža pāris. Viņi izskatījās mīlīgi, un es teicu:

— Atvainojiet...

Kaut ko jau pēc tam pateikšu, kaut kā izskaidrošu — bet ne-
vajadzēja, viņi pagāja man garām.

Es aizmirsu pieminēt, ka bija auksti. Pirmais sniegs uzstājīgi
teica savu. Mans ķermenītis viņu braši kausēja, bet sniegs sasala
atkal, un pa virsu vēl kaisījās jauns. Man vairs nepavisam negri-
bējās te gulēt. Nākošos cilvēkus es uzrunāju jau izvērstāk:

— Atvainojiet, vai jūs, lūdzu, nevarētu...

Un man nevajadzēja domāt, ko īsti prasīt — viņi gāja garām.
Skolnieki, večas, intelīgence. Man jau bija zudis kauns, un es
klāstīju:

— Lūdzu, palīdziet... Es salauzu kāju.

Jūtīgākie aizgriezta galvas, tā palīdzēdami man saprast, ka es
neesmu kļuvis par neredzamu un nedzirdamu spoku. Arī kāja
jutās tik miesiska un īsta kā vēl nekad, ieaugusi zemē, tā atbal-
soja man galvā visu garāmgājēju soļus.

— Lūdzu, piezvaniet uz manām mājām, numurs ir...

O, meitenes! Un diezgan tādas neko... Tas taču bija mans ve-
cais sapnis — būt ievainotam meiteņu klātbūtnē. Viņām tas šķitis
virīšķīgi, viņas nolieksies pār mani kā kareivi. Un atdosies, vai ko
nu viņas dara. Tur jau viņas nāca, cilādamas kājas kā kara zirgi.

— Labvakar, meitenes! Vai jūs, lūdzu, man nepalīdzētu, es
esmu salauzis kāju...

— Ā!

Viena iebrēcās un eleganti lēca sānis. Viņai bija ļoti intere-
santas formas ceļgali. Es apsolīju sev, ka noteikti atcerēšos šos
ceļgalus.

— Nebaidieties, tas tikai es, man salūza kāja, vai jūs, lūdzu...

Viņas smējās, vai nu par draudzenes lieko izbīli, vai par mani, es nezinu. Es skatījos viņām pakaļ, un, gluži tāpat kā iepriekšējā dzīvē, tur augšā, uz Zombja balkona, man šķita, ka es redzu dzimstam bezdibeni, dibens vēl bija tepat, arī tam bija interesanta forma, bet, viegli šūpodamies, tas attālinājās un nu bija bezdibenis.

Man no aukstuma drebēja lūpas. Drebēja visas manas miesas un domas. Ko es darīšu bez kājas? Ja vēl tiktu no šejienes projām. Es atcerējos, kā pirmo reizi biju Skvērā*. Viena no pirmajām tūkstoš brīnišķīgajām lietām, ko pamanīju, bija invalids. Viņš sēdēja ratiņkrēslā, viņam bija gari mati un ādas jaka, rokā aliņš. Citi viņu stumdīja lielā ātrumā, ar asiem pagriezieniem, daži lēca ratos vizināties līdzī, un viņš izskatījās laimīgs. Es skatījos un atcerējos Andrīti no manas bērnodārza grupiņas. Reiz es viņu atradu pagalmā aiz tūjām, viņš spiedās pie sienas un raudāja. Andrītim bija slimā kāja, tā sāpēja, un viņš nevarēja kopā ar pārējiem skriet apkārt bērnodārzam. Man nekas toreiz nesāpēja, bet skriet arī negribējās. Tā mēs abi sēdējām aiz krūmiem un sītām akmeņus pret akmeņiem. Mēs mēģinājām iegūt uguni. Es skaidri atceros, kā no Andrīša akmeņiem izšāvās sarkana liesma.

Bet tagad piebrauca mašīna, pavisam tuvu, kur mašīnām nav paredzēts piebraukt. Atvērās durvis, un pār visu apkārtni iedziedājas Mihails Krugs. No mašīnas izkāpa divi cilvēki un pienāca man klāt. Viņiem abiem kājās bija lakādas kurpes. Tas nozīmēja daudz.

— Tu ko te guli?

Es pagriezu galvu un mēģināju pateikt, taču zobi klabēja.

— Tu ko te guli, mataināis?

* Vieta, ko tagad sauc par Veldzi. Agrāk tur nebija britu cūku ganības, bet alternatīvās esamības forums.

Kaut ko es viņiem atčiepstēju. Roka mani sagraba aiz apkakles un cēla augšup. Es mēģināju nostāties, bet nesanāca. Roka, par manu nevarēšanu pārlicinājusies, atlaidās, un es atkritu atpakaļ sniegā. Viņi apspriedās. Pie deguna man nokrita cigaretes gals.

Kāds mani atkal satvēra, es zaudēju kontaktu ar horizontālo virsmu un pacēlos gaisā. Ierastā ainava no nulles rakursa pazuda, un deguna priekšā parādījās seja. Ho, ho, teica seja. Tā bija viena no sejām, kuras redzot es parasti novērsu skatienu un pārņāju uz otru ielas pusi. Nekad nebija sanācis tādā tik tuvu ielūkoties, bet nu viņš mani turēja uz rokām.

Sazin kur viņš mani nesa, paceltu pār visu pasauli. Es vēl paguvu iedomāties — o, ja tagad atgrieztos mani draugi, es viņus sveicinātu, būdams nezināma urlu milzeņa skavās. Viņš mani pienesā pie mašīnas — tas bija melns BMW — un nolika uz aizmugures sēdekļa. Otrs, īss un plats, no otras puses pavilka mani aiz apkakles un novietoja stabilā stāvoklī. Viņi abi apsēdās priekšā, un mēs devāmies ceļā. Pie spoguļiņa lēkāja dažādi veiksmes atribūti — ikona, lūgšanu krelles, miniatūrs galvaskauss un kaila lelle. Vēl es redzēju abu ādas jakās iespiestos kamiešus un virs tiem skūtus pakaušus. Viņi abi šķita vecāki par mani.

Mihails Krugs aplusa. Kasete beidzās. Īsais, platais sašutis iebrēcās:

— Eu, bet beidzās! Beidzās!

Un sāka ar dūrēm daudzīt visu priekšējo paneli. Garais viņam pasolija izgāzt iekšas, paskaidroja, ka magnetofons neesot vainīgs un ieteica uzlikt citu kaseti. Te viņš strauji nobremzēja, izbāza galvu pa logu un sauca:

— Какая козачка!

Es pat necentos paskatīties, kaut gan droši vien bija vērts. Man pietika ar skatīšanos uz viņiem, un brīžam gribējās aizvērt acis un ausis. Abi nepārtraukti pīpēja un vispār nepārtraukti darbojās. Īsākais lamāja četru kasešu kolekciju, nespēdams izvēlēties īsto. Garais stāstīja par kādu tumšu personu, kas esot “suka, bļa, sa-bļa-sējies ar mentiem, bļa”. Tas viss bija tik aizraujoši, ka man pat negribējās jautāt, uz kurieni mēs braucam. Skatījos mašīnas griestos un klausījos mūzikā, kuru viņiem tomēr bija izdevies uzlikt:

Враг навсегда остается врагом,
Не дели с ним хлеб, не зови его в дом,
Даже если пока воздух миром запах,
Он, хотя и спокойный, но все-таки враг.
Если он, как и ты, не пропил свою честь,
Враг не может быть бывшим, он будет и есть.
Будь же верен прицел, и не дрогни рука,
Ты погибнешь когда пожалеешь врага.

Dziesma nemaz nebija tik slikta, kaut nebija tur ne bungu ar divām bočkām, ne fūzētas ģitāras. Toties smeldze drusku bija gan. Man dažreiz gadījās slepeni klausīties kaut ko pilnīgi ne metālā. Bet pat Grišnaks atzinās, ka dažreiz slepeni klausījies *house*, tāpat mašīnā. Mēs kaut kur iegriezāmies un laikam samazinājām ātrumu. Kāds bļāva logā:

— Te nedrīkst braukt iekšā!

Vēl pēc pāris pagriezieniem mēs apstājāmies. Viņi atvāza durvis un stutēja mani ārā. Mēs bijām atbraukuši uz Jauno Slimnīcu. Kāpēc? Tas būs smalks joks — nu mani sitīs. Jā, vēl smalkāk būtu bijis atvest mani uz morgu.

Bandīti mani paņēma uz rokām un ienesa slimnīcā — uz pieņemšanu, uz rentģenu (nekas nebija lauzts, satrūkušas dažas šķiedras), uz pārsiešanu. Kamēr mani ģipsēja, viņi gaitenī zem palmas pīpēja un piesēdināja dežurantu par trešo zolītē. Kad biju labi ieģipsēts, viņi mani aiznesa atpakaļ uz mašīnu, aizveda mājās un uznesa līdz ceturtajam stāvam. Mamma nebija uztraukusies, jo es, izrādās, biju sajaucis un pateicis, ka mājās nebūšu, jo braukšu uz volejbola sacensībām un dzejas vakaru. Nu viņa pateicās glābējiem un aicināja uz kafiju, gribēja dot gaļu un naudu, bet viņi tikai gaiņājās:

— Nu, beidz, beidz! Dievs palīdz.

Viņi aizbrauca projām pāri pagalma apstādījumiem. Bet es beidzot varēju gulēt uz vecā dīvāna, kāju atmetis, un domāt — nez, kā maniem draugiem tagad iet?

Jelgavas nomalē atrodas kāda ceļotājam interesanta celtne. Novietota parka malā, apstādījumu ielenkumā, tā šķiet ignorējam pilsētas realitāti. Citas tai līdzīgās, kā Kurzemes Bruņniecības nams vai viesnīca “Linde”, jau trīsreiz sagrautas un zemē iemīdītas. Bet šī palikusi dzīva, taustāma kā iemiesojies spoks. Klasicisma fasāde ar četrām kolonnām, varbūt mazliet pārāk slaidām, lai tas būtu tīrs klasicisms. Jaunā pilsēta, šķiet, neuzmanīgi uzsedusies šai ēkai un to nosmērējusi, tomēr māja godam nes savu vārdu: Medemu villa.

Medemi bija nopietna ģimene. Vai tad tas nebija Konrāds fon Manderns jeb Medems, kurš sāka celt Mītavu? Jā, jā, tas pats. Taču tas vēl nekas — vai atceraties māsas Medemas, brīnišķīgās māsas Doroteju un Elīzu? Vai visā Kurzemē bija kāds, kurš sauca viņas citādi kā “Skaistā Doroteja un gudrā Elīza”? Skaistā Doroteja kļuva par Kurzemes hercogienu un Taleirāna mīļāko. Gudrā Elīza, šķiet, kļuva par dzejnieci. Pat nepasmīnēja, kad Jelgavā ieradās Kazanova. Viņai gan toreiz laikam bija pieci gadi. Taču arī tad, kad piecpadsmit gadus vēlāk Medemu villā uzturējās Kaliostro, Elīza viņā īsti neiemilējās. Grāfs viņai mācīja runāt ar

mirušajiem, solija ceļojumus uz citām planētām un spēku, kas viņai pašai ļautu radīt jaunas pasaules. Vispār tas droši vien notika šajā ēkā. Kaliostro uzturējās Jelgavā 1779. gadā, bet šo villu arhitekts Berlics uzcēla, šķiet, 1818. vai pat 1836. gadā. Toties skaidri zināms, ka 1994. gadā šai ēkā ievācās Krāmene. Metālistu klubs, atvērts piektdienu vakaros.

Biju ilgi ģērbies un pat skatījies spogulī. Man vēl nebija neviena īsta metālistu apģērba gabala. Nesaplēstas džinsenes, bet vismaz kreklis pāri biksēm un kedu mēlītes izvilkta uz āru. Kad ieradus uz savākšanos pie Kārļa, Pūpols ar skatienu mani novērtēja:

— Normāli. Es jau baidījos, ka būsi uzvilcis to savu tupo zilo kreklu.

Bet to, ka es kliboju, starp citu, neviens neievēroja.

Iešana uz Krāmeni notika pēc stingra rituāla. Kad visi — Kārlis, viņa brālis, Nāve, Tonijs, Pūpols, Zombis un, jā, arī es — bijām savākušies pie Kārļa un viņa brāļa, mēs gājām uz blakus māju, pie Zombja. Laikam jau tāpēc, ka tur bija vieglāka iedzēšana un lielāks televizors. Tas bija nepieciešams, jo kārtība paredzēja RBS topa skatīšanos. Es to vienmēr biju skatījis, bet šeit un tagad tas notika citādi. Muzikālā situācija bija radikalizējusies, bija projām tie laiki, kad priecājāmies par *Nirvanu* topa augšgalā. Tagad Nāve skolā organizēja parakstu vākšanu, lai iedabūtu topā *Obituary* "Don't Care". Uz RBS tika nosūtīta liela lapa ar Zombja gleznotu *Obituary* logo un kādiem septiņdesmit parakstiem. Lapa ēterā nonāca un tika grozīta rokās, taču dziesma nez kāpēc neparādījās. Lai tur kā, labi vien bija, ka tur nebija ne *Nirvanas*, ne *Obituary*, jo nu varēja lamāt visu, kas

atradās topā. Visi *Soundgarden* un *Offspring* — sūds. Puskoka lēcēji. *Bon Jovi* — āksts, meiteņu roķeris. Man joprojām nezināmu iemeslu dēļ tika saudzēta Šaineda O'Konora. Bet, jo augstāk kāpa tops, jo lielāka liksmība valdija. Sabiedrības vairākuma alternatīvācija bija atkāpusies, maskas kritušas, un pirmajās vietās grozijās tīrs pops — *East 17*, *Boyz II Men* un, paši pirmie, *Take That*. Mēs skatījāmies uzmanīgi un komentējām ik sekundi. Man šķiet, Zombis zināja no galvas visus vārdus un dziedāja līdz neatkarotajam parodēta galerta balsi. Citi gāza ārā asprātības un izsmēja katru popstāra kustību. Jaunais roks bija nodevēji, ne karstie, ne aukstie, tos izspļāvām klusējot. Bet pops bija pareizā pasaules kārtība, kurā mums jāpaliek mazākumam, kurš smejas par vairākumu. Mēs redzējām *Take That* puisus dejojam lietū un skaidri zinājām, kādi mēs nedrīkstam būt.

Kad tops bija galā, beidzot varēja doties ceļā. Lūk, ielas, pagriezieni, krūmi, sabļaušanās ar citām ļaužu grupiņām, kas dodas tajā pašā virzienā, jau dzirdama mūzika, šķiet, *Bolt Thrower*, un tad jau mēs bijām atnākuši. Klasicisma fasāde ar četrām varbūt pārāk slaidām kolonnām. Mani pārņēma cēlas un maigas jūtas. Šeit bija tā vieta un tas laiks. Apkārt bija pilns ar manējiem, tā vien rēgojās saplēstas bikses un rūtaini krekli, kedas un armijas tipa zābaki.

Un šajā pilnīgas drošības vietā pēkšņi man pretī nāca tā pati Nellija kopā ar kaut kādu savu draudzeni, daudz skaistāku nekā viņa pati. Tiešām, viņa nez kāpēc nāca mums pretī, it kā dodamās prom no Krāmenes. Es mēģināju skatīties uz otru pusi, es negribēju ar viņu sveicināties. Bet viņa nemaz mani nesveicināja, tikai iesaucās:

— Tu klibo?

Atbildi viņa negaidīja, savu padarījusi, aizslāja tālāk. Draugi paskatījās uz mani, un Brālis teica:

— Tu tiešām klibo. Kāpēc tu klibo?

Beidzot es varēju izstāstīt visu notikušo. Mans stāsts sašķēla sabiedrību divās daļās. Nāve un vēl kāds teica:

— Tu debils esi? Kāpēc tu tā dariji? Stulbs pavisam? Būtu mierīgi gaidījis, paskatījies kādu šausmeni vai porņuku, aizgājis vēl uz virtuvi norīties, ideāla diena. Kāpēc tu leci? Jumts aizbrauca? Idiots. Lohs.

Zombis un vēl kāds teica:

— Neticu!

Šos necik nemulsināja, ka es kaut kā biju pazudis no aizslēgtā dzīvokļa, viņi man vienkārši neticēja. Tūlīņ gan tas viss tika aizmirsts, jo mēs bijām jau nonākuši Villas priekšā. Tagad visi bija aizņemti, sveicinoties ar paziņām. Izņemot mani, jo es te nevienu nepazinu.

Nē, tik traki nebija. Pa kāpnēm lejup nāca Dīdžejs ar svītu. Ne jau tikai dzīves pabērni bija kļuvuši par metālistiem, bet arī tumšas autoritātes. Man mazliet sarāvās sirsniņa, atcerieties, agrāk Dīdžejs mēdza man pa reizei uzbraukt. Šeit taču viņš liks mani mierā? Viņš mani uzreiz pamanīja. Pienāca man pavisam, pavisam tuvu un teica:

— Tu arī šeit? Čau, vēzi!

Tad notika kaut kas pavisam muļķīgs. Redziet, es taču biju trausla ziedlapa, jefiņš, kurš visu skolas laiku saņēmis dzēlības un dunkas. Neko citu es nemācēju saņemt. Tāpēc, tāpēc. Dīdžeja sveiciens bija pavisam draudzīgs, taču "vēzis" mani samulsināja. Es saņēmu Dīdžeja pastiepto roku un atbildēju:

— Ej dirst.

Es domāju, ka viņš tiešām nenoticēja savām ausīm, bez izlikšanās:

— Ko, ko?

Mana atbilde uz sveicienu bija neparasta. Dīdžejs šai lokā bija kulta persona un visos lokos bija vienmēr skaitījies ass, tāpēc pie šādiem vārdiem nebija radis. Viņš nebija aizprātojis, ka uzbrukums drīzāk gaidāms no glēvā, nevis lecīgā. Es paskaidroju:

— Ej dirst. Padirst.

— Ko?

Likās, ka viņš pagībs. Viņš atrāva sveicienam sniegto roku un sagraba ar to manu kaklu. Es tā kā rāvos malā, pa vidu ielikās Kārļa brālis, un tas laikam jau izskatījās pēc kautiņa, jo tūliņ pieslēdzās vēl vairāki cilvēki, šķiet, visi, kas vien bija apkārt. Zeme sajuka ar gaisu. Tomēr asinis vēl nelija. Izplatītākais metālistu kautiņa paņēmieni bija ar visu augumu likties starp diviem potenciālajiem naidniekiem un grūst tos malā izplestām rokām. Visiem to konsekventi izmantojot, sadrūzmēšanās tika izklīdēta, un bars attapās, izretojies pa visu villas pagalma perimetru. Vēl divi sākotnējos notikumos neiesaistīti cilvēki atradās bīstami tuvu, cēla rokas un teica: — Nē, tu paklusē un paklausies mani, — taču tūlīt arī viņus izšķīra. Dīdžejs atradās plača otrā galā, viņš sameklēja mani ar acīm un eksistenciālā sašutumā sauca:

— *Bliad*, bet kā, bet viņš mani!

Taču viņu zem rokas jau veda iekšā, paklausīsimies mūziku. Mani nogādāja pie kāpņu margām, pastāvi te, papīpē. Tikko es apsēdos uz margām, drošībā starp Kārli un viņa brāli, kāds neredzams spēks mūs sagraba un mēs visi atmuguriski kritām tukšumā.

Zombis bija mums pielavījies un rāva lejā, viņam pēc miera ne-
cik neprasījās. Man tiešām likās, ka es žaušos un pāršķelšu galvu
līdz viduklim, izglābies no liela ienaidnieka, iešu bojā no drauga
joka. Tomēr kaut kā uzstutējāties atpakaļ, un brālis jautāja:

— Par ko tad tas kašķis jums tur sagāja?

Kaut kas bija jāsaka, bet nekas sakarīgi nesanāca. Būtu jāstāsta
pārāk daudz. Par iekšējo trimdu, par bērnības izvēli lasīt par cie-
tokšņiem, nevis celt tos sētā un tādā garā. Es kaut ko murmi-
nāju. Janka noteica:

— Nu tu arī. Pirmo reiz šeit un šitā dirsies.

Un viņam bija pilnīga taisnība. Labi, ka Zombim viss bija
vienalga, viņš teica:

— Kaut kāds gaļimais muzons šovakar, ne?

Tas bija tīri viņa stilā, atnākt uz sapņu pili un to kritizēt. Bet,
jā, skanēja tiešām kaut kāds industriālais, *Psychopomps* varbūt.
Laikam jau Ugo bija ticis pie didžošanas. Viņš jau toreiz nostājās
vairāk uz panku un industrijas ceļa.

Es kaut kā biju ticis līdz pašām durvīm, jau redzēju, kā tumsa
plūst no tām un aptumšo pilsētu, bet gribējās ieiet iekšā. Tūliņ
ārā nāca Didžejs ar bariņu, starp viņiem arī Ugo — kas tad
didžo? —, un draudzīgas rokas mani neuzkrītoši iebīdīja iekšā,
tālāk no acīm.

Cik tur bija skaisti! Liela un tumša zāle, pilna hercogu ēnām.
Gar sienu teātra krēslu rinda. Kāds tur gulēja, zemē, pie krēs-
liem. Tālāk pie sienas stāvēja dažas meitenes. Tā taču laikam
Kristīne, ne? Zāles priekšā bija paaugstinājums, skatuve bezmaz.
Uz tās galds, uz galda maģi un pastiprinātāji, bet aiz tiem mans
draugs Nāve, kurš nupat bija nomainījis Ugo. Viņš turējās pie

galda, galds ļodzījās un kasetes krita zemē, bet viņš tika galā, un tūlīt jau atskanēja *Napalm Death* "Suffer the Children":

Your unflappable conceptions
Moralistic views
Never open to criticism
Your overpowering ruse
Promises of sanctuary
In eternal bliss
With starry eyes and cash in hand
Pledge all to the master plan

Visi klātesošie dziedāja līdzī vai vismaz saprotoši kustināja mutes. Uz *headbang* jeb pačkas kratīšanu saņēmās tikai pats Nāve, kurš nesaprotamā veidā bija ticis lejā no didžeja pults un nu vicināja galvu tumbas priekšā. *Headbang* ideja ir transa sasniegšana ar nokauta metodi, uzbrūkot pašam apziņas cietoksnim — smadzenēm. Intensīvi sakratot galvu, putra plakšķ gar katla malām, un mūsu iekšējā valstība uz brīdi spēj atbrīvoties no domām, pieskarties eksistencei tiešā veidā... īsāk sakot, tā pati meditācija. Protams, arī uzskatāms atgādinājums pasaulei, ka tev ir gari mati, savā ziņā tā pati peņa kratīšana, tikai smalkāka. Manu iekšējo pasauli tiešām vajadzēja nomierināt, un to varēja panākt ar sakratīšanu, taču pietiekami garu matu, tas ir, *pačkas*, man nebija. Tā es paliku stāvam. Bet, lūk, viens, vēl īsākiem matiem nekā man, aizlēca blakus Nāvem, kratīja neesošo *pačku*, pie tam vēl ļaudams uz augšu un pieprasīdams tukšajam didžeja krēslam:

— *Deicide! Uzlic Deicide!*

Šis ansambels tolaik bija diezgan iecienīts, jo sita stipri un

dziedāja par sātaniem. Viss nepieciešamo uzturvielu un vitamīnu komplekts. Kaut kur es biju redzējis šo zēnu bez matiem un likumiem... Bet *Napalm Death* dziesmas ir īsas, un Nāve jau kārpījis uz skatuves likt nākamo gabalu. Viņš bija dzirdīgs un žēlsirdīgs, un atskanēja *Deicide* "Sacrificial Suicide", pie tam vēl demo versijā. Tas ir tiešām labs gabals. Balss bija tik enerģiska un šņācoša, saprast varēja tikai vienu vārdu, kas regulāri atkārtojās: "Satan". Džeks ar īsajiem matiem hedbengoja kā traks un kļiedza, un regulāri atkārtojās: — Nāvi visam svētajam!

Kur viņš tādu samācījies, es domāju. Latviski neviena grupa tā nedziedāja. Kā bija ticis līdz šādai formulai? Tad atcerējos, kur biju redzējis šo čali. Baznīcā, protams. Man šķiet, viņš pat piekalpoja pie altāra. Viss nostājās pa vietām, pasaule sakārtojās. Ir jābut priesterim, lai piedalītos melnajā mesā. Nu, vai arī skaistulei. Dažas jau te kūkoja pie sienas, vai tā viena nebija Kristīne?

Kā redzat, Krāmenē bija daudz ko redzēt un pārdomāt. Es to arī darīju, tikai kaut kas kniesa manās domās, tepat mugurpusē un lika man ik pa brīdīm atskatīties. Man taču šeit bija ienaidnieks. Lūk, Dīdžejs ienāca zālē un gāja uz skatuves pusi. Kārļa brālis man ar žestiem rādīja — nāc ārā uzpīpēt! Kaut gan pīpēt acimredzami varēja tepat iekšā.

Es taču biju šeit nācis pie savējiem. Kā te bija gadījies ienaidnieks? Paskatījos atpakaļ — viņš runāja ar Nāvi, bet skatījās uz mani. Es lēni, pavisam vienaldzīgi novērsu skatienu un kopā ar pārējiem gāju ārā.

Tur pie manis negaidīti pienāca vieplis uz resna rumpja. Tas bija Čiriks, tukls puisēns, kurš vienmēr parādījās visur, kur gaisā jūta potenciālu kautiņu. Neviens viņu pašu nebija redzējis

kaujāmieš. Viņš tikai organizēja, motivēja, kūdīja, viņš bija sīks sadists, kurš izlien no dubļiem un bauda visus ar saviem stiprajiem draugiem, pie kuriem turas mistiski neķītrā veidā. Te nu viņš bija, saviebis sejiņu, un jautāja:

— Kurš uzbrauca Didžejam?

Es nemaz nebiju viņam tā pa īstam uzbraucis, resnis laikam runāja par kādu citu gadījumu, vai ne? Kārļa brālis atbildēja manā vietā:

— Nekā nebija, viss kārtībā.

Viņš tomēr bija drusku vecāks un no šādiem čirikiem neraustījās. Tikai paturēja prātā, ka ar tādiem labāk nesieties. Čiriks ar dabisku naidu paskatījās uz viņu, tad uz mani un žļurkstēja leļup pa kāpnēm.

Atsākās normālās sarunas. Es smējos tāpat kā visi, taču īsti ērti nejutos. Un negribēju to nevienam rādīt. Kā tajās reizēs, kad cilvēks atnāk mājās iedzēris un ģimene neguļ, kaut ir jau pusnakts, un cilvēks uzsmaida un, lai parādītu, ka nemaz nav dzēris, pasaka kaut ko jauku, kādu joku, bet pats dzird, ka tas izdevies baiss un neadekvāts. Cilvēks aši saka ko citu, lai visu labotu, pin smalku konteksta tīklu, kurā izlaistie muļķa vārdi iesēdīsies kā pērles, bet atkal jūt, ka iet arvien dziļāk sviestā un gudrāk būtu apstāties kaut pusvārdā, bet, nē, kaut kas taču jāsaka, un ģimene klusējot saskatās. Piemēram, Zombis tikko bija normāli pastāstījis, ka viņam skapī dzīvojot fizikas skolotājs, bet es, bijīgi gribēdams līdzināties draugam, teicu tāpat kā viņš:

— Kaut kāds gaļimais muzons šovakar, ne?

Tonijs paskatījās uz mani, un viņa mati saskruļļojās vēl vairāk:

— Tas taču *Ministry!*

Pūpols iespurdzās. Viņš zināja, ka man ļoti patīk *Ministry*, un tā bija taisnība. Un tad jau ārā nāca Dīdžejs, apskāviens ar manu draugu Nāvi. Taču Nāve viņu tūlīt atlaida un apskāva mani. Ne-turēdamies uz kātiem, viņš teica man ausī:

— Dīdžejs tagad nāks un kaut ko tev teiks, tu visam piekriti, nekasies. Viņš ir psihais, neņem galvā.

Tad viņš mani atlaida un apskāva kolonnu, vienu no četrām slaidajām klasicisma kolonnām, kas balstīja Medema villas frontonu. Dīdžejs apsēdās man blakus un paprasīja cigareti. Ievilkta rūgtu dūmu un jautāja:

— Tu zini tādu grupu *Unleashed*?

Tas bija pats galvenais jautājums. Mūzika attaisno visu. Kā-pēc viņš nepajautāja par *At the Gates*, *Brutality* vai *Carcass*? Labi, es saprotu, būtu muļķīgi jautāt par *Carcass*, tikpat labi varētu jautāt, vai es zinu, kas ir Eiropa. Bet varēja pajautāt par *Demilich*. Tad es varētu stāstīt un stāstīt, un viņš saprastu. Bet tādas *Unleashed* es nezināju. Teicu:

— Jā.

Kārlis no malas piemeta palīdzību:

— Pūpolam, sunim, divi albumi ir.

Bet Dīdžeju interesēja es:

— Bet *Hypocrisy* zini?

Kas tas tāds?

— Ir taču *Hypocrisy*!

Draugi man palīdzēja:

— Jā, jā, *Hypocrisy*, *Hypocrisy*.

Dīdžejs kļuva domīgs. Tad pieliecās man tuvu klāt un jau-tāja, pavisam bez retorikas, klusināti, kā neuztvēris joku:

— Kāpēc tu man uzbrauci?

Es taču jau vienreiz nevarēju atbildēt.

— Es tikko atnācu... tu uzreiz...

— Ko tad?

— Vēzi...

Dīdžejs atlicās un paskatījās apkārt. Garām gāja kāds parasts metālists. Dīdžejs uzsauca:

— Čau, vēzi! Dod pieci!

Metālists stiepa roku un deva:

— Čau, še desmit!

Tad nu tā tas bija. Vēzis tiešām nenozīmēja neko sliktu. Dīdžejs vairs nebija man ienaidnieks, viņš bija mani pieņēmis, tāpat kā Ugo, bet es viņu atgrūdu. Konflikts bija radies valodu barjeras dēļ. Man vajadzēja teikt — piedod, man nebija līdzī metālistu-lošu vārdnīcas, lūdzu, piedod. Bet es neko neteicu.

Dīdžejs piecēlās un gāja lejā pa kāpnēm, bezmaz vai apvainojies. Viņš gāja uz ielas pusi. Viņam pieslīdēja Čiriks un kaut ko klusi lēja. Dīdžejs cēli pamāja ar galvu, cēli aizsoļoja līdz ielai, nostājās tās vidū un sauca:

— Nāc šurp! Nāc, nāc!

To viņš, starp citu, teica man. Es paskatījos uz Nāvi, bet viņš bija pazudis. Kaut kur noslidējis no kolonnas. Uz pārējiem es neskatījos, bet viņi tur bija, tāpēc es piecēlos un soļoju lejā. Es kliboju mazliet vairāk nekā vēl pirms desmit minūtēm, bet mazliet mazāk nekā gribēju, jo draugi nedrīkstēja manīt mani tēlojam. Dīdžejs, šķiet, to vispār nemanīja, viņš man pamāja, nāc, nāc. Viņš bija skaists, slavens, stiprs, bīstams.

Es biju jau gluži tuvu, kad kautin nokaucās bremzes un

pavisam blakus Dīdžejam apstājās melna mašīna. No tās izkāpa divi skūtie, garš un plats. Garais iesita Dīdžejam pa seju, un viņš nokrita zemē. Garais vēl noliecās, saņēma Dīdžeju aiz jakas un aizmeta malā, uz trotuāra. Viņš taču bija stāvējis uz braucamās daļas, un mašīna viņam gandrīz uzbrauca. Platais nīgri paskatījās apkārt, vai te vēl kādam vajag, un ieraudzīja mani.

— O! Čau! Kā tad veselība?

Viņš sniedza man savu milzu roku. Nu es atbildēju pieklājīgi, paldies, ir labi. Arī Garais mani pazina:

— Vesels! Nav vairs nekas nolūzis?

— Viss puslīdz vietās, paldies.

— Iedzēsim kaut kad. Davai!

— Čau!

Viņi ielēca bembī un projām bija. Dīdžejs piecēlās un, seju turēdams, gāja atpakaļ uz Krāmeni. Es vēl negāju. Es domāju. Vai viņi pēc šīs otrās tikšanās jau ir mani jaunie draugi? Vai man pēc šī notikuma vēl ir mani īstie draugi? Es taču biju noraidījis savējā un spiedis svešā roku.

Tā sākās 1995. gads. Tas bija liels un baiss gads. Vai atceraties filmu "Terminator 2: The Judgement Day" ar Arnoldu Švarcenegeru galvenajā lomā? Filma ir uzņemta 1991. gadā, bet tās darbība notiek 1995. gadā. Veidotājiem bija izdevies paredzēt nākotni. Tieši tāds bija šis gads, nebeidzama tiesas diena. Es neesmu pārlicināts, ka tā ir beigusies.

1995. gadā pasaulē nāca visa labākā mūzika, izņemot to, kas bija jau ieradusies 1994. gadā vai varbūt vēl mazliet agrāk. Tikko es pievēros metālam, tūlīt radās visi labākie žanra paraugi, klasika un zelta fonds:

Žanrs	Žanra klasika (grupa, albums)	Gads
Death Metal	<i>Cynic</i> "Focus"	1993
	<i>At the Gates</i> "Terminal Spirit Disease"	1994
	<i>Death</i> "Symbolic"	1995
Black Metal	<i>Mayhem</i> "De Mysteriis Dom Sathanas"	1994
	<i>Impaled Nazarene</i> "Suomi Finland Perkele"	1994
	<i>Immortal</i> "Battles in the North"	1995

Doom Metal	<i>Anathema</i> "The Silent Enigma"	1995
	<i>My Dying Bride</i> "Angel and the Dark River"	1995
	<i>Celestial Season</i> "Solar Lovers"	1995

Pie tam *Death* "Symbolic" tika izdots tieši manā dzimšanas dienā. Tas tiešām ir simboliski.

Taču 1995. gada sākumā es vēl nesapratu, ka esmu radījis visu šo pasauli, ka viss notiek manis dēļ. Stāvēju pie loga un domāju: "Ak Dievs, kāds es esmu losis. Visu sabojāju. Nodevu savus draugus. Spiedu roku ienaidniekam, un visi to redzēja. Ko tagad darīt?" Un skatījos pa logu. Bija liela ziema. Viena no pirmajām tām jauno laiku ziemām, par kurām vecāki vairs nevarēja teikt: "Nieks! Manā jaunībā vēl ne tā vien bija." Sniegs vēlās un gāzās, un nekusa, vecais — kristālos iekapsulētas smiltis un mēsli — samaisījās ar jauno, maisījums pārsedza visu zemi nebeidzamā klāzienā, un tādējādi es, brizdams kupenu Jelgavas centrā, pieskāros Milēdijai, kura lāpstoja sniegu Glūdas stacijas tuvumā, Didžejam, kurš sēdēja čupā Dobeles šosejas malā, un saviem draugiem metālistiem, kuri cēla sniegavīru tepat pāris ielas no manis, un vispār vienots ar visu pasauli ar aukstām, mirdzošām saitēm.

Krāmeni, starp citu, izmeta no Medema villas. Laikam tā bija jābūt. Metālistus jādzen ar koku, viņiem nedrīkst ļaut pulcēties. Bet es, šo ziņu padzirdējis, nodrebēju. Ja nu es pie tā esmu vainīgs?

Tad pašā gaitēna vidū mani uzrunāja Nellija, tā pati. Viņa man uzreiz:

— Tu uz Krāmeni iesi piektdien?

It kā es būtu jau tāds idiots, kurš vispār neko nezina. Man sejā iemetās paralītiķa smīns, un es atbildēju:

— Protams, iešu. Kā nu ne!

— Es arī.

Man patīk, ka par mani ņirgājas. Es teicu:

— Ļoti labi, ka tu atgādināji. Sacirtošu matus.

— Kāpēc?

Garām kā zirneklis aizskrēja kāda astotklasniece, ar zābaciņiem sabradādama manu sirdi. Man sagribējās atbildēt smalki:

— Tāpēc, ka Medemu villā ir jāizskatās pienācīgi. Vai zini, ka Medemu dzimtā...

— Bet Krāmene vairs nav villā.

— Ko, tiešām?

— Tagad ir maršzavodā. Tu nezināji?

— Zināju!

Maršzavods bija pussprāgusi postindustriāla ēka blakus Nāves miteklim. Kopš kura laika tur Krāmene?

— Tur pagrabā. Šonedēļ pirmo reizi.

— Zinu, zinu. Pagrabā tur. Iešu, protams.

— Ar savu bandu?

— Kā citādāk?

Nellija nošņaukājās, pagriezās un nesa sevi projām.

Kāpēc man neviens to nav pateicis? Iegāju klasē pavisam apdullis. Skaidrs taču, kāpēc nesaka. Klasē mani uzrunāja Kārlis:

— Iesi piektdien uz Krāmeni?

Bladāc!

— Bet, protams. Maršzavodā, pagrabīnā, tur, lejā pa kāpnītēm, laba vietiņa.

Milēdija stāvēja turpat blakus, dibenu nevērīgi novietojusi uz sola.

— Bet kā? Jūs nebrauksiet pie manis ciemos?

“Jūs” un “pie manis”? Es vispār nezinu neko no tā, kas notiek ar manu dzīvi? Pat nemēģināju atbildēt, taču mani pārņēma atteikšanās saldme. Kārlis nobubināja:

— Skatīsies...

Psihopātiskais Edmunds kvieca no otra klases gala:

— Matainie lopi jaunu kūti atraduši?

Kārlis viņam kaut ko atcirta, ne pārāk smieklīgu, bet šis Kārli respektēja un aizvērās. Es būtu varējis atbildēt nez cik asprātīgi, nebūtu līdzēts. Bet ko nu par to, ir svarīgākas lietas. Krāmene bija atgriezusies.

Maršzavods bija ļoti gara ēka blakus Zoo veikalam. Tas bija pirmais Jelgavas zooveikals. Kāds asprātis vasarā bija iestāstījis Svešās Skolas dīkdieniem, ka šeit uzpērk tritonus. Dīķi blakus Svešajai Skolai bija milzīgs daudzums dzeltenu tritonu. Tie visi pārcēlās uz pilsētas centru. Maisiņos ar ūdeni uz feļļiem tika nogādāti veikalā. Tur tritonus nepieņēma, teica, ka nekad neesot ņēmuši. Dzeltenie tika atbrīvoti turpat pie veikala, varbūt vēl jo-projām tur dzīvo mazu pūķu kolonija.

Nāve, Kārlis, Brālis, Zombis un Pūpols dzīvoja tai pašā kvartālā, laikam tāpēc netika rikota nekāda sagatavošanās pasēdēšana pie Zombja. Vismaz es neko par tādu nezināju. Kad piektdienas vakars satumsa kā nākas, es godīgi pateicu mammai, ka eju klausīties mūziku, un gāju. Kabatā man bija pāris Biržā iegūtas kasetes: protams, *Winter* "Into Darkness" un vēl kaut kas. Man bija arī pašam savas cigaretes, vismaz dažas, sākumam.

Maršzavodā tiešām kaut kas notika. Cilvēku bariņš mīcija sniegu pie durvīm. Lūk, man jau māja, tie bija trakie Svešās Skolas tritonu lasītāji. Kačoks, Robčiks, Eižēns, Sāļais, kas tik vēl ne.

— Nāc šurp, trakais!

Tā viņi man sauca. Mēs sastājamies draudzīgā aplī, un kāds laiks pagāja, spiežot visiem rokas. Tāds stils nesen bija iegājies, visi pēkšņi kļuvuši par pieaugušiem džentlmeņiem. Tas mani mazliet kaitināja. Un mati viņiem visiem bija pārāk īsi. Ja nu nāk īstie draugi un redz mani šādā kompānijā? Vispār viņi bija krietni cilvēki, un viņiem bija līdzī litrs degvīna "Magic Christal", tautā saukts arī "Zilie kalni" vai "Ķirzakas smaids". Vēl labāk bija tas, ka Eižēns iejautājās:

— Kāds ir bijis tajā vecajā Krāmenē?

Tikai es. Stāstīju ar cieņu, bez vārdu plūdiem, bez liekas informācijas, tikai skaistāko un svarīgāko. Es skaidri jutu, ka augu augumā. Šie klausījās uzmanīgi. Es biju piederīgs kaut kādai senākai, istākai pasaulei. Man ārpus kārtas pasniedza pudeli. Es nerāvu atbilstīgi statusam — mazliet par daudz. Kāds nieks ieskrēja arī nerīklē. Drusku pat degunā. Visu sistēmu apšķebināja. Apveimties šajā brīdī, ziniet, nevajadzētu. Ar gribasspēka palīdzību savācos un nolēmu, ka pietiks ar vīrišķīgu nospļaušanos. Savācu visu lieko krietnā kunkulī.

Bet tas džeks, kuru es nepazinu un kurš stāvēja blakus Sāļajam, teica:

— Bet kāpēc nevarētu uztaisīt arī tādu metālistu avīzi?

Tas bija labs jautājums, taču šobrīd es liecos uz priekšu, lai āmaugi nospļautos. Nepazīstamais entuziasts izsaucās:

— Un vispār — kāpēc nevarētu...

Saucienu viņš papildināja ar žestu, strauji izmezdam roku uz priekšu mūsu draudzīgā aplīša vidū, plaukstu klasiskā oratora žestā pavērsdam uz augšu. Tieši tai brīdī es jau biju sekmīgi noliecies uz priekšu un laidu ārā brangu maisījumu. Gravitācijas vadīts, spļāviens krita lejup un trāpīja tieši plaši atvērtajā oratora plaukstā, piepildīdams to ar kaudzi.

Es tiešām tā negribēju. Sastingu no kauna, no bailēm, kas notiks tālāk tik labi sāktajā vakarā. Ieskatījos nepazīstamā acīs, gatavs saņemt pelnītu zvēlienu. Bet tajās nebija draudu, tikai pārsteigums un pazemojums. Viņš taču bija vēlējies pateikt ko konstruktīvu lietas labā, bet autoritatīvais biedrs bija viņam iespļāvis ausijā (Svešās Skolas čališi jau necik nezināja manu jefiņa pagātni, viņiem es biju tikai vecs metālists). Es pavirināju tukšo muti un teicu:

— Es tā negribēju.

Es varbūt pateicu pat “Piedod!”, bet tas nebija dzirdams, jo visa banda apkārt smējās, cik jaudādami. Eižēns kvieca aizsaldamies, un Sālais saliecies ragā. Visiem tas šķita varens joks. Tikai mēs ar nepazīstamo stāvējām klusi. Viņš berzēja plaukstu pret biksēm.

Ja tā padomā, tas bija mazliet smieklīgi.

Mēs tā būtu stāvējuši vismaz gadu, taču pa ielas otru pusi gāja kāds bariņš un diskrēti uzsauca:

— *Stay brutal!*

Tie bija viņi — Kārlis, Brālis, Nāve, Zombis, Pūpols un Maize. Bērna nejutībā es pametu savus Svešās Skolas draugus, varbūt pateicu “Tiekamies iekšā!” un skrēju pāri ielai, necik nesaprazdams, kas es esmu — lielās brālības biedrs vai sasvīlējams suns, lecīgs nelietis vai aizkustinošs tizlenītis. Pārskrējis lēcu un rāpos pār kupenas kalnu, lai Zombis ar Pūpolu tūliņ mani pagrābtu un sāktu mocīt. Es pat padomāju — varbūt tas nekas, varbūt nepārtrauktu stulbību sastrādāšana ir mans izredzētais ceļš, lūk, draugi mani mīl tik un tā. Pēc sajaukšanas ar sniegu mani nolika uz kātiem un sniedza 0,7 pudeli labā “Merkura”, jau labi pāri pusei nodzertu, un Maize piedāvāja arī pusi desmaizes (tā viņš bija ieguvis savu vārdu — viņam allaž kāda garoziņa bija līdzī).

— Iekšā! Iekšā!

Un mēs gājām iekšā.

Pie ieejas gaidīja pirmais pierādījums, ka vecā krāme bija labāka, — šeit bija ieejas maksa, lats.

Bet bija lieliski. Stāvas dzelzs kāpnes veda dziļi pazemē, tur

atdūrāmieš pret bunkura durvīm ar lielu riņķveida rokturi kā zemūdenēm. Iekšā bija pat televizors, ja nu kāds gribēja sajūties buržuāziski mājīgi. Televizors piesēja manu skatienu. Tur rādīja nepārtrauktas milas ainas ar detalizētiem tuvplāniem. Šāda žanra filmas tolaik nemaz nebija tik bieži apskatāmas. Krāmenes organizētāji bija gribējuši, lai apmeklētājiem tiek viss labais. Nevarēja gan dzirdēt acīmredzami vāciskos dialogus un vaidus, jo pazemes telpu piepildīja no milzu skandām plūstošs metāls. Šī bija veca bumbu patversme, tā arī nekad neizmantota iecerētajam mērķim. Tagad tā bija patversme mums pret ārpaules klusumu. Betonā ietvertā šaurība šķita vairāk piepildīta nekā hercogu deju telpas, un cigarešu dūmu mākoņi lika domāt par paradīzi zem zemes virsmas. Šķiet, te pat tirgoja alu, ja nu gadījās kāds tik stulbs, ka neko nebija paņēmis līdzī. Kā, piemēram, es. Bet man bija draugi. Lūk, viņi. Abi brāļi sīta pieres pret metāla sienu. Protams, īstenībā jau viņi tikai izlikās un troksni taisīja ar kājas spērieniem, bet tehnika bija noslīpēta un izskatījās dabiski. Pūpols ņēma Maizem nost pēdējo maizīti. Zombis un Puse bija pievērsušies filmai televizora ekrānā. Nāve sturmēja didžeja vietu. Es paskatījos apkārt — kas vēl šeit bija? Lūk, stāvēja Nellija, ar parasto aizvainojuma izteiksmi sejā. Es teicu viņai ar acīm:

— Vai redzi? Šī ir mana banda. Mēs esam *forever eternally stay heavy stay brutal*, bet tu esi skolas soma.

Viņa man ar acīm atbildēja:

— Es tev neticu.

Es apjuku un novērsu skatienu. Blakus viņai stāvēja tā cita meitene, neparasta būtne ar koši dzelteniem matiem un brūnām

acīm. Viņa gan man neko ar šīm acīm neteica, viņa vispār neskatījās uz mani. Nellija pieliecās draudzenei un kaut ko kļiedza ausī. Te tiešām bija ļoti skaļi.

Pa retam pie maģa tika Ugo un uzmeta kaut ko no saviem pankiem, bet pamatā skanēja tīrs metāls: mazliet trašīnš, mazliet dūmiņš, bet pamatā deznīki. Lielākais hīts toreiz bija *Cannibal Corpse* gabals "Zero the Hero"* . Tikko tas atskanēja, visi lēca pie skatuves (nekādas skatuves gan nebija), lai plecu pie pleca kratītu matus. Bija pat pieņemts apskaut abās pusēs blakus stāvošos. Tāds brālības gājiens, pie tam arī vieglāk nostāvēt kājās. Es arī tajā piedalījos, kaut gan man vienmēr ir bijis ļoti grūti kādu apskaut. Starp citu, manam kreisās puses skāvējam rokā bija kaut kāds atvērts dzēriens, kas ritmā šļakstījās pār manu vaigu. Es smalkjūtīgi neko neteicu, tikai kratīju galvu kopējā ritmā un skaidri jutu, kā manas mazās nabaga smadzenes kulstās pa galvaskausu un pasaule sajūk dīvainās domās — te nu es esmu, man ir labi, neko citu man nevajag, cik labi, ka mūsu pasaule ir saspiesta. Es iedomājos arī par Milēdiju un teicu viņai — redzi, tevis te nav, un tas ir labi. Es par tevi nedomāju. Lūk, arī Kārlis ir šeit, nevis pie tevis. Es iedomājos, ka tepat uz vietas vajadzētu sacerēt sonetu vai miniatūru. Bet kam mums maigi vārdi, ja apkārt dārdēja metāls. Katrai nākamajai dziesmai tikko sākoties, mēs ar Nāvi to skaļi identificējām:

— *Carcass!*

— *Entombed!*

— *Bolt Thrower!* (jāpiebilst, ka ik trešo dziesmu es tomēr

* Es zinu un zināju, ka tas ir *Black Sabbath* kavers.

nepazīnu un ļāvu Nāvem bļaut vienam, šai skaļumā viņš manu balsi tāpat nedzirdēja).

— *Konkhra!*

— *Brutal Truth, tfu, Brutality!*

— *Sepultura!*

— Tu debils esi? *Brujeria!* (Tomēr sadzirdēja.)

Nellija ar savu draudzeni stāvēja turpat blakām, un es cerēju, ka vismaz kāda no viņām dzird vismaz daļu mūsu referāta. Es skatījos uz viņām un bļāvu Nāvem ausī, kādas jaunas mūzikas esmu ieguvis Biržā, un viņš bļāva pretī, ka lai taču es iedodot kādreiz paklausīties. Kādas problēmas, man taču ir līdzī, tepat kabatā! Tikai kur es to džinseni noliku... Kaut kur tepat, jā, drošā vietā, uz grīdas pie tualetes.

Tikko tuvojies tualetei, es pēkšņi strauji kritu uz priekšu, pilnīgi skaidri juzdams, ka zeme zem kājām paceļas. Taču ne jau zeme bija pie vainas un arī ne krietnais “Merkurs” vai “Ķirzaka smaidis”. Trakie brāļi bija tā nodauzījuši tualeti atdalošo sienu, ka tā krita — saskrējās un krita. Diezgan knapa starpsiena bumbu patversmei. Nozvēlās, ka nodunēja vien, un visu skatam atklājās daži pie pisuāriem pārsteigti metālisti. Tie steigšus saiņoja visu atpakaļ, izņemot, protams, Zombi, kurš trakā līksmē metās lēkt starp visiem kāds bija, nolaistām biksēm, un neviens, un pat neviena nenovērsās, bet metās viņu apskaut un lēkt līdzī. Man drusku iedūrās sirsniņā, ka cilvēki savaldzināmi tikai šādā veidā.

Ievilku rūgtu dūmu un skatījos, kur tad Nāve, bet viņš bija pazudis jucekļī, pamanīju tikai tizlo Edmundu un resno Čiriku, kuri nika turpat pie ieejas. Augstprātīgi novērsos, nosūcu smēķi līdz pašam galam un skatījos pēc pelnutrauka. Vispār tas nebija

obligāti, taču es jutos gana smalks, pie tam nupat bija ierīkots tā sauktais latviešu pelnutrauks, proti, plastmasas glāze ar pirkstā tiesu šķidruma dibenā. Nupat kādam no mūsējiem tas taču bija rokā. Atradu, to turēja Nellijas skaistā draudzene, nesatricināma vētras vidū. Es piegāju pie viņas, uzsmaidīju un iemetu izsmēķi pelnutraukā. Es nedzirdēju, ko viņa teica, šeit bija pārāk skaļi, tikai smaidīju, jo ko gan sliktu tik skaists radījums var teikt. Viņa ieplēta savas Merkura krāsas acis kā uz paraugdemonstrējumu, tad pacēla glāzi — tas nebija nekāds pelnutrauks, bet parasta plastmasas glāze, gandrīz pilna ar kaut kādu smalkāko skrūvi. Biju piegājis pie meitenes un iemetis viņas kokteili cigareti.

Pārāk labi nepārzināju etiķeti, tomēr sapratu, ka tā darīt nav pareizi. Teicu tos vārdus, ko šodien jau biju teicis, bet mani atkal nedzirdēja. Es streipuļojot atkāpos, cerēdams, ka izskatos apreibis vairāk nekā patiesībā biju. Iepinos kaut kādā lupatā. Tā bija mana jaka. Droši vien vajadzēja meitenei nopirkt citu kokteili. Bet pēdējo latu es biju atdevis par ieeju. Uzvilku jaku. Varbūt vajadzēja uzdāvināt viņai kādu kaseti? *Winter* dot nevarēja, tā bija ziemas obligātā mūzika. *Tristitia* arī bija žēl. Es biju tikko sācis apgūt šo episki savādo ierakstu. Tā būs īstā mūzika, kas skanēs tikai man, kuram lemts tikai visiem nodarīt pāri, būt tikai ļaunam ākstam. Ierakšos mājās un klausīšos viens savas kasetes.

Pēkšņi metāls apklusā. Nez kāpēc tika izslēgta mūzika. Kāds kļiedza:

— Bet paklausies, kāpēc tu manī neklausies, es to nopietni domāju...

Tas neapšaubāmi tika teikts kādam ausī, čukstēts, piemērojoties skaņas fonam, bet tagad izskanēja visiem. Baidījās pacelt acis,

lai neuzdurtos apspļaudītajam Svešās Skolas biedram vai meitenei ar rūgtuma krāsas acīm. Tai brīdī ieslēdzās gaisma, atstājot mani kā kucēnu prožektoru staros. Zāles vidū iznāca policisti. Lati policisti, kādi desmit, melnās drēbēs, ar stekiem un pistolēm.

Man ir bail ne tikai no suņiem, bet arī no cilvēkiem uniformās. Gribējās pieķerties apvainotās meitenes skaistajam elkoņim, bet es saņēmos. Varbūt nevajadzēja.

Viens policists iekliedzās:

— Visi nostājas ar seju pret sienu!

Bet visi nemaz viņā neklausījās, ausis bija apdullinājis metāls, un vispār policisti te tika uztverti kā velnēni, ko visi gan redz, bet kam neviens netic. Es gan dzirdēju skaidri, un ļoti griebeju policistiem paklausīt. Bet es to vairs nevarēju darīt. Vismaz kamēr to nebūtu izdarījuši visi pārējie. Vai vismaz kāds.

Policisti laipni atkārtoja un tad jau ņēmās ieskaidrot ar darbiem. Mani neviens nepagrūda, es pats pagriezos. Viņi lika arī paplest kājas, man tas nemaz nepatika, un kājas drebēja, bet es jutu, ka notiek kaut kas lielisks. Viņi mūs pārbaudīja, meklējot sazin ko (vēlāk es pieradu pie šiem meklējošajiem, biklajiem pieskārieniem), bet kāds bija pieradis jau tad un skaļi sauca:

— A man apenēs ir *uzjiks*! Paskatieties man apenēs, tur man *uzjiks*!

Menti *uzjiku* tomēr neatrada. Kaut ko klusi apsprieduši, viņi devās projām. Tagad mēs jutāmies tieši tā, kā vajag. Visi saskatījās, laida vaļā smieklus, it kā tie būtu tikuši aizturēti, un kļiedza: "Ej tu nost!" Šoreiz gan kaut kas bija noticis. Kā vecajos laikos. Nāve tūlīņ metās pie atbrīvotās didžeja pults. Taču saimnieki teica, ka balle ir beigusies. Atslēdza aparatūru un sāka tīt kopā vadus.

Ārā bija nežēlīgi auksti. Bet nesniga. Es paskatījos apkārt, pil-sēta stāvēja noslēpumaina, visu zinādama. Kuponās pie ieejas es pamanīju tumšus traipus. Nopilējumus, šļakstus un kunkuļus. Es prasīju kā muļķis:

— Kas tas tāds?

Un Kārlis man pateica:

— Asinis..

Maize noteica:

— Vienmēr kāds dabū.

Nāve aizdomājās:

— Kurš tad pagājšreiz dabūja?

— Kad bija pagājšreiz?

— Vēl Villā...

— Kāds toreiz dabūja?

— Varbūt arī ne...

— Neatceros.

Viņi vispār neatcerējās to, par ko es visu šo laiku biju pār-dzīvojis.

Nezinu, kurš šoreiz bija dabūjis. Pirmdien runāja, ka Čirika banda esot vilkuši ārā metālistus un situši. Tāpat runāja, ka menti ierodoties un aizejot esot slānījuši visus, ko vien pie ieejas sati-kuši. Kāpēc vispār tie menti?

Senā iru teiksmā stāstīts, ka karaļa meita Deirdre ieraudzī-jusi, kā krauklis knābā sniegā izlijušās asinis, un iemilējusies šajā ainā. Melns, balts, sarkans. Aukstais, karstais, lidojošais. Ar mani notika tāpat. Tās jau nebija ne Deirdres, ne manas asinis. Mums tikai gribējās. Tādi jau ir tie karaļu pēcnācēji.

Nezinu, vai pie vainas bija svaigais gaiss vai atslābums pēc

stresa, bet beidzot uz manu organismu ar visu spēku iedarbojās vakara gaitā patērētie dzērieni. Kājas un mēle metās, tomēr jutos ļoti labi. Tepat blakus gāja savējie, arī viņiem mēle streipuļoja un kājas šļupstēja, mēs mīdijām sniegu, mēs bijām arktiskā ekspedīcija, kas atradusi patvērumu no vientulības. Būt kopā ar visiem ir tas pats, kas nebūt nekur, ir jāatrod savs vientuļais ceļš, ko iet kopā ar dažiem, un mēs to bijām atraduši. Viņi bija man piedevuši manus šausmīgos grēkus, viņi bija mani pieņēmuši, tas tiešām nozīmē, ka es esmu princis, un arī meitene ar dzeltenajiem matiem un brūnajām acīm bija mani uzrunājusi, bet Milēdija man nenāca prātā necik. Es biju brīvs. Es biju laimīgs tai asiņainajā sniegā.

Zombis piebilda:

— Bet varbūt kāda jaunkundze te paketi izkratījusi.

Trešajā stāvā atradās durvis, uz kurām rotājās 23, visuresošais kataklizmu skaitlis. $2+3=5$. Arī “Meistarā un Margaritā” uz visām durvīm bija skaitlis, kura ciparu summa veidoja 5. Aiz šīm durvīm bija algebras kabinets. Tā skapī bija tikai tādas grāmatas, ko negribas palasīt ne visnikākajā mirklī. Toreiz daudz interesantākas lietas bija rakstītas citur, piemēram, uz zaļi krāsotajiem soliem. Mēs paši tos vasarā krāsojām. Solu apakšā krāsa nekad īsti nenozūva, un agrāk uz meiteņu ceļgaliem dažreiz varēja redzēt zaļus pieskārienus, taču tagad viņas bija kļuvušas piesardzīgākas.

Te mēs sēdējām, visi 36. Algebru mums pasniedza klases audzinātāja. Viņa mīlēja savu priekšmetu un, ienākdama klasē, vienmēr teica apmēram tā:

— Strādājam trīs līmeņos — risinām “standartu”, paralēli ņemam jauno vielu, esmu arī sameklējusi interesantus uzdevumus no olimpiādes.

Bija daudz jāreķina, trīs virzienos, mēs dažreiz pat mēģinājām. Bet reiz viens no aizmugurējā sola, Jānis Labrencis, pabīdīja burtnīcu nost un teica: “Noliecu galvu šī uzdevuma priekšā.” Man tas šķita ļoti asprātīgi, un arī es metu mieru. Pārējie no

mūsu frakcijas bija jau sen metuši mieru bez jebkādiem jokiem. Algebra rādījās kā cita, abstrakta pasaule. Adepti no pirmajiem soliem apgalvoja, ka tā objektīvi pastāvēt un viņi pat esot ar to uzņēmuši veiksmīgus kontaktus. Mums, tālākajiem, tā palika nezināmais, neredzamais, kas semestra beigās var sodīt par tavu nesaprašanu. Taču pagaidām semestra beigas bija tālu un mēs jutāmies normāli. Sēdējām pavisam kulturāli un spēlējām seku — profanizētu pokera paveidu, bez meliem un liekulības.

Todien man galīgi nenāca kārtis. Vienādiņ tikai Šarls (ercena kungs) un Dāvids (piķa kungs). Ar viņiem sekā neko nevarēja iesākt. Es izstājos. Sēdēju un vēroju savus klasesbiedrus. Kas par raksturiem, kas par likteņiem! Kas par kājām! Diāna, Linda, Gun-
tiņa. Es viņas pazinu, nepaceļot acis augstāk. Tur, pašā priekšā, adepts solos, Milēdija. Kājas nevarēja redzēt. Lūk, viņa pagriezās, paskatījās uz mani un pasmaidīja. Es neatbildēju. Varēja taču būt, ka viņa smaida kādam, kas sēž man aiz muguras. Skatījos zaļajā galda virsmā. Tur bija rakstīts apmēram tas pats, kas uz tualešu sienām. *Death, Entombed* — to bija gravējusi man nezināma roka. Varbūt pats Nāve. Es biju ierakstījis pretī *Anathema*, pie tam visai sarežģīto logo biju attēlojis ar vērā ņemamu precizitāti. To nezināmajam metālistam vajadzēja novērtēt, bet viņš to darīja klusējot. Savukārt tekstam “Matainie lohi” es biju atbildējis “Tu esi pumpains” un saņēmis atbildi “Iznāc ārā, kropli!”. Pacēlu acis — Milēdija ātri pagriezās un iedeva aiz sevis sēdošajam salocītu zīmīti. Noliecu galvu un lasīju vēlreiz *Death* un *Entombed*, un “Iznāc ārā, kropli!”. Sajutu, ka zīmīte nāk šurp. Jau tuvu. Gun-
tiņa to uzmeta uz mana galda. Mans blakussēdētājs, saliecies tagā, skatījās kārtis.

Paņēmu zīmīti. Uz tās bija rakstīts “Kārlim”. Paskatījos uz Milēdiju, viņa skatījās uz mani un māja — tālāk! Es taču labi zināju, ka Kārlis sēž man tieši aiz muguras. Pametu zīmīti viņam un atgriezos pie savām domām.

Galda virsmā kāds bija iekasījis arī pentagrammu. To, ar diviem stariem uz augšu. Tieši tāda redzama Amjēnas katedrāles ziemeļu puses loga rozē. Bet tagad nez kāpēc piedēvēta sātaniem. Blakus ar pildspalvu bija attēlots otrādi apgriezts latīņu krusts, arī piedēvēts tai pašai ideoloģijai. Vispār jau to sauc par Pētera krustu. Tāds redzams, piemēram, uz pāvesta krēsla.

Kārlis uzmeta uz galda zīmīti. Uz tās nebija vis rakstīts “Stay Brutal!”, bet tikai adresātes vārds. Aizmēzu to uz priekšējo solu, tad uzzīmēju uz sola vienādmalu trijstūri, kurā ievilkto otru mazāku. Joslā starp abu trijstūru malām es ierakstīju “SATIRNE GAN SANTALINI”. Šī zīme ar sikspārņa asinīm jāuzzīmē uz pergamenta un jānoliek uz svētīta akmens. Pēc tam pergaments jānoliek zem sliekšņa. Meitene, kas pārkāps šo sliekšni, tūlīt pilnībā izgērsies un dejos, kamēr nomirs, ja vien kāds pergamentu neaizvāks. Tā rakstīts “*Grimorium Verum*”. Ai, kā kāds dejotu, ja man būtu pergaments un sikspārnis!

Protams, simbols ir jāieraksta īstajā materiālā. Svešās Skolas metālisti stāstīja, ka tur skolotāja pamanījusi kādam asiņainu roku. Likusi parādīt — augšdelmā bijis dziļi iegriezts kaut kāds simbols. Rēta pūžņojusi un asiņojusi. Skolotāja prasījusi:

— Mm, kas tad tas mums tāds te?

Skolnieks atbildējis:

— Ticība.

Kas tas par simbolu? Nav zināms. Tik slepena sekta bija parādījusies Jelgavā.

Astoņdesmito beigās un pašā deviņdesmito sākumā Latviju bija pāršalkuši citplanētiešu apmeklējumi. Neko lielu nepanākuši, tie bija devušies atpakaļ, un tagad noslēpumi tika meklēti tepat uz vietas.

Ļīk, uz mana galda atkal nokrita zīmīte. Uz zīmītes bija rakstīts mans uzvārds, datīva locījumā. Protams, es gandrīz uzreiz ievēroju, ka rokraksts bija cits, tāpēc nekādi emocionāli piedzīvojumi mani pat teorētiski neskāra. Iekšā bija rakstīts tā: “Ko dari?” Es apskatīju visus klasesbiedrus. Neviens neizskatījās aizdomīgs, izņemot vienu, kura tā izskatījās vienmēr un parasti tas bija mājīgi.

Es uz tās pašas zīmītes uzzīmēju dubultu apli, kurā īpašā veidā iezīmēju divus krustus. Šis simbols noder, ja vēlies kļūt neredzams. Kurš gan to negrib? Vajag tikai melnas pupas, miroņa galvu un, protams, spirtu. Katrā galvas caurumā jāieliek pa pupai, uz pieres jāuzzīmē minētais simbols, un galva jāaprok krustcelēs. Tad, protams, jāņem spirta pudele un rakuma vieta labi jāaplaista. Tā jādara septiņas nakts pēc kārtas. Septītajā tur būs uzdīgusi pupa, bet blakus sēdēs miroņa gars. Viņš jautās “Ko tu dari?” Un pastieps roku, protams, pēc pudeles. Nevajag, protams, viņam uzreiz dot.

— Jāni, ko tu dari?

Pie mana sola stāvēja skolotāja Siliņa.

— Neko.

Es atbildēju droši, kā jau cilvēks, kas apzinās savu nevainību, bet šoreiz tas laikam skanēja nepareizi.

— Tā jau arī izskatās. Parādi savu kladi!

Siliņai bija kaprīze — viņa uzstāja, lai skolnieki vienmēr seko līdzī stundai un visu pieraksta. Bet es šoreiz nebiju pierakstījis

neko. Tikai uzzīmējis kapu. To man samācīja Pūpols. Viņš stundās kavēja laiku, zīmēdams klātesošo cilvēku kapus. Parasti tie bija skolotāji. "Labi, labi, Līcīt," teica Pūpols un zīmēja Līciša kapu. Ne vienmēr tas bija kāda konkrēta konflikta dēļ. Arī es skolotājas kapu biju uzzīmējis tāpat vien. Glītu krustu un kapakmeni ar viņas vārdu un uzvārdu. Pūpols parasti pierakstīja arī nāves apstākļus, bet es tā nedariju un gribēju uz šo pozitīvo apstākli vērst skolotājas uzmanību. Bet neteicu neko. Siliņa uzlika pirkstu uz kapa zīmējuma:

— Kas tas tāds ir?

Kā īsta zinātniece viņa to jautāja ar patiesu interesi. Nu jau viņa centās saburtot savu vārdu. Es jutos ļoti neērti un vēlējos, kaut tas nenotiktu.

Pēkšņi atvērās durvis, un klasē parādījās sveša, sarkancirtota galva, kas paziņoja, ka man jādodas pie direktores. Direktore bija slinka un parasti šādiem izsaukumiem izmantoja kādu cītīgu meiteni.

Aizvāzu kladi un piecēlos. Daži teica, ka es esot nobālējis. Tie ir meli. Izsaukums pie vadības gan jebkuram dabiskam dumpiniekam, tāpat kā mazajam cilvēkam, vienmēr ietver sevī kaut ko katastrofālu, bet šoreiz es, pirmkārt, jutos veikli izvairījies no kapa epizodes, otrkārt, pievērsis visu klātesošo goddevīgu uzmanību, treškārt, cerēju, ka man nemaz nav jāiet pie direktores, bet svešās galvas īpašniece mani nolēmusi nolaupīt.

Nekā. Direktores kabinetā bija pilns ļaužu. Protams, mācību daļas vadītāja un vēl kāda sieviete tagad aizmirstā amatā. Bet tur bija arī Cips un Anrijs, mani metālistu draugi no 5. līnijas! Un Nāve arī.

— Kas notiek?

Bet mācību daļas vadītāja man jautāja:

— Nu?

Bet es teicu:

— Jā, lūdzu?

Un viņa piebilda:

— Ko tu pastāstīsi?

Un es pārjautāju:

— Par ko?

Un viņa papildināja:

— Ar ko jūs nodarbojaties kopā?

Te es apstājos. Mēs nodarbojamies ar daudz un dažādām lietām, un es nebiju pārliecināts, ka tās visas ir vadības sievietēm saprotamas un izklāstāmas. Direktore laikam izprata manas domas un precizēja:

— Kas tā jums par sektu?

Mācību daļas vadītāja mani īsumā iepazīstināja ar faktiem. Mēs četri sludinot pasaules galu, izklīdzot sātāniskus saukļus, pielūdzot nāvi un izplatot savādas idejas. Pie tam vēl dzerot kapos. Vispār viņa pārsteidzoši precīzi zināja mūsu gaitas, nesaprotu, kā viņa šādu informāciju bija ieguvusi. Bet daļa no tās bija man liels jaunums. Mūsu bāzes vieta esot kāda dzīvokļu nama bēniņi tepat pie skolas, un mūsu vadonis esot kāds kungs gados ar lielu bārdu! Tieši šie elementi ļāva man ar patiesu izbrīnu visu noliegt. Es biju tik dabisks, ka direktore teica:

— Man jau arī tās likās kaut kādas totālas muļķības. Jūs visi taču esat tādi normāli zēni!

Un mēs visi četri piekritoši mājām. Tagad mēs bijām ar mieru būt pavisam normāli. Direktore vēl pajautāja:

— Un kas tas par tādu vīrieti ar bārdu?

Pie Jupitera, es tiešām nezināju, kas tas tāds, un arī pārējiem bija neviltoti muļķīgas sejas.

Dāma tagad aizmirstā amatā izvirzīja savu hipotēzi:

— Varbūt jūs vienkārši klausāties savu mūziku kaut kādu tā skaļāk... Dziedat varbūt līdzī... varbūt kāds vecāks cilvēks dzird, sabīstas...

Tad ierunājās Anrijs, viegli iesmiedamies:

— Mēs taču nemaz nevaram tiem repiem līdzī izdziedāt!

Tas, protams, bija izšauts, lai parādītu, cik mēs tālu no tā visa, kas bīstams. Nekādu repu mēs neklausījāmes.

— Nekādu repu mēs neklausāmes!

Tā bija Nāves balss. Viņš izskatījās neapmierināts.

— Tas ir, es gribēju teikt, normāli jau mēs esam, bet repu mēs tomēr neklausāmes.

Direktore pēkšņi nogura:

— Tādos smalkumos mēs varam arī neiet. Ejiet atpakaļ mācīties.

Cipam gan pašam bija viens konkrēts jautājums:

— Kas jums šīto visu pastāstīja?

— Ejiet mācīties.

Un vēl gaitenī viņa visus izgaiņāja, lai nedabonam apspriesties. Es tur stāvēju pēdējais un mēģināju aptvert, kas notiek.

Nez no kurienes pienāca tā trakā Nellija no paralēlklases un prasīja man:

— Kas jums tur?

— Kur?

— Tur.

- Nekas.
- Kaut kādi sūdi?
- Kur?
- Kas tev ir?
- Kāpēc?
- Tu nenormāls esi?

Tā es beidzot tiešām iepazīnos ar Nelliju. Viņa teica, ka visi viņu saucot par Neli un arī mēs varot viņu tā saukt. Bet mēs viņu tā nesaucām. Es nedzirdēju arī, ka kāds cits viņu tā sauktu. Visi viņu sauca par Meli.

Kur tad bija labāk — Krāmenē vai mājās, vienam pie maģiša? Vai Krāmene nebija laba tikai tāpēc, lai tur notikušo varētu atcerēties mājās, viens pie maģiša? Vai sēžot pie maģiša, dažreiz pat stāvot, līdzās zibeņu mešanai un metamā zibeņošanai iecienītākā fantāziju tēma nebija atrašanās Krāmenē?

Kā pareizi klausīties dziesmu? Vai jāiztēlojas sevi par dziesmas varoni vai jāmēģina dziesma piemērot savai dzīvei? Vai dziesma ir par mani vai es esmu par dziesmu?

Matemātikai un ģimenes problēmām palika arvien mazāk vietas. Šis pavieglās parādības saspieda metāls. Manu kasešu kolekciju vairs nevarēja visu reizē apskaut un piespiest pie krūtīm. Varēju veikt jaunam prātam tik patīkamo strukturēšanu un klasificēšanu. Te bija diezgan no *dūma*, solīds krājums no *desas*, minimāli *trešs* un vēl arī tas cits žanrs, ar ko aizrāvās daudzi no mums, varbūt pat pārāk. Varu skaidri pamatot, kāpēc aizrāvos es.

Tas nesākās ne Krāmenē, ne mājās. Reiz fizikultūras vai varbūt ētikas stundā es tinu pleijerī kaseti. Protams, normāli būtu to darīt ar pildspalvu vai šķērēm, bet es kaut kādu iemeslu dēļ

biju noguris. Pleijeris kauca un klabēja kā ripzāģis, griežot naglainu dēli. Kārlis pagriezās un jautāja:

— Kas tas tev par *bleku* skan?

Šo žanru es vēl nezināju, bet mani uzreiz ieinteresēja mūzika, kas skan šādi. *Black metal* tiek uzskatīts par metāla mūzikas ekstrēmāko izpausmi. Bet mūsu apreibušajām smadzenēm tas bija vēl viens spainis dinamīta liesmojošā ugunskurā. Tas bija līdz galam — viss melns, nekā tālāk vairs nevarēja būt, mēs bijām aizsnieguši mērķi. Man nupat vēl bija šķitis, ka *doom metal* ir visa gals, bet tagad mēs ar Nāvi nikām pie maģiša, un viņš teica:

— Labākais *dūms* ir *bleks*.

Es pie sevis automātiski pārliku šo teikumu tīrā latviešu valodā:

— Labākais liktenis ir melns.

Vai atceraties *Immortal* "Pure Holocaust"? Protams, ka atceraties. Un *Mayhem*? Atvainojos par šo jautājumu. Jā, jā, es domāju vecos *Mayhem*, nevis tos izdzīvojušos. Nevaru citādi, es tagad stāstīšu to, ko jūs visi jau zināt.

Mayhem 1984. gadā izveidoja kāds lapu cilmes norvēģu zēns (Ojsteins Ārsets). Viņš spēlēja ģitāru un sauca sevi par *Euronymous*. Mēs nekādi nesapratām, kā šis vārds ir jāizrunā, respektīvi, uz kuras zilbes jāliek uzsvars.

Euronymous apgalvoja, ka viņa dzīves misija ir absolūts ļaunums. Kad atnāca slava, žurnālists uzjautāja, khm, esmu dzirdējis, ka jums, mākslinieki, ir ļoti labas attiecības ar jūsu vecākiem. Labs dēls jūs esot. Kā tad tas iet kopā ar totālo ļaunumu? *Euronymous* paškritiski atsaucās uz cilvēka dabu:

— Arī kristiešiem neizdodas būt tikai labiem.

Cik laba atbilde!

Pie tam, ievērojiet, *Euronymous*, grupas motors, nedziedāja, bet spēlēja ģitāru. Pirmais *Mayhem* solists bija *Maniac*. Viņu drīz nomainīja melanholisks jauneklis, vārdā *Dead*. Viņš tiešām mācēja radīt atmosfēru. Pirmais blekmetālā, kurš uz skatuves kāpa grimējies (to sauc par *corpsepaint*). Šis kosmētiskais paņēmieni atgādināja mīmu sejas. Tas pats jau vien bija. Skumjie jokdari.

Saprotiet, *Dead* gribēja izskatīties miris. Viņš mēdza apglabāt savas drēbes dziļi zemē uz kādu nedēļu vai mēnesi, tad izrakt stundu pirms uzstāšanās un ietērpties tajās. Dažreiz fani redzēja, ka pa koncerta drēbēm rāpoja zemesvēzis. Uztājoties *Dead* sevi durstīja ar nazi vai rozīti.

Kādu vakaru, kad nebija koncerta, *Dead* savi graizīja, graizīja, tad uzrakstīja zīmīti: "Atvainojiet par visām šīm asinīm" — un iešāva sev galvā ar bisi.

Vai tas nav kaut kur dzirdēts? Vēstule un šautene. Atkal tas pats. Ja neņem vērā, ka Kurts gāja bojā 1994. gadā, bet *Dead* 1991. gadā. Mūsu laiks svārstījās uz priekšu un atpakaļ, reti bija uz vietas.

Mīrušo draugu atrada *Euronymous* un uzreiz nofotografēja dažas bildes topošā diska "Dawn of the Black Hearts" vāciņam. Lai viss sakristu, lai tiktu piepildīts rakstos teiktais, atradās, kas notikušo apšaubīja. To darīja detektīvi Venoms un Slaijers. Izpētījuši bildi, viņi izteica aizdomas, ka notikusi slepkavība, "pārāk smuki tur viss izskatās". Tiešām bija smuki. Leģenda garantē, ka *Euronymous* esot sev uzcepis arī kādu kumosu no *Dead* smadzenēm un paņēmis galvaskausa fragmentu kaklarotai, kamēr stilba kaulus esot dabūjis bundzinieks *Hellhammer* — bungošānai. Tā *Mayhem* palika bez solista. Aizgāja arī basists

Necrobutcher, varbūt viņam sāka likties, ka šai kompānijai nav īsti pilna krona.

Bet leģenda nav apturama. Kādu brīdi turpinājās šāda tāda grābšanās. Tad grupai pievienojās inteliģents jauneklis Kristiāns Vikerness, kurš tikko bija nomainījis savu nepiemēroto vārdu un tagad dēvējās Vargs Vikerness *aka* grāfs Grišnaks. Kas par izvele! Grišnaks bija orku kapteinis no katoļu pasakas “Gredzenu pavēlnieks”. Jaunajam norvēģu orkam bija pašam sava grupa *Burzum* (arī Tolkīna vārds), kurā viņš darbojās viens pats. *Mayhem* viņam tika uzticēta basa partija. Ar ģitāru palīdzēja *Blackthorn* no grupas *Thorns*. Pie dziedāšanas tika pieaicināts ungārs *Attila* no grupas *Tormentor*. Šie pieci cilvēki ierakstīja *Mayhem* pēdējo isto albumu “De Mysteriis Dom Sathanas”, blekmetāla *non plus ultra*. Tur vispār neko nevar piebilst.

Euronymous mamma vēlāk pieprasīja, lai basa celiņš tiktu nomainīts, lai Grišnaka spēle nebūtu dzirdama blakus viņas labajam un mīļajam dēlam... Grišnaks joprojām apgalvo, ka albumā saglabāts viņa iespēlētais materiāls.

Kad “De Mysteriis Dom Sathanas” jau bija ierakstīts, bet nebija vēl izdots, kādā naktī Vikerness kopā ar *Blackthorn* devās ciešos pie *Euronymous*. Ko viņi runāja šajā ledainajā augusta naktī? Par to liecības nav saglabājušās, taču, es domāju, *Blackthorn* jautāja:

— Es varu uzpīpēt?

Un Vargs atbildēja:

— Nē. Es taču teicu. Manā mašīnā nevar pīpēt.

— Kāpēc? Pīpēt taču ir ļauni!

— Senie norvēģu dievi nepīpēja.

— Kas jums visiem ir? Pie *Euronymous* dzīvoklī arī nedrīkst, jo gobelēni pievelkoties.

— Man vienalga, ko saka *Euronymous*.

— Tad es varu uzpīpēt?

— Nē.

— Kas jums ir, čaļi? Tas nav uz labu, šitā nepīpēšana. Ticiet man.

— Pīpēšanu mums uzspiež žīdi.

— Tā gribas uzpīpēt. Man tagad būs jāpīpē ārā tā kā losim.

— Bet leģenda nav apturama.

— Ko? Kas?

— Sēdi, tūlīt būsīm.

Kad viņi piebrauca, *Blackthorn* palika ārā uzpīpēt. Tā viņš nekļuva par vienīgo liecinieku tam, kas notika starp tiem abiem. Venoms to stāstīja tā: pēc Grišnaka drūmā zvana durvis atvēra drūms *Euronymous*, kas bija ģērbies izteikti drūmās apenēs... Es, savukārt, domāju, ka starp viņiem notika šāda saruna:

— Labvakar, Kristiān!

— Labvakar, Ojstein.

— Snorri atstāji lejā?

— Lejā jau nu gan.

— Uzpīpējam?

— Nav laika.

— Jā. Aki-čiki?

— Aki-čiki.

Es nezīnu visus smalkumus, bet *Euronymous* tika nodurts. Par iemesliem tika daudz runāts — dominēšana, konflikts, mīla, vīla — kādas muļķības. Padsmī dūrienu. "Eternally Euronymous, murdered by traitor's hands". Vikerness tiesas zālē smējās,

prokurors pie slepkavības piemeta arī baznīcu dedzināšanu, ieroču glabāšanu un ātruma pārsniegšanu. Pārāk ātri jūs, zēni, braucāt. Maksimālais ieslodzījuma termiņš Norvēģijā, 21 gads.*

Es "De Mysteriis Dom Sathanas" klausījos katru dienu. Vēl labprātāk katru vakaru, kad jau bija tumšs. Ja varēja, izslēdzu visas gaismas un klausījos tumsā, skatīdamies uz sienu, ko necik nevarēja redzēt, vai ārā pa logu, kur varēja redzēt garu skursteni, kas pret nakts debesīm bija melns vai neredzams. Kad nevarēja saklausīt vārdus — ak, lielā dabas gudriba, metālā tā gadās bieži —, es piedomāju pats savējos, tā attīstīdams savu gara dzīvi. Mājiņieki vairs neko neiebilda. Taču par metālistiem arī nekļuva.

Kā jau tam jābūt, diezgan drīz aptvēru, ka *Mayhem* jau kļuvis par banalitāti. Brīnišķīgā somu blekmetāla grupa *Unholy* koncerta laikā dedzināja *Mayhem* un *Burzum* diskus. Patiesa subkultūra nodrošina cilvēku ne tikai ar draugiem, bet arī ar ienaidniekiem. Es klausījos gan upuri, gan slepkavu, gan tos, kas abus noliedza. Atklājās, ka arī *blekmetālā* ir savs *underground*. Visādi tur *Abigail*, *Blasphemy*... Pirmo reizi es skaidri apjautu, ka Šveikam bijusi taisnība — zem redzamās pasaules ir cita, daudz lielāka pasaule.

Kad notiek zemestrīce, arī tauriņš sakustina spārnus. Arī Latvijā vajadzēja legendāru *black metal* grupu, tas skaidrs kā nakts. Pagaidām gan nebija vispār nekādas, bet vajadzēja uzreiz legendāru. Tas ir normāli, *Venom* bija gan pirmā bleķa grupa pasaulē, gan pietiekami legendāra. Tādu vajadzēja arī mums. Kaut gan...

* Viens palikušais *Hellhammer* sāka spēlēt kristiešu metāla grupā "Antestor", laikam jau vēlreiz pierādot, ka galvenais ir metāls. Griš-naks 2009. gadā iznāca brīvībā.

it kā *Huskvarn* jau arī kaut ko antikā bleķa stilā drusciņ bija spēlējuši. Taču *Huskvarn* vienmēr sevi ir saistījuši ar *thrash metal*, un pie tā arī paliksim. Jaunajai leģendai pieteicās cilvēks, kuru sauca tāpat kā pirmo *black metal* grupu — Venoms. Tas pats jau vairākkārt minētais metāla aristokrāts ar gariem matiem un nīgru fizionomiju.

Viņš bija ass un sapņains. Viņam patika viss, kas tricīnāja labo un mēreno pasauli. Adjektīvu “slikts” viņš padarīja nestabilu, jo viss sliktais Venomam bija labs. Viņš bija karojošs ateists un nacionālists. Līdzās Polam Potam viņam patika Makjavelli, sātans un grieķu mitoloģija. Viņš pat bija to pārrakstījis savā stilā: “Ariadne rāpās ārā no koka dobuma, izsistos zobus spļaudīdama.” Vēl labāk viņam patika *Celtic Frost* un, iedomājieties, arī *Venom*. Viņš vispār pārāk slavēja tieši šos pavisam vecos blekerus, man dažreiz radās aizdomas, vai viņš nav slēpts *hevīts*. Pret visu leģendāro viņš vienmēr izteicās mazliet skeptiskā tonī. Viņš pats gribēja būt leģenda.

1994. gada oktobrī Venoms kopā ar *Slayer* radīja grupu *Dark Reign*. Tas notika apmēram divus mēnešus, pirms tika radīts pirmais *Alfheim* sastāvs. Šīm divām vienībām tad arī bija lemts sacensties par pirmās *true evil Latvian black metal* grupas godu.

Taču cīņa par pirmo vietu vēl nebūt nebija beigusies. Venoms bija izdarījis gandrīz visu. Viņš oficiāli mainīja uzvārdu un lēja savas asinis. Jā, jā, tieši kā pēc scenārija. Reiz Venoms sēdēja Kaļiņina pagrabā (vietā, kur sēdēja tikai paši, paši izredzētākie (es nekad)) un īga, jo uz galvas no kādas caurules pilēja ūdens. Blakus sēdēja viņa tuvākais draugs un grupas līdzdibinātājs Slaijers. Vārds pa vārdam, un Slaijers paņēma nazi un iedūra Venomam

lājā. Venoms apvainojās un izgāja ārā. Par šo notikumu runāja puse Veldzes. Kas vēl bija jāizdara, lai uzvarētu?

Es sapratu, ka grupas radīšanai ir nepieciešams kāds upuris. Vai nu jāsaņem dūriens, vai jādur. Ko lai izdara? Man bija ideja izdurt sev acis, jo aklajiem taču uzlabojas dzirde, un tas var mūzikā noderēt. Tomēr pagaidām es vēl kavējos un gaidīju citu ideju.

Pie tam es atkal biju mazliet nokavējis. Atkal mazu soli aizlielajiem notikumiem. Vai ir jēga taisīt grupu, ja tā nebūs pirmā?

Bet ne *Dark Reign*, ne *Alfheim* vēl nebija radījuši nevienu ierakstu. Un, manuprāt, tikai ar ierakstu grupa skaitījās pa istam nākusi pasaulē. Droši vien tāpēc, ka man tuvas attiecības ar metālu izveidojās istabā vienam, maģīti apskāvušam. Citiem varbūt vairāk no svara bija koncerts, upurēts kaķis vai hektolitrs alus. Bet Latvijas metāla vēsture cepās acu priekšā, un arī man vajadzēja tajā ielēkt. Biju apmēram tai pašā vecumā kā *Euronymous*, kad viņš sāka. Ar mani bija Sinisters, vecāks par mani, un arī traks uz bleķi. Viņš jau zīmēja mūsu grupas logotipus (nosaukuma gan vēl nebija). Viņš bija atradis arī trešo grupas dalībnieku, kurš visu laiku runāja par cirvjiem. Mums bija visas iespējas.

Man jāpiemin arī pats galvenais faktors, proti, Mēness. *Black metal* himna neapšaubāmi bija *Mayhem* izpildītā "The Freezing Moon". Koncertā Leipcigā pirms dziesmas sākuma *Dead to pieteica*:

— When it's dark and when it's cold, the freezing moon can obsess you.

Šie vārdi kļuva par mūsu personisko mantru un likteņa skaidrojumu. Tā bija noticis. Auksti, mēness, aizbrauca jumts.

Mēnesi piesauca bezmaz visas *bleka* un vispār metāla grupas — *Carpathian Full Moon*, "Moon over Kara-Shehr", "Diabolical

Full Moon Mysticism”, “Call of the Winter Moon”, *Moonspell*, “Behold, the Rising of the Scarlet Moon” un vēl, un vēl, un vēl. Mēness, jukušais plikpauris, noziedznieku un mīlētāju saule, vampīra laterna, ap ko laidelējas cilvēku prāti — nekas nav skaistāks par Mēnesi. Tā meitene, kas mācījās Jelgavas Dorotejas meiteņu pamatskolā un Jelgavas Trīsvienības sieviešu ģimnāzijā un vēlāk kļuva par dēmonisko dzejnieci Aspaziju, jau sen visu pateica precīzi:

Lai citiem riekstiņš, pīrādziņš,
Mums, lūk, tur logā mēnestiņš,
Tāds mīļš, balts, apaļš mēnestiņš,
Tik spoži citiem nespīd viņš.

Beidz raudāt, dēliņ, rimsti nu,
Es tad ko jauku stāstīšu:
Mēs runci ratos iejūgsim,
Uz mēnestiņu nobrauksim.

Visiem jau simtiem gadu prātā bija tikai Mēness. Bet man bija vēl viens, pašam savs iemesls.

Tas notika pavisam sen, protams, kādā ziemas rītā. Es slāju pa Jelgavas kupenām, taču vēl ne uz skolu, bet uz bērnudārzu. Es vēl nebiju ieslīdzis savas iekšējās pasaules apbrīnošanā un nesteberēju kā akls, bet gan uzmanīgi skatījos visos virzienos. Tur augšā bija Mēness. Es jau biju paspējis pierast, ka tikai pasakās viss ir perfekts, realitāti nevajag uztvert līdz galam nopietni. Bet te pēkšņi viņš bija, pavisam, totāli nevainojams. Kā lodes caurums uz labāku pasauli. Varēja redzēt arī plankumus, tur bija uzrauts

Indiānis vai latviešu meitene ar smuko dibenu, pasakas piedāvāja dažādus variantus. Mēness mani ļoti saviļņoja.

Visi viņu bija redzējuši. Bērnudārzā visi bija sastūmušies ap mudzinātāju un cits caur citu teica:

— Šorīt tik smuks Mēness! Es redzēju!

Man necik neskauda; joprojām saviļņots, es piegāju pulciņam un teicu:

— Es arī redzēju!

Bet viena meitene, stulbā Sanita, pagriezās un teica:

— Nē, tu neredzēji!

Nezinu, kāpēc viņa tā teica. Vēlāk izdomāju dažus iemeslus, es daudz par to domāju. Bet skaidrs, ka jau tajā ziemas rītā Jelgavā ienāca *black metal*.

Kādā no pirmajām saulainajām agrā pavasara pievakarēm Nāve man jautāja:

— Tev tagad vecāki nav mājās?

Un piebilda:

— Kā sapratu.

Es pamāju ar galvu. Mani vecāki bija devušies uz dārza māju. Nāve bija visu ļoti labi sapratis. Tagad viņš domīgs burzīja seju un acīmredzami kaut ko perināja. Es nogaidoši klusēju. Organizējam ballīti? Grupas pirmo mēģinājumu? Pavedam meitenes?

— Viens džeks ir izmucis. Viņam vajag pāris dienas kaut kur palikt.

Vēl romantiskāk!

— Lai paliek pie manis!

Nāve pacēla acis:

— Tiešām! Tā ir ideja!

Un pastiepa roku:

— Iedod atslēgas. Es viņu šovakar satikšu, iedošu.

— Es jau varu viņu sagaidīt mājās.

— Es nezīnu, kad viņš nāks. Varbūt tu nebūsi mājās.

Iedomājos, ka es noteikti nebūšu mājās, jo man taču nebūs atslēgu. Bet tad atminējos, ka pie manis palicis mammas komplekts, tepat kabatā. Un iedevu Nāvem atslēgas.

Viņš nošņaukājās uz atvadām, pateica “Stay brutal!” un aizgāja. Bet man bija sarunāts Raiņa parkā satīties ar Pūpolu.

Satikāties precīzi, kā jau cilvēki pirms mobilo telefonu ēras. Labi pasēdējām, tikai alus nebija. Es biju padomājis, ka viņš atnēsīs, bet viņš, savukārt, bija padomājis, ka nesišu es.

Nekas. Pavadijām laiku, ar acīm izgērbdami garāmejošās meitenes. Visskaistāko sākām izsekot. Nonācām kaut kādā mazdārzīņu rajonā. Viņa iegāja pa sīkiem vārtiņiem un izlaida laukā suni. Metāmies skriešus. Spolējot pa grantētajām ielām, es pēkšņi iedomājos, ka mājās mani varbūt jau kāds gaida.

No kurienes viņš ir izmucis? No kurienes cilvēki izmūk? No durkas, piemēram. Jelgavā taču ir psihoneiroloģiskā slimnīca? Ir. Kāds nesaprasts ģēnijs. Vai, nē, kāda pārjūtīga dvēsele, kas skatās dziļāk un sapratīs manu ģēniju. Varbūt tā pat ir meitene? Nu, ja, Nāve taču neteica — “džeks”. Tātad meitene. Uzlikšu viņai *My Dying Bride*, uzcienušu ar kotletēm. Nē, *My Dying Bride* pārāk dzirdēts, to noteikti jau pat durkā klausās, jāliek kaut kas tāds... *Celestial Season? Ceremonium? In the Woods?* Tas gan tāds ne pārāk, bet meitenei vajadzētu patikt.

Vispār jau Nāve laikam teica, ka džeks.

Un izmukt var ne tikai no durkas. Mūk arī no cietumiem. Nē, nu tas par traku. No cietuma nevar izmukt, tur sargā.

Es strauji apstājos. Dramaturģiskā loģika nesalaužami un viennozīmīgi apgalvoja, ka manā istabā mani gaida Kārļa brālis, tas, kuram es atteicos aizdot maģiti.

Un tad neviļus atcerējos, ka mani taču vajā skaistākās šīvakara meitenes suns. Un es stāvu. Tur jau viņš skrēja, ausīm draudīgi plandot.

Es varbūt aizmirsu pieminēt, ka man ir ļoti bail no suņiem. Kinofobija. Un no cilvēkiem uniformās. Kā Strindbergam. Neviens cilvēks uniformā nebija redzams, kaut viņa nejauša parādīšanās šovakar varētu noderēt, bet suns, ausīm draudīgi plandot, tuvojās.

Suns paskrēja man tuvu garām, kreisā auss pat noplikšķēja gar potīti, un turpināja vajāt skrienošo Pūpolu. Es cerēju, ka viņš izglābsies. Bet man laikam neatlika nekas cits kā iet mājās.

Kad nonācu pie dzimtā nama, jau krēsloja. Pamanīju virtuves logā gaismu. Pārdrošs, aukstasinīgs bandīts tagad izēd manas kotletes. Lēni kāpu augšup. Tad stāvēju pie savām durvīm un vēlreiz domāju, kas īsti jādara.

Pasaule palīdzēja. Izdzirdu, ka kāds slēdz vaļā durvis no iekšpuses, un vieglā solī uzskrēju augšā, uz piekto stāvu.

No turienes dzirdēju, kā kāds rūpīgi aizslēdz durvis un čāpo lejup. Kad aizcirtās kāpņu telpas durvis, piespiedos kāpņu telpas logam, bet viņš laikam gāja gar pašu mājas sienu un palika neredzams. Profesionālis, nav šaubu. Aizgāja nomedīt kādu bērnu vakariņām.

Atslēdzu durvis un gāju iekšā. Pistoles un duncus nemanīja. Iegāju virtuvē, atvēru ledusskapi. Kotletes vietā. Devos uz lielo istabu. Tur, kaktiņā pie mana galda, kaut kāda jauna kaudzīte bija gan. Diezgan kautrīga un kompakta. Tur bija viens nosacīti salocīts krekls, daži zeķu kamoliņi (izskatījās pēc vīrieša garderobes) un resna grāmata.

Paņēmu rokās grāmatu. Resna, patīkama satvērienam. Intensīvi lasīta. Varbūt mazliet nerūpīgi. Cietā vāka stūris aizlauzts, kā sitot kādam pa galvu. Vāks bija melns. Kā tādai Bībelei. Uz pirmā vāka balts uz melna bija rakstīts: "Encyclopedia of Metal". Ļtri pāršķirstīju, lai pārliecinātos, vai tas nebija kāds metalurģijai vai amatniecībai veltīts izdevums. Nē, šeit bija īsts metāls. Uzšķīru burtu "M" — *Mayhem, Morbid Angel, Morgoth*, tālāk, tālāk, *My Dying Bride*. Ar bildēm. Šķīru uz beigām — *Winter*, šķīru uz sākumu — *Anathema*. Bet nez vai *Brutal Truth* ir? Ir.

Tur bija pat tādas grupas, kuras es nezināju. *Blasphemy*. Pēc nosaukuma bleks. Diska vāciņš arī tāds īsts. Nosaukums "The Fallen Angel of Doom", ak Dievs, cik skaisti! Ierakstīts "Osmose", vienā no nīgrākajām bleka ierakstu kompānijām. Sastāvs: "Nocturnal Grave Desecrator And Black Winds — Vocals, Deathlord Of Abomination And War Apocalypse — Guitar, The Traditional Sodomizer Of The Goddess Of Perversity — Guitar, 3 Black Hearts Of Damnation And Impurity — Drums." Kas par romantiķiem. Tagad es zināšu daudz. Galvenais ir zināt, dabūt ir vieglāk. Jānomierinās, jāapsēžas un jāstudē.

Tad kāds atslēdza ārdurvis. Un vairs neko. Negāja iekšā, nenovilkta kurpes, kā to darītu jebkurš no manas ģimenes. Gaitenī bija klusums. Laikam pamanījis gaismu istabā, tagad stāv un domā, ko darīt. Domā, kas ir tajā gaišajā istabā — slazds vai upuris?

Vai šai situācijai ir risinājums? Kam jānotiek, lai kāds no mums izkustētos? Es vismaz sēdēju un man bija grāmata. Ko darīs viņš?

Izvanījās telefons. Tas atradās gaitenī. Zvanīt varēja tikai mamma, lai apjautātos, vai esmu apēdis kotletes. Vai arī Nāve,

kurš visu sapratis un vēlas mani brīdināt. Vai policija, kas visu sapratusi. Jebkurā gadījumā, es varēju paspēt klausulē iekliegt ātru saucienu pēc palīdzības. Metos gaitenī, kur sastapu jaunu vīrieti savā vecumā. Viņš neizskatījās bīstams. *Sepultura* kreklis, pagari mati.

— Čau.

— Čau.

— Man Nāve... nu, Nāve...

— Jā, jā, viss kārtībā.

Pamasēju pieri.

— No kurienes tad tu aizmuki?

— No mājām. No skolas.

— Ā.

Pagrozījos vēl šā tā un rikojos, kā jau tēvs mācījis:

— Nāc iekšā. Laipni lūgts.

— Tev telefons nezvana?

Pacēlu klausuli. Tā bija Milēdija:

— Čau.

— Čau.

— Ko tu dari?

— Neko.

— Es arī neko.

Izbēgušais kautrīgi stāvēja man blakus. Klausulē klusums, abās klausulēs.

— Nu labi, neko. Čau.

Un viņa nolika klausuli.

Mēs abi iegājām istabā. Es pamāju ar grāmatu uz klubkrēslu un attapos:

— Atvaino, es paņēmu tavu grāmatu. Paskatīties.

— Labi.

— Tev ir arī citas mantas?

— Jā, zeķes un kreklis.

— Kotletes ēdīsi?

— Labi.

Aizgāju uz virtuvi, servēju divos šķīvjos kotletes, atgriezos, uzliku *Beherit* "Drawing down the Moon", un mēs ieturējāmies.

Kad Jelgavā Krāmeni izdzina arī no Maršzavoda, tā pārcēlās uz bērnodārzu. Tur, aiz Tonija mājas, pirms pagrieziena uz manas mammas darbu. Pa dienu tas bija pats īstākais bērnodārzs, bet piektdienu naktīs, kas bērni bija aizgājuši mājās, tur pulcējāmies mēs. Tāds bija Jelgavas Krāmenes ceļš: no pils uz patversmi, no patversmes uz bērnodārzu.

Kad ievācāmies bērnodārzā, tikko bija beigusies ziema un negaidīti iestājies pavasaris. Sniegs bija novākts un nāca redzama vecā zāle patīkami zaļos un rūsganos toņos. Es vēl staigāju tai pašā ziemas jakā, tikai šalli vairs netinu ap kaklu, bet ļāvu tai eleganti pīties pa kājām, bet meitenes jau steidzās atkailināties no abiem galiem. Visas šīs pavasara parādības viesā cilvēkos smeldzīgu trauksmes sajūtu. It kā atceroties kaut ko lielu un skaistu, kas reiz tika palaists garām un tagad laikam atkal notiks tāpat, bet nav saprotams, kas jādara. Nevar pat atcerēties, kas bija tas lielais un skaistais, tikai smarža, kāda smarža gaisā liek par to domāt.

Es tovakar atnācu pirmais. Nāve bija teicis, ka mazliet kavēšoties, un pagaidām tā bija taisnība. Viņš vēl bija teicis: "Paņem kādu batlu līdzī!" Un es tā darīju, batls man bija kabatā, es stāvēju pagalmā, un no bērnodārza iekšām skanēja:

“Battles! Battles in the North!”

Vakars jau sēdās uz Jelgavas, un pavasara siltums gaisa. Viesi nāca mazām grupiņām, tikai es biju viens, taču mani tas vairs necik neuztrauca. Es jau biju sekta vadonis un metāla enciklopēdijas turētājs. Es stāvēju viens un cēli atņēmu sveicienus. Man nemaz negribējās iet iekšā vai ar kādu runāt. Man patika stāvēt te, ārā, satumstošā pasaulē, uz lielisku notikumu sliekšņa. Es jutos iedzīvīgāks šai ainavā nekā vairums šo jauniņo, kas te nāca. Bet visi mani sveicināja, tas jāatzīmē, pilnīgi visi. Pat dažas meitenes. Es izdomāju, ja kāds man jautās, ko es te ārā viens daru, tad teikšu:

— Gribu Mēnesi sagaidīt.

Un paskatišos debesīs. Lūk, nāca divi, krēsloja pietiekami, lai tuvredzīgs cilvēks viņus nepazītu, bet viens man uzsauca:

— Čau!

Un es atbildēju:

— Čau!

Tie bija bārdainais Ģirtiņš un viņa draudzene. Šis Ģirtiņš ļoti labi spēlēja ģitāru, tas bija vēl viens iemesls viņu apskaut. Meitene bija viena no manas māsas skolniecēm. Viņai šovakar bija nežēlīgs izgriezums. Ģirtiņš nometa cigareti un jautāja:

— Ko neej iekšā?

Neatraudams acis no nežēlīgā izgriezuma, metu ārā sagatavoto atbildi:

— Gribu Mēnesi paspaidīt.

Mazliet freidiski pārteicos. Meitene ļoti pārsteigta prasīja:

— Ko?

Es gan varēju viņai ļoti precīzi pateikt, ko gribēju spaidīt, bet mēģināju vēlreiz:

— Mēnesi gaidu.

— Jau mēnesi te gaidi?

Atmetu ar roku.

— Ejam iekšā.

Tur es ielīdu kaktā un ierāvu “Merkuru”. Šī stulbā dzīve un apsievojušies mietpilsoņi, un muļka mēnessmeitiņas, kam tas viss vajadzīgs. Dzīvei jācērt kaklā kā “Merkuram”. Tas, protams, ir tradicionāls piegājiens. Pieņemt par vienīgo pareizo ceļu to, uz kura jau esi. “Walk the path of sorrow,” kā dziedāja *Satyricon*. Vēl mazliet “Merkuru”. Aizgāja riklē gludi kā dzīve. Nu jau es varēju paskatīties apkārt.

Šīs telpas nebija tik lepnas kā Maršzavodā vai Krāmenē. Ne dzelzu durvju, ne kolonnu, tikai neliela telpa bez logiem. Šovakar bija paredzēts koncerts. Es nekad nebūtu ticējis, ka tik mazā telpā bez jebkādam skatuves pazīmēm var notikt koncerts. Tomēr daudzi tam bija noticējuši un ieradušies kuplā skaitā. Vai varbūt tāpat vien atvilkušies. Aiztipināja Meles skaistā draudzene, ar plaukstu prātīgi piesegusi glāzi. Viņai pakaļ noskatījās Maize. Ziedonis stiepa lielu kasti. Tad, protams, iegāzās Svešās Skolas banda. Bērnodārzs tak atradās viņu rajonā. Krabis, Sīnis, Bundulis, Eizēns, visi kā izlasīti. Mati viņiem tagad jau bija daudz garāki par pieļaujamo normu, bet daudz īsāki nekā man, ideāla kombinācija. Viņi uzreiz metās manos skāvienos, un man tiešām bija prieks viņus satikt, tikai es to, protams, neizrādīju.

Sīnis izvilka vietējā džina “Kristofors” pudeli, tautā sauktu par kuģi. Es viegli nobālēju, atcerēdamies tā garšu, bet dzēru, dzēru droši, kadiķogu koncentrāts lika salēkties visiem ļaunajiem gariem manī, bet Krabis tūliņ pasniedza jau atskrūvētu tonika trauku.

Viņi, izrādās, bija smalki ļaudis, šie mani draugi. Iegāzu toniku, un turpat mutes dobumā un barības vadā sajaucās elegants kokteilis. Pasaule kļuva vēl labāka, es to skaidri sajutu. Sagribējās pat kaut ko pateikt, tikai nevarēju saprast, ko. Tāpat kā ar to pavasara smaržu.

Džink, ieskanējās gītāra. Džink, džink, džink, džink! Kas tas tāds? Izbolijām acis uz skaņas pusi. Kaut kādi jaunieši tur rosījās, Ziedonis ap viņiem tina vadus un izskatījās ļoti lietišķs. Negribējās atzīt, bet es nezināju, kas tie tādi ir. *Dull Doll*, kāds pateica, izlasījis neizpratni manās acīs.

Nu, jā. Biju dzirdējis ļaudis runājam, ka tādi nupat radušies. Jau pirmie “džinks” liecināja, ka viņi sava radošā ceļa sākumā nav trāpījuši īstajā klubā. Protams, visi alternatīvie ir tā kā savējie... Bet nu ne jau... Ko tad es, man tikai žēl to jauno cilvēku, kas tie bija nākuši atrast metālu. Un arī mūziķu man bija mazliet žēl.

Te kāds pusnepazīstams puisēlis iebļāva man ausī:

— Tevi ārā Nāve gaida.

Ārā viņš stāvēja, un es sapratu, ka velti esmu pietaupījis to savu Merkuriņu. Nāve klanījās, it kā būtu nolēmis ar visu spēku bliezt galvu pret zemi, bet ik pa sekundi pārdomādams. Tas bija mežonīgs, nekontrolējams *hedbengs*, papildināts ar savādiem dejas soļiem uz priekšu un atpakaļ.

— Čau! — viņš aši izmeta vienā no mirkļiem, kad izdevās pacelt galvu, — es netieku iekšā!

Atkal skats uz zemi, līdzsvara atjaunošana.

— Man lata nav!

Atkal izslējies, viņš vairs neko neteica, tikai paskatījās manī. Bet man jau arī nebija lata. Gāju iekšā, lai sarunātu ar Ziedoni.

Viņš dažreiz ievada savējos par puscenu. Man gan nebija pārliecības, ka Nāvem ir kaut vai piecdesmit saņu (man arī nebija). Varbūt Ziedonis šoreiz iedabūtu par velti? Negribējās viņam lūgties. Kur viņš vispār bija? Stāvēja svarīgs pie pašiem *Dull Doll*, grozīja kaut kādu pogu pie kombja. Šie tieši beidza spēlēt, publika bija noturējusies pieklājīgi, un solists teica:

— Paldies!

Kāds no zāles, laikam Ģirtiņš, atsaucās:

— Paldies, ka beidzāt spēlēt!

Kā vienmēr šādos brīžos, publika sāka bezjēdzīgi virpuļot — kurš ārā pīpēt, kurš tuvāk skatuvei, jo tūlīt taču uzstāsies *Heaven Grey*. Bet nabaga Nāve stāv ārā, vētras plosīts, kur tas Ziedonis? Es uzgrūdus Melei (“Čau!”), Maizem, Melei, Ģirtiņam, viņa draudzenei, Krabim (“Nevari latu aizdot?”) un Nāvem. Viņš stāvēja tepat iekšā un tāpat turpināja klanīties, tikai rokā viņam bija knapi iesākta alus pudele.

— Kā tu tiki iekšā?

— Es nezinu!

Un viņš muļķīgi smējās. Bija skaidri redzams, ka cilvēks nemelo.

— Es nezinu.

Atceraties, kādu uzdevumu Nasredina Afandijam deva ceļojošais filozofs? Uz četrdesmit dziļākajiem jautājumiem atbildēt ar vienu vienīgu atbildi. Afandijs noklausījās visus četrdesmit jautājumus un atbildēja:

— Es nezinu.

Kopš tā laika pagājis vairāk nekā septiņsimt gadu, taču labāka atbilde joprojām nav izdomāta. Nāve zviedza gluži kā pamuķis filozofs un tik iedzēra aliņu, kas savādā kārtā šķita padarām viņu

aldraku. Bija jau arī vienalga, kā viņš tika iekšā. Te nu mēs beidzot bijām, un *Heaven Grey* sāka spēlēt.

Par leģendām nevar pateikt neko jaunu vai sliktu. Man tiešām nav nekā slihta, ko pateikt par *Heaven Grey*. Viņi no visas sirds rāva vecos dežņiku stila gabalus, pa reizei iesviedzami jaunus *doom* motīvus, kas uzreiz padarīja mani sapņainu, un es, tāpat kā katrā šādā pasākumā, sev atkārtāju, cik brīnišķīgā laikā mēs dzīvojam, cik mūzika ir liela un ka to ģitāras un grupas lietu vajadzētu pakustināt un kaut ko darīt. Stingri nolēmu uzreiz pēc koncerta par šo lietu parunāt ar Nāvi. Tagad iestūmos pirmajās rindās. Saspiests, slapjš no citu ķermeņiem, kustīgs, sajutos kā daļa no liela organisma, vismaz tā man patika domāt, kā vientuļa šūna spēcīgā organismā. Es taču varētu apskaut citas šūnas, nevis tikai gaidīt, ka viņas to darīs? Bet tad viņi sāka savu lielo hitu, un es drīkstēju nedomāt par dzīvi, bet tikai par mūziku.

Laiks plūst, plūst kā upe.

Kā upe strauja, prātam netverama.

Un šie vārdi man šķita kā varen dziļi filozofiski jautājumi, kaut gan laiks toreiz neplūda vispār nekā un teksta jēga bija netverama jau paša tā autora prātam. Bet tas viss ir nieki pret varenajam pelēkajām debesīm, zem kurām es izgāju tūlīt pēc koncerta. Visapkārt mirdzēja cigarešu maldugunis, un es biju viena no tām. Es nebiju viens. Lūk, tur jau stāvēja arī Nāve, kožaks sagriezies griezis un — kas rokās?! Rokās viņam bija meitene, un viņi bučošanās kā dēmonu apsēsti. Tā bija Milēdija. Nē, tā nebija un nevarēja būt viņa, kā gan viņa te gadītos. Tā bija Meles skaistā draudzene, nē, arī viņa tā nebija. Tumsā ne tikai visas debesis, bet arī visi kaķi ir peleki. Tā bija pavisam nepazīstama meitene pavisam tumšiem

matiem. Kad viņi atlaida savu ciešo sakodienu, lai ievilktu mazliet gaisa caur dziestošām cigaretēm, Nāve pamanīja mani un teica:

— Čau!

Viņš izlikās ļoti skaidrs, kaut gan kājās turējās, tikai pateicoties meitenes skavām.

Viņa arī paskatījās uz mani, tad uz Nāvi, tad atkal uz mani un arī teica:

— Čau!

Tikai pajautājiēt vēl, ko es te ārā daru. Iemetu visādus gudrus izteicienus par koncerta skaņu un metāla jēgu. Nāve pat spēja atbildēt tīri sakarīgi, bet meitene tikai bužināja viņa matus un smējās. Tie bija ļoti jauki smieklī, dzidri un aizlūstoši, taču man no tiem sametās auksti. Pat zobi noklabēja. Kāpēc? Tas šķita jau kādreiz bijis. Izrāvu "Merkuru", uzcienāju viņus. Meitene dzēra, tālu atliekusi galvu, rādīdama pasaulei savu bezgalgaro kaklu un pulsējošo bedrīti pie atslēgas kaula. Nez kāpēc mani tas nokaitināja, un es sāku kritizēt *Heaven Grey*.

— Viss jau forši. Sit, griež, zāgē. Bet... vai tam ir metāls tai sīts? Nav kaut kā pārāk skaisti?

Meitene ieklausījās:

— Kāpēc? Man patīk!

— Bet kur sāpe? Vai tad metāls nav pasaules otra puse? Kāpēc viņi cenšas patikt?

Apkārt bija savākušies arī Svešās Skolas čaļi un uzmanīgi klausījās.

— Mēs taču esam par noliegšanu. Viņi ir ļaunušies tam patīkšanas sātanam mazliet.

Heaven Grey nudien nevarēja pārnest šīs lietas, bet es biju aizrāvis.

— Vispār viņiem laiks izjukt.

Tas nu bija par daudz. Neviens neko neteica.

Es samulsu. Ierāvu “Merkuru”, atdevu pudeli apkārtējiem un pats gāju iekšā, it kā uz tualeti, tā es pats nodomāju. Uz kāpnēm lejup es satiku *Heaven Grey*, tur viņi nāca, noguruši, ar instrumentu kastēm rokās. Es gribēju viņus apskaut un lūgt piedošanu, bet, protams, neko tādu nedarīju. Tikai, kad biju jau pie pašām durvīm, es paskatījos atpakaļ, viņiem līdzī. Daži no ārā stāvētajiem uzsauca “Jēēē!”, nebija ņēmuši mani par pilnu. Tieši pie kāpnēm stāvēja Nāves jaunā draudzene. Man atkal kļuva auksti. Stāvēdams puspagraba līmeni, es atrados tieši pretī viņas ceļiem. Viņai bija ļoti interesantas formas ceļgali. Es tos biju jau redzējis. Interesantas formas ceļgali un tie paši zābaki. Un tie paši smieklī, dzidri un aizlūstoši, arī tos es biju dzirdējis. Man sametās pārāk auksti, un es gāju iekšā.

Tē bija stipri tukšāks. Kāds bija uzlicis *Anathema* “Sleepless”. Tieši tas, kas man šobrīd vajadzīgs. Tikko pēc klusās daļas uzsita pa bungām, es jau biju pavisam pārliecināts, ka šie pārmetumi sev un citiem ir muļķīgi un nekur nederīgi, ka tas viss ir manas iedomas un, galu galā, sniegs ir nokūsis un ledus sakustējies. Bet tad iebrāzās kaut kādi ērmi, pieklupa pultij un uzlika *Pantera*. Hēni, vai šis ir tas brīdis, kad jums jāatskaņo mana pirmā kuslā pieredze metālā, no kuras jau sen esmu ar vīpsnu novērsies?! Bet šie tikai lēca un kratījās kā īsto priecās avotu atraduši. Man blakus nostājās Svešās Skolas draugi un skatījās uz šiem jauniņajiem ar tadām pašām skumjām. Tikai, protams, viņi šāva pār strīpu — es tikai klusi nošņācu “Debilie lēkātāji”, savukārt viņi skaļi smējās, izmēdīja panteristu kustības un izkliedza ironiskus sauļus.

Laikam jau tās bija manas kontroversiālās runas atbalsis. Šie arī gribēja nostāties pret kaut ko. Varbūt tas bija pat tāds kā atbalsts man. Lai nu kā, man sametās neērti. Un pat palika žēl to jauniņo.

Es izgāju ārā, it kā uzsmēķēt. It kā satikt Nāvi. Bet viņa tur vairs nebija. Vispār tur vairs nebija gandrīz neviena. Ideāls brīdis vientuļam vai vismaz mierīgam dūmam. Bet, tikko iekustināju plaušas, mani uzrunāja kāds nepazīstamais:

— Iedod jauno *Thereon!*

Tas bija labs sarunas sākums, uzreiz par mūziku. Jaunais paziņa izrādījās kompetents priekš tāda sīkaļas (klasi jaunāks par mani). Viņam piemita izpratne, es nevarēju to noliegt. Es, pats par sevi saprotams, garlaikoti skatījos apkārt, bet man nācās atzīt, ka šo to jau viņš pareizi pateica.

— Tā taču tam ir jābūt. Lielākā daļa muzona ir sūds. Labas lietas gadās reti.

— Nu, jā. Tā ir. Mh.

Viņš paskatījās uz mani. Tad novērsa skatienu prom, pāri ielai, un ierosināja:

— Taisām grupu?

Es arī novērsu skatienu. Lai viņš neredzētu manu smaidu. Bet pats nesapratu, par ko smaidu. Jutos tiešām ieliksmots, un, saprotams, negribēju to rādīt. Protams, es neticēju šai grupai, bet šī situācija, kurā divi svešinieki pēkšņi pieskaras sapnim — tas bija kaut kas.

Es domāju, vai jautāt viņa vārdu vai arī ko viņš taisās spēlēt, kad pēkšņi no Krāmenes iznesās Krabis un aizjoza man garām, pat nepaskatījies. Viņam cieši uz pēdām sekoja Sīnis. Abi izskrēja uz ielas un ātri pazuda skatienam. Es vēl nodomāju — savādi, ja jau viņi nolēmuši šādā nepieklājīgā manierē doties mājup, kāpec

nav apvilkuši virsdrēbes. Jo ieradās taču abi melnos mēteļos. Abi tiem aizjoza kā jukuši vai arī, it kā viņiem kāds dzītos pakaļ.

Tā arī bija. Viņiem pakaļ aiznesās bariņš to pašu jauniņo *Panteras* fanu. Precizitātes labad piebildīšu, ka par jauniņajiem ar viņus saucu tāpēc, ka viņi bija tikai nupat parādījušies šajās aprindās. Pēc fiziskās attīstības viņi bija gluži mūsu līmenī, pie tam pāris no viņiem bija ļoti sportiski. Man ātri tapa skaidrs, kāpēc norisinās šīs sacensības un ka manu draugu izredzes nav lielas. Kā jau labs draugs, es tūlīt trūkos kājās un skriešus sekoju vajātājiem, lai pēc iespējas samazinātu asinsizliešanu. Izskrējis uz ielas, redzēju panteristu muguras. Viņi desoja no visas sirds, savukārt mana gaita kaut kā drusku sabremzējās. Domāju — kur tad nu man panākt šos sportistus. Un Krabis ar Sīni bija tik labi startējuši, ka būs jau pavisam labā gabalā un drošībā. Taču pavisam es arī neapstājos, turpināju vieglu skrējienu. Mani panāca mazs un apaļīgs panterists. Viņš laikam padomāja, ka esmu viņu pusē, un aizelsdamies skaidroja:

— Nu kāpēc tā jādara? Kāpēc jāizņirdz mūsu muzons? Es nesaprotu, visi taču savējie, kāpēc *Pantera* sliktāka, vai nevar visiem patikt, kas patīk?

Es pieliku soli un attālinājos, negribējās klausīties.

Biju pazaudējis izsekojamos. Iegriezos vienā, otrā ieliņā, tikai tumsa. Es gāju atpakaļ.

Lielie mednieki jau bija atgriezušies, bet vajātos gan neredzēja. Pēc sarunām bija noprotams, ka bija tomēr aizlaidušies. Vilušies panteristi vērsās pie manis:

— Nu kāpēc tā jādara? Taču visi savējie, kāpēc ir kāds tur jātaisa par kaut kādu neīsto?

Viņu balsis bija dzirdama patiesā sāpē, un viņi vērsās pie manis kā metāla ideoloģijas zinātāja. Bet es viedi klusēju, tikai vilku dūmu pēc dūma plaušās. Viņi vairs arī nejaudāja. Pēkšņi balle bija beigusies. Ziedonis jau tina kopā vadus. Ne jaunais grupas biedrs, ne Nāve nekur nebija redzami. Pēdējie viesi gērbās un devās prom. Kad panteristi bija aizgājuši — viņi pat pamāja man ar roku, it kā starp mums būtu izveidojušās kādas savādas attiecības —, es nokāpu uz garderobi. Tā bija tukša, tikai divi melni mēteļi, Krabja un Siņa. Es tos paņēmu un gāju ārā, lai nākamajā dienā atdotu īpašniekiem — diez vai viņi atgrieztos šonakt, un pagrabu atver tikai piektdienās. Sargs aiz manis aizslēdza pagraba durvis.

Sniega vairs nebija, un ielas izskatījās tumšas. Jutos kā noguris, kā sareibis. Tik daudz kas šovakar bija noticis. Mēteļi nebija diez ko ērti nešanai. Nometu tos uz ielas un apsēdos virsū. Siņa mēteļa kabatā bija cigaretes. Sēdēju, pīpēju un mēģināju aptvert, kas šovakar bija noticis. Nekas nesanāca. Tikai sadomājos, kas būtu kaut kas jādara, ka jānotiek kaut kam lielam un neparastam. Taču iela, mājas, sēta un pat koki šķita vienaldzīgi pret manām sajūtām — tas bija tik neticami, ka zari nemāj kādas šifrētas ziņas un sētā nepaveras slepenas durvis uz citu pasauli. Es atgāzu galvu pret debesīm, lai iepūstu tajās dūmus, un ieraudzīju Mēnesi. Es to biju sagaidījis, kā solīju. Mēness gan bija droša zīme, tas bija tik brangs un spīdīgs, tas nevarēja būt vienkārši Zemes pavadonis četrsimt tūkstoš kilometru attālumā, tas bija nepārprotama zīme vientuļiem metālistiem. Ko šī zīme teica? Nemaz nejaudāja, tikai skatījos Mēness sejā.

Kadā brīvdienā es devos gleznainā atpūtā kopā ar draugiem bandītiem. Būt kopā ar metālistiem — tas vienmēr bija garīgs darbs, spriedze un uzmanība. Ar bandītiem bija viegli. Es jau biju pierēmis, ka viņi mani nesītīs. Ar viņiem varēju uzvesties muļķīgi.

Atpūsties bandīti allaž rāvās pie dabas. Tur gaiss patīkamāks, teica tas garākais, kuru sauca Kandžejs. Tam platajam, Kroģim, principā viss bija vienalga, viņam arī nenāca prātā, ka varētu doties kur citur. Kandžejam diemžēl ar gaisu nepietika, viņam noteikti vajadzēja maksšķerēt. Šoreiz viņš bija pavisam nopietns:

— Līdakas var pārdot pa pieciem latiem kilogramā. Saķersim piecdesmit kilogramus un — divsimt piecdesmit līsie!

Vai mēs saķersim piecdesmit kilogramu līdaku? Kandžejs aizmeza manas muļķīgas bažas:

— Nemīz, viss izdomāts.

Tā nu mēs iemetāmies mellajā bembī un braucām. Mēs bijām savā mašīnā. Man tā bieži negadījās. Nu, tēta žigulī, bet tas bija citādāk. Bembis bija kā portatīva brīvība, kur varēja runāt visu un pīpēt, un dzert. Katram bija rokā pa Tērvetes aliņam, viss bija labi, bet uz Elejas ceļa velns sāka mani raustīt aiz mēles.

— Tajā mājā dzīvo Diāna no manas klases,

Un es parādīju ar pirkstu uz mazu privātmāju. Kā es viņai zināju, ka viņa tur dzīvo? Un kāpēc es to teicu? Kas ieskrēja priekšā, tas nāca ārā — tā man bija kopā ar šiem draugiem. Vēl ne likos mierā:

— Smuka viņa ir.

Un tā bija taisnība. Bet Kandžejs nobremzēja tā, ka iekauca Krogis, kuram uz biksēm izlija labais tērvetnieks.

— Ko tu dari, izdzimums?

— Jāiebrauc taču ciemos.

Un viņš tiešām grieza iekšā Diānas pagalmā. Es kļuvu domīgs.

— Tu viņu pazīsti?

— Tā taču tava klasesbiedrene.

Es pats viņu pazinu tikai tik, ka zināju viņas iniciāļus — D. M. Kā *Dark Millennium*, ļoti laba grupa, no vecā gala. Viens gabals no "Ashore the Celestial Burden", kas saucās laikam "Beyond the Dragon's Eye", cik tas bija labs! Maigs, maigs sākumiņš un tad — aiziet! Bez lielas bliešanas pa bočkām un basiem, bet ar to aso balsi norauj jumtu, vēl vecajā dziedāšanas manierē, kad var saprast vārdus. Nevis kā tagad, kad dragā dziesmu kā hitu. Tas bija kā kamerteātri, kur tev rāda tumšas un savādas ainas, lai tu pēkšņi saprastu, ka tā ir patiesība.

Kandžejs jau zvanīja pie durvīm un, lūk, pati D. M. atvēra durvis. Viņa laikam bija gaidījusi kādu citu vai neko, jo mugurā viņai bija tik vien kā krekliņš un apenes, sārtas. Laikam izskatījās ļoti seksīgi, un es samulsu pavisam, ar galiem. Bet Kandžejs teicis:

— Čau, Diāna!

— Čau!

Tā viņa atbildēja un paskatījās uz mani, bet es neteicu neko.
Daudzejs turpināja:

— Janka teica, ka te dzīvo skaistākā meitene no viņa skolas,
Dzīvotājiem neiebraukt ciemos.

Viņa iesmējās, Diānai patika šādi vārdi. Es vienīgais te jutos
gluži un ar panākumiem tēloju tomātu. Galantais kungs tikai
Izstaļojas tālāk:

— Šodien patīkams laiks, un vakars solās būt lielisks. Mēs tevi
Izstaļojam klaigāt ar mums pie ugunskura. Sarkanvīns un līdakas
Izstaļojas ar selerijām. Dzeju arī skaitīsim.

Parādījās vēl divas meitenes, man svešas un ne tik skaistas kā
Diana, bet *charmeur* tas nemulsināja:

— Protams, draudzenes arī ielūgtas!

Diāna pagriezās pret viņām, ko, braucam piknikot? Viņas
Izstaļojas sejas. Diāna pagriezās pret mums:

— Nu, labi. Bet ne tagad, mēs drēbes mazgājam. Kur jūs
Izstaļojat?

— Ruļļos. Kur upe likumā.

— Labi. Mēs atbrauksim.

Un viņa pakasīja savu cisku, no kuras es nevarēju atraut acis.
Vēl sekoja komplimentiem pilna atvadīšanās un meiteņu cienā-
šana ar alu, tad mēs beidzot tikām atpakaļ mašīnā.

— Tā, materiāls tā kā būtu dabūts.

Krogis izteica viedokli:

— Tās draudzenes diezgan briesmīgas.

— Nekas, uzmauks galvā maisu un varēs drāzt.

Tās bija kas traks. Es biju sataisījies atpūsties bez stresa, bet nu
Izstaļojas paredzētas orgijas. Tās, protams, bija mans sapnis, taču nesa

līdzī lielus satraukumus. Jo miers taču ir tikai tad, kad nav ne kādu, vismaz ne tuvu izredžu.

Atvedis mūs pie romantiskā upes likuma, Kandžejs devās projām, viņam kādam bija jāatdod mašīna. Bandītu lietas. Mums atstāja rīkojumu uzcelt telti, malku ugunskuram (parketa deltišus) un litrīgu plastmasas pudeli bez etiķetes ar caurspīdīgu šķīdumu iekšā.

Iedzēruši no pudeles visīstāko Jelgavas rajona krutku, mēs ar Kroģi puslīdz pieņemami uzslējām telti un sākām kūkot. Vakars tiešām bija skaists. Ja tikai nebūtu tās meitenes. Nē, es jau gribētu gan kādu piedzīvojumu. Bet kā tas notiks? Un ja man trāpās tā ar maisu galvā? Kroģis bija praktiskāks:

— Kaut kā pilns ar odiem sagājis tai mūsu teltī. Meitenēm nepatiks.

Mēs ielīdām teltī, ņēmāmies pīpēt, lai izbaidītu ārā odus. Pie pīpējām tā, ka paši izbaidījāmies ārā. Teltī dūmi karājās horizontālos slāņos, tieši kā meitenēm patiks. Tad ieradās Kandžejs ar ļoti lielu mugursomu.

— Igarjoks mani atveda. Liekas, paņēmu visu.

Un viņš sāka to visu izkrāmēt. Pirmais bija binoklis.

— Lai vecenes labāk redzētu?

— Nē, jāskatās, vai nenāk kāds inspektors. Te viss *nelegāls*.

Tad bija vēl viena krutkas pudele un divi stieniši. Kandžejs pielika pie acīm binokli, paskatījās apkārt, tad aizdedzināja auklu viena stieniša galā:

— Davai, hlopci! Sākam copi!

Šviu, stienītis ielidoja upē. Es skatījos, ko tas darīs, bet zvejnieks uzbļāva:

— Gulies zemē!

Sis tiešām bija lielisks vakars bez stresa. Es pieplaku zemei un jau otro reizi šodien gribēju tajā ielīst. Pirmo reizi tas bija, kad Diāna paskatījās uz manu tomāta seju.

— Aizsedz ausis!

Ļs klausīju bez ierunām.

Plikt!

No upes atskanēja sīks plikšķis. Nebija nemaz tik traki. Draugi piecēlās, es arī. Kroģis paziņoja:

— Nesprāga!

Kā, es nesapratu:

— Kaut kāds plikt taču bija!

— Detonators nostrādāja, bet dinamīts nesprāga. Davai vēlreiz.

Kandžejs aizdedzināja otro stienīti un meta:

— Par dzimteni!

Ļs metos ar seju tieši kurmjā rakumā. Skatoties pašā pazemē, atkal dzirdēju — plikt. Un tad tāds klusums, ka varēja dzirdēt visus smejamies.

— No kurienes tu to dinamītu izvilki?

Kroģim nepatika, ja kaut kas netika paveikts, kā nākas.

— Atpakaļ jau nebāzīšu.

Piecēlāties un skatījāties upē. Abi stienīši turpat vien bija, tūpojās nīdrēs.

— Kurš ies pakaļ?

Ļs bija labs jautājums. Pa ūdeni taču nevar paiet. Es jautāju gluži kā Francis Makomers:

— Nevar atstāt turpat?

Kroģis nošņācās profesionālā netiksmē:

— Nevar taču aizdirst upi ar dinamītu! Pēc kā tas izskatīsies.

Un Kandžejs pielika argumentu:

— Apēdīs līdaka, kāds izvilks, ceps, un sasprāgs panna.

Mjā. Es skatījos upē.

— Tagad jau nesprāgs?

— Kas zina tādu sūdu. Ja jau nesprāga, kad vajag, tad ko tu zini, kas būs, kad nevajag.

Tas bija ļoti pareizi teikts.

— Tu taču metālists, ne?

— Jā.

— Tas nav baigi jūsu stilā? Copēt spridzekli no upes ar rokām?

Tas bija gan. Tas bija *as metal as it gets*. Ja te būtu Kārlis vai Nāve, kaut vai Diānas banda, es liksmi mestos pakaļ dinamītam. Tikai tāpēc es prasīju:

— Kur tās vecenes kavējas?

Tai brīdī noplunkšķēja divreiz skaļāk par abiem mūsu sprādzieniem kopā. Kroģis bija iekritis upē. Viņš bija kāpies uz kaut kāda balķēna, stiepies pēc dinamīta ar sprunguli un žāvies. Tagad viņš lamājās māmiņā un meta nolādētos stienīšus krastā. Viens trāpīja Kandžejam pa muguru.

— Tu ko?

Un viņš mērķēja preti. Es lūdzu:

— Puiši, paņemam piecas minūtes pārtraukumu!

Viņi paklausīja mani un drusku nomierinājās. Iekūrām uguns-kuru no parketa dēļiņiem, un Kroģis noģērbās plīks.

— Kur tie bābieši? Negribēsies lieku reizi ģērbties.

Viņš kasīja no biksēm dūņas ar to pašu sprunguli. Kandžejs brīnījās:

— Ar šito tu tur grābāties pa upi? Man taču makšķeres ir.

— Paurī tev arī kaut kas ir?

— Man ir viss, kas zvejai nepieciešams.

Viņš sāka rakties pa mugursomu un atkal iekarsa.

— Kungi, meitenes tūlīt būs klāt, bet zivis vēl dzīvas. Aiziet, aiziet, darbojamies, neviens nesēž!

Viņš izdabūja no mugursoma divas makšķeres un izvilka pilnā garumā. Fu, es nodomāju, divas, es varēšu neko nedarīt. Kas tev deva, makšķeres viņš nometa pie telts, lai maisās pa kājām, un ņēmās vilināt ārā no somas kaut ko baisu un bezformīgu.

— Putanka, — viņš paskaidroja.

Es pat necentos saprast. Šodien viņi jau bija mani pievārējuši. Bezformīgais briesmonis izrādījās tikls. Kandžejs to aplūkoja kā tādu pliku Diānu.

— Te līdakas nāks iekšā uz palikšanu. Davai, upē iekšā, aiziet, Kroģi, tu jau slapjš!

Abi jukušie bez kavēšanās iemeta tiklu upē un skatījās uz to.

— Kaut kā stulbi iemetām.

— Tu jau tas zvejnieks.

— Nav īstā vieta, nesam tur, aiz līkuma.

Aiznesām pilošās šausmas aiz līkuma, dzelzs atsvari daudzjās mums pa kājām.

— Ideāla vieta. Jāpārstiepj pāri upei, un varēsim kasīt kules.

— Kā tad mēs to izdarīsim?

— Ar roku!

— Nē, kā pāri upei pārstiepsim?

— Man ir laiva!

Viņam tiešām bija laiva. Salocīts gumijas gabals. — Tikai

pumpja nav. Bet nekas, pīpēdami piepūtīsim. Salaidīsim iekša dūmus, ļoti labi, dūmi ceļ uz augšu.

Piepūtām.

— Nav tikai aizbāžamo, būs ar roku jāpietur gaiss.

Mēs sasēdāmies laivā, Kandžejs priekšā, ar kreiso roku turedams ciet gaisa atveri, ar labo airēdams (jo nebija arī airu), Kroģis pa vidu ar tiklu klēpī, airēdams abām savām Lāčplēša plaukstām, es aizmugurē, ar labo turēdams gaisu, ar kreiso airēdams. Ūdens bija diezgan auksts.

Tikuši pāri, mēs nostiprinājām tiklu niedrēs, no jauna piepūtām laivu un devāmies atpakaļ. Kad tikls bija nostiprināts arī šai krastā, caur Kroģa muti ierunājās saprāta balss:

— Tagad varētu iedzert.

Tas bija tiešām nepieciešams. Kandžejs sadabūja vīnogu sulas paku, pusi izlēja zemē un vietā lēja no krutkas pudeles:

— Sarkanvīns ir, zivis praktiski arī ir, viss, kā es solīju. Meitenes droši vien jau tepat kaut kur brien.

Saule rietēja, un tas izskatījās iešām romantiski pat caur mežonīgajiem krūmiem. Kā *Anathema* vāciņš, nu, "The Silent Enigma". Ugunskurs arī kūrās, vīns bija garšīgs, un pat meitenes pēkšņi vairs nelikās briesmīgas.

— Varbūt parunājam kaut ko? — ierosināja Kandžejs.

— Domā? — Kroģis nebija pārliccināts.

Viņš vispār nebija uz runāšanu.

— Ko mēs varētu runāt?

— Jāni, tu tāds liels gudrinieks. Pastāsti kaut ko.

— Ko lai stāstu?

— Kā metālam iet?

Par to jau varēja parunāt. Iesūcu iedvesmu no pakas un sāku:

— Grišnaks cietumā rakstot jaunu albumu.

Kandžejs likās pat ieinteresēts:

— Kur viņš sēž?

— Bergenā, Norvēģijā.

— Ā, nu forši. Tur jau viesnīca. Lai pie mums uzraksta kādu albumu. Uz sienas *СЛОИ* varbūt arī uzrakstītu, tas viss.

Doma, ka ieslodzīts metālists sapņo par ziloņiem, man pēkšņi likās ļoti pareiza:

— Kāpēc *СЛОИ*?

— *Смерть Легавым От Ножа*. Nu, var arī *ПЛОСТ* uzrakstīt. *Прости, отец, судьба такая*. To gan parasti uz pirkstiem iedur, kad pirmo reizi iesēžas.

— *Unholy* vienā koncertā dedzinājuši *Burzum* un *Mayhem* diskus. Saproti, viņi ir tāds andergraunds, ka šie jau viņiem liekas meinstrīms.

— Par ko viņi vispār dzied? Nevar saprast.

Es sakopuju domas:

— Kā nu kurš. Blekeri dzied par mēnesi.

— A par gadu nevar?

— Par to mēnesi, kas spīd.

— Dažreiz jau arī gads spīd. Vai pat vairāki, ja paņem, teiksim, Diānu grupā.

— Jā, jā, jā. Dzied arī par velnu, dēmoniem. Karalieni Inannu. Par vētrošanu caur sarkaniem mākoņiem un holokaustvējiem. Visvairāk tomēr par mēnesi, ledu. Dažreiz par tērauda vaginām. *Maze of Cako Torments* vispār dzied paša izdomātā valodā.

— Ļoti interesanti.

— Deznīki dzied par filsofiskām lietām. Daudz par visādām nāvēm. Par miroņu ēšanu. Dūmeri par salauztām sirdīm. Pašnāvības arī nesmādē.

— Glo-glo-glo-glo-glorrr!

Kroģis skaloja rikli ar sarkanvīnu, tādējādi, pats to nezinādams, izdziedot labu guturāla grovla partiju. Tad viņš teica tā:

— Es tomēr nesaprotu. Tu esi tāds labs cilvēks. Zivis negribi bendēt.

Labs cilvēks. Ko *Euronymous* par šo teiktu?

— Tev patik visāds tur skaistums un putni. Kāpēc tu klausies par kanibālu pežām?

— Bet kā... Nu tas taču arī ir tas skaistais. Nu, *Impaled Nazarene*, tur par tām dzelzs... Ļoti skaisti.

— Nezinu. Man nepatika.

Es viņiem, protams, biju licis klausīties savu mūziku, kad vien izdevās Kandžeju atraut no bandītu dziesmām. Un, savādi, viņi taču nenoliedzami dzirdēja to pašu, ko es. Nevarētu būt, ka viņu ausu konstrukcija bija krasi atšķirīga. Un sirdis tādas pašas, kam patik kūkot pie ugunsкура. Kādi fakti, notikumi, domu piedziļojumi uzkrājas uztverē un padara to dažādu identisku parādību priekšā? Kad impresionisti sāka gleznot krāsainas ēnas, kritiķi smējās — vai mākslinieka modele ir nedēļu puvusi purva rāva, kāpēc viņai ir zils kakls? Viņu acis bija tādas pašas, un arī tagad cilvēku acis palikušas tādas pašas, bet nu impresionisti patik mammām un tapešu ražotājiem. Vai tā notiks arī ar metālu? Nē, tā nedrīkst notikt. Atcerieties Kurtu, mums jāsargā sava nelaime saviebtām sejām un balsīm.

Arī Kandžejs iesaistījās diskusijā par estētiku:

— Par kanibāliem runājot, cietumā bija viens džeks, kas sevi ēda. Tā nebija nekāda miroņu ēšana, viss pa dzīvo.

Un viņš iedunkāja mani.

— Izgriež sev no ciskas gabalu, uzcep un — dāvai! Vai arī iegriež rokā, ietecina bļodā puslitru asiņu, iedrupina maizi un ēd tādu zupu.

Tas nu tiešām bija kaut kas. Par to varētu dziedāt *Carcass* vai *Visceral Evisceration*.

— Kāpēc viņš tā darija?

— Ko tur daudz kāpēc. Nav ko darīt. Un arī, lai parādītu, ka ir muži. Tu tā varētu?

— Maizes nav.

Bet Kandžejs izsaucās:

— Kur tās vecenes paliek? Man jau dzeja nāk ārā!

Viņš sāka deklamēt:

*На горе стоит избушка
Под названием "Пивнушка".
Звери-алкоголики
Занимают столики.*

Tā bija gara poēma, saurcaurēm animālistiska, pilna dažādiem negaidītiem pavērsieniem. Es tikai atceros, ka beigās viens no galvenajiem varoņiem *вынул хуй и застрелился*.

Es arī skaitīju dzeju:

Zils aiz loga rudens vakars,
Vējš, līdz stiklam kļuvis, smok.
Viss, kam kāds ar sirdi sakars,
Mūžību kā pienu lok.

Kroģis piecēlās un gāja uz krūmiem darišanās. Piepeši viņa aizķērās aiz vakara gaisa un ar vēzienu iekrita krūmos. Kandžejs liksmi iekliedzās:

— Kroģis jau dejo! Aiziet, aiziet, prazdņiks!

Un arī mēs metāmies augšā un lēcām deju, Kroģis vidū, aizmirsis, kāpēc piecēlās, kāpēc nokrita, aizmirsis pietiekami daudz, lai dejotu tā, kā deja arī iecerēta pašos pirmssākumos, savas milzu rokas vicinādams. Kandžejs izpildīja tango, ar savu augumu aizpildīdams visu deju placi, kas neparastā kārtā šķita vertikāls, nevis horizontāls. Mēs vairs nerunājām pēc kārtas, bet visi reizot, un pavediens zuda. Kandžejs atgriezta nākamo krutkas plastmasnieci un atplēsa sulu, daudz izlija zemē, bet mēs plāvām un iepļāvām tā, ka zāle visapkārt nogūlās uz necelšanos, bet Kroģis gan atkal un atkal cēlās augšā un sauca:

— Savāc tās savas badapātagas!

Jo bija iepinies makšķerēs. Kandžejs metās glābt kaut kādu savu īpašo āķīti un uzkāpa teltij uz jumta, no telts ar joni izgāzās zili dūmi, ko mēs ar Kroģi tā bijām taisījuši. Tas izskatījās ļoti gleznieciski, tikai es, protams, to neredzēju, jo bija jau tumšs.

— Ka tik ar meitenēm nebūtu kas nelāgs atgadījies. Apmaldījušās varbūt.

Ar šiem vārdiem Kandžejs atšļuka pie dziestošā ugunsкура. Bet Kroģis ieaurojās visā spēkā, viņam bija laba rikle:

— Meitenes! Mēs esam šeit, pie pudeles!

— Ko blāuj? Sabļausi šitā policiju. Piemet labāk malku!

Kroģis tiešām piemeta kaut kādas pagales, pat nekur nepasūtījis Kandžeju.

— Uzpūt uguni arī, viss jau izdzisis.

To gan viņš nedarīja, bet pajautāja:

— Kur tev te menti izdzims?

— Kuš. Tagad viņi visur ložņā. Viņiem par vienu izbēgušo dod piecsimt latus.

Viņš nospļāvās, tādējādi izteikdams lielu nepatiku pret šādu faktu. Mana galva pēkšņi kļuva pavisam skaidra, es pēkšņi visu sapratu. No kurienes Kandžejs uzradās? Kāpēc agrāk viņa nebija? Vai viņu kāds redzējis pirms aprīļa notikumiem? Viņš bija viens no tiem, kuri izbēga no cietuma. Varbūt arī viņš tovakar uz tūta pagāja man garām. Cik savāds ir liktenis, cik neparedzami un reizē loģiski kārtojas notikumi. Es gaidīju izbēgušo ierodamies manās mājās, bet nē, es pats ierados pie viņa, un tas nebija nekāds Kārļa, bet gan mans paša brālis.

Viņš prasīja:

— Tev arī jau jumtiņš brauc? Ko tu zviedz tik muļķīgi?

Tiešām, mani bija pārņēmuši sātāniski smieklī, kā tas gadās dievišķu atklāsmju reizēs. Es apklusu un aizdedzu cigareti, vējš temeta pelnus man sejā, tie pieskārās kā nolemtība, kā silti sveicieni no elles. Kroģis stāstīja par kaut kādām pastkastēm, ar kuru palīdzību kāds indietis esot kļuvis bagāts.

— Es īsti nesaprotu, kā, bet visi grib tās pastkastes. Un viņš reāls miljonārs.

Es nekad nebiju iedomājies, ka rokās varētu būt vairāk par piecdesmit latiem. Bet piecsimt — tieši tik *AT Trade* veikalā maksāja *Gibson Les Paul*. Oriģinālā. Ģitāra-golems, kurā bija iemiesots ne tikai visu problēmu risinājums un sapņu piepildījums, bet arī jaunā kara sākums. Un pēkšņi kļuva skaidri redzams, kur dabūt naudu: ņem šo draugu, kurš te mētājas zemē, un pārdod mentiem!

— Ar sūda pastkastēm! Viņš nopelnīja ar kaut kādām sūda pastkastēm, no kurām pat neko nevar saprast! Tā vajag darīt — no sūdiem taisīt naudu!

— Sūdus mēs daudz taisām, tiktāl viss pareizi.

Pēkšņi es sev blakus izdzirdēju grovlu. Īstu, kvalitatīvu, čūp stīgu, no pašiem rikles dziļumiem. Pat ja kādam būtu līdzī ma ģītis, nevienam nevarēja būt šādas kasetes. Tā bija vīzija, zīme, signāls upurēšanai.

Krogis bija apvēmies. Nepārtraukdams smieties. Viņu pārāk nesatrauca sūkumi. Arī man gribējās smieties un vemt. Es vēlējos, lai arī mani pieņem kā cilvēcisku būtņi, kuru var ne tikai apskaut, bet arī ienīst, un no kuras var būties. Bet viņi tikai smējās un lika smieties arī man, viņi mani lauza, bet es nelūzu, kaut gan, lūziens nenoliedzami nāca.

Tad pēkšņi bija auksti un jau rīts. Pirmā doma — esmu nogulējis meiteņu ierašanos. Paskatījos sev blakus — tiešām, nekādu meiteņu. Tikai zāles stiebri mālainā augsnē. Paskatījos apkārt. Nekādas orgiju pēdas nemanīja. Telts bija tukša, neviens tur nebija gulējis. Krogis šņāca tepat blakus. Ugunskurā mētājās divi dinamīta stieniši — pēdējās pagales, ko Krogis bija piemējis, bet neuzpūtis liesmu.

Pie upes norisinājās pēdējais gleznieciskais skats — Kandžejs vilka ārā tiklu. Klasisks motīvs, un varonī bija redzams tas īpašais skaistums, kas raksturīgs notiesātajiem un nodotajiem. Tiklā bija viena zivs.

Tikko cilvēks ierodas Jelgavā, tikko tiek pāri abiem tiltiem, viņš ierauga torni. Tas neļepojas ar ārkārtīgu augstumu vai neparastu konstrukciju. Mūsu tornis ir drupas. Tukša čaula, kas pirms piecdesmit gadiem bijusi pilna liesmām. Ja ielavījās iekšā, uz augšu skatoties, varēja redzēt debesu četrstūri. Baznīca 1944. gada kaujās bija izkaisīta pa tīro, bet tornis palika, uz pusi isāks, tukšs un domīgs.

Kādreiz tā bija Sv. Trīsvienības baznīca. Pirmā baznīca pasaulē, kas celta tieši luterāņu vajadzībām, ja nu tas kādu interesē.

Tāgad tornis noderēja citām vajadzībām. Redziet, pilsētas vadība (protams, slepenā pilsētas vadība) vēlējās neuzkrietoši atbalstīt metālistus. Tika pasludināts, ka pilsēta vēlas atjaunot Sv. Trīsvienības baznīcas torni, un, lai dabūtu naudiņu, tika rīkoti muzikāli pasākumi ar nosaukumu "Mēs tornim!".

Dodoties ārā no Jelgavas, aiz otrā tilta, bet vēl pirms Sestā veikala, atradās kāda nenoteikta teritorija. Šosejai pa labi, skatoties uz Ozolnieku pusi, stāvēja kaza. Tā bija diezgan liela kaza, kādus trīs metrus augsta. Kazu no metāla caurulēm bija pagatavojis vietējais mākslinieks Mārtiņš Vilkārsis. Tam par cēloni, tāpat kā daudz kam citam manā dzīvē, bija Čaks. Viņam bija dzejolis, kas saucās "Jelgava":

Pilsētiņa maza, maza,
Viņas simbols — balta kaza.

Kaut kādas literatūrzinātnieces izpīpēja, ka dzejolis tomēr neesot par Jelgavu. Mūsu pilsēta Čaka laikos neesot bijusi ne kāda “mazā, mazā”. Drīzāk dzejnieks būs domājis Jaunjelgavu. Vai Čaks bija idiots? Dzejolis saucas “Jelgava”, ko jums vel vajag?! Un kaza tur stāvēja dzelžaini.

Apmēram starp torni un kazu, tikai otrā šosejas pusē, atradās estrāde, kur notika festivāls “Mēs tornim”. Otrā Lielupes pusē atradās pils. Lai tiktu uz estrādi, bija jāiet pāri tiltam. Pār diviem tiltiem, Driksas un Lielupes. Ar to arī sākās.

Pilsētā runāja, ka metālistiem šis gājiens pār tiltu būs liktenīgs. Nelieši ar īsiem matiem nolēmuši izmantot iespēju un noķert mūs šaurā, ierobežotā vietā. Atņems kožakus, pašiem sados biete, iemetīs upē. Jā, viens esot jau iemests upē. Varēja padomāt, ka tās tikai baumas, bet teica, ka šoreiz pa īstam.

Tajā vakarā es tuvojos tiltam viens. Kā jau vienmēr liktenīgiem brīžos. Īstie draugi pateica, ka viņiem kas tur vēl jāsatiek un jānokārto, tāpēc tiksimies iekšā. Tā nu es gāju pavisam, pavisam viens. Tikai Eva un Robčiks nāca ar mani.

Gandrīz visu ceļu mēs runājām tikai par briesmām, kur mums draudēs uz tiltiem.

Kad mēs nonācām pie pirmā tilta, sarunas apklusā. Es pa skatījos uz viņiem, Robčiks izskatījās nobijies. Ziniet, mazliet jau krēsloja. Eva nicīgi teica:

— Aiz jums kā aiz akmens sienas!

Mēs taču agrāk bučojamies. Bet tagad viņa šitā. Vienalga, es

pat to biju izvēlējis. Pasaule bija gulējusi man pie kājām (vai apakšā, vai kur tur), taču es izvēlējos atgrūšanu, izvēlējos soļot klona caur ienaidnieku rindām, kur vienīgā izeja ir divu upju tīkoti. Es centos neskatīties uz priekšu, ne uz Evu, ne uz ceļu, bet draudēja briesmas. Maigi, kā reiz pār viņas vēderu, es tagad atdabāju roku pār tilta margām un skatījos tām pāri upes ūdenī. Kā toreiz, kad es te satiku izbēgušos. Cik sen tas bija.

Tad pēkšņi ūdens pazuda. Mēs bijām pārgājuši jau otro tiltu! Nekas, itin nekas nebija atgadījies! Cik muļķīgi bija ticēt šīm baumām un klusēt uz tilta, it kā mēs būtu nobijušies!

Te jau arī bija estrāde. Pļavas vidū solu rindas un tālākajā galā skatuve, uz kuras jau kaut kas mirdzinājās un būkšķinājās. Kāds skaņojās. Vēl jau bija jātiek garām apsargiem, plecīgiem tipiēm, kas ņēma nost naudu. Jāatzīst, mamma man naudu bija iedevusi, tieši sanāca ieejas maksai. Bet tad nepaliktu aliņam.

— Varbūt pamēģinām kaut kā tā tikt bez maksas?

— Kā jūs to domājat?

— Kaut kā ielavīties.

Robčiks centās domāt:

— Kaut kā no upes, caur niedrēm?

— Traks esi?

Man negribējās brist pa niedrēm.

Kāds mani pasauca. Es bez steigas pagriezos, tas bija redzēts metālists, no cienījamajiem. Es nezināju viņa vārdu, bet viņš manu zināja, un abi mani biedriņi to redzēja. Pienācu viņam klāt, sniegtu roku. Bet šis man teica:

— Nāve teica, lai tu viņu pagaidi šeit.

— Labi.

Un viņš vēl ļoti efektīgi piebilda:

— Ir variants, kā tikt iekšā!

Es sajutos jau pavisam kā cilvēks. Paskatījos atpakaļ uz Evu un Robčiku. Nepazīstamais draugs uzreiz teica:

— Nē, nē! Ne jau visus. Vienu.

— Bet, protams. Protams! Paldies.

— Gaidi tepat.

Viņš aizgāja, bet es gāju pie savējiem, aizpīpēju un teicu:

— Labi, čau! Man te jāsagaida viens kekss, jūs ejiet iekšā.

Eva pagriezās un gāja uz ieeju. Robčiks nesaprata, ko darīt. Es ar acīm viņam palīdzēju: “Ej, ej! Iekšā saskriesimies.”

Paskatījos pāri upei uz pili. Tā bija tika liela, ka šķita nevis slejamies, bet drīzāk zvilnam. Tikai vienā logā kaut kas tā kā spēlēja. Annas kundze, pils apkopēja un ilgstoša iedzīvotāja, man privātā sarunā bija atklājusi, ka pili ir pilns ar spokiem. Sevišķi otrajā stāvā, kur ķīmijas fakultāte. Kāds zemessargs tur reiz sargājis un naktī dzirdējis kādu spēlēt klavieres. Gājis skatīties. Durvis aizslēgtas. Sargs atver — neviens nav, neviens nespēlē. Aizver durvis, hā, spēlē atkal. Tā nezcik reižu. Dažbrīd pat spēlējis arī, kad sargs iekšā, tikai neredz nevienu. Sargs jau pavisam sanervozējies, blāvis: “Kas tu esi?” Bet nekā. Tikai spēlē.

Varbūt tagad arī pili spēlē neredzamais pianists un atkal viņu nedzird, jo uz skatuves jau skaņojas *Frontlines*. Es gribētu viņus dzirdēt tuvāk. Kad tad mani vedīs iekšā?

Tieši tad nāca mani draugi, veiksmīgi šķērsojuši tiltu. Pūpols, Nāve, Zombis, Tonijs. Sasveicinājāmies, un Zombis uzdeva loģisku jautājumu:

— Kā tiekam iekšā?

Es atbildēju ar pretjautājumu:

— Vai tad Nāve mūs kaut kā neved iekšā?

Zombis šāva nākamo pretjautājumu, pagriezdamies pret draugu:

— Ā, ja?

Nāve sabozās:

— Es nezinu.

— Ko tu nezini?

— Vai sanāks.

— Aiziet, iaved iekšā, kas tev ir?

— Vajadzēja Mareku satikt, uz tā tas plāns balstījās.

— Kur viņš ir?

— Iekšā laikam.

— Tad jāiet iekšā!

Tā Pūpols veselīgi pabeidza diskusiju. Mēs visi paskatījāmies uz ieeju. Apsargi un zemessargi, šķiet, jau brītiņu vēroja mūs.

Tonijam parasti bija kāds plāns:

— Ejam projām tagad, it kā mēs nemaz negribam iet. Pēc tam ielīdīsim gar malu.

Mēs pagriezāmies un gājām. Es domāju, vai tas izskatās dabiski, ka mēs negribam iet uz koncertu, tikai atnācām šeit satīties. Es paudu savas bažas. Tonijs bija visu izdomājis:

— Lai viņi domā, ka mums vēl kāds jāsatiek. Ka ejam meitenei pretī, jā!

Zombis ticamības labad iekaucās:

— Madara! Madara, kucīt, kur tu esi?

Pūpols sāka kratīties smieklos, bet Nāve, kurš šķielēja atpakaļ, šņāca:

— Nomierinieties, viņi jau skatās uz mums!

Mēs jau bijām uzkāpuši uz ceļa, bet viņš tikai šņāca:

— Skatās, skatās vēl!

Tā mēs pārgājām pāri ceļam un apstājāmies. Varbūt šeit mums vairs neredzēja. Tonijs izklāstīja plānu — pa šo pusi nolīst līdz upei, pa balstu pamatni iziet zem tilta atpakaļ uz estrādes pusi un tad jau kaut kā pa niedrēm. Šī ceļa puse, pa kuru mums nāksies līst, izskatījās baigi aizaugusi. Krēslā vairs nevarēja noteikt augu sugu, bet man šķita, ka tās ir nātres.

Te no tilta pie mums nāca divas meitenes. Mele un viņas skaistā draudzene. Iznāca no tumsas kā tādi spoki. Kā par brīnumu, šoreiz muti atvēra skaistā draudzene:

— Jūs mani saucāt?

— Mēs?

Es pat nezināju, kā viņu sauca. Neviens nezināja. Taču Mele bija pārliecināta:

— Tie taču bijāt jūs! Ko vajag?

Viņa nez kāpēc šķita vēl nīgrāka nekā parasti, kamēr skaistā draudzene bija neierasti līksma. Smaidīja kā jukusi. Taču Mele pārņēma vadību:

— Mums ir viena lieka biļete, jums nevajag?

Sākām smaidīt kā jukuši. Nevarējām īsti saprast, ko lai saka. Draudzene nolēma mūs piebeigt:

— Nemiet! Es jums to dāvinu!

Visi bikli pastiepa rokas, kāds paņēma, bet ne es. Draudzene turpināja:

— Man šodien ir dzimšanas diena!

Mēs vēl mazāk sapratām, kas jāsaka. Kurš teica “mmm”, kurš “ooo”, līdz es attapos un teicu:

— Tad uzliec aliņu!

O, visi mūsējie laimīgi un atbalstoši iesmējās. Jubilāre samulsa un aizvēra muti. Mele viņu saņēma aiz elkoņa, ejam. Tonijs papildināja biļeti un iesaucās:

— Es tad ieiešu iekšā, ja, sameklēšu Mareku, lai viņš jūs iedabū, vai? Davai, tiekas iekšā!

Un aizjoza kopā ar meitenēm pāri ceļam.

Mēs palikām. Zombis teica:

— Jājam!

Un ienira ceļmalas biezoknī. Mēs pakaļ, mēs pakaļ.

Jau pēc pirmajiem soļiem biezoknis pacēlās pāri mūsu galvām. Zeme zem kājām iegrīma.

— Upē iegāju! — paziņoja Zombis.

Mēs stāvējām uz šauras, niedrēm caurdurtas smilšu strēles pie paša ūdens. Es pēkšņi iedomājos, ka Tonijs ir baigais nodevējs. Viņš mūs pameta. Pats taču ierosināja, ka līdīsim pa brikšņiem. Un Mele arī ir nodevēja.

Tikmēr Nāve bija uzņēmis vadību:

— Iedzersim!

Pūpols grāba pie kožaka iekškabatas. Tur bija vaļēja pudele, atvērta. Pēc garšas tas šķita Rīgas degvīns ar upeņu garšu par Ls 2,05 puslitrā. Nāve pasniedza arī trešdaļlitra pudelīti ar nenosakāmu uzdzeramam. Visi aizpīpējām, un dūmi cēlās pār Jelgavas tumšo panorāmu otrā pusē, kur kādreiz slējās sinagoga, bet tagad tikai parastas mājas un tas tornis, kura dēļ mēs šovakar pastāvējām. Kad pēc trim riņķiem pudele iekrita upē, kā vēsti aiznesot tukšumu un *Frontlines* pēdējos akordus, mēs visi pagriezāmies pa labi un devāmies zem tilta.

Es ļoti uzmanīgi soļoju pa šauru smilšu strēli. Blakus kaut kas šļakstēja. Tas bija Zombis, viņš nebija kāpis ārā no upes un tagad brida pa ūdeni bezmaz līdz ceļiem.

— Kāpēc tu ej pa ūdeni?

— Tāpat.

Lūk, jau tilts. Mēs iegājām zem tā kā zem jumta. Smilšu strēle beidzās, mēs uzkāpām uz cietās, bet ļoti slīpās tilta balstu pamatnes. Nāve piedauzīja pie vienas no betona kolonnām:

— Ļoti labs tilts! Varbūt iedzeram?

Kā noskanēja šie vārdi! Akustika mūs sabaidīja, un mēs dzērām klusēdami (šoreiz nepamanīju, kurš izvilka trauku). Riju saldo dzērienu, tas gāja lejup kā upe, ar sāpīgu klunkšķi, ko rezonēja tilta margas. Pār tiltu pārbrauca kaut kas milzīgs, droši vien pēdējais Ozolnieku autobuss. Nāve čurāja upē ar ūdenskritumu skaņu.

Bet vēl iespaidīgāk noskanēja balss, kas teica:

— Jūs esat idioti!

Es ierāvu šņabi nerīklē, bet sirds to izspēra ārā. Tā bija sievietes balss, pie tam caur asarām teikta. Vai tad tā nevarēja būt Baltā Dāma? Annas kundze pati bija redzējusi viņu raudam pils pagalmā, pie lielā zvana. Cik te tālu pils?

Tāču tā nebija nekāda baltā dāma. Tās bija tās pašas Mele un draudzene. Pūpols pamatoti saniknojās:

— Ko jūs te darāt?

— Neko. Zem tilta gribējām pasēdēt.

— Jums vairs nav lieku biļešu?

— Nav.

— Kur Tonijs?

— Kas tas tāds?

— Tas džeks.

— Iegāja iekšā.

Īis iedzēru vēl, lai nomierinātu sirdi. Cik tas muļķīgi, muļķīgi
vīrs! Vai mums arī nevajadzētu tikt iekšā?

— Ko, mēs neiesim iekšā?

— Iesim. Iedod padzert!

— Kāpēc jūs čurājat Lielupē? Kas, jūs stulbi esat? — tā bija
Mele. — Tas ir tik nekulturāli!

Īis nodomāju, ka viņa varbūt tomēr ir spoks. Tad, klusumā,
pirms Zombis paguva iezviegties, es sadzirdēju klavieres.

— Vai jūs dzirdat? Klavieres!

— Kur?

— No pils skan!

— Nav no pils. Akustika māna. Un tās nemaz nav klavieres.

Nāve vienmēr bija pats racionālākais.

— Tie taču *Skumju akmeņi*. Ejam beidzot uz konci.

Un mēs atkal gājām. Tie tiešām bija *Skumju akmeņi*, jau va-
reja sadzirdēt vārdus:

Zem mēnesstariem mani skumju akmeņi,
Kā purpurs sāk ziedēt, kā izaug skumju puķe,
Kā plaukst, tām akmens sēklas krīt.
Un es kā bērns, kas nezina dzīvi.

Tad jau mēs bijām pie pašas estrādes. Zemessargs mani sa-
turēja un turēja stingri, kaut gan es nemaz nemēģināju bēgt. Vēl
citi sargi stāvēja mums apkārt. Tas, kurš mani turēja, jautāja:

— Ko darīsim? Vedīsim uz menteni vai ko?

Ne jau man viņš to jautāja. Bet es pavisam noteikti zināju, ka es nedrīkstu nonākt mentenē, tad šais notikumos tiks iejaukti mani vecāki, bet tas taču neattiecas uz viņiem. Negaidīti iesais tījās Mele:

— Viņi nāk pie manis ciemos! Es tepat dzīvoju!

— Kur tepat?

Sargi paskatījās uz niedrēm, uz upi. Pie mūsu pulciņa pie nāca vēl trīs tumši stāvi. Zemessargs vērsās pie viņiem:

— Noķērām! Caur ašķiem gribēja ielīst iekšā.

— Tie taču manējie! Mana grupa, kam tūlīt jāspēlē!

Tiešām, tas bija Mareks. Un blakus viņam — Tonijs.

Visi sargi paskatījās uz Mareku, kurš teica:

— Nu ja.

Un sāka rādīt uz mums pēc kārtas ar pirkstu:

— Ģitārists, solists, basists, otrs ģitārists un menedžeris.

Kāpēc, kāpēc es biju menedžeris! Kāpēc ne jebkas cits!

Zemessargam bija cits jautājums:

— Bet bungas?

Mareks mazliet, mazliet aizvainoti atbildēja:

— Es esmu bungas!

Visi sargi paskatījās uz to, kurš nebija ne Mareks, ne Tonijs, bet izskatījās par visiem galvenāks. Tas jautāja Marekam:

— Bet, bet, bet, bet vai tad tavējie jau nespēlēja?

— Nu taču nē! Nākamie!

Galvenais sakaunējās, ka nepazīst mūziku. Viņš bija tāds pats matainais, tikai drusku vecāks, un viņš pamāja sargiem, jā, laidiet iekšā. Mēs visi gājām iekšā. Viens no sargiem vēl piebilda:

— Bet ko jūs tur darijāt...

Cits attapās:

— Bet meitenes! Bet meitenes? Kas viņas tādas ir?

Nu saskatījās visi, bet meitenes spiedza:

— Nekas! Nekas! Mums ir biļetes!

Un tā mēs visi tikām iekšā. Tonijs nikni teica:

— Kur jūs čakarējāties? Mēs gaidām kā loši.

Nāve prasīja Marekam:

— Tu tiešām pēc *Skumju akmeņiem* spēlē?

— Sen jau nospēlēju, — atbildēja Mareks un aizgāja, arī nikns.

Bet mēs apsēdāmies uz sola pie skatuves. Nudien, pēc visiem šiem pārdzīvojumiem bijām nopelnījuši paklausīties mūziku.

Mūzika bija skaista. Meitene pasmagā mūzikā jau pati par sevi ir notikums, vismaz toreiz tā bija. Un šī pat *grovloja!*

Mēmā zeme klusi smeldz!

Publika gan nebija traki atsaucīga. Skatuves priekšā lēkāja tikai viens fāns, diezgan simpātiska blonda meitene.

Zombis atnesa mums visiem alu drebelīgās plastmasas glāzēs. Es padzēros un sapratu, cik tiešām laba ir šī mūzika. Helēna vilka balādi vēl smeldzīgāk, un blondā meitene lēkāja vēl augstāk. Mani pārņēma savīļņojums, un es mēģināju arī Zombī raišīt labas jūtas:

— Ir taču smuki?

— Jā, cūka arī normāli kauc.

Tādi nu bija viņa komplimentī.

Skumju akmeņi beidza spēlēt, un iestājās pauze, it kā mēs nebūtu nupat ieradušies un izslāpuši pēc mūzikas. Tikko visi

bijām sasēdušies, Pūpols tikai vienreiz vēl aplējies ar alu, un
gaisā jau stāvēja jautājums: “Ko darām?”, kad pie mums piejo
ņoja totāli nepazīstams matainais un iečukstējās:

— Deguns dabūja pa degunu! Ejam!

Mēs piecēlāmies un sekojām viņam. Viņš mūs veda pie pašas
skatuves, tur maliņā, aiz stūra, stāvēja ļaužu grupiņa. Pret ska
tuvi atspiedies stāvēja Deguns un slaucīja no sejas asinis. Viņam
tiešām bija pārsists deguns, ļoti efektīgi, pašā vidū tumša svī
riņa, no kuras visu laiku rietēja lielas lāses. Deguns tās ņēma
pirkstos un zieda uz vaigiem.

Viņam blakus stāvēja divi jauni puisi. Bet ne jau mani bandīti.
Tie bija mans bērnības draugs Anrijs un Mežoņa brālis, ar kuru
kopā pirmo reizi piedzēros. Ap šiem trijiem stāvēja pulciņš metā
listu. Mežoņa brālis, šķiet, atbildēja uz nupat uzdotu jautājumu:

— Bet viņš mani pagrūda! Nu, varbūt nejauši uzgrūdās, ne
zinu. Ko es, ļaušu visiem mani grūstīt?

Es paspēru soli uz priekšu un jautāju Anrijam:

— Anrij, tu?

Viņš noliedzoši pakratīja galvu — nē, tas neesmu es. Kaut
kāds čirkains matainais, kurš laikam vadīja sarunas, ar žestu pa
rādīja, lai es nemaisos un lasos. Sanāca kaut kā aizvainojoši, un
man sagribējās uzsaukt vecajiem draugiem: “Tāpat jūs jau deg
siet ellē, tad pie viena iedodiet arī šim pūdelim!” Taču es neko
neteicu, bet projām arī negāju. Anrijs neskatījās ne uz vienu un
lēmām bīdīja roku uz jakas iekškabatu.

Tikko jau likās, ka nu gan kaut kas būs, pienāca zemessargi.
Viņi nez kāpēc bija nikni. Uzreiz izšāva:

— Kas te notiek?

Nāve pamāja uz Deguna pusi, lūk, skatieties paši. Zemessargi apskatīja degunu. Šis tikai slaucīja asinis no deguna un zieda uz vaļģiem. Zemessargs prasīja:

— Kurš tev pārsita degunu?

Bet Deguns neko neteica. Zemessargs aizsvilās vienā rāvienā un uzkliedza:

— Kurš tev pārsita degunu?

Ēs nodomāju, Degunam tiešām neveicas — sasit un pēc tam vēl sabļauj. Bet kāpēc viņš neko nesaka? Klusēja arī Nāve un ģirkainais, visi klusēja, arī Anrijs, kurš skatījās kaut kur garām un rija siekalas. Deguns noraidoši papurināja galvu, pavicināja roku — abi žesti bija diezgan mīklaini — un gāja projām.

Mēs klusējot un neatskatoties izklidām uz visām pusēm. Iekaucas ģitāras, ļoti pazīstami, man pārskrēja tirpas — kas tas? Mēs ar Nāvi saskatījāmies un desojām uz skatuvi.

Tie taču bija *Huskvarn!* Toreiz, kad viss bija jauns un nezināms, viņi jau bija mūžseni un slaveni (man arī bija nupat izdotā kasete “Bomb Brain Melodies”). Visi nesās uz skatuvi, jē, *Huskvarn!* Bungas izšāva kā ložmetējs, nošāva nakti, kāda tā bijusi līdz šim. Atkal iekaucās ģitāras, jau daudz stiprāk. Tiešām, tiešām teklardējās visa pasaule. Mēs veikli aizdzināmies līdz pašai priekšējai. Tie jau bija novākušies vairāk un mazāk ievērojamas personības. Uz skatuvei tuvākā sola, aizvērtām ģenija acīm, brilles iespiestas seja, gulēja slavenais Joņevs, pilnībā pārcēlies sapņu valstī. Vēl tuvāk skatuvei lēkāja Gustavs, kā gan citādi, viņš staigāja līdz *Huskvarn* kā dēliņš uz visiem koncertiem. Toreiz viņš nezināja, ka kļūs par reperu un sauks sevi par Gustavo.

Urbis sagrāba mikrofonu un ierēcās:

— Sveiks Jelgavā!

Pats nezinot, viņš precīzi izkļiedza vārdus, kas bija strēlnieku parole Ziemassvētku kaujās. Te strēlnieku gariem vajadzēja sarosīties (un tie sarosījās). Bundzinieks vēl pa virsu uzgāza no visā spēka: takatakataka! Uz divām bočkām, protams.

Pianists pili, ķīmijas fakultātē, aizcirta klavieru vāku, parādīja uz estrādes pusi caurspīdīgu vidējo pirkstu un izgaisa.

Urbis rēca vēlreiz un vēl skaļāk:

— Sveiks Jelgavā!

Šoreiz vārdi aizgāja tālu. Pašā tīrelpurva malā kāds guļošais uzrāvās sēdus. Viņš vēl bija līdz pusei zem zemes, un viņa pieres bija liels caurums, bet viņš ieklausījās. Jelgavas pusē bija dzirdama kanonāde. "Jau pie Jelgavas!" noteica mirušais strēlnieks un kārpījās ārā no zemes. Viņš vēl iegremdēja rokas vecajā purvā un pēc mirkļa meklēšanas izcēla Mosina šauteni. Uzmeta to plecā, aizpogāja šineli un ašā karavīra gaitā devās trokšņa virzienā.

Mēs tikmēr jau mētājām pa gaisu galvas. Savējās. Tagad mani mati bija pietiekami gari, un es pilntiesīgi piedalījos hedbengā, lieliskajā metālistu dejā, kurā nevajadzēja uzlūgt meiteni un pakļaut sevi viņas žēlastībai, varēja vienkārši sist viņām ar matiem pa dibeniem, tikai uzmanīgi, lai ar degunu kaut kur neiedurtos. Bet vispār vecenēm tur nebija nekādas nozīmes. Es biju unikāls gars tūkstošgalvainā ķermenī. Tie dibeni bija arī mani dibeni. Bet man neko tādu nevajadzēja, tikai mūziku, kas gāzās pār mums, un mēs paši bijām mūzika, un mēs gāzāmies visam pāri.

Es tiešām apgāzos. Nosvempos uz estrādes dēļiem, pa ceļam vēl kādam krietni uzgrūzdamies. Es jau zināju gan, ka grūstīties te nav droši, tāpēc aši aplūkoju savu upuri. Tās bija meitenes

Mijas. Caur manu lielisko prātu sekundes daļā izšāvās scenārijs, kā šāda iepazīšanās izraisa skaistu un traģisku romānu. Es piecēlos, sakārtoju jakas apkakli un paskatījos uz meiteni. Viņi bija divi, pāritis, tfu, ciešā apskāvienā. No mana skarbā grūdienu abi bija uz mirkli atkabinājuši savus žokļus un skatījās trulām acīm. Tā bija Nāves mīļotā no Bērnudārza laikiem, lūk, viņa pagriezās, un tapa redzami neparastās formas ceļgali. Viņa pamatnija Nāvi un slapjām lūpām liksmi iesaucās:

— Es tevi pazīstu!

Tad *Huskvarn* atkal uzgāza eksplozīvu pasāžu labākajās Jelgavas trešā tradīcijās, un Nāves atbilde nebija dzirdama. Meitene skatījās uz viņu ar savādu ieinteresētību un mēģināja kaut ko pateikt. Džeks, kurš pie viņas turējās, savukārt ar neizpratni skatījās uz meiteni. Es stāvēju kā vislielākais muļķis un nezināju, kur man jāskatās.

Huskvarn mazliet iepauzēja, un meitene teica Nāvem:

— Tev ir jauna jaka!

Es paskatījos uz savu draugu. Viņam bija melna ādas jaka. Tiešām jauna? Vai tad visu laiku nebija melna? Bet varbūt tiešām, vecajai taču bija pārplēsta roka.

Bet Nāve man pamāja, ejam, un mēs gājām projām.

Man bija žēl Nāves. Es domāju — kā viņam neveicas. Es vismaz varēju droši klīst pa metāla pasaules vietām, labi zināju, ka savu mīļoto te nesatikšu, viņa ir drošā vietā, mana drauga skavās. Bet Nāve, lūk, soli nevarēja paspēt. Es būtu gribējis viņu kaut kā mierināt, taču toreiz vēl nemācēju. Ko tad man vajadzēja darīt? Iedod uzpīpēt? Vai tad tas atsver mīlestību? Pie tam man vairs nebija cigarešu, es pats no Nāves ņēmu. Tomēr vēsturiskās

patiesības dēļ man jāpiemin, ka līdzās līdzjūtībai es reizē jutu arī tādu kā prieku vai atvieglojumu.

Miruslais strēlnieks lida uz skatuves pusi. Viņš bija jau pavisam tuvu, aiz sausajām atejām. Pienākt vēl tuvāk nozīmētu atrasties klajā laukā. Viņš nebaidījās, tikai vēroja situāciju. Tā nebūtu nebija vienkārša. Visi bezjēdzīgi vazājās šurpu turpu. Strēlnieka centās atcerēties operācijas plānus, tie bija tiešā nozīmē izbiruši no galvas. Palikusi tikai sajūta, pieblīvēta ar dzimto zemi.

Pēkšņi divi gāja tieši uz viņa slēptuves pusi. Tie divi bijām es un Nāve. Mums katram katrā rokā bija pa alum, bet lūpām iezmieltas cigaretes. Es jautāju:

— Kr jm?

Es nemācēju runāt ar cigareti mutē. Dūmi arī lida tieši acīs. Nāve man atbildēja:

— Mzt.

Strēlnieks mūsu valodu nesaprata, bet, kad nolikām zemē alus, viņš pareizi nojauta, ka taisāmieš izvilkt ieročus. Viņš meta plinti pie pleca, vēl nevarēdams izšķirties, kuru pirmo. Nez kāpēc viņš izvēlējās mani.

— Čau, Pēter! — Nāve uzsauca kādam simpātiskam metālistam, kurš stāvēja krūmos tepat blakus. Tas atsaucās:

— Čau!

Strēlnieks atvēra šauteni un ieskatījās. Tiešām nekā. Pēdējās lodes laikam izšautas, pirms pašu nogāza ložmetējs. Viņš diez ko neatcerējās tos notikumus. Sagrāba šauteni stiprāk. Vēl bija durklis.

Nāve pārmiņa vārdus ar svešo. Es nācu klāt iepazīties, bet nepaguvu. Pēteris izsaucās:

— Eu, man taču jāiet spēlēt.

— Kur tu spēlē?

— Nu kā. *Grindmaster Dead*.

Un Nāve pagriezās pret mani:

— Tūlīt *Grindmaster Dead* spēlēs!

Bet Pēteris iesaucās:

— Oi!

Strēlnieks iedūra durkli Pēterim tieši sirdī. Kā jau spoks, viņš bija izdilis un neredzams, un arī viņa durklis bija tāds pats, tomēr joprojām ass, un Pēteris piespieda rokas krūtīm.

— Kas ir? — prasīja Nāve.

— Nekas.

Bet bija gan kaut kas.

— Ejam, ejam.

Un viņš steigšus gāja uz skatuvi. Es nesapratu, kas notika, — pārdzēries, vai? Bet ko gan es varēju saprast. Tas taču bija Pētera, ne mans stāsts.

Grindmaster Dead nospēlēja vienkārši lieliski. Nevarēju noticēt, ka dzirdu to savām ausīm, kā vienmēr, kad manā priekšā notika kaut kas brīnišķīgs. Īsts dūms, tā kā ārzemēs. Es iztēlojos, ka esmu koncertā kādā citā valstī, kurā spēlē grupa no Zviedrijas vai varbūt pat Holandes. Tiešām skanēja kā visistākā ārzemju grupa. Es taču nezinažu, ka šis ir viens no pēdējiem grupas koncertiem, ka īstenībā *Grindmaster Dead* jau šovakar ir beidzies manu neredzošo acu priekšā.

Paskatījos uz Nāvi, vai viņš aizmirsis savas muļķīgās sirdsliešanas. Izskatījās tikpat drūms kā parasti. Es piebakstiju:

— Kapitāli nodragāja, ne?

— Nu, jā.

— Čau, trakie!

Tie bija Artūriņš, tas džeks, kurš bērnudārzā ar mani gribeja taisīt grupu, un Čurka, viņa draugs. Brīnums, kā es viņus nebiju saticis jau agrāk. Paspaidijām rokas, un viņi sāka stāstīt:

— Gājām uz Sesto veikalu pakaļ.

Tiešām, Čurkam, kā jau parasti, viena džinsu jakas puse bija smagi noslīgusi uz leju.

— Turpceļā viss normāli. Atpakaļ — o, jā. Kaut kādi seši viņi bija. Uzreiz nokritām. Nu, es uzreiz, tu vēl varbūt stāvēji kādu brīdi. Es tik sedzu seju, sedzu, guļu, apņik. Domāju, ilgi vēl?, pa skatos caur pirkstiem — tāds mūlis lupi preti!

Čurka smējās, it kā būtu noticis kaut kas smieklīgs un patīkams. Viņam tas vienmēr izdevās tik gaiši, ka par stulbeni viņu spēja nosaukt tikai meitenes.

— Bet pudele? Kas notika ar pudeli?

— Nemāci vecu kuili maisu plēst!

Pudele tiešām bija izvēlēta apdomīgi, šņabis plastmasas iepakojumā. Mēs visi iedzērām no absolūti necietušās pudeles, un puisī taisījās tālāk:

— Mēs vēl apstaigāsim teritoriju, tad jau tiekas uz tilta. Tur jau būs tā lielā klope.

Artūriņš promiedams vēl pagriezās tieši pret mani:

— Tu padomāji, ko mēs runājām?

Tas izklausījās labi, it kā mēs gatavotos nodurt hercogu. Es gan zināju, par ko ir runa, un atbildēju:

— Padomāju.

Artūriņš neprasīja, ko es esmu izdomājis, tikai pamāja un gāja.

Bet es domāju — varbūt nemaz negribu. Kāpēc man noteikti jāspēlē grupā? Kāpēc man liekas klapatas? Un ja nu nesanāk? Un vai es vispār māku spēlēt? Nevajag man neko. Ir taču normāli džeki, kuriem ne prātā nenāk taisīt grupu.

Tad Nāve teica:

— Varbūt uztaisām grupu?

Tieši tā, pavisam vienkārši pajautāja. Man bija jāatbild:

— Vajadzētu gan. Sen laiks.

— Tu daudz mājās spēlē ģitāru?

— Jū.

Nevarēju tomēr nociesties, nepajautājis arī es:

— Ko tu spēlēsi?

— Es dziedāšu, — viņš nopūtās. — Vispār es gribētu spēlēt bungas. Bet kādam jau jādzied.

— Bet kas pie bungām?

— Ir viens džeks... redzi, viņš varētu dabūt arī bungas. Bet tas pats grib spēlēt. Viņš arī normāli spēlē, man liekas.

— Tas taču nekas. Dziedāt arī ir forši.

— Bet tev ģitāra ir? Elektriskā?

Negaidīts jautājums. Viņš taču pats zina. Vai viņš domā, ka es tādu mantu turētu slepenībā?

— Ir.

— Ko? Tiešām?

— Vēl nav. Bet es esmu noskatījis.

— Kādu?

— Labu. Tiešām labu.

Tā bija tik laba, ka to var tikai parādīt jau iegūtu, runāt nebija vērts.

— Tev vai tad ir nauda?

— Ir. Tas ir, vēl nav. Bet ir drošs veids, kā dabūt.

Nāve man uzreiz noticēja. Viņš acīmredzot pieņēma, ka šis ir atklātības vakars, to apliecināja pasaule, ievēroja viņš pats un gaidīja arī no manis. Pareizi darija, es teicu tikai taisnību.

— Nu ko, tad jau jāsāk drīz.

Tūlīt klāt pieskrēja Zombis, pavisam satracināts.

— Kur jūs mūžīgi pazūdat?

Ap mums no nekurienes sapulcējās visi: Pūpols, Tonijs, Ar tūriņš, Čurka, Mele, Draudzene, Maize, Ģirtiņš, Dīdžejs, pāris nepazīstami metālisti un viena meitene stāvoklī.

Zombis iekliedzās:

— Ejam uz balli!

Bet kāds viņu apsauca:

— Csst, bļe!

Visi gājām uz ceļa pusi. Estrāde bija apklususi. Kad kāpām augšup pa uzbērumu, es jautāju:

— Kur mēs ejam?

Un kāda neidentificēta balss atbildēja: — Uz mājām.

Mājas bija aiz abām upēm. Otrpus ceļam kāds stāvēja un klusi uzsauca mums:

— Muļķi, kur jūs ejat? Jūs tur jau gaida.

Es nodomāju, droši vien, ka mājās kāds gaida. Maize atcirta skaļi un lepni:

— Mēs esam trīspadsmīt!

Tas noteikti bija lielisks skats, kā mēs trīspadsmīt parādījāmies tilta galā. Mūs, šķiet, tur pamanīja, uz tilta sarosījās ēnas, kādas trīsdesmit ēnas.

Mūsu gājiens apstājās, un kāds, varbūt Tonijs, prasīja:

— Cik viņu tur ir?

— Vairāk nekā mēs.

— Bet mums ir plaukstošs Pūpols.

Tas, protams, bija Zombis, kurš nekad nepārtrauca jokot.

Neviens nesmējās.

— Ko darām?

— Mēs taču netiksim pāri!

— Iemetis upē.

— Bet ko tad darām?

Ēnas kārtojās šķērsām pāri tiltam, visām ēnām bija gludas galvas un plūstošas kāju līnijas (jo trenūzenes taču!), bet man bija vienalga. Biju nolēmis galīgi, ka rīkošos tā, kā nolems citi, varu iet pāri šim tiltam, otrādi apgrieztajam tiltam, kurš briesmas turēja augšā; varu palikt šaipusē, apklusušajā estrādē.

Tonijs nospļāvās un teica:

— Ejam apkārt! Pa dzelzceļa tiltu!

— Tas taču tālu!

— Nav tālu.

— Kādi pieci kilometri?

— Vairāk!

— Ejiet dirst!

Tas bija Pūpols. Tonijs neapvainojās.

— Tad palieciet šeit.

Un neatkarīgā gaitā devās pāri ceļam. Pēc desmit soļiem atskatījās un pamāja ar roku. Mēs visi reizē sakustējāmies un sekojām Tonijam. Mazliet atpaliku, vēl pagriezos pret kluso estrādi, pamāju ar galvu, pagriezos pret tiltu un stāvēju pavisam viens pret

visiem ēnām. Nevarēju saprast, vai viņi mani redz, vientuļi, un lielu un tumšu objektu uz tumšā ceļa.

Pagriezios un skrēju pakaļ savējiem. Atkal nost no ceļa un nīdrēs iekšā, tikai šoreiz mēs devāmies uz priekšu gar upi.

Drīz uzgājām uz gluži soļojamas smilšu takas. Gājiens bija jautrs, visi visiem prasīja cigaretes un iedzert, bet nevienam nekā nebija palicis. Tīšām turējos tālāk no Nāves, pēc ciešākas savienības noslēgšanas džentlmeņiem pieklājas ieturēt vēsumu. Gāju kopā ar Meli un Draudzeni, dzīvi tērgavāju, varbūt pat koķetēju ar abām reizē. Vēl domāju — kā tā, varbūt man palīdz tumsa, ja bija totāli tumšs, visi nepārtraukti klupa un uzgrūdās viens otram. Bet nē, tumsa nebija galvenā. Man tagad bija kaut kas liels, kaut kas savs, un viss cits tagad bija otršķirīgs.

Pavisam drīz mēs bijām uz Dzelzceļa tilta. Iešana tumsā pa slīdēm nav viegla. Protams, ka mēs gājām tieši pa slīdēm, mums nebija bail no vilciena. Vispār ne no kā. Es iesaucos:

— Ejam atpakaļ uz to tiltu!

Visi smējās un sauca:

— Jā! Ejam!

Bet mēs negājām atpakaļ, tikai uz priekšu, atpakaļ uz Jelgavu. Beidzot upe bija atkal dziļi zem kājām, es tajā iemetu akmeni. Jutos gandrīz labi. Man bija piecpadsmit gadu, man bija daži draugi, mēs bijām atraduši citu tiltu, un apkārt bija tumšs.

Tā sajūta man ilgi nepārgāja. Es klausījos pēdējo *My Dying Bride* un teicu, nu pārāk viegls. Klausījos *Death* "Symbolic" un teicu, vai tas nav jau pārāk skaisti, jau pašmērķīgi, vai neaiziet jau tīrā estetikā? Klausījos *Moonspell* "Wolfheart" un kļiedzu — kas tas ir? *Excusez-moi*, tas nav *bleks!* Tas ir sūds! Kauns, kolēģi!

Skaļi es vēl nekliedzu, tikai pie sevis. Kāpēc man būtu jāsaka citiem, es pats labi zināju, kas esmu un kas ar mani ir noticis. Tas nebija maināms, man priekšā bija lieli un aizraujoši notikumi, un arī tur vairs neko nevarēja darīt.

Es gāju pa Katoļu ielu kā tāds pāvests un visā saredzēju zīmes. Logi, mākoņi, pretimnācēji, visi izturējās tik uzkrītoši parasti, kā jau sazvērniece, kad garām dodas galvenais varonis. Liels, dzeltens suns bez uzpurņa siksna un saimnieka gāja man pa priekšu. Es turējos metrus piecus aiz viņa. Suns apstājās pie katra koka. Es, protams, nevarēju paiet viņam garām, tāpēc pie katra koka apstājos arī es. Tik niecīgs ceļš noteikti veda uz lielām lietām.

Tā pamazām es atnācu līdz Kultūras namam. Pie tā bija sapulcējušies visi: sportisti, urlas, jaunieši, metālisti, meitenes un preses pārstāvji. Es iegāju starp viņiem ar totālu izredzētības sajūtu,

un man vajadzēja savaldīties, lai visiem nepamātu, lai nepa-
skatītos, vai pie Kultūras nama sienas vīri jau neskrūvē plāksni.
“Jānis. Latviešu perkils*. Bija šeit.”

Taču šodien viņi vēl nebija te pulcējušies manis dēļ. Kultūras
vēl gaidīja savu laiku. Tagad uz Barona ielas pie Kultūras nama
bija uzlieti strītbola grozi, te notika sacensības. Sacentās skolu
jaunatne, un uzvarētāju komanda saņēma kasti alus vai varbūt
nedēļas nogali pirtī. Pārējie burzījās apkārt un atbalstīja savējos,
vai vienkārši gaidīja, ka kaut kas notiks.

Savējos atradu ātri. Satupuši pie paša laukuma labākajās vie-
tās, visiem jau rokās aliņi, visiem tematiski krekli, kedas un šauri
džinsi, tikai Kārļam un Brālim — šorti. Tas bija piedodams, jo viņi
šodien aizstāvēja mūsu godu. Citu komandu spēlētājiem domi-
nēja sportiskas frizūras, tikai mūsējā visiem — pāri pleciem (tre-
šais bija Artis, vienkāršs džeks). Kamēr vairākums mūsējo piekopa
komtemplatīvu dzīvesveidu, brāļi bija traki uz sportu. Strītbolā
viņi parasti uzvarēja visus. Un pēc tam vēl trīnišu konkursā pa-
ņēma pirmās vietas. Tāds atavisms viņos vēl bija saglabājies no
laikiem, kad viņi vēl nebija metāla un nelaimes pusē.

Šie jau sildījās un dīdījās, kad pienāca Milēdija. Viņa negāja
apkārt laukumam, bet tieši pāri, ar gurnu šūpām gandrīz apgav-
dama grozu. Visi, kas iesildījās uz laukuma, tai brīdī meta, un
bumbas sasprūda grozos. Milēdija piegāja pie Kārļa un noskup-
stīja viņu.

Tas jau sāka atkārtoties. Apnicīgi, banāli, neinteresanti. Tagad
viņa pienāca, apsēdās mums blakus un pie tam vēl pateica:

— Čau!

* Tas tāds blekmetāla vārds.

Sākās pirmā spēle. Mūsējiem pretī bija kaut kādi vārguļi. Tupols uzreiz pateica, ka nav ko satraukties, naidniekiem nav izredžu, un atpogāja vēl vienu aliņu.

— Čau! — pēkšņi teica Nāve un kaut kam pamāja. Skatījos, kam. Viņš paskaidroja:

— Ģirtiņš.

Jā, otrpus laukumam slāja Ģirtiņš.

— Kā viņš spēlē giču! Kanibāļus vēsi uz kocenes, skan kā man maģi. Kaut ko pagrābstās tur apakšā — nāk ārā soliņi.

Un Nāve paskatījās uz mani:

— Tu tā māki?

— Nē, zini, nemāku.

Lai kā tas izklausījās, es teicu taisnību. Es nemācēju soliņus, tikai savādus skaņu murmuļus, ko reti izdevās atkārtot. Es tā arī būtu pateicis, bet ne jau šeit, visu klātbūtnē. Mūsu muzikālais projekts taču bija noslēpums.

Kas ir ar šo pasauli? Es taču biju ieradies, visus svētīdams. Ko es saņēmu atpakaļ? Tupēju, aizslēpies aiz aliņa, un vēlējos būt citur.

— Kādus soliņus tu māki? — viņš nelikās mierā.

— Es nezinu, vai vajag baigi aizrauties ar soliņiem.

— Ko?

— Drusku tāda tukša zīmēšanās ar tehniku. Blekā vispār nav soliņu.

— *Mayhem* ir.

Taisnība, *Mayhem* bija kapitāli soliņi. Es gribētu gan tā mācēt. Bumba atripoja man pie kājām, es to paņēmu un aizsviedu Kārļam.

Nāve tā kā saskuma:

— Es tikai gribētu dzirdēt un taisīt labu mūziku, okei?

Lūdzu, tā viņš sabļāva interesentus.

— Jums tagad grupa ir?

To jautāja viņa. Neizklausījās ļoti ieinteresēta. Es centos šo tēmu slēgt:

— Nav nekādas grupas. Vēl nav.

Bet Zombi vells sāka raustīt aiz mēles.

— Jums akordeonistu nevajag?

Es tieši gribēju, lai kāds par to visu vēl pasmejas, lūdzu, droši.

— Es māku nospēlēt to *My Dying Bride* sākumu, tur, kur tas Džisass brien gar jūru.

Viņš domāja "Cry of the Mankind" intro, kas tika spēlēts uz fūzētas vijoles, man personīgi ļoti, ļoti tuvs motīvs, man negribējās par to jokot.

— Bet es tiešām māku!

Viņš bezmaz iekliedzās. It kā šoreiz nemaz nejukotu.

— Jūs taču zināt, ka man ir akordeons!

Bet es nezināju. Zombis uzkliedza senākam draugam, uz laukuma spēlējošajam Kārļam:

— Man taču ir mājās akordeons?

Kārlis uz mirkli pagriezās, bet tūliņ atkal pievērsās savam sedzamajam. Nāve nāca palīgā:

— Ir, Edgar, es zinu. Bet metālam akordeons neder.

Es arī apžēlojos:

— Kāpēc ne? Varbūt pat interesanti. *MDB* kavers ar akordeonu.

Nāve paskatījās uz mani smagi un daiļrunīgi, tad jautāja:

— Tu to ģitāru dabūji?

— Jā!

Nāve pagriezās pret mani. Pārējie gan necik nereaģēja.

— Kādu?

— *Gibson Les Paul*.

Nebija īstais mirklis knapināties.

— Ko tu dirs?!

Tas bija sajūsmas un apbrīnas sauciens bez jautājuma un naudu ēnas. Mums klāt bija pienācis Ģirtinš.

— *AT Trade* pirki?

— Kur ta' citur.

— Nenormāli dārgi taču.

Es zinu, Ģirt. Piecsimt latu. Tik, cik dod par vienu izbēgušu diemteni.

— Ar tādu giču var visu izdarīt.

Jā, Ģirt, var. Ja māc. Ja ir tā gitāra.

— Bet nu drusku par traku. Ko tad ar vienu gitāru? Par to naudu varēja paņemt ideālu *Ibanez, Death Metal* pedāli un vēl smāktu bungu komplekts no Mareka.

Nāve, ko tu blenz asfaltā izmisušu skatienu? Vai tad es pēc mūsu sarunas vispār esmu bijis Rīgā, kā tad es paspēju visu naudu par gitāru nolikt? Neraudi, viss tev būs.

Pienāca Kārlis, pagrāba aliņu, izrāva tukšu.

— Ko blaujāt? Palaidu sedzamo, labi, ka bračka pieslēdzās.

— Ko, nespēlē vairs?

— Vinnējām. Tūlīt nākamie.

— Kad viņi vinnēs? Man alus beidzas!

Pūpols kļuva ērcīgs. Saule spieda uz acīm. Ļirbēja divainas radības. Nebija viegli tā sēdēt.

— Vēl šitie, tad “Kreisie” un tad “Līdums”.

Viņa pat zināja pretinieku komandu nosaukumus. Skatījās gan kaut kur gaisā. Viņa nemaz nebija skaista. Bet tieši to man vajadzēja — milēt aizņemtu un neglītu meiteni. Labi, gluži neglīta viņa nebija. Labi, nekāda mīla tur arī nebija.

Te publika sāka kliegt:

— Kur tu lien?

— Debilais brīnumbērns!

— Puiši, aizvācieties no laukuma!

— Izdzimumi!

— Pērteles!

Es pievērsos laukumam, o, jā, tur nāca mani draugi bandīti. Savā stilā — jebkurā pasaules vietā brizdami tikai pa savu pasauli, šoreiz ignorējot laukuma robežas un pamatīgi iztraucējot spēli. Ātru uzbrukumu noslēdzošā piespēle trāpīja Kroģim pa labo plecu. Viņš aši cirtās uz kreiso, meklēdams sitēju. Tas jau tāds bērnu un bandītu piegājiens — pienākt no kreisās un uzstāt pa labo. Taču šoreiz otrā pusē bija tikai groza stabs, un Kroģis gāja tālāk, īsti neuztverdams, kāpēc piespēli nesaņēmušais uzbrucējs un publika nikni kļiedza. Kandžejs nebija necik labāks, kaut gan sejā viņam bija it kā vērīgi viltīga izteiksme.

Es skatījos uz viņiem un visu sapratu. Ne jau no refinētības nāk noziegums, bet no realitātes ignorēšanas. Droši vien viņš bija apzadzis veikalu, domādams, ka tā ir redīsu dobe, un aizmu cis no cietuma, domādams, ka iet uz dušu.

Bet tagad viņi pienāca un apsēdās pie manis. Es biju viņu taisnā gājiena mērķis.

— Davai, biljards?

Es ar viņiem dažreiz Kultūras namā spēlēju biljardu. Dažreiz, kad man nebija ko darīt un istie draugi bija pazuduši. Starp citu, es spēlēju gluži pieklājīgi.

Skaidrs kā diena, viņi bija riņķojuši ap Kultūras namu, atpauzdamies no dienas skaidruma, mazliet brīnīdamies, kāpēc te savukušies ļaudis, līdz ieraudzījuši mani baisu svešinieku pūli un nākuši saukt uz spēli.

— Es nevaru, man jāskatās strītbols.

— Kāds strītbols?

— Spēle, kas te notiek.

— Basketbols?

— Apmēram.

— Kāpēc? Tu arī basketbolists esi?

— Nē. Draugi spēlē.

— Lai draugi te, mēs biljardu?

— Es nevaru.

— Ko tu vari?

Es paskatījos apkārt, pavisam piesardzīgi, tikai uz tuvāko apkārtni. Viņi skatījās uz mani metāla acīm.

Kroģis negaidīti prātīgi ierosināja:

— Varbūt paņemam aliņus, tad nākam, būs foršāka pierunāšana?

— Davai!

Un abi aizmetās projām, atkal pāri laukumam.

— Kas tie tādi?

Vai tad viņi neatcerējās?

— Ir tādi džeki.

— Ko, tiešām?

— Es neticēju, ka tādi ir.

— No laukiem?

Tiešām, neviens neatcerējās, ka viņi bija tie bīstamie, toreiz pie Villas.

Kārlis nonāca no laukuma, smagi elpodams, un uzdeva divus jautājumus:

— Kas tie par lošiem pa laukumu staigā? Ir vēl aliņš?

Un apsēdās zemē, negaidīdams nevienu atbildi. Es pajautāju:

— Kā gāja?

Es nekad nejautāju: “Uzvarējāt?”, lai cilvēks varētu puslīdz ērti atbildēt arī cita rezultāta gadījumā. Bet viņš atbildēja:

— Uzvarējām.

Milēdija notupās mums blakus. Viņa teica kaut ko par spell, ļoti mierīgi, savā stilā. Vienmēr tik mierīgi, ka tam nevarēja noticēt:

— Jums tas trešais džeks labi spēlē!

Mani kaitināja, ka viņa tēloja ekspertu visā, kas interesēja Kārlī. Viņš piekrita:

— Jā, ļoti labi. Mēs jau daudz esam kopā spēlējuši.

— Viņš, man liekas, vairāk par tevi sameta.

— Laikam, labi krita viņam.

Ko viņa spēlēja? Vai mani vienīgo tas interesē? Lai, vienalga, galu galā — es teicu:

— Tā ir tikai spēle.

Kārlis pagriezās pret mani:

— Tāpat jāmāk.

Un viņa piesvieda:

— Man patīk cilvēki, kas kaut ko māc darīt meistarīgi.

Es nezinu, vai viņa teica patiesību, tas vairs nebija svarīgi, jo tas taču bija citāts no "Meistara un Margaritas".

— Visa dzīve varbūt ir spēle, — tā Kārlis. — Viss var būt. Kas tur slikts, ka es gribu normāli spēlēt?

— Nekas, — tā es.

— Labāk spēlēšu, dabūsiet aliņu, ne?

No laukuma viņu sauca brālis — laiks. Kārlis piecēlās un aizgāja dzīvē. Es paliku malā un nolēmu skatīties.

Taču neko vēl nebiju ieraudzījis, kad priekšā nozvēlās Kandžejs ar Kroģi, nošķindēja vien. Garais uzreiz grāba aliņus un dalīja visai mūsu rindai. Kādi pāris svešie arī dabūja. Visi lauza vaļā, kā nu kurš mācēdams, — ar atslēgām, ar gredzenu, ar šķiltavām. Kādam uzputoja, un šalčoša peļķe aizlīda tālu laukuma robežās. Kandžejs izsūca puspudeli vienā rāvienā un vērsās pie manis:

— Ejam?

— Kur?

— Biljardu spēlēt.

Man nolaidās rokas.

— Aliņš taču vēl nav izdzerts.

— Tūlīt izdzersim.

— Manējie vēl spēlē.

— Tu negribi pats uzspēlēt?

Visi visapkārt apklusa vai turpināja sarunāties, it kā nekas tāds nebūtu jautāts. Es jutu Nāves skatienu pakausī un Milēdijas skatienu kakla kreisajā pusē.

Pēkšņi viņa piebakstīja man pie pleca un tikpat negaidīti jautāja:

— Es dzirdēju, ka tu pazīstot kaut kādus bandītus?

Neko neteicu. Vispār sajutos mazliet, mazliet patīkami. Taču bandīti sēdēja man tepat blakus. Kandžejs pūta pudelē kā tāds bērns. Viņam plecos vairs nebija melna ādas jaka, bet tups, stīvs pains kreklis. Galva vairs nebija gludi skūta, bet apaugusi smieklīgām sprogām. Kroģis aliņu bija pabeidzis un spēlējās ar akmeņtiņiem uz asfalta, un, kas vēl ļaunāk, dungoja džeza popūriju. Viņi šobrīd nebija nekādi reprezentablie bandīti. Es saprotu, ka viņi tieši centās tādi nebūt, viņi maskējās, bet man tas šoreiz ne derēja. Man no viņiem kauns. Viņi mani ir piečakarējuši.

Milēdijai neko neatbildēju. Es jau arī nevarēju atbildēt — viņi taču varēja dzirdēt, tepat blakus sēdēja. Un viņa otrreiz vairs ne jautāja. Es skatījos zemē, bet viņa skatījās spēli.

Kārlis pasteidzās, neiegriezta līdz galam bumbu, un tā atsita pret stīpas aizmuguri, izleca ārā. Viņu garais to savāca un uzreiz deva ārā viņu snaiperim. Artis lēca, gandrīz pārķēra, ar pirkstu galiem noglaudīja bumbu, tomēr tā tika līdz viņu snaiperim, Artis no lēciena pakrita, viņu snaiperis nepiesegts notēmēja un trāpīja.

Tagad viņi bija priekšā jau vienpadsmit punktus. Strībolā tas ir daudz. Dažreiz pa visu spēli tik vien samet. Nav saprotams, ka viņi varēja būt tik daudz priekšā.

Bet spēlē bija atlikušas tikai pāris minūtes.

Mēs neviens neko no tā nepamanījām. Tikai Milēdija skatījās uzmanīgi, taču neko neteica. Viņas acis spīdēja, un lūpas bija viegli pavērtas.

Kārlis izmisīgi, nikni aizsvieda nodevīgo bumbu zem vairoga. Brālis to noķēra, meta pār garā rokām, un bumba ievērpe lējās grozā. Minus desmit.

Šie sāka lēnu, pašpārliecinātu izspēli un atļāvās karalisku kļūdu — bumba driblā trāpīja pa paša kāju un aizriboja pa laukuma asfalu. Mūžam acīgais Artis to sagrāba un pats devās atpakaļ uz perimetru, lai uzsāktu mūsējo saspēli. Šie uzreiz izkārtojās pa sedzamajiem, Arta sedzējs palika pie tālmetiena līnijas, lai stātos ceļā. Bet Artis nedeavās uz priekšu, palecās turpat, izmetā ļoti tālu metienu un trāpīja pa vairogu, atsitienā bumba ar varenu troksni iztriecās cauri stīpai. Mīnus astoņi.

Šie labi izspēlēja, tikai netrāpīja. Mūsējie tikpat ātri atpakaļ, un arī Kārlis netrāpīja, bet pats savāca atlecošo, uzmānīja, atdeva brālim. Mīnus septiņi.

Šie vēl necik nenervozēja, deva asprātīgu piespēli gar perimetru, bet Artis atšifrēja, pārķēra un uzreiz gāja uz priekšu. Kļūmīgās piespēles devējs, tāds rižiks, metās pakaļ, negribēja pieļaut, ka Artis iemet, bet šis jau devās divsolī, jau pacēla rokas metienam, kamēr Rižiks vēl divus soļus aiz muguras. Viņš tomēr leca līdzī un diezgan brutāli trāpīja Artim pa rokām.

Bumba lidoja publikā un trāpīja man pa pieri. Plonkt, un brilles ievēlās man klēpī. Smējās visi. Pametu atpakaļ, savaldīgi.

Protams, divi sodiņi. Uz Arta rokas pat bija redzami sarkani pirkstu nospiedumi. Mīnus seši, mīnus pieci.

Cik vispār vēl laika? Nevajadzēja jau beigties? Nē, vēl gandrīz minūte, rižikam atbildēja džeks ar pulksteni un svilpi. Viņi šoreiz gāja piesardzīgi, snaiperis meta no pavisam drošas stājas, gandrīz nepalekdamies, tāpēc Brālis viņu diezgan viegli nobloķēja, pats leca pēc bumbas, leca arī snaiperis, abi sadūrās, un snaiperis nokrita, un teica: “Sods!” Bet nekāda soda tur nebija, Brālis deva uz galu Kārļam, pats uzreiz metās zem groza, kur tūliņ arī saņēma

bumbu atpakaļ. Viegls metiens no groza apakšas, iekrita, kaut gan snaiperis paspēja pieskriet un Brālis jau lēcienā pagrūst. Cilvēki ilgi nevajadzīgi, bet viņš jutās aizvainots, un lūpās auga kaut kāda nelāga nojausma. Es viņu pilnīgi saprastu, ja sekotu notikumiem. Brālis iemeta arī sodu. Mīnus trīs.

Viņus nepārņēma panika. Trīs punktu gūšanai strītbola vajadzīgi vismaz divi uzbrukumi, bet bumba ir viņiem un laikam tūlīt jābeidzas. Tikai bez trakošanas. Garais saprata, ka nav iespējams, ka viņi tik ilgi neiemetīs nevienu grozu, un ka vispār viņiem nav nekādu variantu, bet snaiperis galvā kļiedza uz likteni — nē, taču, nē, tas būtu pārāk muļķīgi! Rižiks centās neko nedomāt, Mūsējie visi domāja vienādi: "Tā ir tikai spēle. Ja pakāsim, pakāsim." Rižiks aukstasinīgi devās uz priekšu. Artis uzreiz viņam klāt. Elpo sejā, ķerstās gar bumbu. Rižikam besija šitie ciešie sedzēji. Deva pa zemi snaiperim, šis pat normāli saņēma, bet noblīzās mest, atdeva garajam. Garais sastinga, domāja, ka gudri pauzē, bet Brālis viņam brutāli izsita bumbu no rokām. Visi metās rāpus pēc bumbas. Brālis necentās pacelt, bet sīta ar dūri. Bumba aizlūkāja uz gala līniju. Kārlis to pacēla un iemeta grozā. Mīnus viens.

Rižikam aizdrebēja rokas. Viņš domāja, varbūt apkampt bumbu, aplocīties ap to un mesties zemē. Lai to dara snaiperis. Kad snaiperis pacēla rokas uz metienu, džeks ar pulksteni un svilpi saka skaitīt:

— Trīs...

Snaiperis leca atpakaļ no sedzēja un izmeta. Tas droši vien bija greizākais metiens viņa dzīvē. Bumba atsitās pret vairogu labu gabalu blakus grozam. Kārlis nebija gaidījis tādu trāpījumu,

Rad leca pēc atlecošās. Bumba atlēca tieši viņam pa degunu, tik stipri, ka no abām nāsīm momentā izsprāga simt asins lāsītes, vedekļveidā izklādamās uz Kārļa krekla. Viņš tomēr noturēja bumbu rokās.

Džeks malā teica:

— Divi...

Kārlis lēca un pāri Garā rokām aizsvieda uz galu. Artis jau bija tur, saņēma bumbu lēcienā un no gaisa meta atpakaļ.

Bumba izšāvās cauri stipai kā smērēta, tikliņš novējoja kā skaistākās meitenes vasarīgākie svārki. Plus viens!

Un džeks malā teica:

— Laiks!

Viņējie vispār nesaprata, kas notiek. Mūsējie lēkāja kā nenormāli un apskāvās. Viņējo fani klusēja, tie bija normāli fani. Arī mūsējo fani klusēja, jo bija nenormāli un nebija sekojuši spēlei.

Es domāju, kāpēc viņai vajadzēja bandītus, vai viņai kādas problēmas? Tagad viņa skāva Kārli. Nē, meitene, bandīti man pašam vajadzīgi. Pagriezos uz Kandžeja pusi. Viņa tur vairs nebija. No otra ielas gala mūsu virzienā lēni virzījās policijas mašīna.

Naktī es gāju ar ģitāru uz krustcelēm. Mājās pateicu, ka eju pie Zombja. Biju tiešām sarunājis, ka iešu pie viņa. Cerēju, ka saruna krustcelēs neievilksies. Īsti neticēju, ka tā patiešām notiks. Bet man gribējās pamēģināt. Tas bija kaut kas patiešām iracionāls un melns, un ne pārāk grūts. Pie tam, kā teica Nilss Bors, kad viņam jautāja, kāpēc šis tur pakavu virs durvīm: “Esmu dzirdējis, ka palīdzot arī tiem, kuri netic.”

Vajadzēja tikai atrast krustceles. Es taču nevarēju sēdēt ar ģitāru Raiņa un Katoļu ielas krustojumā. Baznīcas tuvumā gan būtu drošāk, bet var uznākt kāds pazīstams. Un arī ne Satiksmes un Traktoristu ielas krustā, kur pilns ar urlām. No cilvēkiem es baidījos vairāk nekā no Sātana. Es aizgāju uz Skolas un Pavasara ielas krustojumu. Laba vieta, zīmīgi nosaukumi un maz cilvēku. Tiesa gan, turpat netālu Plūmju ielā dzīvoja Artūriņš. Bet, ja nu viņš uzskrien virsū, varētu teikt, ka eju ciemos džemot.

Tātad Pavasara un Skolas krustojums. Tur bija pavisam tumšs, kaut kas drusku atspīdēja no Pasta ielas un mazliet arī no tuvējās mājas televizora gaismas. Apsēdos tieši krustcelēs, tieši tā, kā mācīts legendā. Te pat nebija asfalta. Izņēmu ģitāru no

mammas šūtā čehola un sēdēju. Vajadzēja taču spēlēt. Ja es to nedarišu tagad, uzreiz, tad neizdarišu to nemaz. Tas nav nekas liels. Pavisam klusu, neviens nedzirdēs. Es sāku spēlēt "Sleepless" no *Anathema* albuma "Serenades". Es mācēju tikai kādas sešas taktis, bet tās atkārtojās gandrīz visu dziesmu. Tur, kur vajadzēja būt soliņam, mēģināju improvizēt un sapinos. Ko man tagad, vai "Sappy" spēlēt? Nē, "Master of Puppets". Arī ne pārāk ilgi. "The Freezing Moon", jā. Ja es mācētu to soliņu. Bet kāds nāk, jāapklust uz brīdi. Taču viņš apstājās:

— Ko tu dari?

— Neko.

— Tu nespēlē ģitāru?

— Nē.

Viņš aizpīpēja cigareti, naktī visas sejas izskatās melnas, vai ne?

— Mājās neļauj spēlēt, jānāk uz ielas?

— Nē, nekas.

Mana atbilde nebija saprotama. Es gribēju piecelties, lai svešnieka priekšā nesēdētu zemē, bet kājas neklausīja. Viņš nolika zemē kasti, kas viņam bija līdzī, un apsēdās uz tās. Cigarete apgaismoja viņa pirkstus, āda bija melna kā nokrāsota. Kā Nāves jaunā ādas jaka.

— Es atkal darbā nomalos. Metinātājs esmu. Pat nomazgāties nesanāca, viss melns. Un vēl jātiek uz mājām. A tas RAFā.

— Gadās.

Tagad es viņam atbildēju kā cilvēciskai būtnei. Viņš paskatījās uz mani.

— Tev arī tā gadās? Visu dienu metinājis un jāvelkas mājās, kur traka sieva?

Būtu labāk uzciņājis ar cigareti. Nebiju pamanījis, ka ir šādi mīgi auksti. Cigarete gan necik nesasilda, taču ļauj dažas sekundes nedomāt. Bet viņš tikai turpināja moralizēt.

— Grūti tev.

Savādi, viņš to teica tādā balsī, it kā tur nebūtu necik, ne tik sarkasma.

— Uzspēlē kaut ko!

— Tagad?

— Kāpēc ne? Sēžam, atpūšamies. Varētu drusku mūziku.

Es nospiedu akordu, pārlaidu pār stīgām. Vai to pašu "Freezing Moon"?

— Spēlē, spēlē. Vai tad tu negribi spēlēt?

Es gribēju un spēlēju, cik nu pratu. Situācija bija piemērotā, jo tiešām bija ledaini, nedabiski auksti, un aukstā gaisma varbūt nemaz nenāca no blakusmājas televizora, bet gan no mēness.

Metinātājs iemeta cigaretes nodeguli mutē un pastiepa roku

— Nav galīgi atskaņojusies tev tā ģitāra? Iedod.

Pasniedzu viņam ģitāru.

— Nu, nu. Ko tu spēlē?

— *Black, death, doom.*

Tā es nočukstēju, pavisam godīgi.

— Ko tādu? Melnu likteni?

— Nu jā.

Metinātājs burzīja melnos vaigus.

— Es jau vispār vairāk uz blūzu orientējos. Vai tad tu negribi spēlēt blūzu?

— Nē, metālu.

— Ā, *heavy*?

Un viņš uzgrabināja tādu Malmstīna stila soliņu.

— Nē, nē. Smagāku.

— Pfff!

Viņš nolika ģitāru malā.

— Tur vajag citu ģitāru.

— Jā. Es zinu.

— Tu zini, kā dabūt ģitāru?

— Jā.

— Dabūsi ģitāru, viss aizies.

— Jā.

— Tu jau visu zini. Kāpēc tu te atnāci?

— Lai iemācītos spēlēt.

— Kad tiks pie tās ģitāras, tad runāsim. Tā jau ir tā spēle.

Par veļti neko nedod. Tu zini, kā dabūt naudu?

— Jā.

— Tad ko? Izvēlies! Izvēlies, kas tu būsi!

— Labi, — es nočukstēju.

Metinātājs piecēlās un gāja projām.

Tas beidzot bija jādara. Jākustina tā lieta uz priekšu. Ģitāra bija vajadzīga, un te draugiem bandītiem vajadzēja beidzot būt no derīgiem. Laiks biznesam. Viss skaidri un vienkārši. Man tikai vajadzēja piezvanīt policijai, pastāstīt, ka ļaundaris ir lokalizēts, un aiziet pēc naudiņas.

Beidzot es biju mājās viens. Notupos zemē pie telefona, paņēmu klausuli, iedūru pirkstu ripā. Mani allaž bija fascinējuši visi šie aizliegtie numuri, uz kuriem jāzvana tikai ārkārtas gadījumos. Dažreiz es, būdams viens mājās, biju paņēmis klausuli un uzgriezis gandrīz visu aizliegto numuru (tas ir, uzgriezu nulli un apstājos), sajuzdams, ka tikai viena kustība mani šķir no ārkārtējā. Ākstīties ar šīm lietām nedrīkstēja. Mani drosmīgākie drauģeļi gan to darīja vienā mierā bez jebkādam sekām. Tas, kurš toreiz ziņoja par bumbu skolā, gan esot noķerts. Nezinu, kas ar viņu notika. Man vienalga, es netaisījos darīt neko sliktu. Atbalstāma un apbalvojama lieta.

Paņēmu klausuli un uzgriezu 02. Aizņemts. Smieklīgi. Ja nu mani šeit dur nost? Zvaniņu vēlreiz. Jutos jau daudz drošāk. Šķita, ka šim numuram noteikti jābūt aizņemtam, Jelgavā taču nepārtraukti kaut kas notiek.

Bet nekā, šoreiz pacēla uzreiz.

— Kas vēl?

Vai balss bija pazīstama? Vai es būtu uzzvanījis kādam savējam, griežot divciparu numuru?

— Jā, lūdzu?

Kaut kas bija jāsaka, citādi es te elpoju klausulē kā tāda meitene. Ja es tagad nolikšu, viņš padomās, ka zvanīja meitene, bet tā taču nav, un es teicu:

— Hallo!

It kā būtu zvanīts man. Un viņš teica:

— Jā, policija.

Tātad tiešām. Es tomēr pārjautāju:

— Ja?

— Nu ja! Policija. Kas ir?

Viņš šķita arvien aizkaitinātāks un pazīstamāks. Tas bija interesanti. Man pat sirdsklauves apstājās. Kaut kas bija jāatbild, un es teicu:

— Nekas, nekas.

— Ko, nekas? Kas tu esi?

— Es?

— Tu!

Šis bija savāds policists. Es gan nepazīnu citus policistus, ar ko varētu salīdzināt. Toties šis pazina mani:

— Nu, čau, kas ir?

Tas taču bija Šolis! Es pārjautāju:

— Tu?

— Kas tad cits!

— Ko tu tur dari?

— Strādāju!

To es nezināju. Bet ja tā padomā, reiz, kad es asi kritizēju policistus, Pūpols, šķiet, izteicās, ka lielais metālists Šolis arī ir ments. Es viņam nenoticēju, pašu izsmēju un informāciju no atmiņas izdzēsu.

— Kā tā?

— Kā, kā. Nupat pabeidzu skolu, aizgāju. Lai nepaņem armijā. Domā, ne?

Ko es domāju, neko es nedomāju. Man šīs problēmas vēl bija tālas. Piekļājbības pēc es pajautāju:

— Kā strādājas?

— Ai, sviests! Nupat Hugo zvana, oi, zini, nelaime, Gintiņš tikko paņemts. Par izvairīšanos. Savākts uz menteni. Šie man zvana, kas notiek? Kāpēc? Ko tu dari? Bet man vispār tai laikā nebija dežūras, saproti?

— Saprotu.

— Lūk. Šie man tagad bļauj — dabū viņu laukā! Ko man darīt, nesaprotu. Aizeju, jā, sēž čalis. Prasu, ko tu gribi? Viņš man atbild — melno tēju!

Pagaidi, man arī bija ko pastāstīt:

— Nāve nesen Rīgā satika Morbidu. Sēž abi uz soliņa, klusē. Morbids saka: "Pusotrs centimetrs pietrūkst!"

— Kur?

— Nāve to pašu prasa. Morbids saka, audzējot kuņģa čūlu. Ēdot tīrā veidā visādus piparus, dzerot etiķi.

— Tas vēl nekas!

Kā man nepatika, ka šādi komentē manis stāstīto! Bet es neko neteicu, lai stāsta, kas tad tur tāds būs.

— Tontonam bija jāiet armijā. Viņš izdomāja, ka vajag salauzt roku. Bet kā salauzt? Prasa palīgā Ernestu. Izdomā pa abiem: Tontons noliks to roku uz poda, šķērsām pāri. Ernests mauks ar kāju no augšas, un vajadzētu tā kā salūzt. Labi, ieiet abi točā. Tontons noliek roku. Ernests atkāpjas, ieskrienas un mauc. Tontonam instinkts ieslēdzas, un viņš parauj roku malā. Ernests kā teš, tā salauž gan podu, gan pēdu!

Šis stāsts tiešām bija labāks par manējo. Es mēģināju atcerēties vēl kaut ko:

— Viens kekss atkal...

— Labi, čau, čau, man arī jāpastrādā. Čau! Metāls.

— Čau.

Atcerējos, ka *Unholy* arī bija problēmas ar armiju. Ģitārists Jarko Toivonens bija grupas atvaļinājuma laikā padienējis savā somu armijā, par ko viņa brālis, ģitārists Ismo Toivonens viņu izmeta no grupas. Vai arī tas bija Ismo, kurš gāja armijā... Es tikai zinu, ka brālis brālim teica: "Starp mums nav vietas nodevējam." Nē, kādā sakarā lai viņš tā teiktu? Viņš teica: "Starp mums nav vietas vergam!" Kāds tur sakars nodevējiem? Kāpēc es zvanīju Šolim? Pareizi, bizness. Nekas, piezvanišu citreiz.

Daudziem, varbūt pat visiem, ir kāda diena, ko gaidīt. Daži skaita dienas līdz Lieldienu brīvdienām. Ir pat tādi, kam patik dzimšanas dienas. Mums svinamo un brīvo dienu jēdziens bija mēreni izplūdis. Mēs gaidījām kaut ko citu, pavisam precīzu nedēļas dienas un datuma sakrišanu, proti, piektdienu, trīspadsmito. Vēlī māņticīgie apgalvo, ka šī diena neesot īpašāka par citām. Bija gan. Ik reizi, kad piektdiena iekrita trīspadsmitajā datumā, notika lieli metālistu svētki, saukti par Melno Piektdienu. Es nervozēju jau vienpadsmitajā datumā, daudz vairāk nekā pirms paša dzimšanas dienas, ko ap to laiku jau biju iemācījies emocionāli ignorēt, lai izvairītos no nenovēršamās novecošanas sajūtas. Laikam nav īstas nozīmes, laiks pats par sevi nepastāv, tā ir tikai attiecība starp objektiem, kas kustas dažādos ātrumos. No šiem objektiem un ātrumiem slīpi atkarājas laiks. Kurš gads tagad bija? Deviņdesmit piektais? Vai varbūt deviņdesmit sestais? To es vairs nezīnu. Arī toreiz vairs nezīnāju. Tam nebija īstas nozīmes. Cik pagājis, kopš Kurta galvā trāpīja lode? Daudz vairāk, nekā no manas dzimšanas līdz tam brīdim. Beidzot bija parādījušies masīvi objekti, kas kustējās citā ātrumā, un laiks ieguva jēgu, bet

pazaudēja mēreno plūdumu. Precīzi bija nosakāma tikai piektdiena, trīspadsmitais.

Nāve, Zombis un es devāmies ceļā laicīgi, uzreiz pēc skolas. Melnā Piektdiena taču tika svinēta Rīgā, klubā "Robinsons". Viss noritēja veiksmīgi, kontroles nebija, un mēs izkāpām Rīgā.

Tur atgadījās pirmais zīmīgais piedzīvojums. Stacijas laukumā sēdēja vecs vīrs. Tieši uz zemes. Un stiepa roku, prasīdams nau-diņu. Pavisam negaidīti Nāve izvilka divdesmit santīmus un atdeva vecajam vīram. Zombis jautāja:

— Tu stulbs esi?

— Nē, tikai pavisam švaks jau, — atbildēja vecais vīrs.

Zombis salēcās, it kā neticēdams, ka tāda pelēka čupiņa spēj runāt. Viņš atvainojās:

— Atvainojos, ne jau jums es prasu, bet šim te labdarim, — un parādīja uz Nāvi.

Tas atbildēja tikai tad, kad bijām pagājuši dažus soļus tālāk:

— Es nezinu. Man pēkšņi likās, ka es pats kādreiz tāds būšu.

— Losis, — teica Zombis.

Man Nāves rīcība šķita ļoti cēla un pamatojums dziļš. Es aizdomājos, ka varbūt tā arī būs. Ja nu notiks kas neparasts, un mēs nenomirsim jauni, tad būsīm tādi veci vīri, kas sēdēs uz zemes, pavisam vieni. Mēs nevienam nepavēlēsim, mums nekas nepiederēs. Kad mums kāds iedos nau-diņu, mēs uzreiz iesim uz dzērienu veikalu un atdosim visu.

Tā notika arī tagad — mēs devāmies uz "Latvijas Balzama" veikalu, to, kas atrodas tieši pretī stacijai. Toreiz alkoholu drošāk bija pirkt oficiālā vietā. Ja nemaldos, atkal tika ņemts nulle septiņi "Rīgas degvīns" ar upeņu garšu. Starp citu, pietrūka divdesmit

santīmu uzdzeramajam, kaut gan vilcienā viss bija precīzi izīdēts un iekāpināts... Zombis ļoti dusmojās.

Tad mēs sēdējām Nāves kojās. Jā, jā, viņš nupat bija kļuvis par studentu. "Rīgas degvīns" cirta rīklē jūtami, pats Nāve apšaubīja savu rīcību un skaļi domāja:

— Ko dzīve man ar šo cenšas pateikt?

Zombis nāca palīgā:

— Ka tu esi idiots!

Bet, kad mēs gājām uz "Robinsonu" turpat blakus kojām, izdzertais jau bija kļuvis maigs. Tāpat kā tie dzērieni, ar ko mums cienāja metālisti, kas plūda no malu malām. Gan pazīstami, gan nepazīstami, visi mūs cienāja no savām pudelēm. Pie ieejas Mākslības labsirdība tapa saprotamāka. Apsargi mūs katru apskāva un iepazīstināja ar noteikumiem:

— Atradīšu pudeli — dīrsā iebāzīšu!

Visi brālīgi iztukšoja līdzņemto pirms ieejas un iekšā devās jau normālā omā. Arī mēs.

Beidzot biju "Robinsonā". Leģendārie cietokšņi manā priekšā bija krituši cits pēc cita, tagad kārtā šim. Tolaik gan, šķiet, Melnā Piekdiena vēl nebija nekāda leģenda. Bet es sapratu, ka tas ir lielākais, kas mums ir, un ne jau pasaule neko par mums nezina, nē, mēs neko nezīnām par pasauli.

Te bija pilns ar ļaudīm. Vēl pirms tikšanas zālē jau bija redzamas desmitiem skatuvju un priekšnesumu. Tikai pa retam vairs varēja manīt rūtainus kreklus un rakstainus džemperus, spilgtu personību bija vairāk. Tur sēdēja jauns cilvēks, saukts par Peksi, neviens viņu vēl nezīnāja, bet viņš vienalga sēdēja, stipri saliecies uz priekšu, un skaitīja:

— Ko skatās? Pankus nav redzējuši? Ko skatās? Pankus nav redzējuši?

Blakus sēdēja Morbids ar melnu un šķību bārdu. Aiz viņa nepazīstama, smuka meitene. Viņai blakus Sinisters.

Mēs ar Nāvi uzrotijām labās rokas piedurkni un metāmies sveicināt paziņas. Es drīz jutu, ka zaudēju. Tad pamanīju to vienu džeku, kurš vienmēr murgoja par viduslaikiem un it kā taisījās Sinistera grupā basu spēlēt. Gāju klāt un sniedzu roku. Viņš to saņēma, pakratīja, viss kārtībā, pat smaidīja. Es jautāju:

— Kā tad zobeniem iet?

Jo viņš vienmēr kaut ko lēja par zobeniem vai cirvjiem. Bet šoreiz viņš izlikās, ka neko nesaprot. Vispār neko nesaprotot. Viņš anglicki taisnojās, ka esot Pauļus no Kauņas. Bet izskatījās tieši kā tas zobenu džeks. Tādi paši gari mati un smieklīga bārda. Atbraukuši skatīties *Nahash*. 1993. gadā Lietuvas *black metal* līderi *Nemesis* esot sašķēlusies divās grupās — *Nahash* un *Pocculus* (smieklīgs nosaukums, es teicu latviski). Abas spēlējot nežēlīgu bleki. Lai es nākot zālē piesēst pie savējiem.

Zālē bija stipri tumšāks, bet lietuvietis mani veda droši. Es domāju, viņš mani iepazīstinās ar grupu vai visām trim, taču nē. Pie kolonnas bija ierīkota mīlīga midziņa — zemē nomestas ādas jakas, daudz alus un smaidīga meitene. Tā esot Živile. Smieklīgs vārds, es teicu latviski. Pauļus mani lūdza pieskatīt alu un meiteni, kamēr pats pazudīšot nezināmā virzienā.

Tā es pēkšņi sēdēju zemē ar Živili. Es dzēru alu, viņa savukārt pīpēja manas cigaretes, lai viss būtu godīgi. Mani sevišķi aizkustināja, ka viņa pirms katras cigaretes piebeigšanas rādīja man atlikumu un jautāja, vai es akceptēju izmešanu. Nekad vairs neesmu sastapis tādu

manieru smalkumu. Viņa vispār bija jauka no visām pusēm, un mēs parunājām par būtisko, izmantojot vairāku valodu mistrojumu.

— Tu jau esi dzirdējis “Nahash”?

— Mazliet.

— Viņi ir superīgi, — viņa pavisam viegli un bez pārmetumiem atšifrēja manus melus, — dzied par raganām. Tēv garšo alus?

— Garšo gan.

Nodomāju, ka ir mana kārta jautāt.

Taču man sarunas vadīšanas nepadevās. Viņa ņēma to lietu atpakaļ savā mutē.

— Tu spēlē kaut kādā grupā?

— Jā.

— *Black metal*?

— Mhm. Tāds avangardisks.

— Kā saucas?

— *Perdelterrier*.

— Ū-ū! Lieliski.

Vienā mirklī mani sapņi bija piepildījušies. Pat ja man tiešām būtu grupa, viss taču notiktu tieši tāpat kā tagad, pastāstot par to nepazīstamai meitenei. Viss tieši tā, kā es biju sapņojis. Mani apstulbināja šī pēkšņā, fenomenoloģiskā atklāsme. Es sēdēju un skatījos uz Živiles apakšlūpu.

Tad atgriezās Pauļus, es nodevu maiņu un atvadījos. Živile tā kā smējās, tā kā smaidīja, pameta uz mani ar galvu un teica Pauļum savā valodā:

— Metalo viltis!

Uz skatuves sākās kaut kāda grabināšanās, un es gāju turp. *Heaven Grey*, viņus viegli pazīt, viņiem čells.

Es aizbīdījos pirmajā rindā un aizdomājos par Živiles vārdiem. Lietuvieši ir mūsu brāļi, mums vajadzētu saprast viņu valodu. “Metalo” varētu nozīmēt metālu kaut kādā locījumā. “Viltis”... Vilks! Metāla vilks, tas es esmu lietuviešu brāļu acīs. Jelgavas Jānis, Lietuvā saukts par metāla vilku. Mazliet banāli, bet ko padarīsi. Varbūt tomēr ne vilks? Varbūt kaut kas viltīgāks bija viņai prātā? Metāla viltnieks? Kaut kas man tajā nepatika, taču sajutu, ka intuitīvi esmu pietuvojies īstajam tulkojumam. Metāla vilšanās? Metāla melis? Man iesmeldzās sirds. Es laikam tiešām esmu nenormāls. Kāda man daļa, ka kaut kādi leiši mani atmaskojuši? Nevienš man neatņems to, kas ar mani ir noticis. Bet nekas jau nekad nav noticis un droši vien nekad nenotiks. Viss tikai manā galvā, viss māņi un viltus. Tie stiprākie māņi un viltus — no dzelzs. Es taču visu tikai iedomājos. Es visiem izliekos. Pat tagad, es iztēlojos, ka esmu kāds spiegs ar slepenu misiju, kurš šeit meklē kaut kādu miklainu mērķi. Vienalga.

Heaven Grey sāka. Publika piespieda mani pie skatuves. Te nebija vienaldzīgo, visi pavilkās no pirmajiem akordiem, un gāja vaļā pats īstākais *headbang*. Es atbalstīju rokas uz skatuves un laidos visiem līdzī ritmā. Tagad es esmu tāds kā visi. Mani mati droši vien tāpat trāpīja blakus esošajiem acīs. Viņi nezina, kas es esmu. Es tikpat labi varētu būt ģēnijs. Vai slepkava. Vai kaut kāds tur vilkacis. Vienalga. Varbūt kāds man blakus ir vilkacis. Varbūt visi man blakus izliekas. Viss ir vienalga, metāls.

Pagāju mazliet malā. Sareiba galva. Derētu atrast savējos, es domāju. Kur viņi tagad vieni. Bet tūlīt man klāt pienāca Venoms un teica:

— Nu sveiks, vesels, tā sacīt!

— Vai *Dark Reign* arī šovakar spēlē? — kaut gan labi zināju, ka nespēlē. Venoms to apstiprināja un sadrūma. Es jautāju:

— Kāpēc?

Venoms pavisam sabozās. Paskatījās man acīs.

— Man liekas, viņi grib mani uzvest.

— Kā tā?

— Pārāk skarbs es esot. Pārāk sātanu piesaucot.

Viņš paskatījās man acīs vēl dziļāk.

— Es tur visu uztaisīju, visu. Bet viņi mani nodos. Es jūtu.

Es neko neteicu. Laikam klusēju kaut kā sevišķi saprotoši, jo Venoms pastiepa man alus glāzi. Es labi pastrēbos, pateicos.

— Tu nesagruzies pārāk. Metāls jau nav nekāda vieglā lieta.

— Redzēsim vēl, kurš kuru, — Venoms nošņaukājās un aizgāja.

Tūlīt klāt man piepeldēja kāds cits un teica:

— Tu atceries mani?

— Protams, atceros!

Bet es neatcerējos.

— Es pie tevis vienu nakti paliku.

Tas taču bija tas džeks ar metāla enciklopēdiju! Tas, kurš bija aizmucis no mājām. Pirms es paspēju kaut ko pateikt, viņš jautāja:

— Tu pipelē esi?

— Nē.

— Es gan esmu.

Tā vajadzēja uzreiz teikt. Es steidzos piedalīties:

— Es jau arī esmu.

— Ko tad tu saki, ka neesi?

— Es pats nesaprotu, ko saku. Pipelē esmu.

Tas viņu apmierināja. Mēs stāvējām viens otram pretī un neko neteicām. Sāka spēlēt *Misery*, diezgan laba grupa, karkasiņa.

— Kāpēc tu mani nodevi?

Es pa īstam saļecos:

— Ko? Kā es tevi nodevu?

— Bet gribēji!

— Kādā sakarā? Kurā brīdī?

Tagad mēs abi izskatījāmies apstulbuši.

— Nu kā. Tu pa telefonu runāji, un neko neteici, jo es biju klāt?

— J-jā?

— Tur kāds prasīja, vai es esmu pie tevis, ne?

— N-nē.

Viņš pakasīja vaigu.

— Tev nelikās jocīgi, ka es nākamajā rītā tā pēkšņi biju pazudis?

Es nemaz īsti neatcerējos, kā tur bija. Nebiju pievērsis īpašu uzmanību.

— Es padomāju, ka vienkārši aizgāji.

— Es aizbēgu.

— Tu visu laiku bēdz?

— Ko tu gribi?

Šis jautājums man bija negaidīts. Es gan zināju atbildi, pat daudzas atbildes, bet nezināju, kuru teikt pirmo. Viņš iedzēra alu un prasīja:

— Tad tu neesi nodevējs?

— Nē!

— Nu, labi.

Uzcienāja arī mani ar alu, paņēma atpakaļ, cik palicis.

— Čau!

Un aizgāja. Bet es sajutu, ka tas nebija nekāds aliņš, bet kaut kas jocīgs. Man palika slikti. Ne jau no dzērieniem, bet no visas tās informācijas. Domāju, ka jāsameklē draugi. Tas bija kaut kas statistiski absurds — es nepārtraukti uzgrūdos īpatnām sarunām ar svešiniekiem, bet draugus nevarēju notvert pat ar sistemātisku meklēšanu. Mēģināju staigāt uz labu laimi, bet arī tas nelīdzēja. Pie tam es gandrīz neko vairs neredzēju. Jo pie nākamās grupas* metos atkal mētāt matus, un brilles aizlidoja pa gaisu. Metos četrpārus, lai sameklētu, bet bija tumšs, pilns ar lēkājošiem zābakiem, sasistām pudelēm, un es gandrīz neko neredzēju. Piecēlos un izberzēju seju. Cik labi tā izberzēt seju, kad nav briļļu. Nu es esmu pavisam brīvs. Nemūžam nevienu neatradišu. Mājās es arī vairs nedrīkstu rādīties, tās brilles bija dārgas. Šonakt es bēgšu, došos lielajā ceļojumā. Kā viņš. Jā, jā.

Tikai vēl apsēdīšos pirms ceļa. Aizvilkos līdz sienai un apsēdos stiklos, atspiedu muguru pret sienu. Jau labāk. Es vēl mēģināju saklausīt, kas tobrīd spēlēja. Tie paši *Misery*? Vai *Paradoxx*? Vai *Perdelterier*? Tā arī nesapratu, aizmigu. Kā bērns vai arī tā, it kā kāds būt iesitis man pa galvu.

Tikmēr koncerts, mans sapņu koncerts gāja pilnā sparā. Nospēlēja *Dzelzs Vilks*, labi nospēlēja, toreiz tā bija īsta mūzika, nevis vēja gaudas izžautās zeķēs kā tagad. Nospēlēja *Dies Irae* un *Infrogress*, un *Apēdājs*. Es neanalizēju un nenoteicu žanrus, es gulēju, un viss šis metāls mani ieaijāja.

Nāve un Zombis tikmēr dzīvoja pilnvērtīgu dzīvi. Viņi redzēja, kā uz skatuves kāpj *Skyforger*. Tas bija būtisks pagrieziena

* Tie bija "Dzelzs Vilks".

Latvijas metāla vēsturē. Pēteris, toreiz Jelgavā saņēmis strēlnieka dūrienu sirdī, bija atmetis visas domas par ārzemju bruņiniekiem un pievērsies Zemgales laukos kritušajiem. *Grindmaster Dead* tika izformēti, tā vietā radās *Skyforger*, kas spēlēja blekmetālu un apdziedāja tikai latviskus motīvus. Vienā mirklī viņi ieņēma šo citu kāroto vietu un aizgāja priekšā visiem.

Pēterim uz skatuves bija īsts zobens, viņš to šmaugi atvēzēja, un asmens ietriecās zemajos griestos, nosnīga ģipša drumslas; kā zobens bija viņa balss, dziļš, gurdzošs falsets, kā strauts no akmens rūķa rīkles, kas sašķēla, sagraba straumē un aiznesa sazin kur, lai uzreiz nosviestu tepat, kur gāzās virsū ģitāras, tik cēlas un smagas. Pa brīdim varēja saprast kādu vārdu, tā kā “melni” un “mākoņi”, un “svētību”, tā bija koncerta skaņa, tāda, kādai jābūt — netīra un īsta, un atkal nāk labi saprotamais piedziedājums: “Akmenī iekaltās zīmes!” Cik brīnišķīgi, tā patiešām pastāv, tā noslēpumainā pasaule, par ko nestāsta skolā un neraksta grāmatās.

Tā sevi pieteica *Skyforger*, kam bija lemts kļūt par visu laiku un pasaulu slavenāko latviešu grupu. Un es to nedzirdēju, neredzēju. Vēlāk es, protams, kļuvu par īstu fanu un visiem un pats sev stāstīju par šo pirmo koncertu. Nevienam neteicu, ka īstenībā laidu siekalu un miegā muļķīgi smaidīju, redzēdams divdesmit santīmus, kaimiņu sirmo suni un meiteni ar Milēdijas figūru, Meles draudzenes matiem un viņas pašas mīklainajām acīm.

Uz pēdējo dziesmu Nāve mani atrada. Viņš mani kratīja un teica:

— Celies! *Skyforger* spēlē!

Bet es necēlos. Viņš teica:

— Lūdzu, celies! Es tevi lūdzu!

Tas mani aizkustināja, un es teicu:

— Viss kārtībā.

Bet vienalga necēlos. Man bija tik labi te, pie sienas, starp izsmēķiem un pudeļu lauskām. Es sapratu, ka galvenais ir koncerts un ir jāceļas, bet tas taču bija tepat, viena soļa, vienas sekundes, vienas acu atvēršanas attālumā, es to varēju paveikt jebkurā mirklī, tad kāpēc gan nepalikt vēl sekundi tepat un varbūt vēl vienu. Tā es nogaidīju līdz pēdējās dziesmas pašām beigām, līdz kalēji nokāpj no skatuves, trakāko ovāciju pavadīti. Tad es atvēru ausis un acis un teicu Nāvem:

— Čau! Kas ir?

Pēc tam spēlēja, šķiet, *Apēdājs*. Taču visi izgāja gaitenī un runāja par *Skyforger*.

— Tāds kā *Immortal* drusku, ne?

Es piekritoši māju ar galvu, un pat Zombis, kurš vispār ne pārāk cienīja mūziku, izskatījās iespaidots.

— Tas bija fantastiski! — izdvesa Mele. Kurā brīdī viņa vispār te ieradās? Viņas acīs tiešām bija asaras, kaut kas traks, bet tomēr viņa redzēja:

— Kur tavas brilles?

Un es atcerējos, ka mana dzīve ir sagrauta un pasaule miglaina. Varbūt Meles acīs nemaz nebija asaru, es taču neko neredzu. Taču tūlīt mūsu uzmanību piesaistīja kas cits.

— Mana grupa būs labāka!

Es arī pagriezos pret nekaunu, tāpat kā visi. Es viņu pazinu, tikai nevarēju saprast, kurš tas ir. Bet siluets noteikti bija redzēts. Kāds prasīja:

— Tev būs grupa?

— Jau ir. Tikai jāpatīra rindas. Jāizmet kāds ārā.

— Ko jūs spēlējat?

— *Black metal*, protams. Bet tādu unikālu.

Viņš nesirga ar kautribu, šis neatpazītais paziņa. Es piegāju tuvāk, pavisam tuvu. Es viņu pavisam noteikti pazinu! Apmulsuma un tuvredzības traucētās distances sajūtas dēļ es viņam pienācu tik tuvu, ka gan viņš, gan visi pārējie apklusā. Tas laikam izskatījās dīvaini pat šeit, kā es pienācu pussoļa tuvumā un blenzu viņa sejā.

Mani mati nesaslējās gaisā tikai tāpēc, ka tie bija pārāk gari. Viņš bija es. Es blenzu savā paša sejā. Redzēju garus matus, brilles un jukušu izteiksmi vaibstos. Tās brilles — tās gan bija manas! Tāpēc šī maldīšanās! Bet zem brillēm — tas bija viņš, augstprātīgais rīdzinieks, ko es pirmo reizi satiku biržā. Viņš, kā jau parasti, bija saposies, garā mētelī ar augstu apkakli, kaut kādiem man skaidri nesaskatāmiem spīguļiem rotāts. Skaidrs, ka manas brilles viņš bija uzlicis joka pēc, tās iederējās viņa oriģinālajā tēlā. Varbūt pats atradis uz grīdas, bet varbūt tās viņam bija iedevusi skaistā meitene blakus vai kāds cits no viņa svītas, kas tagad blenza uz mani. Es teicu:

— Tās ir manas brilles!

Nepateicu neko asprātīgu, bet visi viņējie sāka nenormāli smieties. Es nesapratu, kāpēc, sapratu tikai, ka par mani. Jutu, ka pasaule ir pagriezusies par mūžību atpakaļ un es atkal esmu mazais, muļķīgais briļļainis.

Augstprātīgais ar visu svītu pagriezās uz iešanu, bet pie sienas, izrādās, stutējās Ēriks. Viņam arī bija brilles, un viņš visu zināja, visu saprata, bet viņam bija arī vecā metālista prestižs un viņš ieželojās:

— Atdod viņam brilles!

Augstprātīgais pārdomāja, apžēlojās, atdeva. Viņš kļuva par bruņinieku, bet es pazemīgi pateicos. Un vēl viņam nebija gana.

Viņš prasīja:

— Tev arī ir grupa?

Es atbildēju tieši tā, kā viņš gaidīja:

— Nē.

Un sakārtoju brilles. Viņš neatsējās:

— Bet jūs taisāt kaut ko?

— Nē.

— Bet jūs gribētu?

Es gribēju viņam pateikt: "Tu zini, ko es esmu darījis grupas dēļ? Tas ir, vēl jau nē, bet darišu? Tu varētu grupas dēļ kļūt par nodevēju, nodot draugu? Vai varbūt jau esi to izdarījis? Domā, es esmu tāds pats kā tu?" Bet es pateicu tikai:

— Nē, negribam!

Zombis izteica kopsavilkumu savā stilā:

— Mums patīk tikai grupveida sekss!

Un mēs izbirām ārā, kur bija pavisam tumšs, nepārtraukti cits citam uzgrūdāmies. Mēs tiešām bijām palikuši vairāk, ar mums nāca kaut kādas meitenes. Viņas arī iedeva naudu alkoholam, kas slēpās vientuļā kioskā, un tad jau mēs lavījāmies atpakaļ kojās. Bija jātiek garām dežurantei ar iesauku Terminators, tāpēc mēs saposāmies, lai izskatītos labi un legāli. Meitene man iedeva matu gumiju, lai savācu pinkas. Mēs gājām garām Terminatoram, aizmūrējuši elpu, neskatoties uz to pusi, un matu gumija smaržoja. Tikko tikuši kāpnēs, mēs metāmies skriet kā jukuši, joprojām cits citam uzgrūdamies, un Meles draudzenei izkrita

sērkociņi. Viņa liecās, lai paceltu, bet es viņai uzgrūdus un izdvesu: — Ko tur liekties, nav vērts! — un rāvu viņu sev līdzi. Nāvēm vairākas reizes izkrita no rokām atslēga, taču beidzot mēs tomēr tikām iekšā. Sakritām ap galdu un smējāmies. Nav zināms, par ko, bet no sirds.

Nāve sāka sist pa galdu. Viņš taču bija bundzinieks. Par spīti visam, īstenībā viņš bija bundzinieks. Mēs arī sitām pa galdu, varbūt mēs netrāpījām ritmā, bet sitām tā, ka galda lampa apgāzās un saplīsa. Kļuva pavisam tumšs, bet Zombis problēmu atrisināja — aizdedzināja sev matus un metās purināt. Liesmas dzisa, viņš uzgāza galvai šņabi, dega mazliet labāk, bet ļoti smirdēja.

Atvērās durvis, un tajās stāvēja komendante. Viņa pierādīja savu nelokāmo dabu, nekam nepievērsdama uzmanību, un tikai pajautāja:

— Vai visi nepiederošie atstāja man lejā dokumentus?

— Jā!

Tā mums visiem uzreiz pateicās. Bet viņa teica:

— Man lejā nekā tāda nav!

Viņa vēl ļoti efektīgi iepauzēja, tad pagriezās un aizgāja.

Ko tas nozīmēja? Kas mums tagad bija jādara? Jāgaida arests? Lai nu kā, mēs mazliet pieklusām. Bet bija tumšs, jo mati apdzisa, galda lampa bija sasitusies, bet griestu spuldze nebija paredzēta. Un arī sarunas kļuva tumšākas. Nepagāja ilgs laiks, līdz Mele izčukstēja:

— Vai gribat, es jums noskaitīšu dzejoli?

Un es teicu:

— Nē.

Bet Zombis dīca pavisam smalkā balsī:

— Ir mellā piektdiena, mellas lietas notiks, jūtu, pie mums nāk visādi mellie!

Es piebalsoju tāpat:

— Septiņus gadus mums tagad vajadzēs vergot!

Un kāda meitene, kuru es iepriekš nemaz nebiju pamanījis, teica dabiski smalkā balsī:

— Zināt? Es esmu ragana.

Tas bija pa istam baisi. Laikam tāpēc, ka negaidīti. Mele pirmā sāka lūgt, un mēs viņai piebalsojām:

— Izbeidz, nu, izbeidz!

Un tā meitene smējās:

— Labi, labi!

Lācis vēl paguva izšaut savu parasto:

— Aizejam uz mežu?

Man iepatikās šī doma.

— Varbūt tiešām aizejam?

Bet kur tad te mežs. Nāve arī par to domāja un neko neteica. Vispār kādu laiku neviens neko nebija teicis. Aiz loga bija kļuvis mazliet gaišāks. Vai varbūt manas acis bija pieradušas pie tumsas. Tuvredzīgie tumsā redz mazliet labāk nekā citi. Es redzēju, ka Nāve ir aizmidzis uz krēsla un viņam klēpī ir aizmigusi nezināmā ragana. Zombis bija aizmidzis, protams, uz grīdas, turpat blakus arī Meles skaistā draudzene, galvu uzlikusi viņam uz pleca.

Tikai Mele sēdēja viena. Un es arī. Viņa sēdēja istabas otrā galā, blenzdama caur pieri uz mani. Man pēkšņi kļuva žēl šīs kaitinošās muļķes, kas bija tik muļķīgi samilējusies manī, vai tiešām viņa nevarēja atstāt šo muļķību kādai citai? Es uzrunāju Meli maigā balsī:

— Noskaiti kādu dzejoli!

Bet viņa neko neteica, tikai blenza manī tukšām acīm. Tām nebija zīlīšu. Mani mati ar ierastu kustību paslējās augšup, taču nākamajā brīdī es sapratu, ka viņas acis ir aizvērtas un uz plakstiņiem atmirdz atnākusi rītausma. Es pēkšņi biju palicis vienīgais dzīvais. Kāpēc visi bija aizmiguši? Protams, viņi nebija labi izgulējušies koncertā kā es. Bija mazliet baisi, kā vienam vaska leļļu muzejā, un arī rītausma nebija nekāda cerīgā, bet mironīgi zila. Es iedomājos, ka vajadzētu tikai uzpīpēt, un viss atkal būtu labi, bet nekur neredzēja uguni. Kaut kur uz kāpnēm kāda meitene bija nometusi sērkokociņus, bet es baidījtos piecelties un iet. Ja nu viņi visi metas man virsū? Nāve un ragana, un visi.

Nāve pēkšņi ierunājās kā īstens mēnessērdzīgais:

— Mēs tiešām netaisīsim grupu?

Man vajadzēja vairākkārt aplaizīt izkaldušo muti, līdz spēju atbildēt:

— Laikam ne. Es tomēr nevaru dabūt to naudu.

Viņš teica:

— Nekas.

Un atkal aizmiga.

Gaisma aiz loga bija kļuvusi lielāka un siltāka. Es jau iedrošinājos pagriezt viņiem muguru un paskatīties pa logu. Tiešām, bija jau gandrīz gaišs. Es pagriezos atpakaļ un skatījos uz viņiem, saviem mīļajiem draugiem, kā viņi gulēja, tiešām kā bērni, kas viņi arī bija, un nebija par viņiem labāku pasaulē.

Pagriezos atkal uz logu un redzēju Ķīpsalas dzelteno zāli, dubļus, pa kuriem mēs drīz soļosim uz staciju — Nāve, Zombis, meitenes, no kurām neviena nebija mana, un es. Nāve — klusēdams

kā tuksneša dēmons, kurš palicis mūžam neatklāts, pat pašam nezināms; Zombis lēkšos, par spīti tam, ka mēs iesim pavisam lēni, viņš lēkšos, mūžīgais nemiera gars. Mēs iesim pār kanālu, bet ne pa tiltu, mēs vienmēr gājām pār divām resnām caurulēm, kas bija pārvestas pār kanālu turpat blakus. Arī šoreiz mēs iesim tāpat, kaut kājas ļodzīsies un galva reibs, bet tas necik, necik, ne cik nebūs baiļu dēļ, tā būs bauda — iet pār šīm resnajām trubām. Tikko tikuši pāri, mēs apstāsimies. Neviens nekur negribēs iet. Pīles no kanāla skatīsies tieši uz mums. Zombis iekliegsies:

— Es nekur negribu braukt! Es gribu palikt tepat un barot pīles!

Bet nebūs jau nekā, ko viņām dot. Un naudas neviena santīma.

Tā vieta man paliks atmiņā. Dubļi, kanāls un caurules, un pīles ar pārmetumu, maigumu un noslēpumu acīs. Ikreiz, kad iešu gar Ķīpsalu, mani pārņems tā pati sajūta.

Bet to sajūtu es nevarēju saprast, kad sēdēju pie loga un skatījos nākotnē. Es godīgi nevarēju saprast, vai esmu laimīgs vai nelaimīgs. Arī tagad es nesaprotu.

Tā netapa labākā Latvijas metāla grupa.

Ar to es beidzu mūsu metāla vēsturi.

III

Pēc apokalipses

Tumšs bija tikai tāpēc, ka es turēju acis ciet. Saule sen bija ieradusies, es to jutu caur aizvērtiem plakstiem. Tomēr vaļā nevēru. Es biju nupat pamodies, mirkli vēl nezināju, vai es esmu un kas es esmu, bet pēc mirkļa atcerējos to visu un arī to, ka vakar bija liela balle. Tā bija turpinājusies līdz pašam aizmigšanas mirklim, netveramā robežā pārklājusies ar sapņiem, tur bija smieklī un sarunas par būtisko, un skatīšanās debesīs caur dūmiem — to visu es atcerējos precīzi, tikai vēl nezināju, kur esmu. Vēl nebiju atvēris acis.

Nemaz negribēju to darīt. Es taču drikstu vēl mirkli nezināt, kur esmu nonācis. Parastā sajūta, ka kaut kur ļoti tālu. Tagad vajadzēs saprast, atjēgties, sasveicināties, sarunāties, brokastot un tad vēl kulties mājās, droši vien pāri visai pilsētai, ar autobusu, ar tramvaju, jo ir jau pietiekami vēls, lai taksi ņemt būtu muļķīgi. Pat nespēju iedomāties, kur es varētu būt, laikam jau pašā nekurienē.

Atvēru acis un — biju mājās! Tiešām mājās. Mana gulta. Lūk, pazīstamie griesti. Aiz loga pazīstamie koki, bet aiz kokiem saule. Nebija nekāds rīts, jau diena. Pareizi, tā balle taču bija pie manis.

Manas dzimšanas dienas balle. Atcerējos visu, tikai gulētiešanu ne. Piecēlos un devos apgaitā pa dzīvokli.

Pirmkārt jāpaskatās, vai grāmatu skapis ir kārtībā. Virspusēja apskate nekādu kaitējumu neatklāja. Veco grāmatu plauktam neviens nebija iedrošinājies ķerties klāt. Es izvilku vienu, atvēru paskatīties, vai tā joprojām ir tikpat veca. 1695. Man ap sirdi palika jaukāk. Tas vienmēr nostrādāja. Mani mierināja šie gadsimti, kas tik klusi gulēja manās rokās un liecināja, ka laikam nav lielas nozīmes.

Bet kāds bija izvilcis Dāvja "Žīdu vispasaules iekarošanas plānu" un ielicis atpakaļ otrādi. Diez kurš? Šis varbūt bija visintriģējošākais grāmatas nosaukums šai plauktā, bibliogrāfisks retums. Bet kam bija vajadzējis Vismana "Tur lejā"? Grāmata stāvēja šķībi. Bet varbūt to bija pagrūdis nejaušs plecs, kas zina, skūpstā kustināts. Pārējais izskatījās neskarts.

Ko nevarēja teikt par pārējo istabu. Kaut gan nekas liels šeit nebija sadarīts. Uz krēsla atzveltnes karājās melna jaka, kas nebija mana. Uz galda, krēsliem, palodzēm un visur citur stāvēja tukšas pudeles un glāzes. Dažas pat nebija pilnīgi tukšas. Vins lielākoties bija visāds Jaunās Pasaules *zinfandel* un *cabernet sauvignon*.

Virtuvē pavērās cerīgāks skats. Pelnutrauks bija pārpilns un veidoja tā saukto ezīti. Galds un arī grīda bija bagātīgi nolieti ar sarkanvīnu, un pusdienlaika saule šur tur uzmirdzināja glāžu lauskas. Arī vīni šeit bija mazliet labāki, krietns vācu rīzlings (kaut gan baltvīna sezona vēl nebija sākusies), dažādi *pinot noir*, un kāds šķelmis bija pat izcēlis gaismā manu *Corton-Charlemagne*, kas bija paredzēts daudz šaurākai kompānijai. Varbūt tikai man vienam.

Zīmīgi, ka neredzēja gandrīz nevienu stiprāka dzēriena paraugu. Tikai viens parastais viskijs un viens džins *Bombay Sapphire*. Un tie paši bija tikai pusdzerti. Kas ar mums ir noticis? Vēl nesen, kad dzīvojam kopā ar Kārli, skats no rītiem bija pavisam citāds. Tad dzīvoklī mētājās tukšas ņipro pudeles un nepazīstamas sievietes vai vismaz Toms Mēness. Kārlis toreiz bija svaigi šķīries no Milēdijas. Trīspadsmit vai cik tur gadi — un viss. Mēs atkal bijām vieni un traki.

Bet laikam viņam tā skaistā dzīve piegriezās. Laikam man arī. Visi kļūst prātīgāki. Vairs tikai vīns. Un tikai dažas saplēstas glāzes. Un visi pa mājām ar takšiem. Cik viņu vispār bija? Nelūgto sarašanās vairāk nekā lūgto. Bija pat viens tāds ar lielām ūsām un lesbiešu pāris. Un pa visiem tikai dažas sasistas glāzes un plauktā otrādi ielikta grāmata. Prieks par tādiem viesiem. Prieks par nodzīvotajiem gadiem, kas mūs padarījuši tik jaukus un gudrus. Ar ūsaini runājām par gramatiku. Latviešu pareizrakstībā ir pārāk daudz komatu. Es savukārt skaidroju Francijas karaļnama konstrukciju. Dofins Francijā ir tas pats, kas Velsas princis Apvienotajā Karalistē. Viņš gan man to nejaudāja, taču es tomēr skaidroju.

Bet virtuvē runāja, ka domājošs, gudrs cilvēks, visticamāk, ir nelaimīgs, vismaz skumjš vai depresīvs. Es iebildu, meitenes, var jau būt, ka mēs esam savā īpatnā veidā domājoši, bet vai gudri? Sokrāts taču teica, ka patiesi gudrs cilvēks ir laimīgs. Jūs ko, Sokrātu necienāt? Bet vai tu zini kādu tiešām gudru cilvēku, kurš būtu laimīgs? Nē, nepazīstu gan. Pārāk vēlu attapos, ka esmu apvainojis visus, kuru vienīgais grēks bija būt laimīgiem. Bet viņas vēl nerimās. Tu pārāk paļaujies uz autoritātēm. Es pārāk paļaujos uz autoritātēm? Es? Un uz ko jūs paļaujaties? Mēs redzam lietas tādas, kādas tās ir. Ak, tā. Es gan redzu lietas tādas,

kādas tās nav. Bet kā jūs domājat, tie visi muļķi, kas māca jums dzīvot, vai viņi arī domā, ka redz lietas nepareizi? Nē, viņi ir pārliecināti par savu taisnību, bet viņi maldās. Ar ko tad jūs atšķiraties? Jūs visi domājat, ka jums ir taisnība, bet citi kļūdas. Muļķības, viņas teica. Es jautāju, cik viņām pa abām gadu. Kāda tam nozīme? Mēs precēties netaisāmies. Ok, ok.

Tagad es aizdomājos, cik man pašam ir gadu. Vienam. Visu atcerējos skaidri, tikai ne to, kā aizgāju gulēt un cik gadu man palika. Atceros, kā izlija vīns: platā, tumšā straumē, un viesi sarāvās, bet es kā hipnotizēts skatījos, kā vīns izplētās gar galda malu un strūkloja lejup, pilēja ātrām, tad arvien lēnākām kārtām. Es teicu viesiem, ka viss ir kārtībā, un tā taču bija taisnība. Bet tagad šīs šķidrās atmiņas man atgādināja galveno iemeslu, kāpēc tomēr biju cēlies no gultas.

Kad tas bija padarīts, palika vieglāk. Mēģināju nolaist ūdeni, bet tas neizdevās. Kloķis kustējās padevīgi, bet ūdenskritums nesekoja.

Tad es atcerējos — vakar šī sistēma noplīsa. Visi ballētāji mācēja tik vien kā gudri runāt, tāpēc es apņēmīgi ķēros pie remontdarbiem. Lai arī praktiskas lietas man joprojām nepadevās, kaut ko es tomēr izdarīju, dažas detaļas pat palika pāri. Tomēr risinājums, izrādās, nebija ilgstošs.

Kas man tagad būtu jā dara? Rikojos kā parasti tamlīdzīgos gadījumos. Devos atpakaļ uz guļamistabu. Meitene jau modās, un es pajautāju, ko darīt. Pēc īsām pārdomām viņa man iedeva santehniķa telefona numuru.

Ideāli. Tikai jāpiezvana. Bet ne jau tagad, kad jāsteidzas uz darbu. Un es izgāju uz ielas. Bija pirmā pavasara diena, un tā jau trīsdesmito reizi.

Santehniķis ieradās ceturtdienas vakarā, tieši kā bija sarunāts. Tur viņš bija, parasts cilvēks, tikai mati sasieti astē, bet uz pieres apsējs. Viņš izņēma no ausīm austiņas, sasveicinājās un jautāja:

— Kur ir pods?

Es parādīju, pastāstīju notikušo. Viņš nocēla kastes vāku, pakatījās iekšā man nesaprotamajā okeānā, un viņam izlauzās smiekliņš. Viņš teica:

— Jā... Mēģināšu kaut ko darīt.

Priekšlaicīgi pateicos un atstāju viņu vienu. Aizgāju uz virtuvi un apsēdos krēslā. It kā nekas nebūtu noticis. Bet bija gan.

Jau kādus desmit, piecpadsmit gadus ar mani nekas nebija noticis. Mācījos, strādāju, iepazīnos, šķīros, ceļoju. Ne pārāk daudz no tā visa atceros. Noticis bija ar viņu, manu santehniķi, kurš tagad tualetē drebināja metālu. Es viņu pazinu. Tas bija Pēteris no *Skyforger* un neviens cits.

Kopš savas agrās jaunības es to mūziku vairs neklausījos. Akadēmijā vēl pa reizei, bet arvien mazāk un beigās nemaz. Nesekoju, aizmirsu, apgriezu matus. Nekā jau arī vairs nebija — *Dzelzs Vilks* deģenerējās, Šuldiners nolikās ar sirdi un pat Grišnaks

iznāca no cietuma. Tikai *Skyforger* un Pēteris turējās. Viņš nebija padevies necik, joprojām grieza labu metālu. Skajus es vēl pa retam paklausījos. Sevišķi man patika albums "Latviešu strēlnieki". Ja es vēl būtu zinājis, ka biju turpat blakus, kad sākās Pētera attiecības ar strēlniekiem... Zināju tikai, ka viņš ir elks, pieminēklis un kultūrvaronis, Latvijas mūzikas pēdējais balsts, slavenākais latviešu mūziķis pasaulē un man personīgi pret-pierādījums pasaules nastai.

Es viņu nebiju personiski pazinis. Toreiz Jelgavas estrādes krūmos stāvējis turpat blakus, pēc tam redzējis tikai uz skatuves vai presē. Biju dzirdējis, ka viņš strādā par santehniķi Dailes teātrī. Vēl pabrīnījos, cik paradoksāli — viņš strādā iestādē, par kuru pats ir daudzkārt slavenāks. Bet man nekad nebija ienācis prātā, ka viņš nonāks pie manas santehnikas.

Domāju, ko darīt. Manas domas darbojās neierasti skaidri. Tas jaunais es no senajiem laikiem taču būtu gribējis parunāties ar *Skyforger* Pēteri. Tāpēc nedrīkst to nedarīt tagad, kad jau esmu lauzis visus solījumus un pārvērties par vergu, liekuli, meli, krāpnieku, ārišķi un snobu, par visu, kas es nebiju toreiz. Nedrīkstēju palaist garām iespēju parunāties ar kādu no tās pasaules.

Atvēru skapi un liku galdā vienu *Pouilly-Fume* un vienu normālu *Chateau Neuf du Pape*. Laiks bija tāds, ka kungs varētu izvēlēties gan balto, gan sarkano. Izpūtu arī pelnutrauku un liku pa vidu.

Ka tikai viņš nepadomātu, ka esmu pusjucis fans, kurš salauž podu, lai satiktu slavenu mūziķi. Kaut kas traks, es domāju kā pusaudzis, lai gan tāds sen vairs nebiju.

Bet tur jau viņš nāca. Rokās viņam nebija zobens, bet dvielis, viņš slaucīja rokas un teica:

— Kaut kā sataisīju, darbosies.

Un domās droši vien piebilda: “Dirs droši!” Tas mani iedrošināja, un es jautāju:

— Vai tu viņu nevēlies? Balto, sarkano?

— Nē. Man viņš negaršo.

Sapratu, ka nekādas sarunas nebūs — esmu aizmirsis sarunāties, varu runāt tikai ar tādiem pašiem kā es, un es tagad esmu cits. Tomēr viņš labvēlīgi pajautāja, vai varot uzpīpēt. Es pastūmu pelnutrauku, un pēc dūmaina klusuma brīža jautāju:

— Tu atceries, kā jūs, toreiz vēl kā *Grindmaster Dead*, spēlējāt Jelgavas estrādē?

Viņš brīdi smaidīja.

— Jelgavā... var jau būt. Estrāde... kas tur par estrādi?

— Tieši pretī pilij. Otrpus upei.

— Neatceros. Bet var jau būt.

— Tas bija viens no pēdējiem *Grindmaster* koncertiem. Pēc tam sākās *Skyforger*.

— Nevar atcerēties visus tos koncertus.

— Kurā gadā sākās *Skyforger*?

— Deviņdesmit piektajā... A kas?

— Nekas, nekas. Es arī biju tajā koncertā. Atceros dažreiz tos deviņdesmitos gadus. Kā toreiz... Toreiz bija citādi.

Viņš māja ar galvu, bet es domāju — kas tad viņam bija citādi, viņam viss palicis tāpat.

— Atceries, kā toreiz krūmos mīzi, un Nāve tevi sveicināja?

— Tādu lietu gan neatceros.

— Bet alu varbūt iedzeram?

— Alu varbūt varētu.

Viņš rāmi smaidīja, it kā paredzējis šādu notikumu pavērsienu.

Mēs izdzērām diezgan daudz Valmiermuižas nefiltrētā alus, praktiski visu, kas mājās bija. Daudz pipējām un runājām — tas notika ļoti viegli. Tāpat kā citas īstās andergraunda zvaigznes, teiksim, Dambis vai Šubrovskis, arī Pēteris bija laipns un atvērts kā īsts karalis. Mēs apspriedām baltu etnoģenēzi, Otrā pasaules kara cēloņus, metriskās sistēmas trūkumus, bet visvairāk runājām par mūziku. Es skatījos uz viņu caur dūmiem un putām un domāju — lūk, viņš to paveica!

Kā viņš to paveica? Kā bija iespējams nepateikt “nē” toreiz no rīta deviņdesmitajos? Varbūt es toreiz nobijos? Varbūt biju kūtrs? Lepns? Kāpēc es aizgāju, bet viņš palika? Nē, arī es nebiju aizgājis — pasaule bija beigusies! Vai tomēr nē? Lūk, pasaule šeit sēdēja un nebija beigusies. Viņš stāstīja, ka tagad ir savs klubs, “Melnā Piektdiena”, kur spēlē tie vistrakākie ārzemnieki. Pirmā lieluma. Metālistiem Latvijā tagad esot pat savs brīvdabas festivāls. Es taču to biju savulaik izdomājis! Vai viņi bija noklausījušies manas domas? Biju gan plānojis, ka festivālam jānotiek ziemā, mežā, uz nomīdīta sniega; bet arī šis, par ko stāstīja Pēteris, neizklausījās slikts — vasarā, pie dīķa.

Es viņam prasīju:

— Vai tagad ir tik labas grupas kā toreiz?

Viņš atkal pasmaidīja savā rāmajā manierē:

— Tik labu nav gan.

Un aizdomājās. Es gribēju teikt — protams, es sapratu, ka viena grupa joprojām ir tikpat laba, vari to neteikt, strēlniek. Bet viņš teica:

— Varbūt tie tur... *Tabestic Enteron*. Tie varbūt ir tikpat labi.

— Ei nu?

— Uz to pusi. Paklausies pats.

— Labi.

Diezin kur lai es viņus būtu paklausījies?

— Ir viņiem kāds ieraksts?

— Nu, nē. Uz koncertu aizej.

Kā tad es tā — celšos un iešu. Bet viņš uzkūra liesmu:

— Tu tiešām viņus nezini? Man liekas, viņi ir no Jelgavas.

Kā tad tas var būt?

— Viņi nespēlēs tajā festivālā?

— Blomē? Laikam spēlēs.

— Kad ir tā Blome?

— Rīt.

Un mēs atkal runājām kā visu mūžu neizrunājušies, par strēlnieku cīņām un ka Jelgavas rajonā joprojām guļ kritušie strēlnieki, kā Pēteris savulaik mainīja savu pārliecību, es arī savu mainīju, tikai nezinu, uz ko. Runāju arvien mazāk. Centos kaut ko atcerēties. Arī Pēteris pieklusā, un mēs kādu laiku sēdējām klusumā. Alus vēl nebija beidzies (daudz gan arī nebija palicis), bet Pēteris piecēlās un atvadījās:

— Man taču ar riteni jābrauc!

Un pēc sirsnīga rokasspiediena prom bija. Aizgāju atpakaļ uz virtuvi, iedzēru vēl mazu malciņu alus. Sajutu, ka alus liek darīt to, ko jau parasti liek. Pareizi, tagad taču mana tualete ir kārtībā.

Es tur iegāju, parastiju kloķi. Darbojās — manai rokai atsaucās ūdenskritumiņš. Bērnībā mani tik ļoti interesēja ūdenskritumi. Kā sauca pasaulē lielāko ūdenskritumu? Vēlreiz parāvu kloķi. Tas palīdzēja, jā, Gvairas ūdenskritums. Pēteris sataisīja

podu. Pēteris no *Skyforger*. Mūsējie visi padevās, bet viņš nepadevās. Nē, es nedarišu šai podā, ko biju nodomājis. Es izņēmu no kabatas atslēgu, lai ieskrāpētu sienā kādas grupas nosaukumu. Kā sauca mūsu grupu? Neatcerējos. Iesviedu atslēgu podā un gāju ārā, no tualetes, no dzīvokļa, un aizcirtu durvis.*

* Es nezināju, ka Gvairas jeb Septiņu Kaskāžu ūdenskritums jau sen ir iznīcināts. Tā vairs nav. Dzejnieks Karlušs Drumonds de Andrade šai sakarā rakstīja: "Septiņas Kaskādes ir aizgājušas no mums, mēs nemācējām tās milēt, ak, mēs nemācējām tās milēt, un tagad visas septiņas ir mirušas, visas septiņas izkūpēja gaisā, septiņi spoki, septiņi noziegumi, ko paveica dzīvie, satriekdami pasauli, kas nekad neatdzims."

Es nolēmu aizbraukt uz to festivālu. Man tāpat nedēļas nogalē nekas nebija plānots. Gribējās kaut ko citādu. Kaut ko tādu, kā sen nav bijis.

Piektdien pēc darba es gāju uz autoostu. Nolēmu šoreiz nebraukt ar mašīnu. Man gan pašam mašīnas nemaz nav. Nekādi nevarēju iemācīties braukt. Vienmēr brauca kāds cits un laipni aicināja iesēst. Taču šoreiz neviens nebrauca. Nekas, es aizgāju uz autoostu un prasīju biļeti līdz Blomei. Tad jau sākās. Izrādījās, ka pasaulē ir divas Blomes. Līdz kurai man jātiek?

— Kur tās Blomes ir?

It kā atbilde man spētu ko dot.

— Apmēram uz vienu pusi. Viena tuvāk, otra tālāk.

— Dodiet uz tālāko.

Apmierināts ar savu izvēli, devos uz peronu. Viss bija pareizi — tur jau kūkoja pāris kompānijas garmatainu, izstīdzējušu puisi un melnā ģērbtu meiteņu. Viņi sēdēja uz guļammaisiem un plecos turēja teltis. Varbūt man arī kaut ko tādu vajadzēja? Nemaz nebija ienācis prātā. Galu galā tas nebūt nebija svarīgākais. Es braucu pētīt, nevis gulēt.

Tikko iekāpu autobusā, trīs meiteņu kompānija man jautāja gandrīz unisonā:

— Atvainojiet, vai šī ir jūsu vieta? Mums ir pieci, seši, septiņi.

Es pametu ar roku, sēdēt, un aizgāju uz aizmuguri. Tādi man jāpēta. Uniformēti pamuļķīši. Aitas, kuras bez prasīšanas nevar atrast savu vietu. Arī tādu dēļ mēs savulaik cīnījāmies. Bet tagad, lūk: “jūsu vieta”. “Jūsu”. Biju pieradis dzirdēt tādu uzrunu no uzņēmējiem un profesoriem. No policistiem pieprasīju tikai tādu. Savukārt, ja taksistam vai remontstrādniekam paspruka “tu”, es neņēmu ļaunā un sirds dziļumos mazliet priecājos, ka manī ir palicis vēl kaut kas no jaunības. Bet tagad jaunība uzrunāja mani uz jūs. Un vēl kāda jaunība. Man nebija vērts doties šajā ceļā. Bet autobuss jau sakustējās, un es darīju to, ko parasti, kad esmu apjucis vai/un sakustas transporta līdzeklis — izvilku no ķešas grāmatu.

Grāmata kā par spīti bija trāpījusies neinteresanta. Skatījos ārā pa logu un iztēlojos, kā pāri šīm ainavām veļas interesantas grāmatas notikumi. Aiz krūmiem neredzams zogas kāds tēls, kurš seko kādam no mūsu autobusa. Autobusa pieturā sēž vīrs, kurš neskatās uz mums. Ko viņš domā?

Kompānija man aiz muguras kļuva arvien skaļāka. Es viņus biju pamanījis jau iekāpjot. No tiem pašiem. Divas melnas meitenes un divi garmataini puisi. Kas tā par indevi, ietērpties uniformā. Bailes no vientulības? Tomēr visi nebija pavisam vienādi, sāku samanīt sava veida izkārtojumu. Bezkaunīgā meiteņu kompānija priekšā sēdēja klusi, taisnām mugurām. Tās droši vien pirmo reizi devās tamlīdzīgā avantūrā. Pa vidu autobusam sēdēja vientuļš trīsdesmitgadīgs un briļļains metālists, kuram es, iespējams,

biju līdzīgs, tikai viņš bija resns, saglabājis garu zirgasti un spītīgu sejas izteiksmi. Viņš bija daudz kur piedalījies, taču joprojām introverts un turējās kopā ar pavisam šauru draugu kopu, no kuriem šeit nebija neviena. Visbeidzot man aiz muguras — skaļākā kompānija, kas kļuva arvien skaļāka. Es nemaz neklaušijos, ko viņi runā, bet viena meitene pēkšņi sacīja:

— Nāc taču pie mums!

Es pagaidīju, lai viņa pasauc mani otrreiz, un brīnījos — kā viņi mani atšifrēja? Man sen vairs nebija atbilstošu ārējo pazīmju un rokās neinteresanta grāmata. Biju nepamanīts paslidējis garām pirmo rindu brigādēm, bet ne pēdējās rindas orākulam. Pārsēdos pie viņiem. Signe, Ella, Ilmārs, Justs. Savādi vārdi, un viņi teicās, ka esot jau piedzērušies. Ella vienīgā liedzās, bet Signe viņai teica:

— Es taču zinu, tagad tu tā saki, bet, kā izkāpsim, tā kritīsi zemē. Es taču zinu, cik mēs esam izdzēruši.

Un viņi man rādīja, cik izdzēruši. Nulle trīs šņabītis, kura dibentiņā vēl skalojās lāsīte. Uz četriem. Es sapratu, ka mani ceļabiedri laikam ir ļoti jauki. Tas ir, es gribēju teikt, ļoti jauni. Šņabītis viņiem vairs negāja iekšā, viņi aicināja mani palīgā, un es piebeidzu to lietu četrās sekundēs.

Ilmārs atcerējās, ka viņam esot arī pusotrlitrīgais flomāsters. Ar manu palīdzību arī tas aizgāja ātri. Meitenes atcerējās, ka viņām esot vīns. O, es teicu, o! Kādu vīnu izvēlas jaunas metālistes? Pie Jupitera, tas bija *Martini*. Meitenes, tas taču nav vīns. Bet es neko neteicu, pieklājīgi dzēru — cik pretīgs dzēriens —, un tad arī tas bija beidzies. Žēl, es biju tikko iededzies. Un jau iemīlējis savus jaunus draugus. Es viņiem patiešām patiku. Signe uzlika man roku uz pleca. Es biju tikko iededzies, un mums

priekšā bija festivāls, bet aiz muguras nekā, vispār nekā, tikai mēs, satikušies ceļā, ideālās cilvēciskās attiecībās — gandrīz svešinieki, kuriem citam no cita neko nevajag. Es sajutos tik vienots ar mūsu pasauli, īsto pasauli, un tik pašpārliecināts, ka, nejauši notvēris resnā metālista skatienu, aicināju viņu pie mums. Iepazināmies, Imants, viņam bija līdzī mazais balzamiņš.

Kāda kundze jautāja, vai tad mums nevajadzēja izkāpt Blomē. Visi pasažieri jau zināja, kur mēs dodamies. Es jau jutos kā vadonis un atbildēju, ka satraukumam nav pamata, mums vajag to tālāko Blomi. Nupat jau esot bijusi tā tālākā. Kā mēs nepamanījām? Imants teica, ka viņš gan skaidri zinājis, taču arī nepamanījis. Bet citi pasažieri tikai teica un teica:

— Jā, jā, jums jākāpj ārā!

Mēs palūdzām apturēt autobusu un izbirām ārā, grāvmalā. Tur bija tikai ceļš, mežs un grāvis, taču ar to arī pietika. Imants teica, ka tūlīt dabūšot mūs uz festivālu, zvanīja pa mobilo, tūlīt piebraukšot mašina, mēs viņam ticējām un smējāmies, jo skaidri zinājām, ka mēs visur paspēsim.

Mēs tiešām nonācām galā. Vienā mirklī es pazaudēju visus jaunus draugus. Viņiem vajadzēja sliet teltis un ko tikai vēl ne, es biju viens, bez mantām, un tāpēc man, protams, gāja lēnāk. Nonācu pie iekšālidēju barjeras. Tā kā laida, tā kā ne — daži matainie tiešām iegāja iekšā, bet dažus apsargi sūtīja atpakaļ, un viņi bez vārda runas pagriezās un kāpa uz tuvējo pļaviņu. Es sapratu — festivāla teritorijā bija aizliegts ienest alkoholu. Neieļautie ņēma ārā neveiksmīgi noslēptās pudeles un tukšoja. Dažiem tas beidzās ar filmas zaudēšanu. Šī pļaviņa laikam radīta tieši šiem nolūkiem, es pasmējos, un pēkšņi atcerējos, ka arī man

ķešā viskija pudele. Gribējās iet iekšā, bet apsargi izskatījās nopietni, divreiz plataki nekā vecajos laikos. Lai gan arī toreiz es tos nevarēju izmētāt. Bet kāda tam nozīme, ja es vienkārši esmu solīds cilvēks. Kāpu lejā uz pļaviņu.

Pieslidēju kompānijai, atturīgi iedzēru un piedāvāju arī citiem. Pirmais metālists uzmanīgi saņēma manu "Jack Daniel's", paskatījās uz mani un jautāja:

— Tu uz kaut kādu VIP zonu?

Ļoti smieklīgi.

Viskijs žuva ātri, bet sarunas nevedās. Es jautāju:

— Ko jūs visvairāk gaidāt šai festā? Kādu grupu?

— Laikam jau *Tiamat*.

— Hā, deviņdesmitajos arī bija grupa ar tādu nosaukumu.

Tāds labs *doom*.

— Tie paši.

Es smējos:

— Nē taču. Tie nevarētu vairs būt dzīvi.

— Ir tie paši!

Es likos mierā. Jauni puikas, nesaprot laika svaru. Prasīju labāk ko citu:

— Kādi ir tie *Tabestic Enteron*?

Te bija vairāk viedokļu:

— Tie tur?

— Sūds.

— Nē, nu kā...

Un kāda meitene pat pamodās un teica:

— Tie jau kaut kādi nenormālie.

Man iesmeldzās sirds, un es taujāju tālāk:

- No kurienes viņi ir?
- No durkas.
- No Jelgavas vai kaut kā tamlīdzīgi.
- Es prasīju vēl:
- No Jelgavas? Kas tur spēlē?
- Fauns, zini? Peteņu Malējs, zini?
- Ā. Nu jā, jā.

Bet es viņus nezināju. Ne Faunu, ne Peteņu Malēju. Tūlīt pamodās vēl kāds un jautāja:

- Tu esi no Jelgavas?
- Jā! — es atbildēju no sirds.
- Tu tādu Janu zini?
- Jana... pastāsti par viņu ko vairāk!
- Nu, viņai ir sešpadsmit gadu...
- Nē. Janu es tomēr nepazīstu.

“Jack Daniel’s” arī bija beidzies. Tuvākais metālists izvilka no šķindošā guļammaisa pudeli un pasniedza man. Tas bija “Hektors”. Cik salds. Kā jaunība. Tikpat šķebinošs, tikpat kaitīgs turpmākajai dzīvei. Padzēries gāju iekšā festivālā.

Apkārt kustēja metālisti, bet es nevienu nepazinu. Likumsakarīgi, es taču jau vairāk nekā desmit gadus biju projām. Bet nekas, skatījos ar tīri antropoloģisku interesi. Pirmkārt, te bija neparasti daudz meiteņu. Deviņdesmitajos alternatīvajā sabiedrībā iesaistījās tikai retas īpatnes. Bet tagad šeit bija kaut kāda masveidīga modeļu parāde. Un agrāk taču meitenes ģērbās tāpat kā mēs, saplēstās džinsās un parastā kreklā. Vai arī garos svārkos... Bet tagad te bija kaut kāds karnevāls! Melnas mežģīnes, bižutērija, mirdzums, pūderis!

Bija skaidrs, ka es nepazišu nevienu no viņām. Skatījos uz čaļiem, tie izskatījās apmēram tāpat kā toreiz. Visiem gari mati, smagi zābaki un krāsaini krekli — *Burzum, Amorphis, Skyforger* un daudz man nezināmu grupu. Es skatījos sejās un meklēju, lūk, tas izskatījās pēc Cipara, tas pēc Deguna, bet nē, tie nebija viņi. Varbūt visi jau miruši. Vai arī neviens te vairs nenāk. Viens izskatījās pēc Pekša, bet nevar taču būt, ka tas tiešām bija viņš. Šim grebene daudz krāšņāka un pats tā kā resnāks. Kamēr es tā vēroju, no nekuries izpeldēja meitene, pamāja un apņēmiģi soļoja tieši pie manis. Šī gan šķita kaut kur redzēta. Sen, sen, bet atmiņas tik dzīvas, ka šķiet nesen... Tā taču piedzērusi Signe no autobusa, ar kuru iepazīnāties pirms stundas! Viņa apķērās man ap kaklu un sauca:

— Kur tu biji pazudis? Kur tu biji pazudis?

Tiešām, es domāju, kur es biju pazudis? Ko es dariju visu šo laiku?

Mēs ar Signi kaut kur gājām. Viņa laikam mani veda. Es neko neteicu, bet viņa jautāja:

— Kā tu domā, cik man ir gadu?

Es paskatījos uz viņu, uzmanīgi. Man nekad neveicas ar vecuma noteikšanu. Es minēju:

— Astoņpadsmit?

Ar domu, ka labāk kļūdīties uz leju, meitenēm vienmēr patik komplimenti. Signe lepni nosmējās:

— Hā, man vienmēr iedod vairāk. Kad sataisos, dažreiz pat divdesmit.

Nogrozīju galvu un nez kāpēc sajutos jaunāks par viņu. Mēs bijām atnākuši pie alus telts.

— Lieliska ideja, Signe, lieliska.

— Vai ne?

Es paņemu četrus, lai nav atkal jāstāv rindā, apsēdāmieš zālē. Ko tagad darīt? Iebāzu seju alū, bet cik ilgi tur paliksi? Signe skatījās spožām acīm nezināmā virzienā. Ej nu zini, ko tāda domā.

— Par ko mēs runāsim?

— Kā tu to domā?

Ārprātīgs pretjautājums. Nekad neesmu sapratis, ko lai uz tādu atbild, un arī šoreiz nesapratu.

Biju pavisam aizmirsis, kāpēc šeit ierados. Bet tad pamanīju, bļe, tas taču Venoms! Vai tiešām Venoms? Viņš gan, bet matu vairs nav. Un tāds kā druknāks kļuvis. Bet tā pati nīgrā seja, citam tādas nav. Tur nebija vietas nekam no parastās pasaules. Es teicu Signei:

— Atvaino!

Un gāju pie Venoma. Viņš mani pazina! Vai varbūt bija pieradis, ka ik pa laikam viņu uzrunā kāds nepazīstams cilvēks. Mēs neapskāvāmies, viņš uzreiz jautāja:

— Nu kā tad patīk?

— Kas?

Viņš pamāja uz skatuvi. Es ieklausījos, nebija nemaz slikti. Varētu pat teikt, vecajā stilā. Tie taču nevarēja būt *My Dying Bride*, vecīt.

— Nekāda vaina. Kas tie ir?

— *Frailty* taču.

Kas tas tāds, man nebija ne mazākās nojausmas. Izgāzies jau biju, tagad varēju normāli turpināt sarunu:

— Dari vēl kaut ko pa metāla līniju?

— Jā, es tagad ar žurnālistiku. Taisīsim filmu par *Skyforger*, ar trim kamerām. Žurnālam vienam rakstu. Nu tā kaut kā.

— Forši.

— No visām nacionālistu organizācijām gan esmu izstājies. Nav disciplīnas, nekā nav. Pieriebās, izstājos. No visām.

Tad viņš paskatījās uz mani ciešāk:

— Bet es savu tīgeri baroju. Ko tu?

Man ļoti iepatikās šis viņa teiciens. Bet viņš atkal:

— Bet ko tu?

— Es?

— Jā.

— Es neko.

— Skaidrs.

Abi klusējām. Es domāju par savu tīgeri. Kas tas bija? Kā viņš jābaro? Es teicu Venomam:

— Labi, man jāiet atpakaļ pie vecenes, bļe.

Bet Signes tur vairs nebija. Meklēju viņu pie alus. Paņēmu kausu un vienu viskiju, un skatijos uz visām meitenēm. Skāde, es redzēju tikai dibenus un krūtis, kā gan lai es pazītu Signi? Agrāk meitenes pazīt bija vieglāk. Vai man vispār nebija jābūt mājās pie savas meitenes? Telefons trīcēja, viņa man zvanīja. Es neko nedzirdēju, apkārt pārāk skaļš, es tikai teicu klausulē:

— Viss ir kārtībā. Viss ir kārtībā. Vismaz tu taču mani pazīsti.

Viss tiešām bija kārtībā. Tikai aizgāju vēlreiz un vēlreiz līdz bāriņam. Tāds miers bija pārņēmis, ka pāris reizītes iesnaudos turpat uz sola. Kaut kādi čaļi man teica, ka es varot iet atpūsties viņu teltī, ja jau man pašam savas neesot. Vai tad jau laiks gulēt? Es atteicos:

— Čaļi, atvainojiet, es tomēr esmu pieradis pie zināma komforta līmeņa.

Un uzreiz aizmigu turpat, kur biju. Sapnī skanēja brīnišķīga mūzika. It kā kaut kur dzirdēta, kā jau viss skaistais. Negribēju mosties nekad, lai tikai šī mūzika nebeigtos. Tā dziedāja:

Do you dream of me?

Un es nurdēju caur siekalām, jā, jā, jā.

Savādi, lai gan es iemigu uz sola, pamodos zem koka. Turpat festivāla teritorijā. Garām gāja meitenes un jautāja:

— Kur tavas brilles?

Pārbraucu ar roku sejai, tiešām, kur? Galva uzreiz noskaidrojās, tās taču bija "Dior" brilles. Paskatījos uz augšu. Brilles bija uzkārtas koka zarā. Vecās iemaņas nepazūd. Apāvos brilles un slāju brokastis.

Tur jau sēdēja. Pasūtīju krietnu omleti un apsveicinājos:

— Labrīt!

— Labrīt no rīt'!

— Rīts labs, kāds tas devējs!

Kā veci paziņas, kaut gan es nevienu nepazinu. Viens prasīja man:

— Kā *Tiamat* patika?

— M?

— Bija labi, ne? Forši, ka spēlēja arī deviņdesmito gabalus.

Ak, tā. Kā senā dziesmā: "You awake — and it's true." Tie tiešām bija tie paši *Tiamat*, joprojām dzīvi, un tieši viņus es dzirdēju miegā. Tas nebija sapnis. Man nevajadzēja baidīties no pamošānās. Vajadzēja tikai atvērt acis, lai sapnis kļūtu īstenība.

Bet apkārt nevienu neinteresēja manas sapņainās tragēdijas. Par spīti agrajai stundai uz galda bija jau padaudz tukšu alus glāžu, un klusi sāka ieskanēties dziesmas. Viņi dziedāja jauki, sirsnīgi, bez pārspilējumiem, tikai švaki zināja vārdus. Es pabeidzu omleti, pabeidzu alu un pievienojos, atturīgi un gaumīgi, sākotnēji liekot sevi dzirdēt tikai brīžos, kad kopkoris aizmirs rindas nobeigumu, bet, lūk, jau drīz visi sekoja man, jo dziedāt taču gribējās un beidzot kāds zināja vismaz kaut kādus vārdus. Te derēja puslīdz viss. Kad nodziedājām

Mans brālītis karā kritis,
Bet naktī, es dzirdu, tas jā...

mans blakussēdētājs, mans nepazīstamais brālītis bez krekla un ar garu bārdu, apraudājās. Skatījos un brīnījos — skarbaiss dzelzs vīrs raud pie šlāģera. Bet šis tik slaucīja asaras, kamēr blakus galdiņš pabeidza dziesmu, jā, viņi no mums atpalika gandrīz par veselu pantu. Apslaucījis asaras, viņš uzsita man uz pleca. Es arī jutos aizkustināts un uzsaucu viņam vēl kausu alus un grauzdiņus. Negaidītā kārtā šeit diezgan labi baroja. Omlete bija gluži pieņemama un grauzdiņi krietni ķiplokoti.

Tad sajutu, ka sākas. Jau tiku kārdināts ar atstumtību, ar mačo lomu, ar cienījamiem paziņām un gudrinieka statusu; visas šīs lietas bija stājušās man ceļā, lai es neatrastu to, pēc kā biju šeit braucis. Un tagad es sajutu lielu kārdinājumu plātīties ar naudu. Tas sākās tik nevainīgi — kas var būt nevainīgāks kā uzsaukt raudošam svešiniekam alu? Pat Šveiks tā darīja. Taču viņam tā bija pēdējā nauda, un tad tā darīt ir labi. Bet man naudas bija vēl pietiekami. Un es to gribēju parādīt. Biju aizlaidies no mazgadīgajām,

tagad man apkārt dziedāja kungi puslīdz manos gados, bet man nebija garu matu, nebija nekā. Es biju svešs, vēl sliktāk, es biju nodevējs, kas daudzus gadus kalpojis ienaidniekam, bet tagad ieradies svētkos, bezcerīgi izlikdamies par savējo, un tagad metu galdā nožēlojamāko ieroci, ko met tikai nepilnvērtīgie, lūk, to ties es varu nopirkt grauzdiņus, visiem grauzdiņus un aliņu!

Teorētiski tur varbūt bija kaut kas no solidaritātes, no pazudušā dēla atgriešanās. Varbūt tāpēc tik asi sajutu, cik tas viss ir riebīgi — bailes no priekšniecības un liksme par uzslavu, un visa tā nauda. No tās bija jātiek vaļā. Mūsu galdiņš nokrāvās ar tukšām glāzēm. Te pastāvēja jaukais ieradums nenest tukšās prom, lai var redzēt, kas ir sastrādāts. Biju pieklusis savā nodevēja apziņā un koncentrējos uz dzeršanu, taču kļuvu skaidrāks ar katru kausu. Tā gadās. Šie gan tieši bija iesiluši un no dziesmām likušies uz sarunām. Kāds krieviņš sāka cilāt nacionālo jautājumu. Parasti tieši viņi to sāk. Mūsējie varbūt internetā. Bet nu gāja pa tiešo, un viņš teica jau paceltā balsī:

— Nu un tad, ka es esmu krievs?

— Nekas. Neviens taču neteica, ka kaut kas.

Mēģināju būt saprāta balss. Neviens tiešām neko tādu nebija teicis.

— Tad ziniet, ka mans vecvectēvs piedalījās Latvijas Republikas atbrīvošanas cīņās!

Un viņš paskatījās uz mums visiem pēc kārtas. Neviens neko neteica, ko tad tur varēja teikt. Tikai es, protams, piebildu:

— Ļoti jauki. Cieņa un gods viņam.

Visi piebalsoja, nu jā, nu jā, tā tas ir. Bet kāds no galda otra gala pēkšņi pievērsās tieši man:

— Bet kas tu esi?

Es nedzirdēju, biju aizdomājies. Ne gluži aizdomājies, drīzāk aizskatījies. Uz blakus galda sēdēja meitene. Viņa bija ģērbusies t-kreklā un *string* apenēs, un sēdēja ar muguru pret mums. Viņa gluži labi iekļāvās kopējā ainavā, varbūt tieši šī klusā, nemanāmā klātbūtne ierāva mani eksistenciālā kontemplācijā. Es skatījos uz viņas dibenu kā uz divu tālu planētu sadursmi. Vai kā muļķis. Un tad vēlreiz tas jautājums:

— Kas tu esi?

Es salēcos iztraucēts, pieķerts, samulsināts. Nemaz nezināju atbildi uz šo jautājumu. Man šis jautājums jau bija apnicis. Pakasīju pieri ar divlatnieku un atbildēju:

— Nezinu.

Piecēlos un gāju pastaigāties. Kas gan es biju? Bez matiem, bez tiģera. Apkārt neviena reklāmista vai franču aristokrāta, kas mani pazītu. Bet Signe taču mani pazina? Viņa nejautāja, kas es esmu. Ko viņa mani pamanīja? Kur viņa ir? Nevarēju viņu ieraudzīt. Un joprojām nevarēju kaut ko atcerēties. Kaut kas kniesā tepat neizrautajā pieres daivā. Kas es biju? Ko es te meklēju?

Ievēroju, ka cilvēki sākuši man uzgrūsties tikai no vienas puses. Notika kaut kāda virzība. Visi mani kaut kur bīdīja. Vai varbūt paši kaut kur devās, un es vienkārši patrāpījos ceļā. Un atskanēja mūzika. Eu, bet patiešām laba mūzika! Atkal kaut kas tāds? *Morbid Angel* vai *Demilich*? Te jau bija iespējams viss. Nu jau es nesos visiem pa priekšu. Aizmīcījos līdz pašai skatuvei. Nē, uz tās stāvēja pavisam nepazīstami keksi. Pavisam parasti džeki, tikai saģērbušies ākstu tērpā. Kurš kleitā, kurš triko, bet ģitārists pavisam plīks, tikai sarkanos stringos. Es nopietni runāju.

Tādi viņi bija. Bet muzons, muzons skanēja neticami labi. Es arī nenoticēju. Teicu: "Smadzenes, šoreiz jūs mani nepiečakarēsiet. Kas te skan?" Ieklausījos vārdos:

Tu nespēji sagremot mūsu fekālās olas,
Bet mutē jūti rabarberu garšu.
Agri vai vēl es būšu tava astrālā padauza.

Tas nebija slikti. Nemaz nebija slikti. Kaut kur bija pastāvējusi man nezināma poētika, lai cik neiespējami tas šķistu. Un tad nāca noslēguma pants:

Un tu masēsi manas mazās sārtās oliņas,
Tu būsi mans draudziņš, mēs iesim roku rokā
Uz vietu, kur nenoriet saule, un putni svilpo *Judas Priest*.
Es tikai vēlos būt laimīgs.

Man bezmaz uznāca raudiens, godīgi. Tieši kā tam nezināmajam metālistam pie dziesmas par brālīti. Beigu soliņš arī bija vienkārši perfekts — tiu-riu-tiu-tiu! Pēc dziesmas publika klaiņāja to, ko es jau biju sapratis:

— *Tabestic Enteron!*

— *Tabestic Enteron!*

Vai tas nebija tas, pēc kā biju šeit ieradies? Laikam taču. Tagad es skatījos uz tiem ākstiem pavisam citām acīm. Sevišķi skatiens aizķērās pie ģitārista stringos. Ne jau apģērbs mani šoreiz pie-saistīja. Tas taču bija... Tas bija Artūriņš no Jelgavas. Pilnīgi no-teikti un nenoliedzami. Tas Artūriņš, kurš gribēja ar mani taisīt grupu. Viņš bija uztaisījis grupu tagad. Kāpēc viņš nepagaidīja mani? Es saprotu, Pēteris uztaisīja *Skyforger* bez manis, viņš taču nezināja. Bet Artūriņš, kāpēc viņš nepagaidīja?

Kad izskatījās, ka koncerts tuvojas beigām, pametu pirmās rindas un lavijos uz bāriņu. Izstumdīju tur kūkojošos dikdieņus, pat nepaskatījos uz meiteni, kura joprojām sēdēja uz galda malas. Paņēmu sešus aliņus. Piecus *Tabestic Enteron* un vienu pašam. Gribēju pacelt kausu kopā ar saviem draugiem, lieliskiem mūziķiem. Es biju viņiem piedēvis. Biju pietiekami liels mākslinieks, lai mākslu vērtētu augstāk par sevi. Tur jau viņi nāca, vairs publikas nemanīti, savā starpā apsprieždami, kā noritējis koncerts.

Es gāju viņiem pretī ar alus pušķi. Sniedzu to viņiem un sacīju:

— Pieņemiet, mūziķi, no sena metāla cienītāja!

Starp citu, Artūriņam blakus soļoja ļoti skaista meitene. Viņa paskatījās uz mani, uz viņu un uzdeva to pašu jautājumu:

— Kas tas tāds?

Bet Artūriņš, tas ir, Peteņu Malējs, paskatījās uz mani un atbildēja:

— Tas ir mans draugs! Vienmēr vecāks un gudrāks par mani.

Jūs laikam domājat, ka man pēc Blomes bija miers. Nē, nekāda miera nebija. Rēta bija atkal vaļā, un miegs pagalam. Joprojām kaut ko nebiju atradis, nevarēju atcerēties kaut ko ļoti svarīgu. Tā bija pagātne, galvenais vienmēr ir pagātne. Bet pagātne ir noslēpums. Platona "Teaitētā" ir tā foršā vieta par putnu būri. Atceraties, Sokrāts ar Teaitētu spriež, kāda ir mūsu atmiņa. Vai kā vaska plāksne, kurā iespiesti mūsu pagātnes notikumi? Dažs dziļāk, dažs seklāk, laika gaitā iespaidumi zaudē asumu, izlīdzinās, un mēs vairs īsti neatceramies, kā toreiz bija. Cik cilvēku atnāca uz Melno Piektdienu 1996. gadā? Izskatās, skaidri pierakstīts, ka 800. Bet astoņnieks tik līdzīgs trijniekam... Nē, saka Sokrāts, mūsu atmiņa drīzāk ir kā putnu būris. Un tās nav nekādas vistas, tie ir mežonīgi, nepieradināti putni. Ieliec roku būrī, un tie plosās, metas pret sienām, laižas augšup un lejup. Tu vari mēģināt kādu noķert, taču nezini, kas tas būs. Izvelc ārā un skaties, vai noķerta noslēpumainā meitene vai kritiens mēslos. Mēģini noķert vēl kādu, putni ir ne tikai kustīgi, bet arī trausli, to var savainot, un tas nekad vairs nebūs, kāds bija, to viegli var arī nogalināt. Negantākie knābj pirkstos, un tagad jau bēdz tu.

Skaistie dodas rokā visgrūtāk. Noguris no knābieniem un jau izmisīgi cenzdamies noķert to, ko zini, bet nevari ieraudzīt, tu piespied seju būra durtiņām, pavisam zaudē modrību, iebāz galvu iekšā, ienāc putnu valstībā, un putni metas virsū un plosa.

Īsti nezināju, kā turpināt savas detektīva gaitas, un tad man piezvanīja Kroģis. Tas pats vecais draugs bandīts. Es nemaz nezināju, ka viņam ir mans telefona numurs, bet pārāk nebrīnījos — gan jau pa viņa kanāliem var dabūt. Viņš paziņoja, ka Kandžejs esot uz brīdi atgriezies no Īrijas. Kaut ko sāku atcerēties, jā, viņš aizbrauca uz Īriju pirms kādiem desmit vājpātīgiem gadiem. Vēl nodomāju, gan jau bēguļo. Kroģis viņu satīcis, šie iedomājušies — varbūt varam sanākt visi trīs, uzsist zoli un tā. Pēkšņi. Kaut kas bija sakustināts šajā dusošajā, rāmajā tagadnes pasaulē.

Pavisam drīz, lai cik neticami tas būtu, mēs tiešām sēdējām milīgas kafejnīcas terasē. Saulīte spīdēja, Zanīte smaidīja (tā sauca oficianti). Vietu biju izvēlējis es, šie Rīgā neko nezinot. Un te viņi sēdēja, šie cilvēki, kas bija tik mītiski, ka brīžam man šķita, ka esmu viņus izdomājis. Bija tik savādi redzēt viņus sēžam krēslos pie galda ar elegantām glāzēm rokās. Kroģis nebija mainījies, varbūt kļuvis kalsnāks. Blenza tikpat drūmi, un daži maigāki apmeklētāji meta mūsu galdiņam likumu. Kandžejs bija kļuvis mazliet plātāks, arī viņš bija pavisam īsts, dzēra nefiltrēto alu un nepārtraukti vārijās:

- Paņem tu sev arī, es samaksāšu!
- Es jau paņēmu.
- Vairāk negribi? Re, kur nauda, paņem vēl!
- Es šo vēl neesmu izdzēris.
- Tu dzer, dzer droši! Man nauda ir, paņemsim vēl. Tu arī dzer!

Krogis neko neatbildēja, viņš bija kļuvis par paša īpašību kvintesenci un, šķiet, runāšanu atmetis pavisam. Bet tas nekas, Kandžejs runāja par abiem:

— Īrijā es dzeru ginesu, bet te jau nav.

— Kā tad nav?!

— Te ir?

— Te nav. *Sunī* ir, īru krogos.

— Te ir īru krogi?

— Visur taču viņi ir.

— Ejam tur? Braucam ar taksi!

— Es negribu ne uz kādu šausmīgu īru krogu. Un ginesu es arī negribu. Tu varbūt vari kādu britiņu bez viņa iztikt? Drīz būsi atpakaļ savā Dublinā, varēsi dzert.

Krogis atplēsa kāršu kavu un sāka atdalīt zoles kārtis.

— Es nedzīvoju Dublinā, bet Limerikā.

— Ļoti interesanti.

— Es varu pastāstīt arī, kā es tur māju iekārtoju.

— Noteikti pastāsti.

— Uztaisīju arī dārzu, iestādīju rozes...

— Es jokoju. Es negribu, lai tu stāsti.

— Ko tad? Uzspēlējam biljardu? Aizbraucam ar taksi? Es Dublinā spēlēju vienā krogā ar O'Salivanu, zini? Pakāsu viens trīs.

— Es tev neticu.

— Tas nekas.

Es gaidīju, lai viņam noskrien tas Īrijas tvaiks. Pēc otrā aliņa viņš kļuva tāds kā rāmāks, un es jautāju:

— Atceries, kā toreiz Jelgavā?

— Atceros, atceros. Apmaldījāmajos nātrēs un zagām laivu, atceros.

— Es domāju, toreiz, kad sēdējām, skatījāmies, kā mūsējie strītbolu spēlē.

— Varbūt, es vairs neatceros.

Bija vēl jāpagaida, skaidrs. Koncentrējos uz spēli. Šausmīgi daudz kļūdijos, un pašam bija jāieraksta sev mīnusi. Es vienmēr biju pie rakstišanas.

— Ko tu tajā Īrijā vispār dari?

— Neko! Tagad es esmu dabūjis īra darbu, tas nozīmē, ka es neko nedaru, tikai saņemu naudu! Es darba laikā spēlēju “Unreal Tournament”, man jau piektais līmenis.

— Es darba laikā spēlēju tetri, man ir trīspadsmitais līmenis.

Ārprāts, es nodomāju, ar ko mēs te īsti nodarbojamies? Lielā mērā, kuram ir vieglāks darbs. Mēs ar Kandžeju, kā jau īsti draugi, vienmēr bijām par kaut ko sacentušies, bet tagad es domāju — pietiek. Šis tieši izsauca zoli, tīri savā stilā — grozīdams galvu un teikdams: “Kā es riskēju, kā es riskēju!” Īstenībā viņam bija pavisam normālas zolēšanas kārtis, viņš, protams, uzvarēja un noformēja to kā traku varoņdarbu. Es tā gribēju, lai ienāktu zoles kārtis, tad varētu parādīt, kā tas ir jādara, vispār bez runāšanas, cietu seju, bet man nāca tikai galīgi trulas kārtis, pie tam es daudz kļūdijos, Kroģis jau vienreiz uzmeta man savu smago skatienu. Tieši viņš toreiz bija mani apmācījis zoles mākslā un tagad nolūkojās manās izdarībās ar sportisku netiksmi, droši vien domādams, ka es visus šos gadus esmu veltījis degradācijai. Es tā gribēju viņu iepriecināt, bet kārtis man ne pa kam nenāca, toties Kandžejam nāca, un es nikns viņam beidzot jautāju:

— Par ko tad tu īsti toreiz sēdēji?

Kaut kad man tas bija jāuzzina. Bet šis tikai nosita manu kārti un idiotiski pārjautāja:

— Ar ko es sēdēju vakar? A viņa tevi pazīst, ja kas.

— Nē, es domāju, par ko tu toreiz, deviņdesmitajos, sēdēji?

— Kur?

— Kā — kur?

— Ko — kur?

— Nu, cietumā, kur! Jelgavas Pārlielupes cietumā.

— Sešdesmit divi.

Viņam bija tā kaitinošā maniere skaitīt punktus jau spēles gaitā un momentā paziņot savu uzvaru. Tad viņš atkal pievērsās man:

— Ko tu saki?

— Kas tev ir? Es prasu, kāpēc tu toreiz biji ielikts Pārlielupes cietumā?

— Ā, es cietumā?

— Jā!

— Par to, ka es tevi visu laiku zolē izčakarēju.

— Es nopietni runāju. Nu, pasaki, lūdzu!

— Ko tu gribi?

Es paskatījos viņa acīs un redzēju tur patiesu neizpratni.

— Tu taču visu laiku runāji par cietumu... folklorā, stāstiņi...

— Jā, patika tēma, mūzika... Tu taču arī visu laiku runāji par metālu, vai tad tu biji metāls?

— Jā!

— Tu, metāl, spēlēsi beidzot kā cilvēks?

Tā man uzšņāca Kroģis. Es biju izgājis pavisam idiotiski. Viņš aizmeta izniekotās kārtis un piebilda:

— Nav viņš nekur sēdējis, kas tu, jucis esi?

Kandžejs pat nozviedzās:

— Tu ko, tiešām domāji, ka es no cietuma?

— Nu nē, jau pavisam tiešām... Domāju gan.

— Cik man vispār toreiz bija gadu? Piecpadsmit?

— Vairāk... Tu biji vecāks par mani.

— Septiņpadsmit varbūt bija.

— Bet kā... tu taču braukāji ar mašīnu!

Šie abi jau atklāti rēca.

— Tu domāji, ka es esmu brutāls bandīts, bet bez tiesībām pie stūres gan neatļaujos sēsties, ja?

— Bet mašīna, melna...

— Tā jau Igarjoka mašīna, māsas drauga.

Šie abi kratījās vien. Paņēmu kārtis, izmaisīju, sāku dalīt, bet Kroģis satvēra manu roku. Atjēdzos, salasīju kārtis atpakaļ, vēlreiz sajaucu un noliku viņam pārceļt. Mēģināju atjēgties un turpināt pasauli. Bet tas vēl nebija viss. Kandžejs nospieda knapi aizsāktu cigareti un teica:

— Oi, oi, oi. Viņa nāk. Izskatāties skaidri.

Nāca visnotaļ efektīga sieviete. Pienāca un pasveicināja visus kā vecus paziņas. Es paskatījos uz viņas seju, nudien, tiešām! Tā bija Mele, tā pati Mele. Gan viņa, gan es bijām pietiekami mainījušies, lai es varētu pavisam brīvi un patiesi teikt:

— Tu ļoti labi izskaties.

— Tu domā — neesmu vairs resna?

Kaut kas jau nemainās, šis jautājums bija īsti viņas vecajā stilā. Un paskaidrojums:

— Es taču agrāk tišām riju, lai tēti kaitinātu. Viņš baigi gribēja smuku meitu.

Tagad viņš bija to ieguvis. Agrākie apjomi bija saglabājušies tikai vajadzīgajās vietās, un es no tiem nespēju novērst acis. Tā taču tiešām bija viņa, kurš toreiz būtu domājis! Es pagriezos pret vēl nesenajiem bandītiem:

— Jūs esat pazīstami?

— O, jā.

Kandžejs paskatījās Melē ar pieglaimīgu izvirtuļa skatienu. Viņa komentēja vēsā tonī, it kā tas viss būtu gluži normāli:

— Mēs satiekamies nesen, kad nu viņš te parādās.

— Bet kad jūs iepazīnāties?

— Vai tad tu pats mūs neiepazīstināji?

— Ja?

Sakrunkoju pieri, sažmiedzu vaigus. Es neatcerējos, bet var jau būt. Izrādās, viss varēja būt. Kandžejs teica:

— Jā, jā, jā, toreiz, atceries? Man tā liekas. Toreiz, Jelgavā, — un viņš atkal traki sapriecējās, — Nellij, iedomājies, šitais toreiz bija iedomājies, ka es esmu izmucis...

Es pacēlu rokas:

— Stop! Stop! Pauze! Sastingstam!

Pievērsos Kandžejam:

— Vai tu par alu samaksāji? Te ir jāmaksā par alu!

Šis uzreiz aizskrēja iekšā pie letes, jau pa ceļam raudams no maka banknotes. Es vērsos pie Kroģa:

— Tu uz tualeti negribi?

Viņš vienādi nopietni uztvēra visu. Arī tagad viņš padomāja un teica:

— Principā varētu.

Mēs palikām divatā. Viņa uzreiz sabozās, tieši tāpat kā pirms

tiem simt gadiem. Es nedomāju, ka viņa uzlika kaut kādu tur masku. Arī es sēdēju grozīdamies tieši tāpat kā toreiz, un es taču esmu godīgs cilvēks. Drīzāk maska bija viss tas, kas noticis pa vidu. Pat ja tomēr nē — mēs vienkārši atkal uz brīdi bijām tādi kā toreiz, bez izlikšanās. Es teicu viņai:

— Nu kas ir?

Bet viņa man:

— Kas ir? Nekas.

— Kā tad tur ar viņu iepazīties?

— Ar ko?

— Ar to netapušo cietumnieku.

— Kas tas tāds?

— Ar Kandžeju.

— Bet tu taču pats mūs iepazīstināji. Nesen satikāmies nējauši. Nekā tāda jau tur nav. Vienkārši atcerējos tos laikus. Sagri-bējās kaut vai mazliet tur atgriezties, kaut vai mazliet tuvumā. Es taču toreiz biju baīgi iemīlējusies vienā no jūsu kompānijas.

Un viņa ļoti gaiši pasmaidīja. Man ļoti iesmeldzās sirds par savu neizmantoto izdevību. Kā es varēju zināt, ka viņa kļūs tik skaista. Viņa bija mani piemānījusi. Es teicu:

— Es zināju.

Viņa pārāk nebrīnījās:

— Ja? Gatis pats arī zināja?

— Nē. Es nevienam neteicu.

Viņa dēmoniski nosmīnēja:

— Žēl. Tagad liekas, labāk viņš būtu zinājis.

Man jau atkal sākās nesaprašana:

— Kāpēc?

Viņai arī:

— Kā — kāpēc?

Es koncentrējos:

— Kāpēc gan viņam būtu jāzina...

— Es taču gribēju, lai viņš uzzina. Bet kā tad pateikt. Tu jau atceries, kāda es biju.

Koncentrējos vēl vairāk:

— Kurā tad tu biji samilējusies?

— Tu taču teici, ka zināji?

— Aizmirsu.

— Gatī taču! Jūs viņu saucāt par Nāvi.

Es apsmējos.

— Ko tu smeijies?

Kā lai es nesmietos. Atgriezās abi godīgie pilsoņi, apsēdās. Es viņiem prasīju:

— Kas jūs esat? Kas es esmu?

Viņi nepievērsa uzmanību šādiem jautājumiem, bija pieraduši jau toreiz. Bet toreiz es daudz labāk sapratu, kas notiek.

Kandžejs ar, okei, labi, ar Nelliju taisījās kaut kur doties un sāka kulturāli atvadīties. Bet Kroģis pēkšņi bija aizdomājies:

— Pagaidiet... Es kaut ko atcerējos. Ar ko tas gadījās?

— Nu kas tāds?

— Vai kurš to stāstīja? Tu, Janka?

— Ko tad?

— Par tiem diviem džekiem svalkā...

— Ko tu tur runā? Nomierinies.

— Kāds man to stāstīja...

Kad viņam kaut kas ienāca prātā, viņš nebija kustināms. Apsēdāmie noklausījies.

— Bija kaut kā tā... Vienam džekam bija pistole.

Kandžejs it kā taisījās ko piebilst, bet pārdomāja. Kroģis turpināja:

— Viņš aizgāja vakarā uz Jelgavas veco svalku pašaut. Nu, tur nav neviena parasti. Atnāca agri no rīta, neviena nebija. Viņš izvilka pistoli un ieraudzīja cilvēku. Bet tas bija tāds pats džeks. Arī ar pistoli, arī atnācis uz svalku pašaut. Un viņi abi viens otru ierauga! Un abi salecās! Abi jau gribēja izšaut — viņi bija tādi konkrēti džeki, un tagad nāk viens virsū ar pistoli! Bet nē, abi krita zemē un slēpās. Nu, nokrita un sastinga. Lai neredz tas otrs. Nevar taču zināt, kas tas otrs ir. Gan jau grib tevi nošaut. Nedrīkst pakustēties, kā pakustēsies, tā pa tevi šaus. Un otrs domā tāpat. Tā viņi guļ un nekustas. Ilgi. Jo kas tad tur var mainīties? Neviens nenāk. Veca, pamesta svalka. Tā viņi gulēja visu dienu.

— Un guļ vēl tagad!

Kandžejs nebija nocieties. Kroģis nesatricināmi turpināja:

— Tā viņi gulēja, jau atnāca vakars. Abi cenšas neaizmigt un nevar saprast, ko darīt. Abi domā, cik stulbi, cik stulbi. Varbūt uz-
bļaut tam otram — miers? Ceļamies, ejam? Bet ja nu šis uzreiz šauj? Bet tad atnāk vēl viens cilvēks. Bez pistoles. Skučis kaut kāds. Kas grib iemācīties pūst flautu vai kaut kādu stabuli. Bet mājās kauns. Un tagad viņa atnāk uz svalku, nepamana tos džekus, ap-
sēžas abiem pa vidu, izņem flautu un pūš. Man liekas, tas bija kaut kāds trakākais koncerts, kāds vispār ir bijis. Kas man šito stāstīja?

— Bet kāpēc tu tagad to stāsti? — prasīja Kandžejs. Kroģis nokrekšķinājās, tā noteikti bija viņa mūža garākā runa:

— Es nezinu. Bezsakars. Labi, ceļamies. Jābrauc pie sievas un bērniem.

Kandžejs uzmeta skatienu zoles sarakstam:

— Varat man nemaksāt, ko es vinnēju, lai paliek.

Kroģis arī uzmeta aci. Un prasīja man:

— Ko tu esi sarakstījis?

Es vēl biju viņa stāsta savaldzināts. Paskatījos uz sarakstu. Viņi visi bija mani tā apčakarējuši, ko vēl gribēja? Parasti es rakstīju akurāti. Bet šoreiz pārdzīvojumu fons bija man izrādījies par traku. Visiem spēlētājiem es biju pierakstījis plusus. Visi uzvarējuši. Kroģis paspieda man roku:

— Čau! Mācies rakstīt!

— Čau!

— Čau!

— Čau!

Ja jau sākas tādas lietas, es nolēmu — kamēr vēl viss svarīgais, kas ar mani noticis, nav izrādījies nenoticis, man tas ir jāpieraksta. Rakstīju septiņas dienas un nakts. Tā pagāja vairāki gadi.

Kad biju pabeidzis, cik nu tas vispār bija iespējams, man vajadzēja pārbaudīt, vai neesmu visu sajaucis. Kamēr žuva tinte, es devos uz Nacionālās bibliotēkas reto grāmatu un rokrakstu nodaļu. Neatradis tur meklēto, es uzipirku bibliotekāri ar skūpstu un iekļuvu slepeni glabājamās literatūras nodaļā, tā sauktajā specfondā. Tur es sameklēju sējumu ar nosaukumu “Pilnīgs metālistu katalogs”. Nāvi atrast nebija grūti. Tur bija norādīta viņa pēdējā adrese un telefona numurs.

Mēs sēdējām uz terases upes malā. Kaut kādā viesu namā Jelgavas rajonā. Nāve nolika malā pēdējo pergamenta rulli un iesūca tēju. Mirkli apdomāja izlasīto, tad teica:

— Viss patiesība.

Es piekritoši pamāju, tā tiešām bija. Nāve, ko tagad atkal sauca par Gati, nolika malā tukšo tasi un jautāja:

— Tikai kāpēc tas viss? Viss ir beidzies. Tu esi tagad Jelgavā bijis? Pie Dirstalas vairs nav čigānu mājas. Pārlielupes cietumu jauks nost.

— Ne jau tikai fiziskās lietās ir būtība.

— Kas vēl? Metāla skatuve ir veiksmīgi nokauta. Tavs *Tabestic* arī jau paguvis beigties, kamēr rakstīji. Laikam tiešām bija labs. Tagad nekā nav. Nekādu ideju, nekādas misijas.

Es papurināju galvu, pats nezinādams, kāpēc:

— Nevar būt, ka viss ir beidzies.

— Var jau būt, ka nevar būt.

Viņš piegāja pie mūzikas sistēmas, ielika disku. Atskanēja Džona Koltreina "My Favorite Things".

— Es tagad tikai dzezu klausos.

Bet pablenza manī pār plecu un piebilda:

— Un vēl *Meshuggah* dažreiz. *Meshuggah* pārāk labs, lai neklausītos.

Es domāju, kas tas bija? Trešs? Dežņiks?

— Trešs, — viņš teica. — Bet mēs paši taču arī esam mainījušies. Vai tad tu neesi mainījies?

Kā gan citādi, vecīt.

— Bet kāpēc tu neuzrakstīji par *First Frost*?

Ko viņš vēl gribēja?

— Kas tas tāds?

— Tu neatceries? Baigi svarīgs pasākums. Daudziem tas bija tāds kā robežakmens.

Nē. Paga, paga. Kaut ko sāku atcerēties... Tas bija jau pēc beigām. Kad mēs jau bijām atteikušies no grupas. Vai ne?

— Tas bija *Sinister* koncerts. Pirmais pirmā numura dežņiku koncerts Latvijā.

Jā, es atcerējos gan. Savādi, tas bija pabiris no galvas... Mēs braucām gan uz to koncertu. Tikai vēl šo reizi, jo spēlēs taču *Sinister*.

— Tu ko. Tad likās, ja mēs netiksim uz šo koncertu, tad nekam nav jēgas. Mums jau nu gan tur bija jābūt.

— Šausmīgi sniga, kaut gan bija tikai oktobris. Es jūs gaidīju Ozolnieku stacijā. Jūs nenormāli kavējāties.

— Nenormāli sniga, mēs jau braucām, cik ātri varējām. Cukurfabrikā stāvējām bezmaz stundu. Pusi “Merkura” jau bijām izdzēruši.

Es tikmēr stāvēju uz Ozolnieku stacijas perona. Stacijas būdiņa bija ciet, un es tikai apsnigu un apsnigu. Vilciens kavējās, varbūt vispār nebūs. Uz perona es biju viens. Varbūt jāsoļo mājās. Bet es nevarēju to darīt — ja nu vilciens tomēr ierodas un manis te nav? Notikums nedrīkstēja notikt bez manis. Man šķiet, es jutos gandrīz laimīgs, kad caur tām psihopātiskajām pārslām iezīmējās gaismas tunelis, un tam galā bija piekabināts vilciens. Es metos iekšā. Gāju caur vagoniem, un no manis bira sniegs, it kā es būtu gabaliņš ārpusaules, kas ienācis mājīgajās, grabošajās istabās. Viņi bija priekšpēdējā vagonā, un Nāve man uzsauca:

— Nāc, apsēdies, ko tu nervozē?

Apsēdos uz sēdekļa, kurš atradās tieši virs krāsniņas. Tādu vietu šie man bija pietaupījuši. Ilgi tur nevarēja nosēdēt, ticiet man. Bet man pagaidām tieši tas bija vajadzīgs. Ilgi sēdēt nemaz nesanāca — tikko es no sniegavīra sāku pārvērsties ūdenskritumā, šiem sagribējās pīpēt, un mēs gājām uz tamburu.

Uzpīpējām, iedzērām, bet atpakaļ negājām. Nāve teica, ka viņam nemaz negriboties pie cilvēkiem, un mēs palikām turpat, starp vagoniem. Vilciens apstājās Cenā. Nāve izlicās paskatīties, vai neiekāpj kontrole, un Zombis, protams, izgrūda viņu ārā. Viņš

tikko paspēja ielekt atpakaļ un mazliet sapūtās. Kad durvis vērās ciet, Zombis tās ar kāju atsita vaļā. Nāve jautāja:

— Metīsi mani ārā no ejoša?

— Nē, vienkārši tā, lai svaigs gaiss. Mēs taču vēl pīpēsim. Kaut gan, tā ir ideja...

Aiz atvērtajām durvīm zibēja sniegpārslas, bet mani tas vairs neuztrauca. Mēs devāmies uz *Sinister* koncertu, un pasaule palika aiz mums. Viss bija kārtībā, neviens mūs neizmetīs. Tikko biju to nodomājis, Nāve paziņoja:

— Cenā iekāpa kontrole.

— Ko? Kāpēc tu neteici?

— Nebija laika, tu taču centies mani nogalināt.

Zombis skatījās vagonā.

— Vēl nenāk. Nākamajā stacijā cenšamies pārskriet.

Nāve bija drūms:

— Nākamā ir Olaine. Pati pretīgākā stacija. Ja mēs netiksim uz *Sinister*, es vairs nekad nesmaidišu. Vajadzēja šoreiz nopirkt biļetes.

— Nemiz.

Zombis skatījās vagonā, bet viņi ienāca no otras puses. Tikai tie nebija kontrolieri, bet gan pieci skūtie.

— O! Kādi cilvēki!

Mēs klusējām.

— Kas ir, matainie?

Mēs klusējām.

— Jums jākāpj ārā, redzat, durvis jau atvērtas!

— Pēc jums.

— Ko?

Un viņš iesita Zombim. Kaut gan to teicu es. Zombis metās viņam virsū, bet viens cits, īsti plats, sagrāba viņu ar kaut kādu sambo paņēmienu un nometa zemē. Iestājās neveikls klusums. Nāve tāpat vien, sarunas uzturēšanai, jautāja:

— Kur ir jūsu problēma?

— Ko?

— Kas jums kaiš? Ko jūs klīstat apkārt un taisāt sūdus? Nekur jūs negrib. Cilvēkiem riebjas uz jums paskatīties. Jūs jau esat tie īstie izstumtie, to jūs gribat?

Viņš iesita arī Nāvem. Tad pamāja pārējiem — ejam! Viņš izskatījās aizvainots, un viņi aizgāja.

Zombis iebāza pirkstu degunā, izvilka un paskatījās uz to. Pirksts bija sarkans.

— Kas te notika? Mēs gadījumā pa muti nedabūjām?

Es aizpīpēju un paskaidroju:

— Tā tam ir jābūt. Mēs esam viņu ienaidnieki. Mēs nemaz nevaram būt citādi. Tā ir mūsu vienīgā iespēja — būt viņu ienaidniekiem.

Nāve teica:

— Man liekas, viņi ilgi nedzīvos. Izmirstoša suga.

Zombi bija rūgtums:

— Man liekas, ka jūs tukšu diršat.

Tad atkal atvērās durvis, es salēcos, bet ienāca citi, ar knaiblēm un formas cepurēm. Tur bija arī sieviete, viņa uzreiz pateica:

— Te nedrīkst pīpēt.

Es centos glābt:

— Atvainojiet, mēs visu sakārtosim...

Bet vīrieši reizē iekliedzās:

— Biļetes!

Mēs atkal klusējām.

— Biļetes!

— Mums tikai līdz Rīgai.

— Ārā!

Vilciens apstājās. Tā bija Olaine. Nāve teica:

— Mēs nedrīkstam izkāpt. Mums ir jātiek uz *Sinister* koncertu.

— Ārā!

Un mēs izkāpām. Sieviete nokliedza pakaļ:

— Apgrieziet matus!

Viņi vēl skatījās, vai mēs neieleksim citā vagonā. No citiem vagoniem lamādamās kāpa ārā citas kompānijas. Tad durvis aizvērās. Vilciens sakustējās, nometa mums zilu dzirksteļu pušķi un aizbrauca. Vai šajā putenī, šajā īpašajā naktī vispār bija vērts gaidīt nākamo vilcienu? To mēs nezinājām. Nāve pameta ar galvu uz to kompāniju perona galā:

— Tie ir viņi. Mūsu draugi.

— Kādi mūsu draugi?

— Tie, kuri mums nupat pa muti sadeva. Laikam arī izmesti.

— Pazūdam.

Un mēs gājām.

— Viņi nāk mums pakaļ.

— Ejam, ejam, ejam!

Kur mēs gājām? Tas nebija zināms. Līdz koncertam bija vēl kādi divdesmit kilometri. Bet mums bija vienalga, mēs tik pa sliedēm. Iešana bija grūta, sliedes slidēja, bet gulšņu izvietojums neatbilda soļa platumam. Redzamība bija ļoti apgrūtināta, tas

ir, redzēt nevarēja vispār neko. Droši vien tāpēc vietā, kur sliežu ceļi sadalās, mēs izvēlējamies nepareizo. Tas ir, mēs vispār neko neizvēlējamies, vienkārši turpinājām slāt, neko neteikdami. Zombim drīz kļuva garlaicīgi:

— Labi, ka vismaz nesnieg!

Kaut gan sniga, protams, kataklizmatiski. Neviens nesmējās par viņa joku. Bet viņš turpināja priecāties:

— Patīkams vēsums, vismaz nesmeldz lūpa!

Es patiesā, tiešām patiesā līdzjūtībā jautāju:

— Sulīgi dabūji?

— Puslīdz pieņemami.

Un piesvieda liktenīgus vārdus:

— Tu gan nekad nedabū.

— Ko, es?

— Nu ja. Tu nekad neiekulies līdz galam sūdos. Vai ne, Nāve, viņš nekad nedabū?

Nāve pamāja ar galvu.

Es apstājos. Tas bija kas traks. Es jau biju atradis no apvainojumiem. Es vairs nemācēju būt zemāks. Bet tagad pēkšņi te, naktī, vētrā, no savējiem. Nebija īstais brīdis nopietnām pārrunām un adekvātai ricībai. Es darīju, kā agrāk noteikti nebūtu darījis. Es pagriezios un gāju atpakaļ. Lieliem soļiem. Bija grūti iet pa slieķēm, gulšņi lauza soli, tāpat kā ejot pretējā virzienā. Tikai sniegs tagad krita nevis sejā, bet pakausī. Un nebija visu laiku kādam jāuzgrūžas. Es soļoju viens, atkal, beidzot, kā jau vienmēr. Visu šo laiku, visu *Nirvanas*, visu metāla — dezņiku, dūma un bleka — laiku es gāju kopā ar viņiem, neatpaliekot ne soli, bet, izrādās, nebiju īsts. Lai tiešām tāds būtu, man atkal ir jāiet vienam.

Pavisam vienam. Pat ledainais mēness nebija redzams caur sniega gūzmām. Kaut kur priekšā man bija ienaidnieki, arvien tuvāki, bet aiz muguras draugi, arvien tālāki. Lūk, caur putenim izlauzās Nāves kliedziens:

— Losi! Losi? Kur tu aizvilkieš? Tā mēs uz *Sinister* galīgi nepaspēsim!

It kā mēs vispār vēl kaut kur varētu paspēt, it kā mēs nebūtu bezcerīgi aizmaldījušies, un, ja arī kāds vilciens vēl nāktu šajā putenī, tad mēs taču nemaz neesam pieturā, mēs ejam kaut kur nepareizi, mēs taču nosalsim, vai viņi to nesaprot? Vai es te tiešām esmu vienīgais pieaugušais? Vienīgais prātīgais, vienīgais uzmanīgais? Tas ir, vienīgais glēvais? Starp mums, kas nekad neklūs veci, viens tāds jau bija ielavijies, patiesībā vienmēr tāds ir bijis, mazais, drebelīgais večuks. Kā gan es varēju uztaisīt grupu? Pietiek, pietiek, ir jāiet tieši šai melnajā liktenī, lai beidzot piedzimtu līdz galam. Un tā es gāju, sniegs vairs nekrita sejā, un es puslīdz redzēju, kas notiek acu priekšā. Tur jau viņi stāvēja kā mazi koki uz balti virmojošā fona.

Te mana atmiņa atkal viegli samiglojās. Es jautāju Gatim:

— Kā tur īsti bija tālāk?

— Kā tad lai es to zinātu? Tu aiznesies atpakaļ tā kā debīlītis. Mēs kamēr vispār sapratām, kas notiek. Es vēl tagad īsti nesaprotu.

Tieši tā, tieši tā, es aizgāju viens. Ieraudzīju cilvēkus, tur viņi bija, kā mazi koki. Es vēl nodomāju, varbūt tie nemaz nav tie skūtie, mēs taču tumsā skaidri neredzējām, varbūt pavisam citi, draudzīgi un pazīstami cilvēki, bet es nācu tuvāk, un tie bija gan viņi, atņirdza zobus, mani ieraudzījuši. Neko neteicu, tikai

mazliet pamainīju gaitu, izmetu uz priekšu kreiso kāju un pietuvojos viņiem pussolīšiem, boksa gaitā. Šie vēl neko nesaprata, viņi vienkārši zināja, kas jādara. Galvenais, tas, kurš jau šovakar bija sitis, atvēzējās un zvēla man pa seju. Bet manas sejas tur vairs nebija, es spēru kreiso pussolīti uz malu un pārnesu tur visu sevi. Viņa dūre ķēra tikai četras sniegpārslas, bet es, bams, situ ar labo. Kājas vien notirinājās sniegā, kad šis apvēlās. Tūlīt man nāca virsū otrs, bet jau pārbijies, dūres sažmiedzis priekšā sejiņai. Es viņam iesitu pa aknu, lētā alkoholā pārmirkušais sūklis nožļurkstēja, un šis sakņupa uz ceļiem. Trešajam rokā iemirdzējās duncis...

Gatis iejaucās atmiņās:

— Mēs pēc kādas minūtes laikam pienācām. Jā, jā, drīz. Tu tur stāvēji, viņi arī.

Pareizi. Man arī uzreiz uzlabojās atmiņa. Bija ne gluži tā, kā es nupat stāstīju. Jā, viņi tur tiešām stāvēja kā mazi koki, tie tiešām bija viņi. Viņu galvenais jautāja:

— Kur jūs aizgājāt?

Es nezināju, ko atbildēt.

— Mēs gājām jums pakaļ, domājām, zināt, kur ejat.

Mēs zinājām, svešinieki, zinājām.

— A kur mēs tagad esam? Mēs te nahuj nosalsim visi!

Viņš izklausījās pa istam uztraucies, un pārējie piebalsoja:

— Jā, ko mēs tagad?

Viņi izskatījās tik nobijušies, ka man uznāca smiekliņš, knapi novaldījos. Gatis pievienojās:

— Jā, to es arī pamanīju. Šie bija galīgi pārmīzuši.

— Bet kā, tad es atkal nedabūju pa seju?

— Es nezinu. Deguns tev bija asiņains, kad mēs pienācām.

— Ko, tiešām?

— Jā.

Es apvaldiju smiekliņu, atcerējos, kāpēc biju nācis pie viņiem, saviem glābējiem. Es teicu:

— Jūs esat loši.

— Ko? Ko? Runā, lūdzu, skaļāk, nevar dzirdēt, *purga*.

Es nokrekšķinājos un sāku vēlreiz, skaļāk:

— Jūs esat cūkas!

Es iedomājos, ka cūkas jau nemaz nav slikti dzīvnieki, un papildināju:

— Jūs apkaunojat savu sugu!

Šie saskatījās.

— Ko tu gribi? Kas ir?

— Pa muti negribat?

— Ko?

Es pienācu viņam klāt un pagrūdu.

— Kas tev ir?

Viņš laikam tiešām domāja, ka tas ir kaut kāds pārpratums. Es domāju, ko, kas man tagad jādara?

— Sīkie sakārņi!

Un tad kāds man beidzot iesita, pa degunu. No sāniem. Es nemanīju, kurš, tumsa, putenis taču.

Nemaz nebija tik traki, tāda trula sajūta. Mazliet sagriezās galva, bet tas arī viss. Un deguns sāka tecēt, samirka virslūpa. Es sākumā domāju, ka puņķi, bet nē. Kā tādām Pūpolam.

Tad pienācāt jūs, mani draugi. Es jau biju paspējis padomāt, ka jūs tiešām mani bijāt pametuši, piedodiet.

— Kur tad mēs citur varējām iet?
 Zombis teica:
 — Labs vakars jūsmājās!
 Viņš pamanīja manu seju:
 — Redzu, laiks nav velti tērēts!
 Un apskāva mani. Visi svešie ierunājās cits caur citu:
 — Ne jau es!
 — Ne es!
 — Vispār, kurš viņam iesita?
 — Es nezinu, nepamanīju!
 — Mēs neko!
 Bet Nāve tikai mala savu:
 — Fāk, kā lai tiek uz *Sinister*? Nav jau sācies? Noteikti ir jau sācies! Kā tā var būt — mēs nožāvējām *Sinister*!
 Svešie nonāca arvien dziļākā stresā:
 — Kas... tas tāds?
 — Ko mēs izdarījām?
 — Kas šovakar vispār notiek?
 Bet atskanēja vēl kāda balss no tumsas, tā bija meitenes balss:
 — Nebūs *Sinister*.
 Svešie salēcās, bet Nāve jautāja:
 — Kā nebūs? Mums nebūs?
 — Vispār nebūs. Nav ieradušies. Nobijušies.
 Viņa pienāca tuvāk, tā, protams, bija Mele.
 — No kurienes tu izlīdi?
 — Mēs arī bijām tajā vilcienā. Mēs arī nācām līdzī.
 Jā, tur bija vēl viens bariņš. Šajā putenī varēja slēpties jebkas.
 Varbūt te bija visa Jelgava. Bet Nāve prasīja:

— Kas ar *Sinister*? Kā tu vispār to zini?

Jautājums bija vietā. Bet Mele pacēla rociņā kādu mirdzošu priekšmetu:

— Man piezvanīja!

Tas bija mobilais tālrunis *Motorola Star Tac*. Mēs, protams, nepazinām modeli, zinājām tikai, ka tā ir nopietna lieta. Toreiz tā tiešām bija. Svešie vispār nostiepās miera stājā.

— Ko tev pastāstīja?

— *Sinister* nobijās braukt uz Latviju. Viņi nebūs.

— Ko, tiešām?

— Jā. Nobijās viņi. Nav ieradušies. Neieradīsies. Nebūs koncerta.

— Neko neesam nokavējuši?

— Neko nevaram nokavēt.

Nāve pacēla acis pret debesīm, kuras turpināja krist mums virsū, un izsaucās:

— Dievs, cik tu esi labs!

Un viņš apskāva mani un Zombi. Un vēl kāds pievienojās, bet es neredzēju, kas tas bija. Mēs laimīgi smējāmies, ko lai citu mēs darītu? Es biju kļuvis par cilvēku, un nekas šai pasaulē ne-notika bez mums, un mūsu pretinieki bija sakauti.

Gatis šūpoja galvu:

— Jā, tā tas bija.

— Kā es to varēju aizmirst? — es brīnījos.

— Bijām jau iedzēruši. Un vēl iedzērām.

— Bet bija tā, kā tagad atcerējāmies, ja?

— Jā, jā. Vai arī šie nomīza no tiem taviem draugiem cietumniekiem... tu kaut ko tādu nestāstīji?

— Nē, nē, nē!

— Bet kā mēs toreiz tikām prom? Mēs taču nepalikām tur?

— Es nezinu. To gan neatceros.

— Ā! Laikam tā meitene piezvanīja Kārlim. Viņš atbrauca mums pakaļ ar senča mašīnu. Baigi nikns bija. Pa to puteni! Kārlis, kurš gan cits.

— Par Kārli!

— Par Kārli!

Kādu brīdi mēs klusējām.

— Bet kas toreiz... Kāpēc tas viss?

— Kādā ziņā?

— Nu, ko mēs iemācījāties. Ko mēs ieguvām?

— Godīgi?

— Nē, samelo man!

— Ja?

— Nē, saki godīgi.

— Es nezinu īsti. Mēs varbūt nenonācām tai otrajā pusē.

— Bet varbūt vajadzēja? Varbūt mēs tagad būtu tādi veiksmīgāki sabiedrības locekļi?

— Kas tev tagad kaiš?

— It kā jau nekas. Bet man tagad tā istā dzīve nešķiet nopietna. Visi tie satraukumi par darbu un vietu pasaulē. Mēs tā nemācījāties.

— Lūk, loši bijām.

— Jā. Duraciņi.

Un mēs smējāties.

*

Terasē parādījās Zombis, tagad jau atkal Edgars. Kļuvis resnāks, mati ļoti īsi. Viņš pamanīja mani un teica:

— O! Blondais!

Pastiepa man roku, saspieda to cieši, ieskatījās acīs. Mēs nebijām tikušies vairākus gadus, taču viņš salauza visu šo laiku, prombūtnes un pagājības ledu ar pirmo jautājumu:

— Kā pa seksuālo dzīvi?

BEIGAS